

OLD SUREHAND

KAREL
MAY

FOTOPISNA POVĚST

potopisne literature

Tiskovne zadruge
v Ljubljani priporo-
čamo naslednja dela:

L. Hearn:

Knjiga o Japonski

● Broš. 28 Din, vez. 38 Din

Kunaver:

Zadnja pot kapitana Scotta

● Broš. 36 Din, vez. 46 Din

Sven Hedin:

V azijskih puščavah

● Broš. 36 Din, vez. 46 Din

Juš Kozak:

Boj za Mont Everest

● Broš. 36 Din, vez. 46 Din

P. Brežnik:

Junaki preocean- skih poletov

● Broš. 36 Din, vez. 46 Din

F. Nansen:

V noči in ledu

● Broš. 36 Din, vez. 46 Din

H. Dolenc:

Spomini o Cerknj- škem jezeru

Broš. 10 Din, vez. 20 Din

PROSVETI IN ZABAVI

25.

NATISNILA DELNIŠKA TISKARNA, D. D V LJUBLJANI
(PREDSTAVNIK MIROSLAV AMBROŽIČ)

KAREL MAY

OLD SUREHAND

POTOPIŠNA POVEST

PRIREDIL
DEBELJAK ANTON

V LJUBLJANI 1930

IZDALA IN ZALOŽILA TISKOVNA ZADRUGA V LJUBLJANI

43176

03008880

FZC

U V O D

Karel May se je rodil 25. svečana 1842. v Ernsttal-Hohensteinu na Saksonskem in umrl 30. sušca 1912. v Radebeulu pri Draždanah. Oče, ubožen in delomržen tkalec, se je pozneje bavil s ptičarstvom, devetero družine pa je redila prav za prav mati s svojim babištvom. Domišljijo je dečku, ki je bil do svojega šestega leta slep, vzbudila stara mati s pravljicami; neurejeno čitanje zastarelih zemljepisnih in prirodopisnih del mu jo je zbegalo, «Rinaldo Rinaldini» in druge razbojne zgodbe pa so mu jo trajno pokvarile. Razne hibe domačega življenja — sleparstvo v igri, alkoholizem, lažnivost — so opravile še svoje, tako da je 14letni dečko že kot izprijenec posečal učiteljsko semenišče v Waldenburgu. Izključen radi tatvine, je končal svoje nauke v Plauenu ter dobil 1862. učiteljsko službo v tovarniškem zavodu (Stara Kamenica). Tu je ukradel sostanovalcu uro ter dobil 6 tednov ječe. Poslej je padal čedalje globlje. Zbog prevare je bil 1865. obsojen na 4 leta in 1 mesec zapora v delavnici. Navzlic pomilostitvi je takoj zagrešil enak prestopok. Posledica: 4 leta kaznilnice in 2 leti policijskega nadzorstva. Baje se je udeležil vlomov in roparskih napadov, ali sodni spiski so bili 1904. uničeni. Pridiši iz temnice, se je povsem posvetil pisateljevanju, kakor je že poprej objavljjal humoreske in vaške povesti. Po letu 1885. je trajno bival v Draždanah ali predmestjih, naposled pa v svojem dvorcu «Old Shatterhand» v Radebeulu. Tu je sprejemal pisma in posete od vsega sveta in iz vseh slojev, celo knezi so ga obiskovali. Tu so se sredi prosinca 1928. na njegovem grobu poklonili njegovim manom cirkuški Indijanci plemena Sioux (angleška izreka: su, francoška: sju) v svoji klasični bojni opremi, okrašeni s peresi in poslikani po obrazu. Pozdravil jih je založnik Mayevih romanov, pet rdečeokožcev je zapelo indijansko žalostinko, drugi so jih spremili z bobni. Njih poglavar «Velika kača» je v spominskem govoru poudarjal Mayeve zasluge za rdeče pleme. Svečanosti se je udeležil tudi ameriški generalni konzul. Pisateljeva vdova jih je pogostila.

Leta 1898—1900. se je May prvič mudil zunaj Evrope. Tedaj se je seznanil s Slovencem iz Štaničarja na Goriškem, kapetanom Furlanijem, ki hrani po zatrdilu knjižničarja dr. J. Rusa mnogo spominkov na proslulega pisca. Zadnja desetletja je bil zapleten v precej tožbá, ki mu niso na čast. Dokazali so mu — našteva njegov životopisec (Biographisches Jahrbuch und Deutscher Nekrolog, Berlin, 1917.) —, da se je dal slaviti kot «katoliški» pesnik, akoprav je protestant; da navzlic pustolovskim fotografijam nikoli ni stopil v divje pokrajine; da poleg pobožnih del objavlja umazano plažo; da po krivem nosi doktorski naslov. Vendar je treba priznati, da se je May tu pa tam izkazal velikega dobrotnika ter po smrti vse svoje imetje zapustil kot ustanovo za bodoče pisatelje.

May sluje po svojih potopisnih romanih v 41 zvezku, od katerih so nekateri prevedeni v ameriškem Glasu naroda: Winnetou, rdeči gentleman (1907), V padišahovi senci (1909), Old Surehand (1910), in morda še kaj. Pričujoča povest se često navaja kot najzanimivejša. Nekaj nadaljnjih naslovov: Skozi pustinjo (1928. izšla v slovenskem prevodu), Skozi divji Kurdistan, Božič, V carstvu srebrnega leva, V balkanskih globelih... Brez nujne notranje zveze nizajo nešteto pustolovščin, ki jih je baje avtor doživel v Aziji kot «Kara Ben Nemsí Effendi», v Ameriki kot «Old Shatterhand». Te prekane mu ne očita nihče, pač pa nepotrebno, ponovno poudarjanje, da je ta plemeniti, pametni, premeteni junak on sam. Oznaka je otroško preprosta, brez dušeslovne verjetnosti, prav tako shematično je zgrajeno dejanje, vendar vselej napeto, razburljivo. Obsežne popise in dolgotrajne pogovore izvirnika sem po založnikovem naročilu znatno skrajšal. Dunajski oder Renaissance je uprizoril 1. aprila 1928. Dimmlerjevo dramatizacijo «Winnetou».

Navzlic obsežnim drugim delom slove May vendar v prvi vrsti kot pisec «indijanaric». Podobne snovi so pred njim obravnavali Anglosaksoni Mayne Raid, Fenimore Cooper i. dr., Francoz Gustav Aymard. Rjavo pleme (Dickie-Pathejeva ekspedicija je pred meseci ob Amazoni ter Orinoku naletela na bele Indijance* z mongolskimi potezami, a René Thévenin ter Paul Coze trdita v

* Raziskovalec, general Candido Rondón, po rodu čistokrven Indijanec, pa zanika, da bi bili kje beli Indijanci (junij 1929).

obsežnem, obilo poslikanem delu «Moeurs et Histoire des Indiens Peaux-Rouges», Paris 1928, da rdečkožcev sploh ni, ker kaže njih polt belorumenkaste osene preko vseh rjavih odtenkov do skoro črne barve) je v stiku z Arijci močno nazadovalo, vendar so jih leta 1927. našli v Severni Ameriki še 349.595, torej štiri odstotke več nego leta 1917. Današnji rjavokožci hitro privzamejo evropsko omiko: često se vozijo v avtih in vrše razne ugledne poklice. Ch. Erskine Scott Wood, ki je dolgo živel med njimi, jih povečuje kot izredno darovite: «Priroda jim šepeta svoje tajne, a hodi nemo mimo mene. Oni dajejo nauke moji civilizaciji.» Njegov polnagi veliki duhovnik Too-hul-hul-soot, nalik Odiseju, modruje z blagoglasnimi goltniki: «Zemlja je naša mati. Od nje izhajamo, k njej se vračamo. Last je vseh ljudi. V svojem nedrju je zbrala kosti naših pradedov. Njih duhovi se bodo ob nas borili, ko se bomo vojskovali za svojo domovino, ki je od vselej naša. Kdo je dal belemu možu zemljo v posest? Kakšno je njegovo pooblastilo od Velikega duha, da sme trgati dojenca od redniških prsi? Sramotno je, mnogo imeti, koder drugi stradajo!»

Leta 1928. so imeli rjavci velik shod v Chicagu, kjer se je odobril sklep: «Naši predniki so bili obrekovani. Domnevni zločini operjenih divjakov, plešočih skalpski ples, požigajočih kmetije in mučecih bledoličnike, niso izpričani. Rjavokožci so imeli svoj delež v razvoju Novega sveta in docela krivično je, da se jim podtikajo zgolj hibe in slabosti.» Mesto Chicago je razpisalo nagrado 10.000 dolarjev za spis, ki bo stvari proučil ter uredil, čeprav ima Amerika že klasično delo Clark Wissler «The American Indian». Vlada močno skrbi, da se rdeče pleme ohrani, ne samo v muzeju, kakršnega premore mesto Boston, ki vsebuje umetniško posnete postave prvotnih Američanov, nameščene v njih prirodno okolico.

Ob sklepu naj dodam še najnovejši dogodek z belimi Indijanci.

V peruanskem okraju Tapiche so Majrunasi zopet poklali več stotin belih kolonistov. To je ponovno obudilo zanimanje za ta narodič ob gorenji Amazonki. Raziskovalci, ki so prišli v globino tapičejskega pragozda, soglasno trdijo, da so beli Indijanci zelo različni od svojih sosedov Taguasov in Tikunijcev. To so veliki, močni ljudje s pravilnimi obrazi in dolgimi bradami. Njih žene so baje prave lepote. Stojé tudi na višji kulturni stopnji in uidejo vsem zasledovalcem. Njih vodja, pravi orjak, je močan

kakor Samson in se imenuje kralj, dočim imajo drugi rodovi samo glavarje. Nedavno so hudo ranili člane peruansko-bolivijske znanstvene ekspedicije majorja Pinte, ki so jih napadli ponoči v čolnih sredi reke. Nekateri učenjaki imajo Majrunase za potomce španskih in nizozemskih vojakov, ki so pobegnili pred 150 leti iz vojsk Diega Lopeza di Aguirre in Pedra de Orsue, a drugi zopet mislijo, da so to zadnji ostanki nekdanjega mogočnega naroda, čigar kulturne sledove tvorijo malo poznane, veličastne razvaline v nedostopni notranjosti južnoameriških pragozdov. Saj zavzema ta goščava prav toliko prostora kakor vsa Evropa od Norveške do Carigrada in je slabo raziskana. Evropski raziskovalci, od prvih osvajalcev pa do sedaj, niso prišli še daleč od obale velikanske reke v notranjost nevarne dežele.

Prelagatelj.

STARI WABBLE

Na svojih številnih in daljnih potovanjih sem često nletel na ljudi, ki se jih bom zvesto spominjal do smrti. Nihče pa si ni tolikanj pridobil moje ljubezni kakor Vinetu, slavni poglavar Apačev. Prijateljstvo do njega me je venomer, celo iz daljne Afrike ali Azije, gnalo k njemu na prerije, v gozdove in skalovje Severne Amerike. Tudi če se nisva poprej mogla zmeniti za sestanek, sem ga znal skoraj poiskati. Jezdil sem proti reki Pekos k plemenu Apačev in ondi pozvedel zanj ali pa sem se obračal na zapadnjake oziroma Indijance, ki so me srečavali.

Včasi pa sem mu mogel ob slovesu napovedati čas in kraj, kje se snideva. Čeprav je on določal datum po indijansko, se nisva nikoli zgrešila. Nekoč pa mi je napovedal sestanek ob Bistrici tik življenjskega hrasta: «Vrh tega drevesa je suh, torej ne raste več. Ako je opoldne hrastova senca natanko petkrat tolikšna ko moj brat, bo Vinetu tja došel. Hov!»

Podatke sem prevedel v naš časoslov in prišel točno na mesto. Precej ur sem ga čakal, njega pa od nikoder. Gotovo ga je ovirala kaka nezgoda. V skrbeh sem preiskal drevo in glej! za moža visoko v deblu sem iztaknil suho smrekovo vejico. Dob ne rodi jelovih vej, potemtakem je bila ta namenoma vtaknjena. Potegnivši jo iz vdrtine, sem opazil na spodnjem koncu papirnat zvitek. Odmotal sem ga in čital: «Moj brat naj hitro pride h Krvavemu

lisjaku, ki ga hočejo Komanči napasti. Vinetu hití, da ga o pravem času obvesti.»

Bravcem, ki že poznajo Vinetuja, ni neznano, da je umel čitati in pisati. Papir je nosil vedno pri sebi. Novica ni bila dobra: zaskrbelo me je zanj, akoprav sem bil prepričan, da je kos vsaki nevarnosti. Tudi za Krvavega lisjaka sem se bal, saj je bilo po vsej priliki po njem, ako ni Vinetu pred Komanči prihitel do njega. Moj položaj sam pa tudi ni bil ugoden. Krvavi lisjak je namreč stanoval v oazi, edini zelenici puste peščene ravnice, in pot je držala tja skozi ozemlje Komančev, s katerimi sem večkrat sovražno trčil skupaj. Ako jim pridem v roke, mi ne uide mučeniška smrt na kolu, zlasti ker je ta indijanski rod pred daljšim časom «izkopal bojne sekire» ter izvršil nekoliko plenovitih četovanj.

Spričo teh razmer mi ni kazalo dolgo omahovati, temveč čim urneje ravnati. Sicer sem bil sam nase navezan, a imel sem dobro orožje ter izvrstnega konja. Ker je bilo na vsak način rešiti Krvavega lisjaka, sem šinil na svojega jahanca, da bi ustregel želji svojega rdečeokožnega prijatelja in pobratima.

Dokler sem jezdil po pravem gorovju, ki se zove tukaj Sierra, me ni bilo strah. Nato pa so se prikazale visoke planote in gole kómpolje, koder te že oddaleč opazijo. Režejo pa jih strme globeli in globoke tokave, koder uspevajo same lopatike in kaktovnice, za katerimi se jezdec ne more skriti. V takem klancu bi se kaj lahko nameril na Komanče; tedaj bi se utegnil oteti samo tako, da bi se naglo okrenil in se zanesel na brzino svojega konja.

Najopasnejša teh grap je bil Mistake-Kanjon, Pomotni jarek, ker so tod najčešče prihajali Indijanci s hribov na ravan. Ime je dobil od zlokobne zamenjave. Bel

lovec je baje ondukaj ustrelil svojega najboljšega prijatelja, Apača, namestu sovražnega Komanča. Babjeverni zapadnjaki so se poslej ogibali tega prehoda, češ, da duh pokojnega Apača pripravi v pogubo malodane vsakega belokožca.

Ta duh mi ni delal nobenih preglavic. Samo da ne zadenem na nikakega človeškega neprijatelja! A še preden sem bil dosegel jarugo, sem zaznal sledove jeздеcev, ki so prihajali od boka in držali naprej v moji smeri. Divji konji, mustangi, to niso mogli biti, saj ne živé tod. Razjahal sem in preiskal stopinje: pomirjen in obenem presenečen sem ugotovil, da so bili konji podkovani. Jahači torej niso pripadali rdečemu plemenu.

Malo naprej je bil eden razsedel, bržkone da bi čvrsteje zakopčal podprsnico. Pozorno sem pregledal mesto in uzrl na levi strani njegovih stopinj nekaj kratkih ráz, ozkih ko hrbet noža. Je mar ta jezdec nosil sabljo? Potemtakem je bilo vojaštvo pred menoj? Morda je nastopila konjenica proti Komančem, da bi jih kaznovala za omenjene razbojniške navale. Skrajno radoveden sem jezdil v skok za sledjo in čim dalje sem prišel, tem več sledí je držalo na vse strani. Sedaj ni bilo nobenega dvoma, da korakajo pred mano čete. Ko pa sem čez čas zavil ob razrastku gostega kaktovega lesa, sem ugledal tabor pred seboj. Na mah sem razumel, da je taborjenje določeno samo za malo časa. Kaktov raztežaj je ščitil taborišče odzad in od boka, spred pa se je v nedozir širila gladka ravnina, tako da ni bilo možno sovražno iznenadenje.

Na drugi strani se je krajina pogrezala proti nekemu jarku, ki je prejkone dajal potrebno vodo. Konji so ležali ali pa prosti postopali naokrog. Moštvo je zaradi vročine razpelo rjuhe preko kaktovih drogov. Za častnike je bil

postavljen šator, v njegovi senci pa po vsem videzu shranjen živež. V bližini je ležalo osem ali deset mož, ki niso spadali med krdelo, marveč hoteli pač le prenočiti tu, ker se je dan nagibal h koncu. Sklenil sem napraviti isto. Sicer bi bil mogel še jezdit, vendar pozneje bi bil moral sam šatoriti, a zaradi varnosti ne bi bil smel spati.

Ko so me zapazili, me je nižji častnik povedel k polveljniku.

«Kam pa, gospod?»

«K Pekosu.»

«To vam bo težko, če prej ne preženemo teh preklicanih Komančev. Menda so se obrnili proti jugu. Skoro dva tedna ždimo že tu, pa nismo še nobenega dobili na spregled.»

«Osel!» bi mu bil rad zabrusil v obraz; kdor želi zagrabiti rdečkarje, jih mora iskati. Saj niso neumni, da bi šli kar tako v past. Ogleduhi so vsekakor oblezli ponoči vojaški ostrog. Kakor da je uganil del mojih misli, je nadaljeval:

«Spretnega skavta nimam, oglednika, na katerega bi se mogel zanesti in ki bi jih zavohal. Stari Wabble je pri nas prenočil. To bi bil pravi mož zame, ampak sem prekasno zvedel, kdo je bil. Bržkone je slutil kaj takega in se je imenoval Kutterja. In pred tednom je obhodna straža naletela na Vinetuja, Apača; ta bi bil še boljši, pa se je jadrno pobral. Koder pa se pokaže le-tá, tam ne more biti daleč Old Shatterhand. Ko bi mi hotel ta v mrežo! Kako vam je ime, gospod?»

«Charley», sem mu povedal svoje krstno ime, ki pa bi bilo lahko tudi priimek. Reči mu, da sem jaz oni Shatterhand, mi ni bilo še na kraju pameti. Niti me ni mikalo, niti nisem utegnil, da bi se dajal uporabiti kot oglednik. Pri tem sem se oziral po civilistih, ležečih na zemlji; po

sreči ni bilo nobenega znanega obraza vmes. Seveda bi se bil mogel izdati s svojim konjem in orožjem. Znano je bilo, da nosi stari Shatterhand medvedjo ubijačo in kratko puško ter jaše črnega žrebca, katerega mu je podaril Vinetu. Vendar poveljnik je bil tako skromnega duha, da ni prišel na te reči. Vrnil se je v šator, ne da bi nadaljeval svoja vprašanja.

Kaj pa če me spozna po teh stvareh kateri civilistov, ki so bili po vsej priliki vsi zapadnjaki? Zato sem brž porinil puško kratušo v usnjati omoč, da ni bilo videti njene svojevrstne zapore. Medvedarica je manj bodla v oči. Nato sem odsedlal ter izpustil žrebca. Trave kajpada tod ni bilo; zato pa je stalo med veleakaticami dovolj melokaktej, ki nudijo obilo klaje in soka. Moj vranec je znal obirati te rastline, a da se ni ranil ob trnju. Ko sem potlej prosil civiliste dovoljenja, da bi smel prisesti k njim, se je oglasil eden:

«Le semkaj, gospod, in jejte z nami, če vas veseli. Meni je ime Sam Parker, in ako ima ta košček mesa odveč, se lahko vsak poštenjak odtešča. Ste lačni?»

«To pa, to!»

«Tàk urežite, kolikor vas je volja. Mi smo sami zapadnjaki, gospod. Pa vi?»

Potisnil je predme pač osem funtov težek kos mrzlega, a pečenega mesa. Mrvico sem si ga odrezal ter odvrnil:

«Včasih se potikam tudi tostran starega Misisipija, pa ne vem, ali se smem imenovati zapadnjaka. Za kaj takega se precej zahteva.»

Zadovoljno se je namuznil, rekoč:

«Prav imate, čisto prav! Veseli me, da vidim zopet ponižnega človeka, ki se ne šteje takoj za predsednika Združenih držav, ako je bil kje nočni čuvaj. Skromnih ljudi dandanes ni na prebitek. Vaše ime sem poprejle

slišal, Mr. Charley. Kake posle pa imate tod na zapadu? Lovec? Zankar? Nabirate med?»

«Grobov iščem, Mr. Parker.»

«Grobov!... Ali nas imate za norca, gospod?»

«Nikakor ne! Raziskujem namreč, odkod izvirajo sedANJI Indijanci. Morda ste že čuli, da so za podobne namene predmeti iz grobov kakor nalašč.»

«Hm! Seveda sem že bral, da nekateri razrivajo stara groblja in tam študirajo svetovno zgodovino ali kaj takega. Neumnosti! Takšen tiček ste torej tudi vi? Ampak svetoval bi vam, da nikar ne iščite mrtvih trupel po teh krajih. Pri nas žvižgajo krogle in tomahavke po zraku. Komanči so udarili. Znete streljati?»

«Nekoliko.»

«Hm! Tudi jaz sem včasi mislil, da znam. Kakor vidim, imate tu staro prahóvnico, s katero se dajo rušiti zidovi. Tamle v omotu pa je menda vaša prava, prazniška risanica? Ej, mrličje-tod odkopavati je nevarno. Poberite šila in kopita! Lahko se priključite k nam, tako boste varnejši. Saj pojdemo tudi mi proti Pekosu... Pa svojega kočijskega konja imate menda s seboj, jelite?»

«Niste se dosti zmotili, Mr. Parker», sem odgovoril, ves oveseljen sam pri sebi, ker je mojega indijanskega plemenskega pastuha, s katerim se je mogel kosati samo še Vinetujev vranec, štel za vprežno kljuse. Možak je bil drugače prikupen, zato sem dodal: «Vašo ponudbo rad sprejmem in vas izrečno prosim zaščite.»

«Svoje obrambe vam ne odrečem in menda jo boste skoraj potrebovali. Vesel bom, kadar odtod odrinemo. Saj si moram biti v svesti, da bo poveljnik mene ali koga drugega med nami pridržal za izvidnika. Ali ne misliš tako, starina Jos?»

To vprašanje je merilo na priletnega moža, čigar milo obličje je kazalo otožen izraz, kakor da ga izpodjeda pri-tajena boleost. Kesneje sem mu zvedel za ime: Josua Hawley.

«Tudi jaz menim tako», je odvrnil. «Samo tega bi se manjkalo, da bi moral za te vojaške suknje po kostanj v ogenj in si parklje opeči. Naj bi bili prijeli strica Wabbla, on je kakor nalašč za to. Mene že ne dobé. Komaj čakam, da pokažem hrbet Pomotnemu jarku. Veste, tam sem nekaj doživel, kar se ne dogaja vsak dan, pa zlatá sem našel.»

«Zlatá? Nemogoče!»

«Mogoče, mogoče! Neki Indijanec nam ga je pokazal.»

«To ni verjetno. Rdečkožec ne razkrije takih stvari belcem nikoli, pa če so še taki prijatelji.»

«Tàk je bila pri meni izjema. Bil je celo prav tisti rdečkar, ki so ga pomotoma tam ustrelili. Morda vam jutri povem zgodbo, nocoj se mi noče. Daj mi mesa; sicer je samo antilopa. Košček bivolske grbe ali losovo bedro bi se mi bolj prileglo.»

«Los, ah, los!» je mlasknil Parker, «to je sočna pečenka, ki ji ni para. Ako mislim na losa, se vselej spomnim zapadnjaka, ki me je prav za prav spravil med lovce. Ga ne poznate? To je bil očka Wabble.»

«Kaj? Kako? Tisti stari, znameniti posebnež?»

«I no, seveda. Pod njegovim vodstvom sem doživel prvo svojo prigodo na daljnem zapadu... No, pa vam jo povem, čeprav se mi boste smejali. Gre namreč za prvega mojega losa.»

Odhrkal se je, napravil pomenljiv obraz in pričel:

«Prav za prav se piše Fred Kutter, ali zastran njegove majave, gugave hoje in ker mu oprava že od nekaj tako mahedrá na mršavem telesu, so ga vedno klicali: Old

Wabble.* Prej je bil goveji pastir v Teksasu in se je tolikanj navadil tamkajšnje noše, da je še tu na severu ne mara zamenjati. Živo ga vidim pred očmi: dolga medla prekla z nepopisnimi čolni na nogah in v prastarih bragešah. Preko srajce — njene barve rajši ne omenim — je visel suknjič, čigar edina vrlina je bila obča odkritosrčnost. Vedno je gosli kazal. Zato pa je vsekdar nosil pod pomečkanim klobukom okoli čela ovito ruto, ki so mu nje konci bingljali na pleča, za pasom dolg lovski nož, v ušesnih mečicah težke srebrne uhane, a v veliki, rjavi, koščeni roki venomer tlečo svaljčico.

Najiminitnejše na njem je bilo starikavo, zagorelo, nagubančeno in vselej obrito obličje z debelimi ustnami, z dolgim, šilastim nosom in sivimi očmi, ki jim ni zlahka kaj ušlo, čeprav so bile veke zmeraj priprte. S tega obraza je odsevala neprestano neka premoč. Ta vzvišenost pa je bila povsem opravičena, saj stričko Wabble je znal navzlic svoji ohlapnosti ne le sijajno jezdariti, streljati in zanko metati, temveč mu ni nedostajalo niti drugih svojstev, ki pritičejo pristnemu zapadnjaku. *It's clear***, to so bile njegove priljubljene besede, ki so dokazovale, da se mu često najtežja stvar zdi lahka.

Kar mene zadeva, sem bil v Princetону nekaj stavbni pisar in sem si toliko prislužil, da sem se mogel opraviti ter izvršiti svoj prvotni načrt: iti v Idaho zlata kopat. Bil sem neizkušen novinec, pravcati mlečnozobec in vzel sem enega samega spremljevalca, da ne bo treba zlata z mnogimi deliti. Moj Ben Needler pa je tako malo poznal divji zapad kakor jaz. Kot iz škatlice vzeta sva odrinila na pot, a čez teden dni sva prišla kakor prava potepuha v Payette-Fork, med potem sva vstran pometála vso ne-

* angleško: čitaj *ould* (star), *uobl* (hlamúder, mahedralo).

** čitaj: *its klir* (to je jasno).

potrebno navlako, vse razen orožja in streliva. Ampak še to bi bil dal za košček maslenke.

Sedeča pod grmičevjem sva držala oguljene ter ožuljene noge v vodo in se pomenkovala o raznih poslasticah, ki sva si jih želela: srnje stegno, bivolovo bedro, medvedje šape in losovo pečenko. Da, losi baje živijo po teh krajih, skoro tolikšni kot ameriški zober. Pravkar je Ben dlesknil z jezikom, češ: „Križem balta! Da mi pride zdajle takšen hrust v bližino, bi mu z naslado pognal obe krogli med rogove, in potem...“

„In potem bi vas bilo konec!“ se je zakrohotalo za grmom. „Los bi vas z rogovilami v kašo zdrobil. Stavil bi, da sta iz New-Yorka kot šolarčka sfrčala in priletela semkaj iz zraka, gospóda?“

Šinila sva kvišku ter uzrla moža, ki naju je poslušal v grmičju. Izkobacal se je in stal pred nama tak, kakršnega sem vam popred orisal: stari Wabble. S pomilovalnim pogledom v priprtih očeh naju je nekaj časa izpraševal kakor učitelj svoje paglavce, nato pa naju pozval, naj greva za njim.

Blizu eno miljo od reke je čepela na travničku, krog in krog obdanem z goščavo, kladára, ki jo je nazival svojo pustoto, t. j. pastirsko stajo. Zadaž so zevale nekakšne kolnice ali parme, ob slabem vremenu namenjene konjem, mezgom in govedu. Wabble je bil namreč iz pastirja postal neodvisen živinorejec. Med njegove domanje ljudi so spadali Viljem Litton, beli paznik, in nekaj Kačjih Indijancev, ki jih je on imenoval kravarje in ki so mu bili verno vdani. Videli smo jih, ko so na koleselj nakladali šatorno opravo in druge predmete.

„To bo nekaj za vaju“, je menil starina. „Losa hočeta streljati in tam se baš odpravljajo na tak izlet. Bomo videli, kaj znata. Če sta za rabo, lahko ostaneta pri meni.“

Poprej pa stopita v hišo, ker lačen strelec poka v zrak, *it's clear!*

Well, nama je bilo prav. Najedla sva se in napila. Dali so nama konja in odjezdili smo proti brodu na reki. Pregazili smo jo, najprej starina, ki je vodil na povodcu nezasedenega mezga, in jaz. Potlej so prebredli še drugi, Ben Needler na kostanjevcu in Litton na sivcu, pozneje voz s štirimi konji, ki jih je gonil Indijanec. Ime mu je bilo Pap-muh, krvava roka, vendar v svoji civilizirani opravi ni bil videti tolikanj krvoločn, kakor bi človek sodil po imenu. Njegovi soplemeniki so ostali na pristavi.

Onkraj pregaza je šlo nekaj časa skozi redek log in potlej nizdol na zeleno jaso, ki se je razgrinjala v travnato savano. Po nekaj urah smo dospeli na drugi rob, kjer se svet dviga. Tu smo se ušatorili in zakurili. Ostati smo hoteli en dan, da bi streljali rogate antilope ali se morda namerili na bivole. Da so namreč kedaj tod prehajali bizoni, smo sklepali po razmetanih okostjih. 'Krvava roka' naj bi čuval šator, belci pa bi se odpravili na višavsko barjè, koder se klatijo bojda cele črede losov.

Na žalost pa se ni pokazala nobena divjad ne ta, ne drugi dan, kar je starca neznansko jezilo. Meni pa ni bilo neljubo, ker sem se bal njegove stroge sodbe glede svoje strelske zmožnosti. Tedaj je staremu Wabblu šinila v glavo nesrečna misel, da bi preizkusil najino sposobnost na egiptovskih jastrebih. Nekaj teh mrharjev je kakih sedemdeset korakov proč obiralo bivolsko okostje. Sprožil sem širikrat, a nič zadel. Niti preplašil nisem nobene ujede. Te živali dobro vedo, da pameten človek ne meri vanje; strel jih prav za prav celo privabi, saj se jim od vsake pobite divjačine prepusti vsaj drob. Ben je dvakrat ustrelil mimo, stoprav tretja svinčenka mu je podrla enega jastreba ter odpodila druge.

„Neslišano! nečuvveno!“ se je hahljal stari Wabble ter opletal s svojimi klopotavimi udi. „Gospóda, vidva sta kakor nalašč za divji zapad, *it's clear*. Kar sta dosegla, sta dosegla.“

Ben je mirno sprejel porogljivo sodbo, jaz pa sem srdito vzrožil. Zato me je starina nahrulil: „Molčite, gospod! Vaš tovariš je vsaj tretjič pogodil, zanj je torej še kaj upanja. Vi pa ste za te zahodne kraje neporabni. Glejte, da jo čim prej popihate odtod.“

To me je neznansko grizlo, kajti pečena piščeta še nikomur niso v usta priletela, jaz pa dotlej nisem bil niti za funt smodnika postreljal. Odločil pa sem se, da si izsilim starčevo spoštovanje.

Naslednje jutro smo se odpravili proti močvirju v Salmon-riverskem pogorju. Živila, kuhinjsko posodo, odeje in drugo smo natovorili na mezga. Voz, neporabljiv za hribe, je ostal pri šatoru. Ježe vam ne bom popisoval; nekajkrat je bila smrtnonevarna, zlasti ondi, kjer Kačji kanjón tvori oster kot in se mora strmo navzdol, da se potlej na drugi strani dospe na odprto Vihinaštovsko stezo. Desno skala do neba, levo črni prepad, vmes pa komaj dve tretjini metra široka jezdna pot. Kakšne sreče, da so bili naši konji vajeni takih nátrvov in da nisem bil nikdar omótičav! Prišli smo brez nezgode skozi. Skoraj pa se je bližala nova opasnost.

Ko smo namreč v kratkem jahali navkreber, nas je srečalo osem Indijancev na konjih, štirje s poglavarškimi peresi okrašeni. Brez najmanjšega strahu so tiho jahali mimo s turobno ravnodušnim izrazom, svojskim rdeči pasmi. Eden njih, jezdeč plavca, je nosil v levi roki čuden podolgovat predmet, ozaljšan s peresnimi resami. Otožno, molčečno srečanje z nekdanjimi gospodarji te pokrajine me je svojevrstno dirnilo. Nevarni se mi niso zdeli, po-

seбно ker niso bili za boj poslikani ter so bili videti brez orožja. A toliko da smo zavili okoli naslednje višine in jih izgubili z vidika, je Wabble ustavil in se togotno ozrl nazaj, rekoč:

„Vrag jih odnesi! Kaj stičejo te mrcine tod? Panašti so, živé v nemiru s pravimi Kačjimi Indijanci, h katerim spadajo moji čredniki. Kam neki merijo? Pot jih mora zanesti mimo moje pristave. Kakšna nevarnost, ker me ni doma!“

„Saj so bili brez orožja!“ sem pripomnil.

Očka Wabble me je prezirno ošinil s priprtimi očmi in, ne da bi me bil počastil z odgovorom, nadaljeval:

„Naš lov je pri kraju, vsaj za danes in jutri. Nazaj moramo, doli k šatoru in morda noter do pristave. Prehiteti jih je treba. Na srečo poznam bližnjico, ki pa je seveda le za dobre hribolazce.“

Skokoma je šlo še pet minut levo v pečine, nato smo prispeli v planinsko dolino, ki je bila po dnu močvirna in travnata. Wabble je razjahal, rekoč:

„Tam konec sodola drži steza nizbreg. Ako se požurimo, bomo še pred rdečkarji spodaj pri šatoru. Nekdo mora ostati pri živini, namreč oni, ki ga najlaže pogrešamo. To je kajpada le slavni Sam, ki štirikrat ni zadel; nas same bi prej postrelil nego rdečkarja.“

Ta „slavni Sam“ sem bil seveda jaz, Samuel Parker! Nejevoljno sem ugovarjal, a sem se moral ukloniti. Stari mi je velel, naj dobro oskrbim živali in nikamor ne odhajam iz doline, dokler se ne vrnejo. V meni je kar kipelo od srda. Ti ubogi Indijanci naj bi poginili, čeprav so bili videti čisto nedolžni! Ali sem smel to pripustiti? Ne! Saj so bili ljudje kakor mi. Razen tega sem se hotel maščevati zbog žaljenja! Privezal sem mezga in vse tri proste konje k drevesu in zdirkal na četrtem nazaj, ko-

der smo prišli. Ko so me začuli, so obstali. Kačja soteska je bila tu še zadosti široka. Vprašal sem jih ali zna kdo angleški. Možak, ki je nosil podolgasto stvar, je odgovoril:

„Jaz sem To-ok-uh, brza strelica, glavar Panašto-Šošonov. Ali se je moj beli brat vrnil, da mi sporoči glas starega moža, ki mu tu doli Kačji Indijanci pasó črede?“

„Torej ga poznaš? Ima vas za neprijatelje in vas misli peš prehiteti, da vas pomorí. Jaz sem kristjan in si štejem v dolžnost, da vas opozorim.“

Njegov temni pogled se mi je kar zapičil v obraz, ko je poizvedal: „Kje so vaše živali?“

„Onkraj Vihinaštovske steze stojé v zeleni dolini.“

Na kratko se je potihem pomenil z ostalimi, potlej pa me prijazno vprašal:

„Moj beli brat je šele malo časa v tej deželi?“

„Šele od včeraj.“

„Kaj hočejo blede lica ondi v hribih?“

„Lose hočemo loviti.“

„Je li moj brat izvrsten lovec?“

„Ne. Zdaj še vsakokrat zgrešim.“

„Z nasmehom je še dalje izpraševal, dokler ni vsega zvedel. Moral sem mu razodeti celó svoje ime. Nato pa je rekel:

„Samuel Parker je pretežko za rdečega moža. Mi te bomo klicali At-puj, zlato srce. Ako ostaneš dalje tod, postaneš opreznejši. Tvoja dobrota bi vas utegnila pogubiti. Raduj se, da ne stopamo po bojni poti! Vidiš, tale vampum“ — pri tem mi je pokazal s čipkami okrašeno dolgo reč na svoji levici — „vsebuje mirovno sporočilo na šošonske poglavarje. Prihajamo brez orožja in ga neseemo k pristavi starega moža, čigar Indijanci naj ga spravijo naprej. Nič se nam torej ni batí. Vendar naša

hvaležnost je prav tolikšna, kakor da si nas otel smrti. Ako ti bo treba prijateljev, pridi k nam! At-puj, zlato srce, nam bo vselej dobro došel. Hov; dogovoril sem.'

Dal mi je desnico ter odjezdil s svojci. Zaklical sem še za njim, naj me nikar ne izda staremu, potem pa sem se vrnil, nekam v skrbeh radi svoje neprevidnosti. V višavski dolini sem raztovoril meza ter odvezal konje, da bi se pasli. Prosti čas sem porabil za vaje v streljanju. Ko sem postreljal rog smodnika, sem bil že sposoben zadeti zvonik na dve sto korakov.

Proti večeru se je vrnil Wabble z Benom in Viljemom. Pri šatoru so se sestali z rdečkožci, ki so imeli miroljubne namene in 'krvavi roki' izročili vampum v nadaljnje ravnanje, nato pa krenili takoj proti domu. Jaz sem kajpak molčal o svojem početju.

Prenočivši v žlebini, smo odjahali naslednje jutro proti planinskemu barju, ki ni bilo več daleč. Razprostiralo se je po široki dolini. V sredi je ležalo jezerce z mužnatimi bregovi, naprej pa grmovje in gozd z varljivimi tlemi, še dalje pa gole, razpokane in razsedene skale, ki so oklepale dolino, dolgo vsaj dve uri in nič manj široko.

Mezga smo razbremenili, pripravili kurišče in stanišče, kjer naj bi bil jaz ostal in pazil na konje. Tedaj so se drugi odpravili na iskanje. Dopoldne je bilo vse tiho, zatem sem slišal nekaj pokov. Kesneje se je vrnil Ben Needler sam nazaj. Prezgodaj je streljal na losíco, za kar ga je Wabble togotno odslovil. Ta se je z Littonom stoprav v mraku prikazal.

'Sledov je bilo zadosti,' je rentačil, 'kajpak ne samo po losih, ampak tudi po rdečuhih, ki so bili tod pred nami in prepodili zverjad; *it's clear!* Na eno samo losíco smo naleteli. Tedaj pa je ta Needler prevred sprožil nanjo obe ceví, pa nam je ušla. To imaš, ako se mešaš med

mlečnogobce. Ampak zaman nisem delal poti, zato se ne umaknem vse dotlej, dokler ne poderem težkega starca.'

Z nama ni spregovoril nič več in je ostal slabe volje vse do naslednjega jutra, ko se je napotil z Littonom sam na prežo. Oba mlečnogobca naj bi čuvala šatorišče, da ne bi kaj pokvarila. No, zase je prav ravnal; ali midva sva si potihem vzela isto pravico ter odrinila malo pozneje, to pa z mezgom.

Iz te doline sva prispela v drugo, kjer ni bilo ne jezera, ne mahovja, gotovo pa tudi nikakih losov. Kajti tu so bili že ljudje, ki so imeli s seboj mulo. Lastnikov sicer nisem opazil, pač pa mezguljo, ki je brez uzde in sedla precej daleč oč naju na desni mulila mehko muljavo. Medtem ko je Ben zložno štokljal proti tuji mezgici, sem jaz korakal z našo naravnost naprej. Domnevna mezgica se je nemoteno pasla, da se ji je Ben približal na sto korakov. Tačas ga je zavohala, dvignila glavo, se bliskoma zaokrenila ter na splav in skok zdirjala proti meni, pač iz prijazni do svojega sorodnika, ob čigar boku sem stopal. Ali kaj je neki to? Saj to ni mula, to je divjina. Toliko sem razložil, četudi sem bil novinec. Urno počenem za svojim mezgom, naperim, pomerim in sprožim. Čudni stvor je še dvakrat, trikrat poskočil in se zgrudil. Ben je prihitel in ugotovila sva, da sem podrl 'košuto'. Naprtila sva jo na tovorno sedlo, pa hajdi naprej. Dnike je bilo skoraj konec. Na desni in levi nedostopne stene, pred nosom pa dokaj strma višina, po vsem videzu sedlo, za katerim je iskati novo podolje. Mezeg je bil dober plezavec, zato sva sklenila mahniti naravnost.

Z nekolikšnim naporom smo dospeli na vrh. In res: onkraj se je raztezala zopet ravan. Iz dalje pa je prihajal poseben trušč, kakor od človeških glasov. Treba se torej razgledati. Na obeh straneh ozkega prevala so kipela

hvaležnost je prav tolikšna, kakor da si nas otel smrti. Ako ti bo treba prijateljev, pridi k nam! At-puj, zlato srce, nam bo vselej dobro došel. Hov; dogovoril sem.'

Dal mi je desnico ter odjezdil s svojci. Zaklical sem še za njim, naj me nikar ne izda staremu, potem pa sem se vrnil, nekam v skrbeh radi svoje neprevidnosti. V višavski dolini sem raztovoril mezga ter odvezal konje, da bi se pasli. Prosti čas sem porabil za vaje v streljanju. Ko sem postreljal rog smodnika, sem bil že sposoben zadeti zvonik na dve sto korakov.

Proti večeru se je vrnil Wabble z Benom in Viljemom. Pri šatoru so se sestali z rdečkožci, ki so imeli miroljubne namene in 'krvavi roki' izročili vampum v nadaljnje ravnanje, nato pa krenili takoj proti domu. Jaz sem kajpak molčal o svojem početju.

Prenočivši v žlebini, smo odjahali naslednje jutro proti planinskemu barju, ki ni bilo več daleč. Razprostiralo se je po široki dolini. V sredi je ležalo jezerce z mužnatimi bregovi, naprej pa grmovje in gozd z varljivimi tlemi, še dalje pa gole, razpokane in razsedene skale, ki so oklepale dolino, dolgo vsaj dve uri in nič manj široko.

Mezga smo razbremenili, pripravili kurišče in stanišče, kjer naj bi bil jaz ostal in pazil na konje. Tedaj so se drugi odpravili na iskanje. Dopoldne je bilo vse tiho, zatem sem slišal nekaj pokov. Kesneje se je vrnil Ben Needler sam nazaj. Prezgodaj je streljal na losíco, za kar ga je Wabble togotno odslovil. Ta se je z Littonom stoprav v mraku prikazal.

'Sledov je bilo zadosti,' je rentačil, 'kajpak ne samo po losih, ampak tudi po rdečuhih, ki so bili tod pred nami in prepodili zverjad; *it's clear!* Na eno samo losíco smo naleteli. Tedaj pa je ta Needler prevred sprožil nanjo obe ceví, pa nam je ušla. To imaš, ako se mešaš med

mlečnogobce. Ampak zaman nisem delal poti, zato se ne umaknem vse dotlej, dokler ne poderem težkega starca.'

Z nama ni spregovoril nič več in je ostal slabe volje vse do naslednjega jutra, ko se je napotil z Littonom sam na prežo. Oba mlečnogobca naj bi čuvala šatorišče, da ne bi kaj pokvarila. No, zase je prav ravnal; ali midva sva si potihem vzela isto pravico ter odrinila malo pozneje, to pa z mezgom.

Iz te doline sva prispela v drugo, kjer ni bilo ne jezera, ne mahovja, gotovo pa tudi nikakih losov. Kajti tu so bili že ljudje, ki so imeli s seboj mulo. Lastnikov sicer nisem opazil, pač pa mezguljo, ki je brez uzde in sedla precej daleč oč naju na desni mulila mehko muljavo. Medtem ko je Ben zložno štorkljal proti tuji mezgici, sem jaz korakal z našo naravnost naprej. Domnevna mezgica se je nemoteno pasla, da se ji je Ben približal na sto korakov. Tačas ga je zavohala, dvignila glavo, se bliskoma zaokrenila ter na splav in skok zdirjala proti meni, pač iz prijazni do svojega sorodnika, ob čigar boku sem stopal. Ali kaj je neki to? Saj to ni mula, to je divjina. Toliko sem razložil, četudi sem bil novinec. Urno počenem za svojim mezgom, naperim, pomerim in sprožim. Čudni stvor je še dvakrat, trikrat poskočil in se zgrudil. Ben je prihitel in ugotovila sva, da sem podrl 'košuto'. Naprtla sva jo na tovrno sedlo, pa hajdi naprej. Dnike je bilo skoraj konec. Na desni in levi nedostopne stene, pred nosom pa dokaj strma višina, po vsem videzu sedlo, za katerim je iskati novo podolje. Mezeg je bil dober plezavec, zato sva sklenila mahniti naravnost.

Z nekolikšnim naporom smo dospeli na vrh. In res: onkraj se je raztezala zopet ravan. Iz dalje pa je prihajal poseben trušč, kakor od človeških glasov. Treba se torej razgledati. Na obeh straneh ozkega prevala so kipela

sicer visoka, vendar še dovolj položna brda, da se je dalo splezati nanje. Skobacala sva se torej na levo reber, da bi pregledala dolino pod seboj. Ker je bil Needler v svetlejši obleki, sem se ustopil jaz predenj.

Kaj se godi v ospredju druge doline, nisem mogel razbrati, ker sem stal prenizko. Ali v ozadju sem uzrl sedem indijanskih jahačev, ki so na vse grlo kričeč v široki črti polagoma napredovali. Vpitje je prihajalo bliže in tolikanj naraščalo, da je najin spodaj stoječi mezeg jel sumljivo striči z ušesi in sukati z repom. Zategadelj sem poslal Bena doli, naj ga pomiri.

Tedaj sem se ozrl na drugi vzvišek, dvigajoč se kakih štirideset korakov proč na drugi plati prevala. Na mojo osuplost je ondi sedel Indijanec meni nasproti. Bil je To-ok-uh, brza puščica, ki mi je pomenljivo pokimal in si zatem položil desnico na usta, v znak molčanja. Kako je prišel sem? Čemu naj bi jaz molčal? Pred dvema dnema je bil neoborožen, zdaj pa je držal puško na kolenih. Dočim sem razmišljal, se je hrup še bolj približal. Kamenje se je valilo pod menoj. Za Boga, kakšna pošast! Glasno, jezno sopeč je plezala iz onostranske doline proti višini sedla. Na vihru, t. j. med glavo in pleči, preko dva metra visoka, s kratkim in okornim trupom, z dolgimi nogami, s široko prevesno gornjo ustnico in vršastim podbradkom se je pojavila, bistro gledaje, na vrhu gorskega preseda. Opazivši tam Bena in mezga tik pred seboj, je vrgla ostudno glavo z neznansko širokimi lopatami navzad in se zakadila proti moji strani. Videč, kako je ta behemot* samo šest korakov proč niknil iz tal, je Needler vzkliknil od groze, zagnal puško vstran, se zasukal ter oddirjal, ne, se zatakľjal na nos na vrat v

* svetopisemski nestvor, povodni konj, nilski vodač.

tostransko dolino. Mezeg ni pokazal nič več hrabrosti nego gospodar: jadrno je odskočil in šinil — hvala Bogu, po vseh štirih — nalik sanem niz preval.

Jaz nisem utegnil paziti, ali sta srečno prispela tja doli, kajti behemot se mi je bližal z velikimi skákljaji. Prestrašil se pa nisem nič manj ko tovariš. Puška mi je zdrknila iz rok. Teci, bežil švigal sem od kamena na kamen po skalnatem pologu, grdoba pa za menoj. Tačas je zazevala pred menoj v steni velika jama. Zlezel sem bliskoma vanjo. Odprtina je potemnela, strašilo je namreč vtaknilo glavo noter, kolikor mu je pač dopuščalo rogovje. Sopihalo je ko vrag, in vroči dih sem čutil v obrazu. Vendar bojazen preganjanega stvora je bila večja od njegovega srda; izdrl je glavo in se zopet spustil v beg. Pri tem je pokazal mimo ždečemu glavarju svojo prednjo plat. Urno je pomeril, sprožil in — los se je zrušil v ognju. Zviškoma je To-ok-uh sestopil in pritekkel gori na drugo stran. Ko sem oprezno pomolil glavo iz zijavke, je motril silovito žival in me z nasmeškom pozval:

„Moj brat naj pride ven! To peere* je cepnilo od tvoje krogle in je zato tvoje.“

„Od moje krogle?“ sem zastrmel in prilezel iz rupe.

„Da“, mi je zvito pokimal. „Ti si At-puj, blago srce, in si nas želel rešiti; zato imej slavo pri svojcih. Vojniki Panaštov so izročili svoj vampum in pred vsemi dospeli v losov dol, kjer so imeli skrito orožje. Vi niste tam našli nobene zverjadi, razen losovo dete, ki sem ga videl na hrbtu vašega mezga. Ti si bil odkrit in si mi povedal, da še mimo streljaš, a to moraš poslej zamolčati, ker želim, da bi te tvoji drugovi tako čislali, kakor te ljubim jaz. Usedel sem se na to skalo, da bi mi gonjači pripodili to

* los v šošonščini.

čvrsto žival v bližino; tedaj sem te ugledal in pri tej priči sklenil, da ti jo poklonim. Tvoj brat me ni videl; sedaj pa grem, da me ne bi še zapazil. Moje oko želi, da bi te še videlo. Govoril sem. Hov!

Stisnil mi je dlan in brž ko brž izginil v onostransko dolino.

To je bila divjakova hvaležnost. Prepustil mi je slavo, ki je šla njemu. Ali naj bi bil jaz odbil ta dar? Prešibek, premlad sem bil za to. Stari Wabble me je zasmehoval; seveda je bila to laž, ako sem se krasil s pavovim perjem, ampak porogljivi zapadnjak naj me zavida, mene novaka.

Pobral sem puško in šel v tostranski dol. Daleč od skalovitega prevala je stal Ben Needler z nepoškodovanim mezgom. Pomignil sem mu proti sebi in ga vodil tja, kjer je ležal los. Ben Indijanca ni bil zapazil; sicer pa nihče ni vedel, da poznam glavarja. Moj tovariš je moral biti potakem uverjen, da sem jaz ustrelil žival. Mislite si njegovo presenečenje in zavist!

Zasmilil se mi je. Zato in pa da bi si malce vest olajšal, sem mu predlagal, naj poreče Wabblu, da je on zadel mlađiča ‚losovo dete‘. Od radosti me je objel. Jaz sem moral ostati za stražo pred ujedami pri svojem plenu, Needlerja pa sem poslal z mezgom proti barju, da bi pripeljal Wabbla in Littona. Prispeli so šele pozno popoldne. Niti ene same losove dlačice nista tokrat opazila. Starec je nemo strmel pred mojim plenom. Slednjič je priznal, da je le malokdaj videl tolikšnega hrusta. Zavist mu je prešinjala ohlapno postavo, da so mu udje kar drgetali. Nato se je oglasil malone grozilno:

‚*Well*, sedaj vem, pri čem sem, gospod. Ko ste ondan štirikrat prirodo preluknjali, ste se šalili z menoj; *it's clear*. Nadejam se, da se več kaj takega ne pripeti, ako naj ostaneva prijatelj.‘

Postala in ostala sva prijatelja ter skupaj naredila marsikak dober strel. Podoba je, kakor da mi je poglavarjevo darilo prineslo bister pogled in zanesljivo roko. Takoj za tistim dnem so moje svinčenke toli srečno frčale, da se starcu nikoli ni zasanjalo, kako sem se z onim losom širokoustil. Z ‚brzo strelico‘ sva se še pogosto sešla in še danes mi pravijo njegovi rojaki At-puj. Skrivnost pa je verno ohranil zase in zdajle se je prvič izdala. Eј, da, gospodje, skesano se spovem, da moj prvi los ni bil moj prvi, a tudi moj zadnji ne. Govoril sem. Hov!>

Umolknil je, drugi pa so razdirali šaljive opazke. Jaz sem bil tiho. Vsak zapadnjak je moral doučiti; pečena piščeta niso nikomur priletela v usta. Tudi jaz sem imel svoje učitelje, najprej Sama Hawkensa, smešnega možic-lja, zatem pa Vinetuja, brezprimernega mojstra v vsem, kar se tiče divjega zapada.

Starega Wabbla sicer še nisem videl, tem več pa slišal o njem. V pripovedstih je živel kakor bajno bitje, s katerim sedanjost nima nobenega opravka več. O njem je krožilo na stotine domislic, dokaz, da je bil izvirnež kakor malokdo. Ni se vedelo, kod se potika sedaj in kaj uganja. Včasih se je mahoma kje pojavil, vendar samo za malo časa. V mladosti so mu rekli ‚kralj kavbojev‘, t. j. govedarjev. Sedaj so ga cenili na dobrih devetdeset let, a je bil menda še vedno čvrst in čil, edino dolgi beli lasje, ki so pri dirkanju vihrali liki griva za njim, so pričali o dolgosti njegovega burnega življenja. Davno me je že mikalo, da bi ga videl. Tokrat pa je bil pred menoj tu in je bržkone zopet za mesece izginil.

Med Parkerjevo pripovedjo se je bilo zvečerilo; zaradi Komančev pa se ni smelo kuriti: zato ni bilo nobene zabave in smo šli spat. Drugo jutro je hotel poveljnik istinito pridržati enega treh lovcev za stezosledca. Ker pa so

se trdovratno branili, je odnehal, ker prisiljen ogleduh lahko napravi več kvara nego prida. Tedaj sem se mu ponudil jaz. Prezirljivo je zamahnil, češ:

«Le naprej jahajte, Mr. Charley! Možak, ki stiče za preperelimi kostmi, ni za oglednika. Kar mirno brskajte po starih grobiščih.»

Torej je izvedel, kaj me je dozdevno prignalo na zapad. *Well*, meni je bil tak odgovor po volji. Da me ne bi med potom kdo spoznal, sem čim okorneje sedel na konju in se takisto držal med vso današnjo ježo. Teh deset mož se je na poti iz Rio Gile dotod sešlo in so zdaj kanili v Teksas, ta s tem, oni z onim namenom. Skupnih naklepov torej niso imeli.

Od taborišča do Pomotnega kanjóna nam je bilo štiri ure jahati. Josvo Hawleya smo medpotoma spomnili večerajšnje obljube. Slutil sem, da je bil on tisti belec, ki je nepazoma ustrelil svojega rdečega prijatelja in bil sedaj tolikanj otožen.

Doslej smo bili na skalnati visoki planoti, ki se je polagoma spuščala. Potlej smo se ustavili pred globokim breznom, kamor je držala strma pot. Kakor žleb, izkopan od velikanskih rok v živo skalo, se je vlekle pred nami brez konca proti vzhodu, ob strmih stenah, pač sto metrov visokih. Spodaj je šumela voda, ki se nam je videla ko črnilo. Kjer smo obstali, so štrlele posamezne veleaktovnice ob skalnatem robu. To je bil Pomotni jarek, kamor nam je bilo sestopiti. Kdor se je ozrl v grozno zevajoči prepad, ga je vsekakor obšla zona, kot bi tam prežala neogibna nesreča. Že skozi mnogo takih prerovov sem jezdil, a nobeden me ni tako odpahnil kot tale.

Jahali smo niz strmo pot vse do dna, potlej vzdolž vode, ki je bila sedaj kajpak drugačna na pogled. Dospeli

smo do velikega kamena ob bregu. Jos je razjahal in sedel na kamen, rekoč:

«Na tem mestu hočem izvršiti obljubo. Razedite, gospôda! Slišali boste, kako je nastala pravljica o duhu Pomotnega jarka.»

«Bežite!» se je zasmel Sam Parker. «Bedak, kdor verjame v strahove in prikazni. Bel lovec je iz nepazice ustrelil prijatelja Apača namestu sovražnega Komanča. Nikomur pa ni znano, kdo je to bil.»

«Jaz, edini jaz vam lahko pojasnim», je dejal Jos in si z dlanjo potegnil prek oči. «Tule, s tega kamena, sem sprožil takrat usodni strel. Oči so mi bile trideset let mlajše, pa vendar še premalo bistre. Imel sem prijatelja, veste, pravega, iskrenega; bil je Apač, po imenu Tkliš-lipa, 'klopotača'. Otel sem ga bil smrti, zato mi je obljubil pokazati mesto, kjer je najti dosti zlatih kep. S štirimi zanesljivimi fanti sem odrinil, od sile oprezno, ker je to na komanškem ozemlju. Zato belci niso vzeli konj s seboj. Samo Apač ni maral pustiti svojega mustanga*. Tu gori na robu vidite nekaj velekactic. Bolj odzad jih je bilo tisti čas poln gozd, ondi na okrajku smo si postavili kočo, naše torišče pa bi bilo tu spodaj ob strugi.

Tkliš-lipa ni lagal. Nabrali smo zlatih grud, da je bilo kaj, akotudi so delale tu le štiri osebe; eden je moral kočo stražiti, drugi pa na lov zaradi mesa. To se je moralo vršiti s skrajno previdnostjo, zakaj Avat-kuc, 'veliki bivol', načelnik tukajšnjih Komančev, ni bil zgolj krvolok, ampak tudi prevejan sleduh. Poleg rovnice in lopate je imel vsakdo tudi orožje pri roki.

Kake tri nedelje smo bili tukaj, ko je bil nekoč Apač za varuha pri kolibi; dolgopeti Dinters pa je pohajkoval

* divji konj z ameriških pamp.

za divjačino. Medtem ko smo mi spodaj pridno rabotali, se je rdeči mož gori dolgočasil na žgoči pripeki. Vrhno obleko, novo dragoceno odejo iz santilja, je odložil in se po indijansko mazal z medvedovo tolščo, zoper žuželke. Tedajci začuje šum za seboj. Ozre se in vidi poglavarja Komančev z dvignjeno puško tik sebe. Preden utegne odskočiti, mu zgrmí kopito na teme, da se kar onesvesti. Črepina mu ni počila, ker je imel na glavi neko čepico iz lisičjih repov in klopotačnih mehov.

Avat-kuc ga pusti za zdaj na miru in stopi v kočo, si dene za pas naše mošnje z zlatimi zrcni, sleče svoj platneni suknjič ter ga zamenja za santiljno pregrinjalo. Tudi kučma mu je pogodu, sname jo omamljencu ter si jo povezne na svojo kečko. Nato požvižga svojemu koščatemu kljusetu, ki ga je bil ostavil pred kakticami, vendar Apačev mustang se mu zazdi vrednejši. Zdaj bo neprijatelja skalpiral, in sicer pri živem telesu. Komanč zakorači torej čezenj, ga z levico popade za lase, da mu privzdigne glavo, vzame v desnico nož, napravi zarezo od ušes preko čela in nad zatiikom vse tik lasišča in poskusi s krepkim sunkom sneti skalp s čepine. Pa le napol se mu posreči. ‚Klopotača‘ se predrami zbog strašanske bolečine in pograbi Komanča za roke. Prične se ljuta borba, kjer bo ‚veliki bivol‘ vsekakor zmagal, ker protivnika slepi curljajoča kri.

Ali med tem priracá dolgi Dinters z obilim plenom domov. Opazivši Komančevo sled, se preplaši in se priplazi skoz kaktovo hosto. Zaradi čepice in santiljnega prestrala zamenja oba Indijanca ter ustrelí proti krvavečemu prijatelju, na srečo pa zbog velike daljave ne pogodi. Komanč uzre novega sovraga, skoči na mustanga kar brez puške ter odbrzi. ‚Klopotača‘, malone blazen od besa in bolečine, si otare kri z oči, zapazi bežečega na-

sprotnika in preostalega konja. Bliskoma se zavihti nanj in podí za njim, trgaje si zanko s kolkov, medtem ko dolgin Dinters izbegana za njima zija, ker ne razume položaja. Ker Dinters zapira izhod na desno in ker se na levi ne dá skozi goste kaktice, se zakadi Komanč proti Kanjonu; ve namreč, da tamkaj drži pot v globino, čeprav silno nevarna. Ne slutí pa, da so tam doli štiri blede lica.

Tamle, na drugem kraju vode, vidite štrlino, ozko polico, ki se vleče ob skalovju navzgor. To je omenjena pot. Že za pešca je težavna, za jezdeca pa pogibelna. Zato smo nemalo strmeli, ko smo začuli peketanje odondod. Zaradi višine smo spočetka razločili zgolj glavi jahačev, a čim nižje sta prihajala, tem jasneje sta se kazali postavi. Spredej je dirjal Apačev mustang, moškega na njem smo zastran kučme in sentiljne odeje imeli za ‚Klopotačo‘. Podil ga je na neznanem konju jezdec, ki mu je visel krvav čop z glave in ki si je zbog ovirajoče pečine zaman prizadeval, kako bi mu zavihtel zanko čez glavo. Ne-prestano smo slišali Apačev glas: ‚*Aguan selkhi no khi* — ustrelite ga!‘ To je seveda merilo na nas in jaz sem prijel za puško. Sedaj je sprednji dosegel podanek globeli ondile, na drugem bregu, in dirjal naprej. Takoj pa je pripeketal drugi. Tod je mogel svobodneje uporabljati petljo in jo zamahnil na lučaj. Sprožil sem — krik in zdrknil je zadaj s konja, ki je sam dirjal naprej. Po nekaj sekundah smo bili tam preko. Pomislite našo grozo, ko smo spoznali svojega rdečega druga! Moja svinčenka je le predobro zadela. Kazal je naprej in dejal s slabim glasom: ‚*Darteh ličane Avat-kuc* — ta pes je bil ‚veliki bivol‘.‘ Nato je izdihnil.›

Govornik je premolknil in otožno buljil proti naznačenemu mestu. Stoprav po daljšem odmoru je nadaljeval:

«Svinčenka mu je plačala zlato, ki nam ga je podaril. Globel smo nazvali Mistake-Kanjon in to ime je ostalo do danes. Zgodba se je večkrat pripovedovala vpričo mene, pa še nikoli nisem razodel, da sem jaz sam oni nesrečnež. Stvar sem skušal opraviti na tihem sam s seboj. Danes pa, ko smo že na tem kraju, sem se izpovedal in recite mi, ali me smejo imenovati morilca.»

«Ne, ne!» je kričalo vse vprek. «Ti si nedolžen. Pa Komanč, je li odnesel pete?»

«Ni. Našli smo ga nedaleč proč na produ, kjer se je bil konj spotaknil in ga vrgel raz sebe. Namesto enega mrliča smo imeli dva. Tak je zakon na divjem zapadu.»

«Kaj pa zlata zrna?»

«Bilo jih je manj, nego je obetal začetek. Pridelek je bil od dne do dne pičlejši, dokler ni povsem usahnil. Cele tedne so rili in grebli, pa zastonj. Kar smo bili nakopali, je šlo hitro po zlu — pri vinu in igri. Ostala nam je samo slika groznega prizora v spominu. Toda pojdimo, tu ne strpim!»

Polahko je vstal in se stresel, kakor da se hoče iznebiti dušnega bremena. Ko je potlej segel z roko po brzdi, da bi zajahal, sem ga pridržal, rekoč:

«Vaši tovariši so že izrazili svoje mnenje, da ste nedolžni. Zdaj pa poslušajte še mene, Mr. Hawley.»

«No?» je vprašal nekam nejeverno.

«Povem vam zgodbo iz svoje domovine. Dva krovca naj bi bila zasadila na zvonik novo vetrnico. Namreč oče, izkušen mojster, in njegov sin, ki je imel ženo in četvero otrok. Stopala sta kvišku od klina na klin, stari spred, z eno roko sta se oprijemala, z drugo pa držala vetrnico. Velika množica je tiho, s pritajenim dihom, gledala drzno početje. Tedajci zadoni zgoraj strašen krik. Sin je zavpil. Oče ga mirno bodrí, Sin zakriči vnovič in pri tej priči

vstane iz celokupne množice strašanski vik in krik: stavec je sina, ki se ga je oprijel za nogo, s krepko brco pahnil z lestve, tako da je telebil v grozansko globino in se razbil v brezliččen kup mesa in kosti.»

«Je li mogoče? Da je rodnega sina umoril?» je vzkliknil Hawley.

«Ne prenaglo, gospod! Spodaj ob stolpu je seveda vse v nepopisnem razburjenju, zgoraj pa stari nese zastavo sam proti vrhu. Z velikanskim naporom jo vtakne v vetrnico. Potem leze hladnokrvno nizdol, snemaje lestvico za lestvico nad seboj s kavljjev in potiskaje jih skozi strešne line v zvoniku, dokler ne izgine skozi zvočnico v zvonišče. Pred cerkvenimi vrati ga čaka truma, da bi ga linčala; njega pa od nikoder. Krdelo vdere v zvonik in dobé ga onesveščenega. Doma leži tedne in tedne v vročici; kadar se prebudi, blede o grozovitem trenutku, ko je bil prisiljen, suniti sina v kruto smrt. Zdravniška veda in njegova čvrsta narava sta ga rešili; čim ga morejo noge nositi, gre na sodišče ter se izroči državnemu pravdnístvu.»

«Sodba je bila: smrt za umor!» je pripomnil Hawley.

«Poslušajte. Dogodek je vzbudil silno pozornost in povsod se je razpravljalo o njem. V pravniških krogih je vladal nazor, naj se stavec obsodi, potlej pa priporoči vladarju v pomilostitev. Občinstvo je skraja odrekalo krivcu vsako opravičilo; premislilo pa se je, ko je seznanlo vzroke njegovega ravnanja. Da, s preudarkom je storil svoj čin, a zakaj? Sin mu je nenadno zavpil, da se ga loteva omotica in da se vse vrtí okoli njega. ‚Zamíži in močno se drži, dokler ne mine; jaz počakam!‘ je opomnil stavec meneč, da gre le za kratek napad. ‚Jaz se ne morem oprijeti, ničesar ne čutim‘, je zaklical sin, spustivši zastavo, in zagrabil starca za nogo. Ta je z zono

sprevidel, da ne kaže oklevati, da se mu ni samo za hipec zvrtilo v glavi: takšna omotičnost ti vzame vse sile, še pomagачa potegneš v pogubo. S težko vetrnico v levici, s sinom na nogi, se je komaj in komaj še oprijemal z desnico lestve, da ga ni potegnilo nizdol. Ali dva mrliča v družini ali samo eden? Tedajci zaječi sin: „Križ božji, nič več ne čutim lestve, padel bom!“ Visel je samo še ob očetovi nogi. Nesreči se ni bilo ogniti. Z močno brco se ga je otresel, zbral vse svoje moči, opravil svojo nalogo, nato pa v zvonišču omedlel...»

«Hm, po vaši razlagi zvení seveda drugače.»

«To so skoraj začutili vsi, ki so ga prej obsojali. Dobil je izvrstnega zagovornika. Učenjaki, strokovnjaki, vseučiliški profesorji so se morali izjaviti glede omotice; zaslišali so celo vrsto krovcev, tesarjev, stavbarjev, dimnikarjev, celo vrvohodca. Vsi brez izjeme so izpovedali, da oče ni mogel drugače ravnati. Bil je oproščen. Mnóžica, ki ga je kanila svoj čas samolastno kaznovati, ga je vriskaje sprejela pred sodnijo. Živel je še nekaj let, splošno čislán, a smejati se ni mogel več.»

«No, prav. Ali kaj ima moj strel s tem streharjem opraviti?»

«Tega ne čutite? Oni mož je rodnega sina premišljeno usmrtil, vi pa ste Apača pomotoma ustrelili. Krovec je bil oproščen, kako pa bi porota vas presodila?»

Otožno je strmél v tla. Potem pa mu je jasen, vesel žarek spreletel obličje; segel mi je v roko in dejal:

«Zdaj vidim, kam ste merili, Mr. Charley. Dolgo mi je ležalo na duši, zato se ne dá tako naglo odpoditi, kakor menda vi mislite. Pa hvala vam; razmišljál bom o zadevi. Odtod pa me vendar žene proč. Požurimo se iz nesrečne žlebine!»

Zajahali smo ter odrinili. V eni uri smo dospehi na plano. Ob izhodu je stalo zopet nekaj stebrastih vele-kaktovnic, ki so imele sad. To videč, je Sam Parker ustavil konja in izpregovoril, name kažoč:

«Jelite, gospoda, vselej je dobro vedeti, koliko se smeš zanesti na moža, s katerim tovarišuješ. Gospod Charley se nam je pridružil in nas ne bo po vsem videzu zlepa ostavil. Vsak čas utegnemo naleteti na Komanče in prijeti za puške. Ne bi li preizkusili, kako zna streljati?»

Razen Hawleya so pritrdili vsi v en glas. Tudi jaz sem privolil, a s pogojem, da se izkažejo tudi drugi. Za tarčo smo izbrali kaktov sadež. Pričelo se je razsipanje smodnika. Parker in Hawley sta streljala sicer ne mojstrski, vendar dobro, ostali pa precej. Moje tri krogle so udarile daleč proč v skalo, da je nastal krohot in me je Parker posvaril, ker sem se prej preveč ustil. Nato pa:

«Sicer ne boste pogodili divjačine niti Indijanca, vendar mi ugajate, zato lahko pri nas ostanete, dokler ne pridemo v varnejše kraje.»

Naprej grede smo morali preko nekaterih visokih planot pretrganih z žlebinami, potem pa navzdol v porečje Rio Pekos, kamor bi s to brzino prispeli drugi večer. Skoraj smo se namerili na kako travnato mesto, zatem na listnato zelenje, predvsem bobikaste vitice in oponce, popoldne pa na vodo, okoli katere so uspevali posamični grmi, malo dalje pa gostejše dračje. Tik pred solničnim zatonom je držala struga skozi dolino, ki je nudila konjem imenitno pašo in kazala dovolj pripravnega prostora za prenočišče. Še drevesa so stala tod.

Parker, po tistem sporazumu naš voditelj, je izbral mesto, malone krog in krog obdano s hosto, a tam, kjer je grmovje imelo edino vrzel, ga je oklepal potok. Prostor je bil sijajen, ker ga je bilo dovolj i za naše konje.

Tako smo jih mogli črez noč imeti pri sebi in jih ni bilo posebe stražiti. Parker in Hawley sta bila takoj odšla, da bi nastrelila kaj presnine. Hitro po solnčnem zatopu sta se vrnila s perotnino, ki smo jo spekli, zakaj sehljadi je bilo na prebitek. Použivši svoj delež, sem se umaknil od ognja k grmičju, kjer sem zaklinil svojega konja in se zleknil v njegovi bližini.

Drugi so se zabavali, kakor imajo zapadnjaki navado, in ker ni bilo tu zame nič novega, sem ostal rajši sam. Po strelni preizkušnji sem se držal bolj zase in samo Jos je nekolikokrat okrenil svojega konja proti mojemu, da bi mi privoščil nekaj besed, ki so bile prijaznejše, nego bi mu jih bil prisodil po njegovem običaju. Redkobesedno je sedel med družbo, nato pa vstal in se mi približal:

«Smem li k vam, gospod, ali pa ste rajši sami?»

«Le ostanite tu, Mr. Hawley!»

«Me veseli. Molčeč mož ste videti, pa tudi meni ni kdove kaj za besedičenje. Samo zahvaliti sem se vam hotel za vašo zgodbo, ki mi je nekam odvzela zavest, kakor da bi bil ustrelil svojega prijatelja. Zdi se mi, da bi se midva morala sprijateljiti. Sicer vi niste posebno velika luč za te kraje, ali nekaj me vleče k vam. Zato me je ujezila strelna poskušnja. Žal mi je, ker vas je osmešila. Ali vas to ne grize?»

«Prav nič. Darovi niso enako razdeljeni. Kdor ni prvovrsten strelec, je bržkone sposoben za druge stvari.»

«Bodi si. Vendar se je vprašati, ali tiste druge stvari kaj koristijo tu na divjem zapadu. Pa ne maram vas cveliti, govoreč o rečeh, ki jih vi ne znate. Želim pa vam vse dobro in bi vam rad kaj koristnega storil.»

Legel je in se zleknil po tleh.

Možaki ob ognju so se tako na glas pomenkovali, kakor jaz ne bi bil trpel. Ker pa me niso poznali, se ne bi bili

zmenili za moja svarila ali celo povelja. Komanči so morda v bližini, to so dobro znali. Jaz pa, ki sem čital Vinetujev listek, sem vedel še boljše. Glasni razgovor je bil še večja neopreznost nego to, da so zakurili. Svit je morebiti proseval skozi goščavo in bi nas bil utegnil izdati. Ali pa bi vajeni nos Indijancev zavohal smod na več sto korakov. Namenil sem se torej napenjati oči ter ušesa, dokler ogenj ne pogori.

Dolgo sem tako ležal, z uhljem tik ob tleh, da bi slišal na daleč, in ves čas meril z očmi po šumi. Tedajci opazim, da se je moj konj prenehal pasti ter na poseben način glavo po strani drži. Srebnil je zrak, rahlo prhnil in se potem proti meni okrenil. Nekdo se je bližal od naznačene smeri, in to je bil belokožec. Da je bil Indijanec, murec ne bi bil zaprskal. To spada v indijansko vajo in obuko.

«Iš hoš!» sem velel zamolklo.

Konj je razumel ukaz in legel. Sedaj ko me je opozoril, ni dal več nobenega znaka nemirnosti. Prišlec naj ne bi spoznal po žrebcu, da je bil njegov prihod razodet.

Bržkone je bil en sam človek. Naš ogenj je moral zaduhati in vsekakor pustil konja odzad, da bi nas zalezal. Bati se ga ni biló; v sedanjem položaju je moralo biti vsakemu bledinu milo, če je zadel na belokožnike. Torej je vse kazalo, da bo prisluškal in potlej odšel po svojega konja, da se nam pridruži.

Vedel sem torej, odkod prihaja. Obrnil sem se v tisti pravec in priprl oči, da bi med vekami opazoval tisto točko v grmovju. Prikriti sem mu hotel, da je moj pogled vanj uprt.

Sij ognja je pronikal skozi listje ter jarko obrobil njegovo senco. Zagledal sem lahno, lahno gibanje vejic. Možak se je počasi in previdno plazil skozi halozo. Sli-

šati ni bilo nič, osobito ker so moji spremniki še zmeraj glasno govorili. Sedaj je dospel na obmejek grmovja. Težko mu je bilo videti skozi, ker je bilo vprav to mesto precej z listjem odeto. Nekaj ga je moral spoti spraviti, vsaj eno vejo ali brstiko. Lomiti ni smel, ker bi se bil resk utegnil čuti. Zato sem domneval, da jo bo odrezal. In res, prej ko čez pol minute je izginil del, čisto majhen del lepenja.

S podvojeno bistrino sem naperil pogled na tisto mesto in uzrl dve svetli točki. To so bile njegove oči; spoznati pa jih je mogel kajpada le zapadnjak, ki si je z dolgotrajno vajo poostril vid. Vendar niti to vežbanje ne zadoštuje, treba je še prirojenega daru. Nad očmi mu je ležal svetlejši pramen, nekaka bela tančica. Možanec je moral biti prileten in imeti snežnobeke lase. Mahoma je kriknil in skočil na plano.

«Parker, Sam Parker je tu!» je zaklical. «Star znanec, tedaj se mi ni treba skrivati.»

Moški okoli kureža so prestrašeno puhnil pokonci. Tudi Jos poleg mene je švignil kvišku; jaz sem pa kar naprej ležal.

«Old Wabble, stari Wabble!» je viknil Parker. Ali takoj se je popravil: «Fred Kutter! Oprostite, da mi je ta beseda ušla, Mr. Kutter! Presenečenje je krivo.»

Torej stari Wabble, ki sem si ga tolikanj želel videti in o katerem smo še včeraj govorili! Dobro so mi ga popisali. Dolga, suha prekla. Na nogah ostroge z dobršnimi kolesci. Tanke noge tičijo v hlačah, starih vsaj sto let. Strelensko nesnažna srajca ne pokriva vratu in prsi, preko nje visi v širokih gubah jopič, ki mu barve ni več razpoznati. Stara voha z neznanskimi krajevci mu čepí globoko na tilniku. Pod njo ruta, čije rogljiči opletajo po ramenih. Veliki, težki uhani od srebra. Za pasom je

vtaknjen star, dolg krivec in s koščato desnico oklepa puško. Najbolj me v oči zbadajo beli lasje, ki segajo malone do pasa.

Naglo nas je ošinil z ostrim pogledom in odgovoril na Parkerjevo opravičilo:

«Pa! Vem, da mi pravijo stari Wabble, a nič ne dé. Ampak preklemano ste neprevidni. Kurite, da zaudarja dvajset milj daleč, derete se pa tako, da se sliši še deset milj dlje! Da je prišlo namestu mene pet šest rdečkožcev, bi vas bili prej ko v minuti vse fentali, *it's clear*. Odkod pa, molojci?»

«Od Gile», je odgovoril Parker.

«Kam pa kanite?»

«Doli proti Pekosu.»

«Imenitno. Tam vas utegnem potrebovati. Ampak sedaj moram po konja. Pomenimo se v kratkem.»

Prašil je preko potoka ter izginil. Deseterica pa je stala tu, skoro trda od iznenadenja. Zdaj, ko ga ni bilo več, so se kar topili od čudenja; jaz sem molčal kakor doslej. Moj vrانع je še ležal. Ker takisto ni mogel muliti, sem mu siknil 'si-si!' Takoj je bil na nogah in se začel spet pasti.

Čez čas je prišel stric Wabble nazaj, vodeč konja na povodcu. Preskočivši z njim potok, ga je izpustil in prisedel k ognju, rekoč:

«Ta plamen je mnogo prevelik; *it's clear*. Ker pa sem šele pravkar prišel in torej vem, da je pokrajina varna, naj kar gori... Ampak — najprej bi rad zvedel, kdo ste. Sam Parker mi je znan, pri meni je takrat ustrelil svojega prvega losa.»

Parker je naštel njih imena, potlej pokazal name:

«Ondile pa je Mr. Charley, učenjak, ki išče starih indijanskih grobov.»

Očka Wabble se je ozrl vame, ker sem mirno naprej ležal, in menil:

«Indijanskih grobov? Čuden poklic! Pa vendar tudi zapadnjak?»

«Ne», je nadaljeval Parker. «Danes je moral trikrat za poskušnjo streljati, pa je zadel nad dvajset korakov vstran.»

«Hm, vem, videl sem že take raziskovalce, ki prihajajo v savano, da bi pisali knjige, o jeziku in izvoru posameznih rdečih plemen. Za vodnika sem jim bil. Ampak nobeden ne zna orožja prav v roke vzeti. Učenost pokvari človeka... Zdaj pa tehtno vprašanje na Vas. Bi marali nekaj dvanajstERIC indijanskih skalpov?»

«Zakaj pa ne! Od katerega plemena?»

«Komanškega. Stvar kajpak ni prelahka. Se bojite?»

«To ne; ampak jaz igram šele tedaj, kadar poznam, kvarte.»

«Ste že čuli ime Old Surehand*?»

Pri tem imenu so se vsi zdrznili in Parker se je odrezal: «Kakopa, čeprav ga nismo še videli. To je najboljši strelec na divjem zapadu.»

«To je morda preveč rečeno. Njegova svinčenka sicer nikoli ne zgreši, vendar Vinetu in Old Shatterhand merita prav tako zanesljivo. Strica Surehanda sem spoznal nedavno tega in se mi je prikupil. Pred kratkim sva se ločila, ker sem moral tja gori v pokrajino Fort Stanton, on pa je hotel tja doli k Meskalerskim Apačem, da bi ondi poprašal po Vinetuju ter spoznal njega in Shatterhanda. Hitro po najinem razstanku sem doznal, da so Komanči izgrebli bojne sekire. On tega ni vedel, in ker ga je pot vodila skozi njih ozemlje, je bil v veliki ne-

* Reci: šurhend = gotova roka, nezugrešljiv strelec.

varnosti. Zato sem urno obrnil, da bi ga opozoril. To ni bilo težavno, saj sem poznal njegov pot. In zares sem ga dohitel. Ampak sam hudir je imel svoje parklje vmes: toličko da sva bila četrť ure vkup, naju je napadla tolpa Komančev.»

«Strela strelenska! Jih je bilo dosti?»

«Nad sto. Jaz sem jim pobegnul», je dodal navihano.

«Njega pa ste na cedilu pustili? Hudika! Ali je bilo to prav?»

Starina se je vzravnal in nabral obraz v silno modre gube:

«Fredu Kutterju, ki mu pravijo mahedravec, da bi delali očitke? Vi že ne! Mrvica zvijače je pogosto več vredna ko kila smodnika. Res je, popihal sem jo. Čemu pa ne? Braniti se ni kazalo. Zato se je Old Surehand prostovoljno vdal. Videl sem, da ni bil poškodovan. Ali naj bi se bil podal še jaz? Potem ne bi bil nihče zvedel o najini usodi. Komanči bi naju bili trpinčili na kolu in šele po najini blagopokojni smrti bi se bilo razslovelo, da sva jim zabredla v roke in da so nama dali vozovnico za v krtovo deželó. Ne, tako prismojen nisem. Rajši sem jo pocedil. Njih krogle so sicer frčale za menoj, pogodile me pa niso; *it's clear*, ker drugače bi se videle luknje. Tako pa sem svoboden in morem pomagati staremu Surehandu iz zagate.»

«Kako pa hočete začeti? Stvar je opasna.»

«Vem; ampak naj ga li pustim v kaši tega slavnega, vrlega lovca? Precej sem mislil na dragonce, ki taboré za Pomotno žlebino. Samo če bodo marali z menoj, ker so se namenili na drugo pleme Komančev. Rotil jih bom alř jim grozil vse dotlej, da mi ustrežejo.»

«Ako le ne bo prekasno!»

«*Well*, seveda se mudí. Naskočili so naju davi ob zori. Tukaj moram dati svojemu upehanemu konju do svita oddiha in čete dohitim šele jutri večer. Ako pri tej priči odrinejo, bo trajalo dva dni, dokler ne pridemo na tisto mesto — kjer Komančev gotovo ne bo več. Potemtakem moramo za njimi, in lahko trpi dva ali tri dni, preden jih dojdemo. Med tem je morda očka Surehand že gagnil. Na žalost pa ne vidim druge rešitve. Pri tem se zanašam tudi na vas, Mr. Parker.»

«Kako to?»

«Poveljnik mi bo dal bržkone samo del svojih čet. Zato vas prosim, ostanite do pojutrišnjem tu, dokler se ne vrnem. Potem se nam pridružite. Deset zapadnjakov z desetimi puškami, to je velika pomoč.»

«Kolikor poznam svoje tovariše, bi bili pri volji. Samo če ne bo prepozno? Ali ne bi mogli poskusiti brez vojske? S tem bi pridobili najmanj dva dni. Preudarite, gospodar!»

Wabble je premotril okroglico ljudi, pa ni bil videti zadovoljen. Namrščil je obrvi ter izjavil:

«Vsa čast vaši ponudbi, gospod; a tu gre za skrajno nevarno početje. Vprašam vas vse, bi li hoteli tvegati življenje za tujca, pa četudi mu je ime Old Surehand?»

Edino Parker in Hawley sta določno, veselo pritrdila; drugim se je kar poznalo, kako si želé, da bi bila zadeva manj kočljiva.

«*Well*,» je kimal starec resno, «vem, pri čem sem.»
Zatem je namignil proti meni: «In onile starinar, ki strelja dvajset korakov proč, mi še celo ne more koristiti. Ko bi imel le peščico odločitih, izkušenih kucev, pa bi se lotil. Le zanesti se moraš na svoje ljudi. Pomislite samo, kolikrat sta Shatterhand in Vinetu čisto sama, brez vsake pomoči, izvršila še težje, nevarnejše naklepe. Sprva

sem menil poiskati Vinetuja; pa ne vem, kod se držé njegovi Meskaleri in — — —»

Premolknil je. Moj celjak je bil po navadi najrajši sam in ni trpel tujega konja v neposredni bližini. Tedaj pa mu je Wabblov jahanec prišel na doseg; hlastnil je po njem, hlastnil zopet, pa sta se spoprijela.

«Kakšna pa je ta kleka, ki ne da miru mojemu konju!» je vzkliknil starec in šinil kvišku.

Prihitel je in zgrabil vranca za uzdo, da bi ga potegnil od svoje kljuse. Žrebec pa se je povzpел na zadnji nogi, ga povlekel s seboj navzgor in ga zagnal na stran, da je prifrčal tik mene ob tla. Zaklel je in znova skočil na noge, da bi ga spet popadel. Jaz pa sem ga posvaril:

«Primate svojega konja, a nikarte mojega; sluša samo mene in bi vas poteptal s kopitil!»

Žrebec se je bil res vnovič postavil na bran, pripravljen, ritniti starca v prsi ali v obraz. Pri tem je obračal svojo krasno glavo nazaj proti njemu. V ognjeni svetlobi je bil to prizor, ki bi bil moral navdušiti slednjega poznavalca kónj. Stari Webble se poprej ni zmenil za sijajnega pastuha; zdaj pa je odskočil nekaj korakov in zadržljivo kliknil:

«Grom in strela, kakšna žival! To si moram natanko ogledati.»

V oprezni razdalji je kolobaril okoli žrebca. Kot bivši 'kralj pastirjev' je vsekakor imenitno poznal konje. Staro obličje mu je čedalje bolj prešinjalo izraz zamaknjenosti.

«Takega konja še nikdar nisem videl!» je priznal. «Samo ena taka pasma je, ta pa se goji pri Meskalerih. Od nje izhajata dva vrana žrebca kakor tale...»

Prenehal je, stopil k meni, ki sem še zmerom ležal v travi, me pazno premotril, se sklonil, pobral mojo medve-

darico in kratušo, ki je še tičala v obodku, ogledoval puški, ju vnovič odložil in vprašal:

«Ta žrebec je vaš, gospod?»

«Je», sem prikimal.

«Ste ga kupili?»

«Nisem.»

«Vam ga je kdo podaril?»

«Da.»

Neznasko premeten smehljaljaj mu je preletel po gubah starikavega obličja. Oči so mu zažarele, ko je poizvedoval nadalje:

«Pa vi zares stikate za starimi grobovi?»

«Včasih že.»

«In se kličete Charley?»

«Seveda.»

«*Well*, želim vam obilo uspeha v vaših raziskavah. Oprostite, da sem vašega konja skoro napek zagrabil. Saj ga ne bom več; *it's clear!*»

Vrnil se je k ognju in se usedel. Spoznal me je, pa me ni maral izdati. Drugi niso razumeli njegovega ravnanja in njegovih besed in so ga osuplo gledali. Ko pa jim je pokazal ravnodušen obraz in ni nič odgovoril, so nadaljevali prejšnji pomenek. Jaz pa sem vstal in odšel mimo njih, hoteč ostaviti taborišče, in sicer s takim licem, kakor da nimam posebnih razlogov za to. Njihove pažnje nisem maral buditi.

V resnici pa sem imel tehtovit vzrok. Old Surehand in Wabble sta bila napadena. Zadnji je pobegnil. Bil je eden najbolj izkušenih zapadnjakov; zato sem se čudil, kako se more čutiti tolikanj varnega. Komanči so ga zatrdno zasledovali. Gotovo pojde po pomoč za Surehanda, so si mislili in ga bodo skušali prestreči. Bil je sicer od sile uren, a izbrali so gotovo za preganjanje najboljše jahače.

Prehitek pred njimi ni mogel biti bogve kolikšen. Morda so se pod noč utaborili. Ker pa so prejkone domnevali, da on jezdi naprej po pripravnih dolini, so še sami po vsej priliki isto storili. V tem primeru so tik nas.

Skočivši prek potoka, sem se nakrenil navzdol. Temè sem vaju. Hodil sem po takih mestih, koder ni za ježo, in se čutil dokaj brez skrbi. Navzlic temu pa sem držal lovski nož in bil pripravljen na najhitrejšo obrambo, ker rdeči vojskarji so utegnili zavohati ogenj in se peš pri-tihotapiti.

Tako sem šel neslišno dalje in dalje, pred vsakim korakom pa sem se preveril, da ni nobenega sovraga neposredno pred menoj. Ko pač ognja ni bilo več duhati, sem obstal. To je bilo odločilno mesto. Usedel sem se in čakal. Ako so preganjači polegli, jih ne bo ter bomo šele zajtra vkup trčili. Če pa so vzlic mrakoti naprej sledili, jih bo tukaj dim po nosu poščegetal in bržkone bodo postali, da se porazgovoré. V tem primeru sem kanil posluške utepati.

Po dobri uri čakanja sem si rekel, da sem se zaman trudil. Vstal sem za odhod. Tedaj se mi je zazdelo, da sem začul šum. Prisluškoval sem in glej! Nekdo je prihajal. Nemudoma sem počenil za grm.

Hrum se je bližal. Razbral sem zamolkli topot kopit po mehki trati. Kvečjemu trije so. Sedaj sem uzrl jez-deca; bila sta samo dva, in sicer Indijanca. Ker sta bila visoko v sedlu, sem mogel proti nebu jasno razločiti njuni postavi. Zdržema sta jahala mimo mene. Jaz pa sem tiho-tapil ob strani za grmičjem poleg njiju. Če sem kaj ma-lega pri tem zaropotal, je konjski peket vse preglušil. Sicer pa mi ni bilo daleč hoditi, eden je namreč iznenada obstal, glasno srknil v zrak in dejal v komanščini, ki nalikuje šošonsščini:

«Uf! Ali ne diši to po čadu?»

Drugi je tudi povohnjal in se oglasil:

«Bogme, to je dim.»

«Beli pes je bil tako nespameten, da je zapalil ogenj.»

«Ker je to storil, ne more biti slaven vojščak.»

«Anti dà, to ti je neizkušen bojevnik. Meni in mojemu bratu ne bo težko, da mu vzameva skalp.»

«Potemtakem je bilo vendar dovolj, da sva ga samo midva sledila. Moj brat je hotel šatoriti, ko se je stemnilo. Dobro, da je krenil za menoj, ko sem naprej jahal! Kožo mu snameva s črepinje, potlej pa hajdi brž na Saskuan-kuj, kamor so šli pred nama naši vojščaki.»

Švignila sta s svojih živali in jih pritrdila s količem. Potem sta se plazila dalje, jaz pa za njima. Svojo pazko sta obračala zgolj naprej; le osem kórákov sem bil za poslednjim. Naj počakam, da se skrijeta pri našem ognju v grmaščo? Ne; to bi bila velika napaka. Precej ju moram naskočiti. Nož sem shranil in potegnil samokres. Trije, štirje, nagli, dolgi skoki, pa sem dohitel zadnjega in ga udaril z ročem po glavi, da se je zgrudil. Sprednjik je to slišal, se ustavil, se ozrl in vprašal:

«Kaj je bilo to? Kaj je mojemu bratu ...»

Naprej ni mogel govoriti. Planil sem bil nanj, ga zgraz levico za goltanec in mu dal z desnico sunek, da se je porušil i on. Pri sebi sta nosila zadrge. Onesveščenca sem položil s hrbtoma skupaj in trdno jermenje toli čvrsto opletel okoli njiju, da se gotovo ne bosta mogla ganiti. Ker pa bi se bila utegnila odtrkljati, sem ju vlekel do bližnjega drevesa in ju privezal zanje.

Prišedši do taborišča sem preskočil potok in legel na prejšnje mesto. Stari Wabble se je zavedavo oziral vame. Drugim moja dolga odsotnost ni vzbudila pozornosti.

«Vas ni bilo tu, gospod, in torej ne veste, kaj smo se zmenili. Po vojaštvo ne pojdem.»

«Potemtakem imate nov načrt?»

«Res je. Nekaj sem popred pozabil, na kar bi bil moral prècej misliti. Saj veste, kdo je Old Shatterhand?»

«Seveda.»

«No, ta lovec se mudi blizu reke Pekosa. Sklenil sem, da ga poiščem in prosim pomoči. Menite, da bo privolil?»

«Brez skrbi.»

«Pej!» je segel Parker prezirno v pomenek. «Kako naj Mr. Charley ve, kaj kani mož kakor Old Shatterhand?»

«Tako zagoveden pa vendar nisem», sem se branil. «Akoprav se ne štejem med ugledne zapadnjake, vendar jaz prejkone ne bi napravil takih pogreškov, kakršne ste vi.»

«Mi? Pogreške?»

«I, kako pa! M. Kutter vas je prehvapil, a niti opazili niste, da se bliža.»

«Ste mar vi?»

«Sem.»

«Tega nam nikar ne tvezite, Mr. Charley!»

«Pej! Lahko dokažem. Mr. Kutter, slišite: niste odrezali odraslek, da bi bolje videli v grmu?»

«To je res. Potemtakem ste to videli, gospod, drugače tega ne bi mogli vedeti.»

«Zakaj pa nam niste povedali?» je vprašal Parker. «Kaj, če bi bil rdečkožec?»

«Vedel sem, da je belopolt.»

«Nemogoče!»

«Zapadnjak hočete biti, pa ne veste, kako ločiti v temni noči belca od rdečkarja, ne da bi ga videli! In še hujšo napako ste storili. Takšna napaka lahko stane življenje.»

«Gromska strela! Seznanite me no s to nevarno napako, če ste tako dobri!»

«Tako. Ali veste, kaj počno rdeči, kadar jim belec uteče?»

«Kajpada vem. Jašejo za njim, da bi ga ujeli. To ve vsakdo.»

«No vidite! Mr. Kutter je Komančem pete unesel. Menite, da ga ne zasledujejo?»

«Tri sto zelenih!» je vzkliknil očka Wabble in se lopnil po čelu. «Prav pravite, gospod. Kako sem le mogel popolnoma pustiti vnemar to nevarnost! Rdečuhi so gotovo za menoj in bodo napeli vse sile in žile, da me dobé v pest.»

«Pa še straž niste razpostavili!»

«Tako. Se zgodi.»

«Pa ni zadosti.»

«Kaj pa še, gospod? Brž povejte! Storim, kar smatrate za potrebno.»

Sedaj mi je bil pravi užitek, opazovati te obraze. Osuplo so se ozirali vame in nato vanj, in Parker je debelo pogledal, vprašujoč:

«Kar ta *master* smatra za potrebno? Menite li, da Mr. Charley ve, kaj naj se naredi v takšnem položaju?»

«Da, to mislim», je odvrnil. «Saj ste čuli, da bolj skrbi za našo varnost nego mi sami.»

Jaz sem izjavil:

«Ako zasledovalci pridejo, morajo zavohati naš ogenj. Nemara so že tu, da bi nas zalezli. Na vašem mestu bi jaz odposlal nekaj oglednikov, da naj preiščejo pot vse do tja, kamor sega smodnina.»

«*Well*, gospod, prav dobro! Mr. Parker, takoj naj se odpravijo trije ali štirje vaši možje! Sprevideli boste, da je to potrebno.»

«Yes», je pritrdil imenovani. «Čudno, da že sami nismo prišli na to misel in da nam jo je moral dati takle stari- nar, ki niti zapadnjak ni.»

Parker je odbral štiri možake ter odšel z njimi. Domneval sem, da bodo trčili na oba Komanča in njiju konja, in sem se radoval že naprej njihovega osupa... Precej nad eno uro je trajalo, preden so se prikazali. Od- daleč je Parker zaklical:

«Mr. Kutter, glejte no, kaj smo pripeljali!»

Očka Wabble je strmel v oba rdečkarja, ki sta hodila razvezana, in zaklical:

«Dva Indijanca, dva Komanča, kakor se vidi po bojnih barvah! Kje ste ju zajeli?»

«Našli smo ju, doslovno našli, za drevo privezana. Sko- raj nato smo naleteli še na konja. Neverjetno, ali res- nično. Belci morajo biti v bližini, ki so to storili, nevedé za nas.»

Tedaj se je starec ozrl proti meni, pokimal in dejal:

«Da, da, belci, pa ne več kot eden. Sta rdečkarja ra- njena?»

«O poškodbah ni sledu ne tiru.»

«Potemtakem ni bilo borbe. Premagana sta bila brez obrambe. Malo ljudi zmore kaj takega. Mislite nekoliko na zapadnjaka, ki ste ga poprej imenovali!»

«Pšakrev! Pa ne da bi bil Old Shatterhand? On da bi jih bil ob tla treščil in zvezal? Torej mora biti vendarle tod, kakor ste dejali. Poiskati ga bo treba.»

«Menda ne. On zatrdno ve, da čakamo njegove pomoči. Le zanesite se, da se o pravem času pokaže.»

«Vi pa se delate, kakor da ste vsevedni, Mr. Kutter. On pač ni več kakor človek in more vedeti edino to, kar vidi ali sliši. Ampak... Kaj početi z ujetnikoma? S seboj vla-

čiti ju bi bilo prav tako nerodno in nevarno ko tukaj pustiti. Torej kroglo v glavo, saj sta zaslužila!»

«Le ne prenašlo, gospod! Mi ju nismo ujeli, temveč Old Shatterhand. Po vsej priliki pa ste slišali, da ta ubije rdečkožca edinole v skrajni sili.»

«To mi ni nič mar. Prvič niti ni gotovo, da je on tukaj; drugič sta malopridneža naša ujetnika, in tretjič... no, tretjič ju bomo sami sodili po prerijskem pravu. Kar začnimo!»

Komanča sta ležala povezana tik ognja. Razumeta li angleški, se jima ni poznalo. Posvet je trajal le nekaj minut in sklep se je glasil: ujetnika na mestu postreliti. Samo Jos Hawley je glasoval proti sodbi. Parker je takoj velel trem možem, naj spravijo ujetnika proč in sodbo v bližini izvrše.

«Stojte, Mr. Parker! Počakajte še trenutek! Pri vašem savanskem sodstvu je bila pogreška, pravni izrek torej ne velja.»

«Kaj veste vi o savanskem sodstvu! Katero pogreško mislite?»

«Prav za prav jih je več. Prvič se ni udeležil nekdo, ki mu pristojí.»

«Mr. Kutter pač ni maral.»

«Njega ne mislim, marveč sebe. Jaz spadam v družbo in me ne smete prezreti pri tako tehtni razpravi.»

«Kaj ne poveste!» se je zasmel Parker. «Vi niste od naše družbe, ampak samo stojite pod njeno zaščito. Taka je stvar, gospodine. Ako mi odtegnemo roko od vas, si niste poslej niti trenutek v svesti svojega življenja.»

«Nočem se pričkati glede svoje osebe, Mr. Parker. Druga napaka je to, da niste z rdečkožcema niti besede črhnili. Na smrt vendar nikogar ne obsodimo, ne da bi ga bili zaslišali! Naposled pa je ujetnik zmagalčev. Kdo pa si

upa med vami trditi, da bi bil premogel in ujel ta Komanča?»

«Ne čvekaajte! Ti berdiji potepilni sta naši, razen ako nam poveste, kdo je skrivnostni junak, ki ju je premagal in se zdaj ne pokaže.»

«Lahko vam povem, Mr. Parker. Tisti junak leži pred vami, to sem jaz.»

«Vi? Ha, ha! Vi, da ste preobvladali ta rdečaka in ju speli?! Ako se vam obnese, da v boju zmagate enega sarena Indijanca in živega povežete, nisem bil nikdar zapadnjak!»

«Well, torej niste bili.»

«Oho! Za tako reč mora človek imeti moč strica Shatterhanda. Si upate trditi, da jo imate?»

«Trditi ne, ampak dokazati. Pazite!»

Med tem prepirom sem mirno ležal na tleh. Sedaj pa sem vstal, ga prijel z desnico za pas in si ga nekajkrat zavihtel okoli glave, da je glasno kričal, potlej pa ga spet postavil na noge in vprašal:

«Je li to dovolj ali pa naj vam pokažem, kako je, če vam prileti moja pest na črepino?»

Prej nego je mogel odgovoriti, je eden ujetnikov na glas zavpil:

«Old Shatterand! To je Old Shatterand!»

Poprej me ni mogel videti, ker sem ležal v senci, zdaj pa je zagledal mojo postavo ob ognjenem lesku. Stopil sem k njemu in vprašal:

«Ali me ujeti vojniki Komančev pozná?»

«Poznam», je odgovoril.

«Kje si me videl?»

«V Ljanu estakadu. Bil sem med dvajsetimi vojščaki, ki so jezdili svojemu glavarju Tevua-šohu in njegovemu

sinu Šiba-bigku nasproti, da bi ju čuvali «jastrebov». Žal, prišli smo prepozno, Tevua-šohe je bil že žrtev morilskih krogel.»

«To se ujema. Ti znaš govorico bledih lic precej dobro in si torej razumel, kar je bilo do sedaj rečeno.»

«Sem. Slišala sva tudi, da se je Old Shatterand potegnil za najino življenje.»

«Tako vselej dela. Jaz sem prijatelj rdečih vojakov in obžalujem, da dvigajo bojne tomahavke proti bledim licem; vem namreč, da utegnejo kedaj zmagati, da pa bodo tem zanesljiveje poginili. Tudi vidva izkusita, da ne želim smrti rdečih mož.»

«Midva sva hrabra vojnika in se ne plašiva smrti.»

«Vem. Ali življenje je vendarle boljše od smrti. In nobena čast ne bo za vaju, če vaše pleme izve, da sta bila brez odpora premagana in zatem ustreljena. Na vajinih odgovorih naj bo, ali vama podarim življenje. Kako je ime načelniku, ki ga sluša tvoj rod?»

«Vupa Umugi*, ki še nikoli ni bil poražen.»

«Kje stojé šatori vaših vasi?»

«Tega ne povem.»

«Vaši vojščaki so odšli na boj?»

«So.»

«Koliko glav štejejo?»

«Molčim.»

«Kje stojé sedaj?»

«Ne vem.»

«Proti komu gredo?»

«Vem, a ne povem.»

«Ti si molčeč in potemtakem izvrsten bojevnik, ki rajši svoje življenje v nevarnost postavi, nego da bi svojce

* Veliki grom.

izdal. To mora vsakemu hrabremu možu prijati, torej tudi meni. Pojdita domov in povejta svojim glavarjem in vsem vašim možem, da Old Shatterhand ume ceniti srčnost in zamolčljivost!»

Sklonil sem se ter ju odvezal. Skočila sta na noge in tisti, ki je doslej govoril, je vzkliknil:

«Old Shatterhand naju je odvezal in pravi, da smeva iti, kamor hočeva? Kaj bo pa s konjema in z orožjem?»

«Vse dobite nazaj. Old Shatterhand ni tat ali razbojnik, ki sega po tujem imetju.»

«Uf, uf! Naju boste sledili, da izveste, kam jaševa?»

«Ne; svojo besedo vama dam.»

«Uf, uf! Old Shatterhand še nikdar ni snedel svoje besede, on je najplemenitejši vseh bledih lic. Pripovedovala bova o tem, bržko prideva do naših šatorov.»

«Še mnogo je bledih lic, ki so istega mišljenja z menoj. Tu leži vajino orožje, tam pa stojita vajina konja. Odjahajta! Toda mi bomo ta prostor pazljivo stražili. Če bi tu ostala ali se vrnila in nas morda zalezovala, vaju bodo naše svinčenke gotovo zadele!»

Jahala bova proč, a da se ne ozreva. Hov!»

Od belih mi ni doslej nihče niti z besedico ugovarjal. Zdaj pa je pristopil Parker k meni, češ:

«Je li resnica, gospod? Ju hočete v istini izpustiti?»

«Da.»

«Ne zamerite, gospod, ampak to je hiba, ki ...»

Besedo sem mu presekal z vprašanjem: «Zdaj veste, kdo sem jaz?»

«Yes.»

«Torej molčite in ne presočajte mojih ukrepov! Morda ste dober človek in uporaben zapadnjak, ampak vaši kritiki sem bil jaz odrasel, prej ko sem prvič stopil na tla

divjega zapada. Kdor je mogel imeti hatatitlo* slavnega Shatterhandovega žrebca, za kočijaško mrho, naj si ne drzne, da bi mi delil pametne nauke. Zapik!»

Po tem dokazu sem se obrnil proč in ga pustil v miru. Vedel sem, zakaj sem govoril z njim tako ostro. Ako ostanemo vkup in on vztraja pri svoji trmi, nam utegne povzročiti marsikako nepriliko. Zategadelj ta trdota moje graje, ki mi je bila drugače tuja.

Komanča sta zajahala, mi hvaležno prikimala ter izginila, pa da se v druge še ozrla nista. To je bilo celo staremumu Wabblu preveč, ki je držal prej jezik za zobmi, čeprav se ni strinjal z mojim ravnanjem.

«Kozonoga potepuha!» je godrnjal. «Kakor da n a s ni na svetu! Niste bili predobri z njima, Mr. Shatterhand? Ne maram pretresati vašega postopanja. Vendar pa se mi zdi škoda, ker ste obljubili, da ju ne bomo sledili. Kako naj otmemo strica Surehanda, če ne vemo, kam so ga zavlekli?»

«Nič se ne bojte. Prisluškal sem, preden sem ju potolkel. V Saskuan-kuj so ga drpalili.»

«To je dobro. Pa veste, kje je ta kraj, gospod?»

«Bil sem že dva pota ondi.»

«Ampak povedala bosta, kaj se je pripetilo in da pridemo mi.»

«Nasprotno! Prav ta poteza nam bo koristila. Sicer pa Surehanda niti z besedico nisem omenil. Mislili bodo, da o njem nič ne vem ali nimam razloga, zakaj bi se zanj pulil. Verjemite, Mr. Kutter, da se nisem urezal. Razen tega je še to dobro, da smo se odkrižali obeh Komančev; zakaj v njuno smrt ne bi bil privolil.»

* B l i s k. Njegov brat, Vinetujev pastuh, se je nazival il č i = veter.

«Prav imate, gospod; *it's clear*. Ali pa res mislite, da se rokomavha ne bosta potuhnjeno vrnila?»

«Ne bo jih več. Ampak iz opreznosti pogasimo ogenj in odrinimo drugam.»

Jahali smo malo nazaj, kjer je bilo prikladno mesto. Postavili smo dve straži in legli spat. Ostal sem dolgo buden in slišal tudi, kako so tovariši potihem kramljali o meni.

OB ‚SINJI VODI‘

Drugo jutro je kazalo predvsem dognati, kdo bi šel rad v Saskuan-kuj. In glej, vsi so me prosili, da bi smeli z menoj. Odkar so vedeli, kdo sem, je izginil slednji pomislek. Vsakdo se je nadejal, da bo ježa zanimiva in da se dobro končá. Celo Sam Parker je bil vkljub včerajšnjemu ukoru navdušen, Jos Hawley pa je porabil priliko, da mi je med štirimi očmi povedal:

«Kdo bi si bil mislil, gospod, da ste Old Shatterhand! No, sedaj me pa toliko bolj veselí, da ste me s svojo povestjo pomirili. Jaz sem star, preprost zapadnik; ampak postavite me tja, kjer me lahko porabite, pa boste videli, da vam ne bom delal sramote!»

Najprej smo jo ubrali vzdolž vode, ob kateri smo prenočili; črez eno uro pa se je dolina zasukala od dotlejšnje vzhodne smeri na jug. Na tem mestu je bila trava pohojena, in stari Wabble je razjahal, da bi preiskal sledove.

«Ali ne bi rajši to pustili, Mr. Kutter?» sem ga prosil. «Zdi se mi odveč, drugič pa nam je prepovedano. Komančema sem obljubil, da ne bom ovedal.»

«Tàk menite, da so to sledovi? Hm! Dvomim. Da sta jezdila dotod, bi bili morali že spotoma videti vtiske kopit.»

«Ne. Med njunim in našim odhodom je poteklo toliko ur, da se je trava medtem zopet vzravnala; tukaj pa, kjer sta si postlala in po vsem videzu šele pred kratkim odjahala, je potlačena.»

«Ta dokaz se zdi pravilen, gospod, a vendar si moram reči, da Indijanca ne bi bila ravnala kdo ve kaj oprezno, če bi bila nočevala samo eno uro proč od našega taborišča.»

«Zakaj? Dal sem jima svobodo ter obljubil, da ju ne bomo sledili. Torej sta se čutila tu čisto varna. Razen tega se podnevi laglje jaše nego ponoči. Vse kaže, da sta odrinila davi; to vidite tudi po sledu, ki drži tod desno niz vodo.»

Tedaj je naredil Wabble moder obraz in se nasmehnil:

«Besedo ste jima dali, da ne bomo preiskovali njunega sledu. Jaz pa menim, da to ni mogoče. Saj gremo po isti poti in moramo videti stopinje. Mar menite, da naj mežimo?»

«Nikakor ne. Rdeča moža se držita vode, menda pač zato, da moreta pojiti konja; to je velik ovinek. Mi pa jo mahnemo poprek in dospemo pred njima v Saskuan-kuj.»

«Od vas se človek res lahko kaj nauči; *it's clear*. Ampak, Mr. Shatterhand, ni li vaša pot prenaporna?»

«Ne. Kraj je po večini raven, zdaj skalovit, zdaj peščen. Vode seveda ni. V tem oziru bo treba potrpeti do reke Pekosa.»

«Ob njej pa stojé Komanči. Bomo li mogli do vode, ki nam bo po tolikšnem pojezdu tako potrebna?»

«Natanko poznam položaj ob Saskuan-kuju. Na čisto drugem mestu bomo pritisnili do vode.»

«*Well*, tako sem pomirjen. Vidim, da skrbite za našo varnost. Pa še nekaj: jaz sem starši od vas, dosti starši, zato bi me po pravici morali izbrati za poveljnika. Vendar pa hočem... hm, da, hočem...»

Videti je bilo, da ne more zlepa povedati svojega sklepa. Okleval je in odkladal, žužnjaj in mečkal, se zvijal in zviraj, naposled pa izbruhnil:

«Da, hočem se odreči in se postaviti pod vaše poveljstvo. Vi bodite naš zapovednik, ki ga moramo vsi slušati. Kaj takega Old Wabble še svoj živi dan ni storil.»

Ko sem mu razložil svoje stališče, smo dolgo molče jahali krebri in prispeli na planoto, po kateri smo pognali konje v dir. Cele ure se ni nihče oglasil. Pod večer se nam je približala «modra voda», jezeru podobna kotlina, ki se je odtekala v Rio Pekos. Preko te reke smo morali na drugo stran. Malo niže je bil sicer brod, a ga nismo smeli porabiti, ker bi bila ona dva Komanča opazila našo gaz. Zato smo plavali, kar nam je ob današnji vročini dobro delo. Na drugem bregu smo preiskali tla in z veseljem opazili, da niso razhojena. Previdno smo jahali vzdolž trepetljik in jesik do izliva jezerskega odtoka. Stali smo na njegovem severnem pobrežju. Tudi tod nismo zapazili nobenih sledí. Konja sem privezal za grm, da je mogel obirati zelenje, in legel v travo. Očka Wabble me je tiho posnemal, ker ni maral v mojih očeh veljati za «blebetača». Drugim se pa moje početje ni zdelo povsem umljivo. Parker je ugovarjal:

«Da bi razsedli? Saj je še dan!»

«Prav zato, ker je še svetlo, sem razsedel. Sovražnik bi nas utegnil videti.»

«Jaz pa menim, ako bi se previdno bližali, modri vodi' ...»

«Molčite,» mu je segel Wabble strogo v besedo, «in ne vrešcite kakor šoja. Mr. Shatterhand že ve, kaj počenja. Če hočete nesti svoj skalp naprodaj, kar jezdite naprej!»

Tedaj so poskakali še drugi na tla in Parker se je nekaj časa pričkal z Wablom. Ko se je pričelo mračiti, sem dejal:

«Sedaj grem Komančev iskat. Puški ostavim tu in prosim, naj se nihče ne oddalji. Morda so rdečkarji blizu in bi ga zapazili.»

Wable je prosil, da bi smel z menoj. A sem dejal, da hodim rajši sam.

«Menite, da sem neokreten in neizkušen? Snoči sem dokazal, da se znam tiho priplaziti.»

«Hm! Jaz sem vas pa le videl.»

«Mene že ne, ampak le vejico, ker se je premaknila.»

«He, že dosti prej sem opazil vaše oči.»

«Moje oči? Nemogoče!»

«Za to je treba vsekakor bistrega, vajenega pogleda. Saj pač veste, da se oči svetijo. Vi ste celo prav debelo gledali.»

«Kakopak! Kdor hoče kaj videti, ne sme mežati.»

«Ej, previden oglednik zapira oči, kolikor se dá. Jaz na priliko vselej zatisnem oči, kadar sem dovolj videl in hočem le še posluške utepati. Tako se prvič oči skrijejo, drugič pa se bolje sliši.»

«Gospod, to je gola resnica. Vi zmeraj kako pametno razderete.»

«Tako vas opozorim še na nekaj. Snoči sem videl tudi vaše lase. Vi se čudite? Glejte, čisto beli so in jih človek še prej zapazi nego vaše črne oči.»

«Prav pravite, poslej jih bom vselej zagrnil, če se bom kam plazil. Saj me vzamete s seboj? Obljubim vam, da ne naredim nobene napake. Pomislite: če vas bi zadela nezgoda?»

«Pa naj bo.»

Parkerju sem izročil svoje orožje v posebno varstvo in sva se odpravila. Ob jezerskem odtoku je bilo še toliko grmovja, da sva se mogla ob potrebi skriti. Wabble je nekaj časa molčal, nato pa ga je premagala radovednost:

«Kakšno obliko ima ‚sinja voda‘, gospod?» je zašepetal.

«Okroglo jezero, prav za prav ribnik. Dvajset minut sem potreboval, da sem ga preplaval v ravni smeri. S plavanjem sem že ponovno unesel svojo kožo Indijancem. Kako pa kaj vi plavate, Mr. Kutter?»

«Kakor riba. Sicer me je sama kost in koža, vendar se nikogar ne ustrašim. To je kakor s puščico: čim daljša in tanjša, tem urneje in globlje se zadere v meso; *it's clear.*»

Meni stvar ni bila tako jasna, vendar sem smel domnevati, da ne plava slabo.

«Kako pa se bova priplazila do sovražnika?»

«Ob jezeru, in sicer nasproti otočku, leži prostor, jako pripraven za taborišče. Skoro gotovo so tam Indijanci. Okrog in okrog pa je gosto grmovje in visoko drevje.»

«Potemtakem bo pač težava, preriti se skozi hraščo?»

«Na žalost. Pa še druga zapreka se mi kaže. Med vodo in grmovjem ni dosti pašnika, zatorej domnevam, da so konji ne ob vodi, temveč tostran gozdnega pasu, kjer je obilo trave. Tako bova imela tabor pred seboj, konje s pazniki pa za seboj. Treba bo skrajne opreznosti, posebno ker so indijanski kopitarji prav tako čuječi ko njih gospodarji.»

Bila sva nekako na poli pota in sva morala paziti, da ne trčiva na pohajkujočega Indijana. Na srečo sva prišla brez spotike na kraj, kjer odteka voda iz jezerca. Gozdni pas se je vlekel odtod v dolgem loku v travnato ravan. Hodila sva ob njem, dokler nisva mahoma obstala, ker sva slišala krepke glasove pred seboj.

«Pako, karbune!» Pako, poslušaj!

«Himme unozo sovuj?» Kaj pa hočeš?

«Kim!» Pojdi sem!

«Un neac nariskoe, vone tithteste najokone.» Ne grem, naredim si piščalko iz trsta.

Potlej je nastopila tišina. Potihem sem rekel Wabblu:

«To je narečje Najinskih Komančev. Teh iščeva. Znete morda to narečje?»

«Znam. Nekdo je klical tovariša, ki ne utegne.»

«Dobro! Milo mi je, da razumete ta jezik, saj tako lahko prisluškuje. Moja domneva se je uresničila: konje imava pred seboj. Eden stražarjev je bil klican. Stopajte sedaj za menoj, ampak kar je na svetu mogoče tiho in previdno!»

Smukala sva tik ob robu grmovja naprej, dokler nisva zavila ob gozdnem pomolu. Tedaj sva uzrla ogenj, kakih šest sto korakov pred nama na trati. Precej Indijancev je sedelo okoli njega, stražeč konje na paši.

«Kakor ste napovedali, gospod», je dejal Wabble. «Tu imava živali, za grmovjem in drevjem pa bržkone šatorijo njih lastniki ob sinji vodi.»

«In prav to je tisto mesto, o katerem sem govoril. Ležijo ondi, kjer sem jaz že dvakrat prenočil. Zdaj pa na vse štiri, drugače naju zapazijo.»

Plazila sva se ob obronku grmičja, dokler je bilo brez opasnosti možno. Pred nama je bila v hosti ozka vrzel, ki je kot očita steza spajala taborišče s pasovnikom; za naju bi bila od sile prikladna, a kaj, ko so rdečkožci hodili tod! Zlezla sva torej desno v grmovje, da bi prodirala vzporedno s stezo dalje. Ker pa je bila šuma jako zarasla in se je bilo ogibati vsakega šuma, naju je stalo dosti časa in napora, preden sva dosegla onstranski rob ozkega loga ter ugledala stanišče pod seboj.

To je bil bojni ostrog. Sicer Indijanci niso nosili bojnih barv v obličju in potakem niso kanili dolgo ostati tu, vendar ni bilo videti nobenega šatora, znamenje, da niso bili samo na lovskem pohodu. Čutili so se docela varne, saj so zakurili nič manj kot osem ognjev. Ob njih sijaju sva naštela preko sto petdeset rdečičev. Nedavno so «kolinili». V dolgih, tankih režnjih se je meso sušilo, razobešeno po napetih jermenih. Na umu so torej imeli dolgo vojskovanje, med katerim ne utegneš loviti divjačine, ali ki je bilo namerjeno v krajino, koder ni ne bivolov niti drugačne lovine. To krajin semo poznal: bila je Peščena pušča, slična vroči Sahari.

Še precej ubitih bivolov je ležalo na tleh in večina Indijancev je bila zaposlena z odiranjem, sekanjem in prirezavanjem mesa. Nekateri so ždeli ob ognju in pekli. Pečeni kosi so ležali kupoma poleg njih, vsekakor za skupno večerjo določeni. Ob dveh manjših ognjih, ki sta bila, žal, precej vsaksebi, so sedeli brezdelniki in si med pomenkom v okroglici podajali pipo, potegnivši le nekoli-krat iz nje. To so bili pač poveljniki. Da sta bili ti dve skupini bliže, bi jih bila lahko hkrati poslušala.

Otoček se je videl kot temno mesto, nad katerim je trepetal nekak svit. Brez te svetlobe ga ne bi bila razločila. Po vsej priliki je nekdo kuril v grmičju. Ali čemu ta ognjiček na otoku? Tako sva ležala tesno drug ob drugem pod divjim bombaževcem, ki naju je skrival; nobeno oko ni bilo uprto v najino smer.

«Hudika!» mi je zašepetal starec. «Dedce sem preštel, okoli petdeset jih je, a nobenega belca vmes. Pa ne da bi bili strička Surehanda že upihnili!»

«Ne. Sodim, da je na otoku. Tam jim je varnejši. Voda je okrog in okrog, zato ga ni treba pazno čuvati. Ali predvsem hočem malo prisluškovati rdečeličnikom. Vidite li

ona dva ognjička, ob katerih posedajo vojščaki brez posla? Za vas bo bližnji, grm sega malone tja do njega. To vam bo olajšalo približevanje. Jaz pa vzamem na muho drugega, ki gori tik ob vodi. To bo težavnejše. Se strinjate?»

«Da, četudi mi ni posebno v čast, ako ste zase izbrali večjo nevarnost.»

«To ni nobena sramota za vas. Ampak vrneva se semkaj. Kdor prej pride, naj dá drugemu znak. Ali rdečeličkarji ne smejo nič opaziti. Pubiče čujete iz vode; tak klic ne more vzbuditi suma. Ali ga boste znali oponašati?»

«Menim, da.»

«Potem zakličite, brž ko se vrnete sem, štirikrat, drugič in tretjič urneje zapored nego sicer. Me razumete?»

«Pa dà. To je za razliko od pravih urhov.»

«Dobro! Ako bom jaz poprej nazaj, storim takisto. Če bi vas odkrili, — nesreča ne praznuje — jo ne glede name brž ucvrite k našemu šatorišču. Naprej!»

Izginil je levo v grmičevje. Popolnoma brez skrbi nisem bil zanj. Moja naloga je bila napornejša. Do drugega ognja ni bilo nobenega kritja. Ali kako tjakaj? Moral pa sem v bližino, zakaj eden Indijancev je imel v laseh pero belega bojnega orla: poglavar Vupa Umugi, čeprav mu nisem videl v lice.

Ena sama pot je držala tja, namreč po vodi. Še nikdar nisem pri zalezovanju toliko tvegala kot nocoj. Ob bregu je rastle trstika. Prisiljen sem bil, da se slečem, ali zaradi svoje svetle polti sem moral na oddaljeno, mračno mesto. Na desni, blizu najbolj oddaljenega ognjička, je grmovje segalo noter do vode. Tja sem se splazil, se slekel, pobral nekaj jermenov iz žepa in nož, obleko pa skril v gosto šikaro. Narezal sem trstikovca, kolikor sem ga potreboval, ga zvezal v čim naravnejši šop in ga po-

veznil tako na glavo, da mi je slonel na plečih. Spredaj sem si v sveženj zvrtil vrzel, da sem mogel gledati skozi, in se spustil v vodo.

Greduč ali plavaje sem moral venomer skrbeti, da je bil ta šop v isti višini kakor obrežno ločje. Ako sem se takisto, pazno in počasi, pomikal tikoma kraj celine proti ognju, so morali mojo neobično kukmo imeti za rastoče sitje. Nadejal sem se, da srečno prispem na svoj smoter in zopet nazaj. Če pa bi me zasačili, kar je bilo precej možno, sem mislil pobegniti preko jezera in potlej skrivaj priti po obleko.

Spočetka je bila voda plitva; moral sem leči in po blatu naprej lesti. Šlo je skozi ostre, rezke mečičke in bistro sem moral gledati, da se ne ranim. Ko sem došel do globlje vode, sem moral bresti. Kesneje sem izgubil tla pod nogami, kar me je prisililo plavati. Vsa pot ni znašala nad šestdeset metrov; ali niti pol je še nisem imel za seboj, ko je poteklo pač nad pol ure. Rusokožci namreč niso smeli zapaziti, da se moja rogozasta naličnica premika. Na ta način bi mogle miniti ure in ure, preden bi se zopet sestala s stričkom Wabblom.

Na srečo se je nekaj nakretilo, kar mi je bilo v pomoč. Začul sem glasno klicanje in skoraj opazil dva Indijanca, ki sta stopila iz šume v taborišče. Bila sta ona dva Komanča, ki sem ju sinoči polomastil. Načelnik ju je bil poslal za Wabblom in sedaj sta se vrnila. Splošno zmedo sem porabil in bil prej ko v minuti na pripravnem mestu. Svoje svetlo telo sem zavil v grezino plitke obale, se naslomil na komolce in z obličjem nad gladino motril, kaj se vrši. Ker mi je trstikasti snopec čepel na plečih, je bilo videti, kakor da stoji v vodi, in ker je bilo na obeh straneh ob meni dovolj bičja in ločja, sem se čutil varnega.

Bil pa je zadnji čas, da sem došel na sluškovanje. Zakaj Komanča sta bila že pri ognju, kjer ju je poglavar sprejel, rekoč:

«Za nobenim pasom ne vidim skalpa. Sta bila slepa, da sta izgubila sled? Ali pa sta si konja nogi polomila, da ga nista mogla dohiteti?»

Eden je v zadregi buljil podse. Drugi je bil drznejši; glavarju je zrl v oči in rekel:

«Oči sva ohranila in noge najinih konj so zdrave.»

«Kje pa je skalp?»

«Na glavi onega, kateremu naj bi ga bila snela.»

«Torej ono blede lice ni mrtvo?»

«Še živí.»

«Potemtakem sta ga izpustila?»

Oči so se mu grozilno bliskale, ko je to srdit izustil.

«Ušel nama je», se je odrezal možak in mirno vzdržal glavarjev pogled.

«Vidva sta hroma psa, ki ju še za krastačo ne bi smel poslati, ker je prenegla! Vrnil vaju bom v šatore k starim babam, kamor spadata.»

«Ti si Vupa Umugi, naš bojni zapovednik, čigar ukaze moramo vršiti. Ako pa daješ neizvedljiva povelja, ne smeš sramotiti njih, ki so se zaman trudili. Midva nisva hroma psa, temveč hrabra, izkušena vojnika, drugači naju ne bi bil izbral, naj slediva blede lice. Čemu govoriš in sodiš, prej ko si slišal poročilo?»

To so bile smeje besede. Možak pač ni bil strahopetec. Mnogo se je pripovedovalo o Vupaumugijeve krutosti; divjal ni samo proti belopoltim, ampak često tudi proti soplemenjakom. Čislali so ga kot bojnika, ljubili pa ne. Zoper njega se je nakopičila ogorčenost, ki se je ob tej priliki izlila. Vedenje vrlega vojščaka je bilo srčno, nikakor pa ne predrzno. Indijanski poglavar je vse prej

nego neomejen vladar; pleme ga voli; svoje dostojanstvo obdrži, dokler se odlikuje s svojim izkustvom, z modrostjo ter odločnostjo. A v vsakem trenutku ga sme «skupščina starešin» odstaviti. To je Vupa Umugi vedel. Videl sem, kako ga je vojščakov očitek zbodel; z roko je trznil proti nožu za pasom, a se je ovladal in dejal še nekam razburjeno:

«Pripoveduj, potem izjavim, ali še pripadata med vojake Komančev.»

Razposedli so se in začel je praviti. Mirno so ga poslušali, dokler ni prišel do besed:

«Tedaj nama je priletel udar na glavo, da sva se zrušila mrtva na tla. Ko sva spet oživel, sva bila k drevesu privezana.»

«Privezana?» je vzkliknil poglavar. «A se nista branila?»

«Ali se more poglavar Najinov upirati sovragu, ki ga ne vidi?»

«Ne; toda videl bi vsakega sovraga, ki bi me hotel napasti!»

«Tega ne!»

«Torej veš, kdo je bil? Imenuj ga!»

«Old Shatterhand.»

«Uf!» je viknil glavar, se privzdignil in se zopet sesedel.

«Uf, uf, uf, uf!» so viknili še drugi.

«Old Shatterhand!» je jeknil. «Ta blede pes, ki so ga Komanči že tolikrat imeli v pesti in se jim je vselej izmuznil... Zakaj nista bila previdnejša!»

«Saj sva bila. Čim sva zaduhala smod, sva takoj pustila svoja konja odzad in nečujno lezla naprej. Nihče naju ne bi bil razkril, ampak vsem bi bila snela kožo z glave, da ni šel Old Shatterhand nama naproti. Sedel je v gošči in na uho vlekel. Bila je trdna tema, pa ga nisva mogla videti, tudi tvoje oči ga ne bi bile. Ko sva prispela do njega,

je prašil na naju ter naju pobil. Moji rdeči bratje so vsi že slišali o njegovi krepki roki?>

«Hehé, hehé» (dà, dà, dà, dà), so mu odgovorili.

«In kogar zadene, da se mrtev zgrudi?>

«Hehé, hehé.»

«Menite, da bi se bilo vam drugače godilo?>

«Ke, ke» (ne, ne).

Pametno se je zagovarjal, vprašujoč enake za mnenje. Njih pritrditev je bila zanj zaščita pred načelnikovo jezo. Na koncu je dodal:

«Tako je ravnal Old Shatterhand, ki ga vojak Komančev nazivajo svojega sovraga. Sluti li kdo med njimi, kdo je bilo belo lice, ki sva ga preganjala?>

Vsi so zanikali, glavar pa je pripomnil:

«Skozi naše krdelo je jahal, kakor da se ga ne prime nobena svinčenka in nobeno orožje, poznal ga pa nisem.»

«Lasje so mu beli ko gorski sneg. Nad devetdeset zim mu je vklesalo gube v obraz. Eno samo blede lice je tako drzen jezdec, da se nedotaknjen prerine skozi desetkrat petdeset sovražnih konjиков.»

«Uf, uf!» je kliknil glavar. «Moj rdeči vojak misli menda deda Wabbla?>

«Da, njega mislim. On je bil.»

«Ta je bil, ta! Ko nam je utekel, nas je bil blagi duh ostavil. Nobeno drugo, zdaj še živo blede lice ni tolikokrat prelivalo kri rdečih mož kakor ta belolasi pes. Ej, da sem ga dobil v pest! Prej ali slej ga že zgrabimo, nemara že jutri!»

In razložil je svoje mnenje, da bo stari Wabble sam prišel z desetimi belci, ker bo hotel rešiti tovariša, zvezanega na otoku.

«Bili bi v možganih bolni, če bi menili, da more enajst bledoličnikov nas premagati.»

«Old Shatterhand je med njimi. Pod njegovim vodstvom se stori vsak poskus.»

«Pa ne znajo, kje smo.»

«Vajin sled nas bo izdal.»

«Old Shatterhand je obljubil, da naju ne bo sledil.»

«Pa bo vendarle to napravil.»

«Ne, on ni lažnivec. Nikoli se še ni čulo, da bi bil svojo besedo snedel.»

«Mojemu rdečemu bratu bi se boljše podalo, če bi molčal, nego da vpričo starejših bojevnikov ugovarja svojemu poglavarju!»

To je bil strog ukor, a Vupa Umugi ni bil priljubljen. Komanč je videl bodrilne poglede svojih vrstnikov ter nadaljeval:

«Vem, da moja leta ne dosegajo starih, modrih mož. Ali kar sem slišal, smem vendar povedati.»

Sivolos Indijan, sedeč poleg načelnika, je odvrnil:

«Moj mladi brat naj le govori. Kadar je bojna sekira izkopana, utegne biti sleherna malenkost pomembna. Najvažnejše pa je srečanje s starim Shatterhandom. Kjer vidiš njega, Vinetu, poglavar Apačev, ne more biti daleč.»

Vojščak je tedaj sporočil, da Vinetuja ni bilo poleg in s katerimi besedami je Old Shatterhand izjavil, da Komančev ne bo sledil.

«Ako Old Shatterhand tako govori,» je dejal sivolasec, «zaleže toliko, kakor da je pri tem kadil pipo prisege. Svojo besedo spoštuje in ni vohunil za vama. Hov! Moja mlada brata se smeta udaliti; zdaj že vemo, kar smo želeli seznaniti.»

Oba Komanča sta šla proč in z njima vsi radovedneži, ki so se bili spoštljivo približali. Tudi od ognja, ki ga je Wabble hotel zalesti, je bilo poprej vse izginilo. Zato sem domneval, da se bo dedec kmalu vrnil. Moj domnevek se

je izkazal kot pravilen, ker skoraj je zadonel dogovorjeni četverni klic múkavca.

Naj se vrnem še jaz? V tem direndaju bi mi bilo najlaglje. A zanimalo me je še kaj več slišati. Večerje še ni bilo; kadar se bo pečenka delila, utegne biti še ugodnejša prilika za beg. Ostal sem torej v glenu ter posluške utepal.

«Ali moj brat ni pomislil, da se žali dostojanstvo poveljnikovo, če jemlje mladiča v zaščito?» se je oglasil načelnik nejevoljno.

«Poveljnikova čast utrpi največ,» je izustil starček, «ako on sam proti njej ravna. Mi vsi verujemo, da je Old Shatterhand mož beseda; edino ti si nasprotnega mnenja.»

«Ker poznam tega belega psa.»

«Tudi mi ga poznamo. Na njegovem jeziku še ni bivala laž.»

«Da. Najpoštenejši bledoličnik je. Če pa je treba koga prekaniti, ga ni pod solncem tako zvitega lisjaka. Njegove besede sličijo svitanju, za katerim pričakuj vedrine ali pa dežja. On se ne laže. Kar obeta, to izvrši. Vendar tako, kakor si je sam zamislil, ne pa tako, kakor si ti želiš. Ako je zadal besedo, da ne bo vohljaj, jo je zategadelj, ker ve za drugo pot do nas.»

«Saj ni nobene!»

«Tako meni moj stari brat. Jaz pa ne mislim takisto, čeprav tudi sam za nobeno ne vem. Old Shatterhand je vselej o vsem prav poučen. Mu li pomaga dobri ali zli *manitu*?»

«Pa ko bi znal, da smo na Saskuan-kuju, bi mar prišel sem? Pozná li ujetnika? Če ga pozna, ga li dovoljno ljubi, da bi se spuščal v pogibel?»

«On se poganja za slednjega bledoličnika.»

«Tudi če ima le enajst mož proti sto petdesetim vojnikom?»

«Protivnikov ne šteje, saj ima čarobno puško, s katero more neprestano streljati. Pri vsem tem se rad ogne boju, ker ne mara krvi prelivati. Tedaj pa se zateče k zvijači. Njegove pretkanosti pa se je še bolj bati nego čarodejne puške.»

Starec je nejeverno zmajal z glavo in opomnil:

«Kadar jě bojna sekira odkopana, je res treba vsako stvar desetkrat pretehtati in vsekdar samo slabih reči pričakovati. Vendar se nadejam, da Shatterhanda ne bo sem.»

«Jaz pa sem si v svesti, da pride. Zgrabimo ga in postavimo kol, na katerem naj pogine s starim Wabblom vred.»

«Hočeš zgrabiti veter, ki ti piha med prsti?»

«Je li Old Shatterhand zrak? Ni bil že večkrat ujetnik rdečih mož?»

«A vselej ga jim je odpuhnilo iz rok!»

«Jaz ga bom znal držati. Vem celo, kedaj mi pade v kremplje. Namreč zajtra. Naša vojščaka sta ponoči odrihnila od njega, on pa je gotovo šele za dne odpotoval. Ta dva sta prišla zvečer, on pride jutri. Počakam ga ob Pekosu.»

«Mar veš, kje pojde preko reke?»

«Brez dvoma na brodu. Če ga ne pozna, ga poišče.»

«Old Shatterhand ne potrebuje nobene brestí, ker si-jajno plava.»

«Ob bregu postavim dolgo verigo straž, uiti mi ne bo mogel. Ko bi bil Nale Masiuv* s svojimi sto junaki že tu, bi lahko zastražili še večjo razdaljo; ampak pride šele v treh dneh.»

* Četveroprstec.

Tedajci se je zaoril klic «teškaro!»* in vse je zdirjalo k ognjem, kjer se je poprej peklo. Nihče se ni oziral proti moji strani. Jadrno sem odplaval, pa brez posebne opreznosti. Ko sem se oblekel, sem se splazil na domenjeni prostor. Šop iz rogozine sem odnesel s seboj. Ko bi ga bili Komanči našli, bi bilo lahko vse izdano.

Približal sem se tako potihem, da se je starec preplašeno zdrznil, ko sem se ga dotaknil.

«Strela strelenska! Ste vi, gospod, ali pa je rdečkar?»

«Jaz sem.»

«*Well!* Da niste vi, bi mrcini dal z nožem pod rebra!»

«Tega ne bi mogli, Mr. Kutter. Že davno bi imeli njegovo ostrino v svojem životu. Tako tiho ste ležali, nobenega kretanja ni naokrog, in vendar niste slišali, kdaj sem prišel. Ko bi bil Komanč namestu mene?»

«Bi ga bil začul, ker tako nečujno znate hoditi samo vi... Upam, da ste dobro opravili? Jaz sem izvedel, da samo dva rdečekožca stražita starega Surehanda. Veste li, kje ga imajo?»

«Na otoku. Od Vupa Umugija sem slišal!»

* «Takšen bedak! Jaz sem vam pa hotel veselje napraviti z novico, da je bila vaša domneva pravilna. No, zdaj se je izkazalo, da sem bil odveč. Doznan bi bil še marsikaj, da se nista vrnila naša Komanča. Vse je zbežalo od mojega ognja.»

«Jaz sem imel večjo srečo; toda sedaj morava proč, in sicer po prejšnji poti.»

Plazila sva se skozi dračje nazaj, sključena. Zvezde so sedaj precej jasno svetile. Šele pri gozdnem jeziku sva se mogla vzravnati in hoditi brez skrbi pokonci.

* Jedl.

Videč, da merim proti našemu taborišču, se je Old Wabble oglasil:

«Morda se mi boste na tihem smejali, ampak nadejal sem se, da bova sama otela starega Surehanda. Takole: priplazim se — prerežem spone — pobegnemo — Indijanci za nami — mi na konje — pa smo jim kašo upihali!»

«Aha, postavili bi se bili radi! No, veste, tovariši nama bodo samo za kritje pri umiku. Jetnika pa rešiva edino midva, če si upate plavati na otok in nazaj.»

«Plavam na mesec, ako je dovolj vode vmes.»

«Ampak noč je presvetla, našemiti se bo treba.»

«Da bi se našemarila? Vi menda za domino, jaz pa za pavliha? Hvala za tak pust!»

Razložil sem mu, kako sem poprej uspešno porabil krinko od rogoza. Brez tega ne bi bil dosegel svojega namena.

«Hm, ni tako neumno, kakor se mi je zazdelo. Vendar, ako sta dva grma, se zdaj bližata drug drugemu, potlej zopet oddaljujeta. To jim bo sumljivo.»

«Saj ne. Spleteva si skupen otoček. Odkraja bova naglo plavala, nato pa počasi. Ker pa sva presvetle polti, ostaneva v obleki. Ali vam bo prenaporno?»

«Nikakor ne. Samo če bodo stražniki pustili najino krošnjo do brega.»

«Ne bode treba. Čujte, kako sem si zamislil. Znete li grezniti?»

«Če se znam potapljati? Kakor žaba, *it's clear*».

«Prav. Blizu otoka bo straža gotovo zapazila najin splav in ga ogledovala. Midva pa se pogrezneva ter odploveva pod vodo njej za hrbet. Jaz skočim, udarim dvakrat s pestjo in čuvarja bosta neškodljiva. V tem ste vi prerezali ujetniku spone, da moremo čimprej odondod. Možno

je namreč, da enega izmed možakov ne zadenem dobro in da zakliče na pomagáj.»

Mršavemu šviglju nisem povsem zaupal, a ker mi je prepričljivo zatrjeval, da je pravcati pondirek, sva odjahala po tovariše in se vrnila z njimi onkraj jezera. Tu smo začeli plesti splav: debele palice so bile za podlago, za okvir. Dve odprtini v dnu sta bili za najini glavi in štiri zadrge za roke. Tudi za razgled je bilo poskrbljeno.

Izpraznivši vse žepe, sva pridržala samo nož.

«Na svidenje čez pol ure!» je pozdravil Wabble družbo ter odhlamudral v vodo, jaz pa za njim, a manj samozavestno, ker sem se zavedal vratolomnega početja. Od kraja sva prosto plavala in potiskala svoj «vor» pred seboj. Rezala sva jo dobro. Sčasoma pa se je splav na Wabblovi strani globlje pogrezal nego na moji.

«Preveč se naslanjate», sem opomnil. «Ste že trudni?»

«Kaj še! Samo te preklicane naramnice me žulijo.»

Ker se je čedalje bolj opiral na splav, sem mu svetoval, naj se vrne.

«Nezmisel! Mar ne vidite, da polzim ko riba naprej?»

«Ker jaz rinem splav, ki se naj obešate.»

«To se le zdi! Vražje naramnice! Snamem jih, pa bo.»

Z eno roko se je držal splava, z drugo odpenjal hlačnike ter jih shranil v žep. Nekaj časa je šlo bolje. Skoraj pa sem čul sopihanje. Na mojo opazko se je opravičil:

«Samo ena stran pljuč je včasi tako glasna, druga je izborna.»

Tedaj sva debelih pet minut molče napredovala. Ded pa se je vnovič globlje pogrezal.

«Saj ni čudno», se je izgovarjal. Obleka se je napojila. Tri sto zelenih, kaj pa je to?»

Ustavil je najino plovilo in segel z desnico za seboj. Hlače so se mu bile napol izmuznile in se vleklo za njim. Razumel je, da si mora spet pripeti preramnike. Pomagal sem mu. Vsako minuto sem bil bolj uverjen, da ni tak korenjak, kakor se je hvalil.

«Menda bova morala nazaj, Mr. Kutter», sem dejal. «Istinito ste trudni.»

«Ah, ne. Osmešiti se ne bi hotel. Zdaj se preveč ne npenjam, da si prihranim moči za povratek.»

Na poli pota sem mu nasvetoval, naj se z gorenjim životom nasloni na splav, ki sem ga zdaj sam potiskal. To je storil in kmalu pričel:

«Kazno je, da bo straža zasumila. Midva se namreč premikava, jezero pa miruje.»

«Motite se. Saj voda odteka proti reki Pekosu. Odtrgano srpico in sitje zanaša počasna struja.»

Bolj in bolj sva se bližala otoku. Ognjiček je izza dračja slabotno svetil proti nama. Plaval sem kar se je dalo mirno. Tedaj sva zlezla pod splav in vtaknila glavi v določeni odprtini. Roke sva porinila v usnjate zanke ter visela pokonci kot telovadec na gugalnici. Rogožina naju je nosila, tu pa tam kratek sunek z nogo je zadrževal za krmilo.

«Vrag jo vzemi to polževo vožnjo!» mi je pošepetal starec. «Strela, če bi zdajle primotovilil som in nama odgriznil hodulje! Na srečo pa tod ni sličnih pošasti niti krokodilov.»

Tedajci je onemel in mi namignil proti obali kakih šestdeset korakov proč. V svitu stražnega ognjička sva uzrla Indijanca, ki je zajemal vodo in pri tem opazil najin ‚parnik‘. Nekaj časa ga je motril, potlej se pa vrnil h kurišču.

Minuta je potekala za minuto, čuvaja pa ni bilo na spregled. Še trideset, še dvajset, še deset korakov.

«Mr. Kutter, zdajle!» sem zašepetal. «Jaz se pogreznem na desni ter odplovem pod vodo okoli ostrova stražarjema za hrbet, vi pa na levi.»

Ponorila sva se globoko pod gladino ter odrinila vsak v svoji smeri. Ko sem zlezel iz vode, sem se po četverici plazil skozi grmove. Indijanca sta sedela ob šibkem ognjičku, eden mi je kazal pleča, drugi levo plat. Nekoliko vstran je ležal ujetnik pod steblikovino. Razložil sem mu le noge, ki jih je zvezane molil proti ognju. Brž na delo!

Vzpnem se pokonci, v dveh skokih sem ob ognju. Udarim sem, telebim tja oba možaka po sencih — pa se zvalita omamljena.

«Križ božji, bel človek!» jekne ujetnik.

«Ste vi, Mr. Kutter?» vprašam, ne da bi se ozrl, misleč, da je Wabble.

«Uf, uf, uf, uf», odgovorita dva neznanata glasova.

Bliskoma šinem kvišku ter se okrenem. Dva Indijanca, mokra ko miš, buljita vame liki strašilo. Kesneje mi je povedal Old Surehand, da se je straža menjavala vsake tri ure. To sta bila nova varuha... Po prvem osupu zgrabim bližnjega rdečkožca z levico za goltanec in ga treščim z desnico na tla. Potem hočem popasti še drugega, ta pa se z rezkim klicem zažene v valove in plava, venomer tuleč, proti taborišču.

Sila je na vrhuncu. Planem k Surehandu, prerežem vezi na rokah in nogah, razen tega še dva jermena, s katerima je bil zaklinjen v zemljo.

«Za menoj! Skrajni čas je. Na drugem bregu nas čakajo belokožci.»

Splašeni Komanči zaženo peklenski vik in krik. Gromozanska buka in halabuka, hruš in trušč nama bije na uho. Nič se ne vidi, samo štropotanje se čuje: sovragi skakajo v vodo, da bi splavali na osredek.

«Mr. Kutter, Mr. Kutter!» skušam prevpiti neznansko tuljenje. «Ste tukaj?»

Surehand prašči na breg in strmi proti taboru. Okrene se proti meni in me vpraša naglično, hlastno:

«Mr. Kutter? Menite očka Wabbla?»

«Da. Priplaval je, da bi vas rešil, pa ga ni nikjer. Po njem je!»

«Ne bojte se, on se zna prelisičiti. Sam satan mu ne pride do živega. Naprej!»

Na nos na vrat skočiva v jezero. Za nama je kar mrgolelo rusoglavcev po vodi. Spočetka mahava polahko, toda krepko, kakor se spodobi dobremu plavaču, ki se noče upehati. Rjojenje se veča; pretresljivo odmeva. Zapazili so naju in si prizadevajo, da bi naju dohiteli.

Zase me ni skrb. Ali Old Surehand! Plava sicer izborno, toda ujetništvo ga je izčrpalo. Plavaje tik njega opazujem njegove sunke. Spočetka so enakomerni, sčasoma pa jame neredno suvati. Potolaži me, da bo zdržal. Črez nekaj trenutkov pa začuti trganje po mišicah na roki. To je od sile opasno, kadar je vsak hipec dragocen.

«Lezite na hrbet in plavajte z nogami; roke si odpočijete!»

Storil je po tem nasvetu in najina doslejšnja brzina se je znatno zmanjšala. Tudi jaz sem plaval vznak, da bi videl preganjavce. V različnih razdaljah so bili za nama. Jezero je tako gomazelo, da je bržkone prav malo Komančev ostalo na kopnem. Eden nama je bil na sto korakov blizu. Tačas pa reče Old Surehand:

«Hitreje morava delati. Poskusim zopet po prejšnjem.»

Storil je tako, a skoraj mi je priznal, da mu roke drevenijo. S težavo sem ga pregovoril, da je legel poprek name in sem ga jaz nosil. Bil je težak. Prvi Indijanec je bil venomer bliže. Videl sem, da naju koj dojde. Imeti je moral bister pogled, da naju ni zgrešil na prostrani ploskvi. Ko sva imela tri četrine pota za seboj, je bil kvečjemu še trideset korakov od naju. Vreščé je zagnal bojni krik.

«Doseže naju!» pravi Old Surehand. «Jaz sem tega kriv. Vi ste plavač, da še nikoli takega, ampak nositi tolikšno težo!»

«Ne belite si glave. Ako se približa, ga mahnem po betici, da bo omedlel, in ga potegnem s seboj na breg. Brez nujne sile ne maram ubijati.»

Old Surehand je pričel zopet napenjati svoje moči, jaz pa sem oprezoval na rdečkarja, ki je pravkar v drugič zmagonosno zarjul. Okrenil sem se nazaj. Videč, da se mu hočem po robu postaviti, je obstal in dvignil nož, kričeč:

«Tu je Vupa Umugi, poglavar Komančev. Njegov nož požre oba bela psa.»

«Tukaj pa Old Shatterhand, ki si mislil o njem, da ti ne more uiti.»

«Old Shatterhand!» vikneta hkrati Surehand in rdečepoltec, a zadnji še doda: «Ako si ti tisti srabljivi kojot*, pogineš!»

Pri tej priči se je jadrno potopil. Torej borba za žitek in bitek, ponoči v vodi! Glavar je hotel pri meni priti na vrh in me zabosti. A pogreznil sem se še jaz, in sicer znatno globlje. Voda pridržuje nalik demantu svetlobo,

* Stepni (prerijski) volk.

vsesano za dne. Zategadelj izboren potapljavec ob temnih večerih dosti dobro vidi. Kakih pet metrov pod površjem sem se vesil, oziraje se navzgor. Glej, levo nad menoj iz tega načelnik roke, da bi se potisnil na gladino. Takoj sem storil to še jaz in se pomolil za njim iznad vode. Dobil je moj ‚lovski zamah‘ na lobanjo, potem pa sem ga prijel za čop, da mi ne utone.

«Old Shatterhand, zares Old Shatterhand!» je zaklical Surehand.

«Da, gospod, jaz sem. Le pogumno naprej, jaz moram plaviti rdečo butaro!»

Z legnatjo sva pritisknila na breg, kjer smo povezali poglavarja, ki se je zopet zavedel. Podjetje se je torej srečno izteklo, samo ko bi bili znali, kje je očka Wabble. Surehand nas je tolažil, češ, da se starina ne dá zlepa ugnati, še celo kakega ujetnika bi utegnil prignati. Večina Komančev je popustila zasledovanje. Kolikor jih je sedaj pritiskalo k obali, smo jih zavrnili z grožnjami in praznimi streli. Nato sem pripovedoval tovarišem vso zgodbo. Še je nisem zaključil, kar je pričelo za nami nekaj pokljati v halozi. Vejice so šumljale in vreskale. Tedajci začujemo zapovedljiv glas:

«Skloni se na konja, rdečepoltec, ali pa si predereš nos; *it's clear!*»

In glej, iz goščave se pojavi stričko Wabble, vlekoč na povodu konja, na katerem je bil privezan Indijanec. Za tem konjem pa še dva, otovorjena z obložnim sedlom.

«Evo me», se je zasmel. «Nekaj sem vam pripeljal, kar utegne prav priti. Aj, dober večer, Mr. Surehand! Tudi že tu? Saj sem si mislil, da sem za neboditrea. Mr. Shatterhand je sam otorej, da vas otme.»

«Kod pa ste se potikali, Mr. Kutter? Skrbelo me je za vas.»

«Čemu neki? Jaz že zase poskrbim, a tudi za druge, kakor boste videli.»

«Zakaj vas ni bilo na otok?»

«Ker sem bil velik osel. Menil sem, da znam Bog ve kako sijajno plavati in grezniti. Z vami je še šlo, seveda tja gredé. Da bi pa nazaj gredoč iznova izgubil hlače, to mi ni šlo v koš. Potlej pa tisto potapljanje! Človek pri tem lahko ob živem telesu utone. Zatorej sem kar naprej visel na splavu, češ, nôsi me, kamor te je volja. Nena doma pa vstane rjoventje, da se moj parnik kar zaguga, in rdečki poskačejo v vodo, nobenega ni več na suhem. Celo konjski čuvaji se pripodé za njimi. Samo eden je ostal za pazko. Priveslam torej na celino, splezam iz skrovišča, se zakadim vanj in mu prisolim tako brco, da se je usedel, pa nič prosil dovoljenja. Povezal sem ga z enim konopcev, na katerih so sušili meso. Domislil sem se, da bi nam hrana prav hodila. Zato sem stekel na pašnik po tri konje, na enega pričvrstil rdečega čehaka, na druga dva pa vojenine. Lepo se mi je odsedalo: ko so se prvi Indijanci vračali z dolgim nosom, sem odpeketal s konjarjem in mesenino.

«Živež nam je potreben», se je oglasil Old Surehand, «konjarja pa zajtraj izpustimo.»

«Kakor veste. Prišel je jež, odide naj peš. Ampak njegov glavar, kako ste ga zajeli?»

Ko smo mu dopovedali in dostavili, da dobi tudi poglavar svobodo, je bilo starini žal. Indijancev ni mogel trpeti.

VINETUJEV SEL

Med Teksasom, Arizono, Novo Mehiko ter Indijanskim ozemljem leži prostrana krajina, ki bi jo po pravici nazvali ‚Saharo Združenih držav‘. Suha, razgreta peščenina se menjava z golimi skladi žgočih sten, ki ne morejo prehraniti najbornejšega rastjã. Zadirčno, neposredno nastopa hladna noč za dnevno pripeko. Osamel hribček ali zelena dolinica ne blaži mrtve, enolične puščave; tih vir ne oživlja nobene oaze. Le tu pa tam štrli samotni, usnjati meskitov grm, ali pa redkokdaj divja kaktica, bodisi posamič, bodisi v skupinah, pokrivajoč mestoma tudi prostorne ploskve. A niti meskit, niti kaktovina ne nudita blagodejnega pogleda: sivorjava sta, nevšečne oblike, s svižcem in sipo pokrita. Gorje konju, ki ga nepremišljeni jahar zavede v takšno kaktovo pustinja! Na ostrih bodljikah si tolikanj opraska noge, da ne pride več odondod. Ako ga gospodar ne pokonča, počasi jadno in bedno shira.

Navzlic vsem strahotam si je človek upal v to puščo. Ceste držijo gori v Santa Fé in Fort Union, poprek v El Paso del Norte in doli v travnati, gozdnati Teksas. ‚Ceste‘ ni jemati v našem zmislu. Sicer jaše posamezen lovec, zlatosledec ali stezovod, družba vratolomnih predrznežev ali sumljiva tolpa Indijancev skoz pustotino, tudi volovski voz škriplje po polževo skozi to samoto, vendar pravega pota ni videti, niti onih četrť ure širokih tirov, kakršne nahajaš po južnoameriških pampah ali po braniborskih gruščaricah. Vsakdo gazi svojo pot, dokler mu tla sploh

še pičlo omogočajo spoznavati pravec. Po malem pa prenehajo vsa oporišča celo za vajeno oko. Potlej pa se smer navadno označuje s koli, zataktnjenimi v določenih razdaljah.

Pri vsem tem pa zahteva ta pustinja sorazmerno več žrtev nego Sahara v Afriki ali pa Šamo in Gobi v Aziji. Človeška okostja, živalska mrhovina, ostanki sedla, razbiti vozovi ali drugačne ruševine pripovedujejo tod o nemih zgodbah. V zraku pa krožijo mrharji, vztrajno sledeč vsako gibanje tu doli.

Pa ime tej pušči? Okoličani jo nazivljejo zdaj po angleško, zdaj po francosko ali špansko. Daleč okrog pa zbog zabitih kolov, ki naj bi pot kazali, slove bodisi kot ‚Llano estacado‘ ali ‚Staked Plain‘* ...

To je posnetek mojega popisa iz tretjega snopiča «Vinetu». Ako sem dejal, da ni nobenega vodnjaka v tej samiji, sem izrekel s tem zgolj obče naziranje. Sredi te puščobe pa je bila vendar zelenica, malokomu znana. Tu je bivala oseba, o kateri mi je Vinetu na lističu sporočil, da jo hočejo Komanči napasti, namreč Bloody Fox, Krvavi lisjak. To je bil potomec izseljenski karavane, ki jo je v Nakoljeni planoti pomorila tolpa ‚kolíčev‘. Zemljiški zakupnik, z imenom Helmers, je našel oplenjene mrličje in zasledil še življenje v dečku, ki mu je rana zevala v lobanji. Obvezal ga je ter odnesel na svojo pristavo. Deček je okreval, a pozabil vse, kar se je zgodilo pred napadom, torej še svoje ime. Nekako pa ga je bilo treba klicati, a ker so ga našli okrvavljenega in ker je v vročici često izrekel besedo ‚lisjak‘, je Helmers domneval, da se je njegov oče tako pisal. Zato se je odločil, da ga bo klical za Krvavega lisjaka.

* Špan. ljáno estakádo, angl. steiked plain = nakoljena stepa, planjava.

Dečko je izredno uspeval po telesu in duhu, samo spomin, mu ni segel preko roparskega zaskoka. Dobro je pomnil, kakšen je bil mož, ki mu je zasekal rano v črepino, njegov obraz si je lahko predočeval. Drugega pa ni vedel, tudi ne, zakaj je tolikrat izpregovoril naziv lisjak. Helmers se je radoval dečkovega razvoja, samo v enem oziru ni bil zadovoljen: na dom ga ni mogel navaditi. Njegova posest je ležala na severnem robu Nakoljene planjave, in toliko da je dečko znal krotiti konja, je rajši jezdaril po puščavi, nego da bi bil kaj pomagal krušnemu očetu na polju. Noben opomin ni nič zalegel. Ko se je nekdanj zbog tega Helmers neobičajno raztogotil, je Krvavi lisjak izjavil:

«Mojo družino so ,pustinski jastrebi‘ pomorili. Sklenil sem, da te ,jastrebe‘ do zadnjega iztrebim. Zato moram Llano poznati kakor svoj žep. Ako mi to prepoveš, ne maram več živeti.»

S tolikšno odločnostjo je to zatrdil, da se Helmers ni maral protiviti. Celo prizadeval si je dečka vzgojiti tako, da bo kedaj kos ustrahovati ,jastrebe‘. In res, sčasoma se je mladenič prelevil v toli spretnega jezdarja in ročnega strelca, da mu celo Vinetu ni mogel odreči občudovanja.

Kako pa je s ,količi‘ ali ,puščavskimi jastrebimi‘? Razen poštenjakov zahajajo v Llano estacado tudi propalice in podleži, živeči zgolj ob plenu. Svoje zakotke imajo na robu puščave in prežé blizu potov na ljudi, namenjene skozi Llano. Pridružujejo se jim kot spremljevalci ali pa kot vodniki, naprej pa pošiljajo svoje zaveznike, da pretaknejo kažipote v napačno smer. Odtod izraz Stake-man, kolíč ali ,kazipot‘. Kdor se ravna po teh cestnih kažetih, zabrede prav gotovo ter jedno shira, če ga niso že poprej potolkli nečloveški ,jasterbi‘.

Podobna drhal kolíčov ali kolčakov je bila ugonobila karavano Krvavega lisjaka. Strahotni prizor moritve mu je ostal v pameti. Zatorej iskrena želja, da bi pokončal razbojniško zalego. Križaril je na vse strani po Nakoljeni pustinji, dodobra spoznal sleherni kotic in naposled odkril v sredini zelen otoček z izvirkom. To je zaleglo za več nego sto zaveznikov.

Ta kraj je imel v potaji. Sčasom si je zgradil hišico ob vodi in stene obsadil z bujnimi cvetkami mučenicami. Lovil je divje mustange, da je imel vsekar čile konje, kadar je bil eden jahanec izpehan. To je dajalo nenavadno brzino njegovim pokretom. Zdaj so ga videli na tem koncu puščave, takoj nato pa ob nasprotni meji. V hišico je znašal živež in strelivo. Zaradi kónj pa je v svoji odsotnosti potreboval zaupnika. Stara zamorka, po imenu Sana, je pristala na njegov predlog. Leta in leta je stanovala v globoki samoti. Kot sužnjo jo je naselnik v Tennessee-ju kupčeval in usoda jo je zanesla na Llano estacado, še popred pa so ji bili edinega sinčka ugrabili in prodali. Nikdar ga ni mogla pozabiti. Tedaj smo prišli mi na Llano in spoznali Krvavega lisjaka. Med nami je bil zapadnjak, ki je imel za stalnega družnika zamorca, prejšnjega slugo svojega. Črncu je bilo ime Bob in stara Sana je vzhičena spoznala v njem svojega edinca. Poslej sta ostala do smrti vkup.

Odkar je bila Sana v njegovi hišici, je mogel Krvavi lisjak izvajati svoj naklep. Vedno redkeje se je oglašal pri svojem redniku. Vselej pa je vedel poročati o smrti kakega rokomalha. Zdaj si naletel tu, zdaj tam na človeka s prestreljenim čelom. Po žepih je imel vselej kaj predmetov, ki so pričali o tatvini. Taki primeri so se čedalje bolj množili. Prestrel v čelu je bil nevarljiv do-

kaz, da je pokojnik kaznovan ‚jastreb‘. Ali kdo je bil tajinstveni osvetnik?

Ni čudo, če so nastajale pravljice o maščevalcu. Nekateri so ga baje videli, ko je bliskovito jahal v dalj, a nikdar tako blizu, da bi ga bili jasno razložili. Slišalo so je, da se pokriva s kosmato kožo belega bivola, ki se je še drži lobanja. To mu daje grozanski videz. Danes ga je menda opazil neki kupčevalec ob južni točki Nakoljene planjave ter eno uro kesneje naletel na mrtveca s prevrtanim čelom. Jutri je ka-li četa potovalcev čula pok na vzhodnem okrajku puščave: jezdec je izginil na obzorju, kakor bi trenil, in ko so prispeli na ono mesto, je ležal tam mrtvak, zadet v čelo. Nastopni dan so se pri Helmersu oglasili ljudje, ki so nočili v Nakoljeni pušči ter ob mesečini uzrli prè taistega jezdeca: na tej strani se je pojavil, švignil mimo njih in izginil ondukaj. Naposled si je še babja vera lastila tega človeka; ta jahavec neki ni nič drugega nego nadprirodno bitje, ki naglo ko blisk preleti skozi Llano. Kako naj bi pač smrtnik prehajal s tolikšno brzino in tako zanesljivo ločil rokovnjača od poštenjaka! «Pustinski duh je šinil skozi Llano estacado», je velela govornica; «Avenging-Ghost* je zopet pobral enega kazipota».

Pošteni ljudje so si oddahnili. Lupeži so se držali še bolj vkup. Posamič ali v majhnih oddelkih si niso več upali v puščavo, temveč so izvajali svoja zločinska početja v večjih krdelih. Po dvajset ali še več oseb je taborilo skupaj: pa še tedaj je čestokrat počil strel, pa še eden, in dva med njimi sta se zgrudila s prevotljenim čelom, medtem ko je nedaleč odpeketal konj.

* Angl. evéndžin-goust = maščevalski duh.

Tisti čas sem torej prišel z nekoliko zapadnjaki k Helmersu, da bi jezdil skozi Llano in se sestal z Vinetujem. Izvedeli smo, da je pred nami izseljeniška karavana, namenjena skozi puščavo. Neke osebe, ki smo jih videli pri Helmersu, so se mi zdele sumljive. Sledil sem jih, ko so odrinile, in se uveril, da hočejo zvoditi izseljence. Stezo sledec, ki so ga najeli, je bil rokovnjač in njegovi tovariši so prežali na svoje žrtve. Požurili smo se, da pomoremo nesrečnežem.

Obenem je Vinetu, čakajoč name, trčil na krdelo Komančev, ki se mu jih tačas ni bilo izogibati, ker je bil pravkar sklenil z njimi mir. Od njih je zvedel, da jezdijo v Llano svojemu načelniku naproti, ki pride skozi puščavo, a je v hudi nevarnosti, ker se je nateplo znatno število potikačev, namenjenih na rop. To so bili tisti „jastrebi“, ki sem jih bil jaz zasačil. Ker me je Vinetu že slutil v bližini, ga je skrbelo zame. Zato me ni čakal, marveč odjezdil meni v prestrege. Potemtakem je Komančem ponudil svoje spremstvo, kar so ti seveda z veseljem sprejeli.

Spričo tega so se v puščavi kretale kar četverne čete, troje v eni in isti smeri. Izseljenike je njih verolomni izvidnik vodil po domenku na jug v pogibel, za njimi so se pomikali potikači, za temi pa jaz s svojimi spremniki. Od zapada se je bližal Vinetu s Komanči, ki so na žalost dospeli prekasno: „jastrebi“ so bili že umorili njih poglavarja.

Ker smo mi jahali proti jugu, Komanči pa proti vzhodu, slučajno vsi ob istem času, smo se morali sniti v pravem kotu, to pa blizu oaze, o kateri tedaj še nismo nič slutili. Krvavi lisjak je kakor mi vedel za naklepe rokovnjačev. Tujce je hotel rešiti ter jim jahal od svoje zelenice naproti, da bi jih najprej opozoril. Po nesreči pa je namestu

nanje naletel na „jastrebe“, ki so ga takoj pričeli loviti. Na brzem konju jim je unesel pete proti severu ter zastal nas. Priključil se nam je in tri ure smo dirkali v skok, ali izseljence smo dohiteli šele v mraku. Z vozovi so stvorili četverokot, v katerem so plegli. Voli so jim od žeje obtičali tam, a tudi sami so kar koprneli in medleli. Njih izvidnik je bil, kakor se je izkazalo, navrtal vodne sode. Ob našem prihodu je pobegnil.

Medtem je bil Vinetu brez moje vednosti prispel v to kraje in s svojo tenkoslednostjo zavohal potí kavce. Priplazil se je do njih, ki kajpada niso kurili nobenih ognjev, baš v trenutku, ko jih je dohitel pobegli izvidnik in jim povedal, da smo mi došli do izseljencev. Kako so se veselili, češ, da bo plen še večji! Sklenili so nas napasti ob zori. Vinetu je to čul, odbrzel nazaj h Komančem in nato s temi k nam prijahal. To je bilo zopet eno njegovih mojstrskih del! Kako sem bil blažen, da smo se sestali o pravem času! Njegovi Komanči so podvojili naše število.

Ob prvem svitu smo ležali skriti za vozovi. Štekljačarji, plaščarji so prihajali: 35 mož! V tolikšnem številu so nastopali zdaj iz bojazni pred osvetnim duhom. Niti sanjalo se jim ni, da mi vemo za njih nakano. Naša prva salva jih je zadela na 50 korakov in jih neznansko poparila. V zahomotanem klobku so ljudje od grozē tulili; mrtvi in ranjeni so padali; konji brez gospodarja so povečali zmedo. Tedaj se je metež razbral: kdor se je mogel držati v sedlu, je bežal na jug. Ko bi trenil smo zajahali in zdirjali za njimi. Vse smo iztrebili. Zadnji je došel do skrite zelenice Krvavega lisjaka. Kot zapovednik je prišel najdalje, ker je imel najhitrejšega konja. V njem smo spoznali razvpitega zločinca, daleč okrog znanega pod imenom Kradljivi lisjak. In čudno! Krvavi lisjak nam je ves razburjen izjavil, da je to zatrdno mož, kateri mu je tedaj

zasekal rano v glavo; o tem da ni dvoma, ker tega lica ni mogel nikoli pozabiti. Možaku je bilo ime Lisjak, vsekakor ne Kradljivi lisjak, in je bil vodja izselniške karavane. Zdaj je bilo umljivo, zakaj je rešeni dečko v vročici tolikrat izrekel ime Lisjak.

Še nekaj čudovitega se je nakretilo. Sicer smo slišali že popred od starih lovcev ali Indijancev, da je v najpustejši samoti voda, ob njej divno drevje in cvetje, a nihče jim ni verjel. Llano si je treba namreč misliti ne docela kot vodoravno ploskev, marveč kot used, na čigar najnižjem delu mora privreti nadanja, podtalna voda na dan, čista, svetla in bistra, ker se je precedila po peščevju. Skrivnost Krvavega lisjaka je bila, žal, sedaj nam razodeta, pa se je vdal v neizbežno. Poslej mu mogoče ne bo treba zlepa igrati duha osvetitelja. Rokomalharje smo zatrli; ako pa je še kje kak posameznik, mu bo gotovo zaleglo to svarilo. Izselnike smo spravili v zelenico, kjer so se zadržali nekaj dni in zatem odpočiti odrinili. Spremili smo jih do Pekosa. Krenili so v Arizono, kjer so lahko mirno govorili o zelenici: ljudje jim ali niso verjeli, ali pa niso mogli stvari izkoristiti. Mi belci smo imeli dosti več prilike, hoditi v Llano, a smo se zavezali, da bomo molčali o puščavskem otoku.

Drugače je bilo sevé s Komanči, ki so, žal, sedaj tudi poznali tajno. Sicer so nam morali obljubiti, da je ne izdadó, vendar smo bili preverjeni, da ne bodo dolgo mož beseda. Kraj za njihovo pleme ni bil brez vrednosti. V bližini se namreč stika ozemlje Komančev in Apačev, sovražnih rodov, ki kaj urno najdetá povod za bojevanje. In práv po teh pasovih so se običajno vršile njih praske, šibkejši so bil često vrženi v Llano estacado. Kakšna sreča, če si se mogel sredi pustinje oddahniti in se zbrati, medtem ko je protivnik menil, da si od žeje skoprnel!

Bodo li sedaj Komanči doma molčali o zelenici? Jaz sem bil mnenja, da ne, in Krvavi lisjak mi je pripomnil:

«Sam sem kriv, da se je moja skrivnost raznesla. Včeraj bi vam bil moral to krajino popisati. Vam ne bi bilo težko, stvar tako ukreniti, da ne bi bili potikači sem pribežali. Tako pa se moram sedaj nadejati obiskov od treh vetrov.»

«Samo od Komančev. Vinetu svojim Apačem ne razodene tajnosti, če ga poprosite. Belci so pa tudi molčljivi možje.»

«Recimo, da ne povedó nikomur. Ali oni sami bodo gotovo radi posečali moj dom in njih sledí bodo izdale oazo.»

Domenila sva se, da jaz dopovem belopoltim ljudem, naj se kvečjemu v skrajni stiski zatekó v oazo. Jaz in Vinetu pa sva dobila svoboden pristop. Poslej naj bi ostal Bob s svojo materjo za stražo v puščavski hišici. Pozneje me je bilo zaneslo v zelenico in sem izvedel, da je bil dom v puščavi tako rekoč pozabljen. Črez čas se je sicer izvršil še kak razbojniški napad, a Lisjak je tolovaja po znanem načinu kaznoval. Razen takratnih prič pa nihče ni slutil, da je on maščevalni duh.

Nekaj let mene ni bilo v Ameriko. Nato sem se sešel z Vinetujem na Črnih gričih in izvedel od njega, da se Krvavemu lisjaku dobro godí. Po štirih mesecih naj bi se bila zopet sestala na gorovju Sierra Madre, in lahko si mislite moje iznenadenje, ko sem na Apačevem lističu čital, da hočejo Komanči navaliti na Krvavega lisjaka.

Dolgo jim ni prišlo na um, da bi posetili zelenico. Ali se jim je Krvavi lisjak kaj zameril, da so se mu hoteli osvetiti? Pa Vinetu, je li Krvavega lisjaka le posvaril, ali pa mu privedel pomoč. Ako je utegnil, je šel gotovo po znatno število svojih vojnikov. Nedosegljivi mojster v zasledovanju je brez dvoma ovedel, da se Komančem nič

kaj ne mudi, ker čakajo še sto mož pod Nale-Masiuvovim vodstvom. Vse je torej kazalo, da je šel najprej k svojemu plemenu. Možno je bilo, da je poslal kakega sla. Apači so vsekakor izvohali, da so Komanči odkopali bojno sekiro, zato so po vsem videzu razposlali oglednike, Vinetu je katerega srečal in ga poslal domov, sam pa se napotil v oazo, ker je on edini poznal nje lego.

Moje domneve so segale še dalje. Vinetujevo prebrisanost poznam. Ker je vedel za dan mojega prihoda v planino Sierra Madre, je skoro neizbežno sodil, kje bom ta in ta čas. Nekaj bi bil stavil, da me poišče kje kakšen Apač, da bom po Vinetujevem nasvetu vodil njegove rojake v zelenico. V kratkem boste videli, kako pravilne so bile moje slutnje.

Za zdaj smo še taborili ob Saskuan-kuju in čakali svitanja, da bi se s Komanči pogajali. Old Surehand je moral svoje reči, zlasti orožje, nazaj dobiti. Iz previdnosti smo se bili umaknili malce nazaj v prerijo, ker ondi nas ni bilo mogoče zalesti. Določivši red za straže, smo pospali. Poprej pa sem se bil obrnil na Surehanda, kam je bil prav za prav namenjen.

«K Meskalero-Apačem, da bi se morda sestal z Vinetujem in z njegovo pomočjo spoznal še Vàs. To je res že sramota za starega zapadnjaka, če ne pozna Vinetuja in Shatterhanda.»

«Ne bo treba do Meskalerov. Če hočete z nami v Llano estacado, dobimo tam našega prijatelja.»

Stari dobričina je bil ves navdušen, tudi zato, ker se je hotel znesti nad Komanči, da so ga preloputnili kakor pristnega golobradca. To ga je peklo, toda potolažil sem ga, češ, da sva bila midva z Vinetujem oba že večkrat ujeta. Živemu se vse primeri... Noč je bila hladna in

moja obleka mokra, vendar sem trdno spal do štirih, ko so me zbudili za poslednjo stražo.

Moj slavni znanec je še spal. Velikanski hrust je bil ves v usnje oblečen, samo zagorele prsi so bile razgaljene. Dolgi, kostanjevi lasje so mu segali do pasa. Izredno dolge in krepke postave sta bila samo dva sloveča lovca na zapadu: Old Firehand in Old Surehand. Življenje po teh divjih krajih ni ugodno za razvoj polnih telesnih oblik, a mišice ti napravi kakor iz jekla.

«*Good morning, Sir!*» je pozdravil, ko se je predramil in me premeril z očmi. «Naposled se mi je uresničila davna želja, da bi vas videl. Saj ponoči vas nisem mogel prav razločiti.»

Stisnila sva si desnici in si obljubila, da bova zvesto skup držala. Nato se je pričelo pogajanje z Vupo Umugijem. Videč, da je popolnoma v naši oblasti, je naglo sprejel pogoje. Wabblov Komanč je dobil od poglavarja potrebne ukaze ter odpotoval. Medtem smo mi zajtrkovali.

Po dveh urah se je vrnil poslanec z nekaj Indijani. Prišli so s Surehandovim konjem, orožjem in ostalimi predmeti, prinesli celo njegov širokokrajni klobuk, ki je bil ostal na osredku. Tedaj smo dali poglavarju svobodo.

Ko smo mu sneli spone, nas je vprašal:

«Bledoličniki so z nami sklenili mir. Doklej naj traja?»

«Dokler hočeš», sem odvrnil.

«Zakaj ne govori Old Shatterhand jasneje?»

«Mi nismo rdečim možem sovražni. Dokler bodo oni z nami v miru, bo pri nas bojna sekira zakopana.»

«Uf! Doklej ostanejo blede možje tod?»

«Tako odpotujemo.»

«Kam pa?»

«Vprašaj vetrove, kam gredo! Zdaj sem, zdaj tja. Tudi lovec na zapadu ne ve danes, kam ga zanese korak jutri.»

«Old Shatterhand se umika mojemu vprašanju.»

«Moj odgovor je tak, kakršen bi bil tvoj, če bi te jaz vprašal.»

«Ne, ker jaz bi po pravici povedal.»

«No, doklej ostanejo rdeči vojaki ob sinji vodi?»

«Še nekaj dni. Prišli smo ribarit, potem se vrnemo domov.»

«Bodi pameten in stôri res tako! Laž je kot orehova oblâkovina: jedrce je kazeno. Dejal si, da se ne bojiš starega Shatterhanda. Ni se ti ga bati, razen ako ga prisiliš, da s teboj obračuna. Hov!»

Ponosno je zamahnil z roko ter odšel s svojci. Moji tovariši bi se bili radi porazgovorili, jaz sem pa silil na odhod:

«Rdečkarji blepijo po osveti. Res, da smo jih doslej ustrahovali. Vedo pa, da pride dvanajst njihovih na enega našega. Tu na otvorjeni savani nimamo kritja. Precej napastnikov bi sicer postrelili, slednjič pa vendar podlegli. Takoj moramo odtod.»

Z obilo mesno zalogo smo odjezdili. S Surehandom sva bila na čelu. Ubral sem jo proti brodu, tam pognal konja v vodo, na drugem bregu pa razjahal, privezal konja za drevo ter sédel. Surehand in Wabble sta naredila takisto. Parker pa je z drugimi počakal v sedlu, rekoč:

«Pa menda ne kanite dolgo tukaj ostati?»

Očka Wabble je pojasnil namesto mene:

«Seveda, Mr. Parker. Ali se vam zdi čudno? Torej niste razumeli, zakaj smo mahnili na zapad, a ne na zahod, kamor hočemo prav za prav?»

«Za bedaka me imate! Rdečeokožci pač ne smejo vedeti, da smo namenjeni proti iztoku, ker poznamo njih bojni načrt. S to smerjo jih mislimo prevariti. Ampak da ste se že tu razposedli, to mi je uganka.»

«Še marsikaj vam bo zagonetka! Najprej niste marali proč od ‚sinje vode‘, čeprav smo bili ondi v največji opasnosti. Zdaj ko smo za reko in grmovjem, čepite v sedlu ko muha na limanici.»

«I, če mislite rdečkarjev počakati, se bomo morali vendarle braniti. Ako pa še dalje jašemo, se ognemo vsem sovražnostim.»

«Oni pa seveda naprej po naši sledi, nas dohité zvečer ali ponoči, ko jih ne moremo videti, in nas napadejo. To ste zvit tiček!»

Nejevoljno je razsedel in nekaj godrnjal. Stric Wabble pa se je razsrdil in ga nahrulil:

«Kaj pa brundate, gospod? Ali vam tu ni po volji, jahajte kar naprej. Rajtam, da vam kraj, kamor jo mah-nemo zdaj, ne bo nudil kdo ve koliko razvedrila. Ali je morda že kdo med vami bil v Peščeni puščavi?»

Ker so zanikali, jim je tako pestro naslikal Llano estacado in pravil o tolikerih nezgodah, da jih je spreletavala zona. Nehote je navajal vodo na moj mlin.

Nastanili smo se za grmovjem, in sicer tako, da sem imel razgled med vejevjem. Wabble je govoril o razbojnem napadu v razvpiti pustinji. Tedaj me dregne stric Surehand, češ:

«Poglejte, prihajajo.»

Wabble je prenehal, in pokukali smo skozi grmičje. Na drugem bregu se je pojavilo kakih trideset Komančev na konjih. Obraze so imeli z bojnimi šarili poslikane. Eden je skočil na tla, menda zato, da bi pregledal, ali smo šli skozi brod. Prepričal se je, da smo prebredli, zopet zajahal ter pognal v vodo. Krdelo je krenilo za njim po indijansko: eden za drugim.

«Kako so neprevidni!» je menil Wabble. «Prècej gredo vsi v vodo in ne pošljejo prej koga na to stran, da bi

dobili gotovost, ali smo mi odšli. Tako prihajajo vsi brez puške.»

Naperil je svoj pihalnik. Jaz pa sem velel:

«Nisem jih tu počakal, da bi jih pobil, ampak da bi jih odvrnil od zasledovanja. Čim se prvi dovolj približa, se jim pokažemo. Vi nastavite puške, medtem ko bom jaz govoril.»

«Bolje bi bilo,» je momljal Wabble, «če bi vso rdečo svojat postrelili.»

Čakal sem, da je bil vodnik kakih deset konjskih dolžin od nas. Tedaj smo vstali ter stopili izza grmičevja. Vse naše puške so bile namerjene vanje.

«Uf, uf!», so vzklikali v grozi in osuplosti.

«Stoj!» sem zavpil. «Kdor se približa za korak ali prime za orožje, bo pri tej priči mrtev!»

Obstali so. To je bilo možno, ker konji niso plavali, temveč imeli trdna tla.

«Uf!» je jeknil vodnik. «Old Shatterhand je še tu! Zakaj se je skrila in ni jahal naprej?»

«Aha, vi ste menili, da nimam pameti in da se ne bom nadejal vašega prihoda?»

«Ne gremo za vami, na lov smo prišli.»

«Poprej sem slišal, da samo ribarite!»

«Nekaj nas gre na antilope in bivole po prerijah, po vodnih dragah in debrih. Meso hočemo nesti domov, v naše vigvame.»

«Odklej imajo rdeči vojniki navado, da si slikajo obraz, ako kanijo samo na lov?»

«Od... od...» je zajeceljal, nato pa mi jezno zabrusil: «Odklej pa imajo vojniki Komančev navado, dajati vsakemu bledoličniku račun o svojih korakih?»

«Odkar Old Shatterhand to zahteva! Vupi Umugiju, vašemu načelniku, sem rekel, da sem naklonjen rdečim možem, a da ne prizanesem, ako me kdo napade.»

«Saj te nočemo, le mimo vas odjezdimo na lov.»

«Poskusite! Reka bo odplavila vaša trupla.»

«Uf! Kdo ukazuje tu, Old Shatterhand ali Komanči?»

«Old Shatterhand. Vidite te risanice in mojo čarobno puško? Ako ne obrnete kónj v času, ki mu pravimo belci pet minut, se vse sprožijo v vas. Govoril sem!»

Vodja se je počasi zasukal v sedlu in nekaj zašepetal najbližjemu. Potlej me je vprašal:

«Doklej ostane Old Shatterhand tu ob reki?»

«Dokler se ne preverim, da sinovi Komančev nič hudega ne naklépajo proti nam.»

«To lahko že sedaj izve!»

«Ne. Mi se ločimo. Breg obsedemo na daleč in opazimo vsakega Komanča, ki bi hotel preko. En strel zadostuje, da se naglo zberemo in vas odpodimo. Ako vaši vojščaki do jutri večer ne bodo poskušali priti na ta breg, bomo preverjeni, da hočejo mir, in ostavimo ta kraj, kamor smo prišli, da otmemo prijatelja Surehanda.»

«Uf! Ste res samo zato prišli v Saskuan-kuj?»

Pritrdil sem mu. Zlagal se nisem, saj sem bil namenjen v Llano estacado in ta pot me ne bi privedla k ‚sinji vodi‘. Napravil je še en poskus, a videč, da smo dvignili puške, je zaklical:

«Uf! Torej odjašemo nazaj. Ali gorje bledoličnikom, ako bi se do jutri večer upali priplaziti do ‚sinje vode‘. Tudi mi zastražimo breg in ubijemo vsakogar, kdor bi se prikazal. Tudi jaz sem govoril. Hov!»

Okrenili so se in v gosjem redu izginili. Jaz pa sem dejal Wabblu:

«No, Mr. Kutter, kaj pravite zdaj? Odšli so!»

«Pa se povrnejo. Na drugem mestu bodo preplavali.»

«Ne bodo, ker verjamejo moji grožnji. To se da posneti iz njihove pretnje, da bodo tudi zasedli svoje obrežje. Sicer pa sedaj za trdno menijo, da smo prišli le zbog gospoda Surehanda in da nič ne snujemo proti njim.»

«Ali če zasedejo svoje pobrežje, bodo spoznali, da je naše prosto. Potem pa gotovo pridejo; *it's clear!*»

«Ne tako brž. Oprezni morajo biti. Plavati čez bi bilo nevarno. Videti pa se ne more, ker je predaleč in so naše straže lahko skrite. Pa še tretje bi se moglo primeriti. Veste, kaj?»

«Hm, ne vem. Ali rad bi slišal, ali si gospod Surehand to misli.»

Starina je vsekakor hotel s tem preizkusiti Surehandov bistrc. In velikanski lovec je dobrovoljno potrepljal strička Wabbla po rami, rekoč:

«Pretehtati me hočete, stari Wabble? To mi je v zabavo. Zato naj vam povem: tretja možnost je ta, da bi šli rdečkožci jako daleč odtod, ondi preplavali reko in se po tej obali priplazili proti nam, da bi zasledili naše stražnike.»

«In če jih ne zasledé, gospod? Potem se vendar uresniči moja napoved: jahali bodo za nami in nas ponoči naskočili!»

«Tega si moramo biti v svesti», je pritrdil Surehand starcu.

Bistroumnost je dokazal, a poslednjih besed mu nisem mogel pohvaliti.

«Ne, Mr. Surehand», sem ugovarjal. Do večera nas ne morejo doiti. Po solncu vidim, da je točno devet ura pred poldnem. V eni uri bodo ti konjiki šele v Saskuan-kuju. Poročilo in posvetovanje bo zavzelo precej časa.»

«Da, gospod. Recimo: dve uri.»

«Torej poldne. Ob eni so tu. Reko zasedejo v obeh smereh — zopet ena ura. Potlej odidejo ogledniki daleč navzgor in daleč vniz, da preplavjo reko. Tri ura. Plazijo se na tej strani, polahko in oprezno preiskujejoč obalo — koliko časa?»

«Gotovo tri ure.»

«Denimo le dve; potem je že pet. Nato vnovič posvèt. Odberó se vohuni, ki naj gredo po naši sledi. To se vrši kaj previdno in zamudno, ker rdečkožci morajo upoštevati možnost, da nismo zapustili kraja, temveč zavili v loku, da bi jih preslepili ter se od druge strani pritiho-tapili. Sodim, da poteče zopet ura, preden so si Komanči na čistem, da smo zares odšli. Potemtakem je že šest ura, ko se prične pravo preganjanje. Če prècej odjašemo, smo vsaj devet ur pred njimi. Drugega ne dobé kakor naše sledove dotod in še dve uri proč. Jutri bo pač vse zabri-sano. Ako torej jezdimo še dve uri daleč proti zapadu in ako pridejo za nami, bodo menili, da smo se vrnili tja, odkoder smo prišli.»

Po kratkem pomenku smo se odločili na odhod. Kónj na žalost nismo smeli na pregazu napojiti, ker bi nas bili morda Komanči opazili in skleпали, da gremo proč. Ubrali smo jo vzdolž reke, po možnosti za grmovjem. V eni uri smo dosegli ustje neke rečice, krenili po njeni tesni ter napojili konje, potlej pa hajdi navzgor ob njej. Merili smo potemtakem na zapad, medtem ko smo bili v istini namenjeni na vzhod.

Med potjo se nisem utegnil na samem razgovarjati s starim Surehandom. Wabblove pripovedke so bile namreč poslušalcem tako segle v srce, da je moral naprej opisovati vsakovrstne grozote. Marsikaj sem dostavil še jaz. Dospevši blizu ozkega potoka, ki od leve priteka v rečico, sem spoznal, da lahko spremenimo svoj pravec, ker se v

vodi zabriše sled. Ustavil sem se nekoliko prej in izpregovoril:

«Gospôda, dve uri sta minili, zdaj nam ni treba več jahati proti zahodu. Kaj menite pa vi?»

Surehand, Wabble, Parker in Hawley so se strinjali. Ostali pa so bili v zadregi. Pomenljivo so se spogledovali in se dregali s komolci. Najsrčnejši se je oglasil:

«Koliko je neki odtod v El Paso del Norte, gospod?»

«Kdor pokrajino pozná, pride z dobrim konjem v petih, šestih dneh tja.»

«Mi namreč menimo, da bi bilo bolje kreniti v El Paso ali sploh čez Rio del Norte. Ampak prav za prav bi morali v Llano estacado z vami.»

«Morali? Jaz sem si domišljjal, da bi marali!»

«Veste, smo si premislili. Pa saj ne poročete, da smo se zbal?»

«Ker ste predrugačili svoj sklep? Saj ste svobodni možje!»

«Vi se vrnete, mi pa gremo naprej v dosedanji smeri. Razstane nam je olajšan, ker nam nič ne zamerite.»

Wabble je mirno poslušal, Parker in Hawley pa sta se mrščila. Parker je nazadnje vzrojil:

«Ti možje so vendar obljubili iti z nami v Llano estacado. Pa jim je srce v hlače palo.»

Precej časa so se pričkali, dokler nisem jaz vmes posegel:

«Vsakdo sme počenjati, kakor se mu zdi. Ako se želé ti gospodje odcepiti od nas, jih ne smemo ovirati, pač pa podpirati.»

«Jih podpirati!» se je srdil Parker. «S čim neki?»

«S tem, da jim damo živeža.»

Wabble je bržkone uganil, zakaj tako ravnam. Obrnil se je proti nejevoljnemu Parkerju:

«Kar potolažite se, gospod. Do mesa ima pravico tisti, ki ga je preskrbel. In to sem jaz! Ti možaki ga dobé, kolikor ga mi lahko pogrešamo.»

Slovo ni bilo nič kaj nežno. Hawley je molčal, Parker pa zabavljal nanje.

«Ste poprej razumeli moj migljaj?» sem ga vprašal.

«Da naj dam možakom mirno oditi? Sem. A kaj, ko sem tako jezen!»

«Vaša togota je odveč. Bodimo veseli, da smo se jih odkrižali. Nam je treba odločnih junakov.»

Po desetih minutah smo dospeli do potoka. Konje smo pognali v strugo in bredli po njej. Pri tem mi je opomnil Wabble:

«Verjamete, gospod, da sem poprej uganil vašo prekanjenost? Ustavili ste že pred potokom. Ako pridejo za nami zasledovalci, bodo razjahali in preiskali mesto, da spoznajo, zakaj smo tam počivali. Da smo obstali tik potoka, bi bili tukaj prejkone izvohali, da je pet jezdecev od trinajstih svoje konje v vodo pognalo; naš novi sled bi bil potakem izdan. Zato ste izzvali ločitev zarana. Jelite?»

«Dobro ste pogodili mojo namero. Da bi se tudi za naprej tako imenitno razumela!»

Tekanje po vodi je bilo konjem naporno, ker se je širina in globina korit često menjala. Vendar je minila ura, preden smo obrnili na kopno. To smo storili na kamenitih tleh, koder se tir ne pozná. Tako smo se smeli nadejati, da nas ne bodo zavohali. Voda nas je v pretekli uri vodila na jug, sedaj pa smo nakrenili proti vzhodu, da bi zadeli zopet na Rio Pekos. Po mojem preudarku naj bi se to zgodilo dve uri proč od pregazišča. Če ne bo izredne smole, ne zadenemo na nobenega Komanča.

Obe rebri, po katerih smo se doslej kretali navkreber, sta bili mnogokrat ukrivljeni. Sedaj smo jezdili nazdol, in sicer v premi črti. Zato smo bili okoli dveh že spet ob Pekosu. Skoraj smo našli mesto z mirno tekočo vodo in preplavali. Nato pa skakóma po ravni preriji, razprostrti med Pekosom in vrsto gričev. To poholmje se ne vleče enakomerno ob reki, temveč se zdaj močno približuje, zdaj silno oddaljuje, tako da je savana včasih ozek trak, potlej pa nedogledna ravan. Vihrali smo liki burja po travnati planjavi. Prava slast je bila, motriti Wabblove snežnobeke dolge lase in skoro še daljšo rjavo grivo Surehanda, sedečega na krepkem rjavcu španske krvi. Od veselja sem zavriskal, zagnal klobuk v zrak in ga v teku spet prestregel.

«Dobre volje ste videti», se je nasmehnil Old Surehand.

«Pa še boljše bom, kadar se nam pridruži Vinetu. Njegov črni šop je prekrasen. Potem bodo plapolale tri grive okoli mene.»

«Kedaj se snidemo z njim?»

«Pred nami je odjahal v Llano estacado, kakor sem vam že povedal. Vinetu ve, da pridem iz Pomotnega jarka v ravni črti proti Pustinjski zelenici. Torej mi je bržkone na tej črti pustil kakega sla. Zaradi vas sem sicer naredil ovinek, a v eni uri bomo že v rečeni smeri. Na žalost moramo malo počasneje naprej, drugače zaostaneta Parker in Hawley. Pod večer dospemo na kraj, ki mu Apači pravijo Alčeze-či. To bi bil za posla pripraven kotiček, da me počaka. Tam se lahko skrije.»

«Ondi mora biti šuma, jelite? Ime pomeni namreč gozdiček.»

«Torej razumete apaščino? To nam bo koristilo.»

«Znam jo za silo. Sicer sem imel doslej svoja lovišča bolj po severu, vendar sem občeval s poznavalci apaških

narečij. Izredno se veslim, da bom mogel z Vinetujem govoriti v njegovi materinščini.»

«On vas jako ceni. Glejte, z njim sva prišla noter na severno mejo Združenih držav, a nisva nikdar naletela na vas. Ni li to čudno?»

«Meni ne. Tudi vi boste razumeli, kadar vam bom pozneje razložil, kako se kretam in šetam.»

«Je li to skrivnost?»

«Da in ne, kakor se vzame. O tem ne govorim rad.»

Napol se je proč obrnil in senca mu je spreletela obraz. Ali sem se dotaknil vendarle neke tajne? Mogoče je imel ta telesno in dušno neobični mož tudi nenavadno usodo za seboj. Saj ga ni zapadnjaka, ki bi bil vsakdanjež!

Črez eno uro ni bilo zelenega travnega pasu ob Pekosu za nami več videti. Pred očmi se nam je razprostirala nezozirna prerija. Pogled ni našel nikakega oporišča. Vendar sem vedel, da sem v pravi smeri. To je mestokazno čutilo, nekakšna razvednost, svojstvena živalim selilkam. Brez te krajevne slutnosti bi «daljinar» na divjem zapadu zabredel v sto in sto nevarnosti.

Sedaj je bila tri ura popoldne. Komančem smo bili že davno izpred nosa. Old Surehand je bil videti sam vase potopljen, zakaj svojega konja je izpodbodel in s povešeno glavo spredaj jahal. Tedajci je ustavil, razsedel in preiskal tla. Ko smo ga dohiteli, smo poskakali na zemljo. Wabble je pregledal pohojeno kratko travuljo in povedal:

«To so bili konji, šest indijanskih. Možakarji so jahali drug za drugim, ali moje stare oči vendarle razberejo šestico. Pred dvema urama so jo tod rezali proti iztoku.»

Old Surehand se je ozrl vame, vidno zadivljen ob starčevi spretnosti. Tudi jaz ne bi bil jasneje raztolmačil stopinj. Tu na prostrani savani se je nekdanji govedar pokazal strokovnjaka, ki ga ne zmotiš.

«Pravilno ste razložili», sem pritrdil na njegovo vprašanje.

«Nadaljnje prepustim vam, ker ne poznam kraja in tukajšnjih rdečkožcev.»

«Gre le za Komanče ali Apače. Od teh poslednjih ve samo Vinetu za Llano estacado. Njegove Meskalere bo šele on ali njegov poslanec o tem obvestil. Torej ti še ne morejo biti tukaj, niti njih ogleduhi, ki vsekakor ne bi prišli tako daleč proti severu...»

«Torej morajo biti Komanči.»

«Le počasi, Mr. Kutter. Kar pravim, je bolj domneva nego prepričanje. Nam treba gotovosti. Stvar je tako pomembna, da se ne smemo ustrašiti kratke zamude. Ali si upate v diru slediti ta tir?»

Takoj se je po mojem navodilu zavihtel na konja ter odhitel nazaj po konjskem tiru, odkoder je bilo prišlo onih šest mož. Njegova postava se je venomer manjšala, dokler nam ni povsem izginila, četudi je bil svet dočista gladek. Nato se je pojavil zopet kot gibljiva točka, ki se je čedalje bolj večala, dokler ni obstal pred nami v prirodni velikosti.

«Premo gre ves čas, kakor po niti.»

«Stvar mi je jasna. Veste li, kam se dospe v tej ravni smeri?»

«K ,sinji vodi', bi dejal.»

«Da, v Saskuan-kuj. Vupa Umugi je poslal teh šest ogleduhov. Jadrno moramo za njimi.»

«Čemu, gospod? Ne zamerite, to bi bila pogreška. Indijancev ne marate moriti. Ako pa bi nas vsaj eden njih opazil, bi se razvedelo, da smo v tej krajini. Vupa Umugi je preverjen, da jahamo na zapad, in v tem je naša prednost.»

«Prav imate, Mr. Kutter, pa tudi ne. Odvisno je od tega, ali se tem izvidnikom pokažemo. Njih pot jih vodi naravnost v Alčeze-či, v ‚gozdiček‘, kjer se nadejam Vine-tujevega sla. Ako pojdejo tam mimo, je vse prav. Če pa ga zalotijo, ga gotovo napadejo. V tem primeru je ubit ali pa ujet. Je li ujet, ga moramo rešiti, naj velja, kar hoče.»

Zapodili smo konje. Ogledniki so bili dve uri pred nami, vendar so jahali polahko. Ako se niso kaj požurili, jih utegnemo še pred Alčeze-čijem dohiteti.

Ker sta Parkerjev in Josov konj zaostajala, sem jima velel priti čim urneje za nami. Trije pa smo brzeli naprej. Izmenoma je zdaj pa zdaj kateri skočil na tla, da bi preiskal sledove zastran hitrosti jahačev, nato pa zopet do-tekkel ostala dva. Tako se je skoraj izkazalo, da so kesneje Komanči precej naglo podili, in bolj in bolj mi je ginila nada, da bi jih došli ali v polkrogu celo prešli.

Potekla je ura in še ena. Včasi smo morali dati konjem nekoliko odduška. Zopet pol ure, pa se je pojavila pred nami temna točka na obzorju.

«To je šumica, kamor meri naša divja ježa. Če bi smeli naravnost tja, smo v četrť ure tam.»

«Pa ne smemo. Komanči so bržkone ondi ostali», je svaril stari Wabble.

«Na srečo sem bil pred tremi leti že tu. Šumica je na zapadni in vzhodni strani precej redka, na ostalih dveh plateh pa dokaj zarasla. Skozi to šikaró bi se morali plaziti, če že nočemo čakati mraka.»

Nakrenili smo malce na desno in jahali v takem loku, da se nam je zdel gozdič vedno enólik. Ko smo bili točno na jugu pred njim, sem jel ogledovati obrobek z daljnogledom, ki mi je na daljnem zahodu že šestokrat imenitno služil in celó življenje rešil.

«Nič sumljivega», sem odločil. «Jahajmo kar naravnost.»
«Pa dajmo. Ampak neoprezno je», je godrnjal Wabble.
«Kaj neoprezno!» ga je pokaral redkobesedni Surehand. «Ako vas je strah, pa ostanite tu, dokler ne prirastete!»

In šinil je vdaljo na konju, jaz pa z isto brzino za njim. Wabble je vihral za menoj, razkačeno rohneč:

«Jaz da bi se bal! Old Wabble že ni poznal strahu, ko ga še na svetu ni bilo, tem manj pa še potlej. Kaj si le domišljata ta dva mladiča!»

Spričo naše bliskovitosti se nam je zdelo, kakor da hosta leti proti nam. Trata je bila mehka, peketanje se torej ni slišalo. Pri tem smo strmo oprezovali proti svojemu smotru, da bi o pravem času zaznali morebitno nevarnost. A brez ovir smo prispeli na gozdni rob. Ondi smo poskali na tla, prijeli puške in vlekli na uho. Nič se ni zgani. Z očmi pa nismo mogli pronikniti skozi gosto šibovje. Tedaj mi je zašepetal Surehand:

«Držite mojega konja! Malo grem sledit. Urno se vrnem.»

Bilo bi žaljivo, da sem mu ponudil svoje spremstvo. Precej časa je poteklo, preden je bil nazaj in sporočil:

«Veliko srečo smo imeli, da nas niso zapazili. Komanči so v šumi.»

«Ali ste jih videli?» sem vprašal potihem.

«Nisem. Ampak saj vemo, da drži njih sled v šumo. Zdaj pa sem se preveril, da ne drži zopet ven. Oblesti jih moramo.»

«Well», je kimal očka Wabble. «Nekdo ostane pri konjih. Kdo bo to, Mr. Shatterhand?»

«Vi sami», mu je odgovoril Surehand namesto mene.

«Še na kraju pameti mi ni! Da bi tu lenobo pasel? Kar z vama se splazim v gozd, saj moram dokazati, da nisem plašljiv!»

«To ni potrebno. Jaz vas poznam in čislam. Zato ne zamerite, če vam povem, da ste vi bolj na prostrani savani doma nego v goščavju. Ostanite torej pri konjih!»

«Pa bodi po vašem», je odgovoril nestrpno. «Kot umnejši se vdam. Ampak ako se mi povrneta kot mrliča mrlakarja, ne maram požirati nobenih očitkov!»

Odložila sva puški. Old Surehand me je vprašujé pogledal. Odvrnil sem mu:

«Skupaj morava hoditi, ker je še dan. Ako bi bil eden napaden, mu mora drugi brž na pomoč.»

Odvedel me je na mesto, ki ni bilo preveč zaraslo. Priskimal sem, legel na vse štiri in zlezal noter, on pa za menoj. Šlo je za čudo počasi, ker je bil še velik dan in sva se morala čuvati slednjega šuma. V poli ure sva imela eno tretjino pota za seboj. Potlej se je zboljšalo. Iti je bilo proti kotlini sredi hoste, kjer leži nekak ribnik. Tvori ga ponikvarica, ki na ravnici presiha, tu v usedu se pa zopet kaže. Komanči so vsekakor ob vodi. Še četrť ure, pa sem začul pred seboj konjsko prhanje. Old Surehand me je dregnul, da bi me opozoril. Je li žival samo po naključju zaprskala ali pa je hotela po šegi indijanskih konj s tem gospodarja posvariti? V tem primeru je bila opasnost dvojna.

Povedati moram, da sem se divil Surehandu. Spočetka je bil zaostal, sedaj pa je prodiral tik mene naprej, in sicer z oprezom, vztrajnostjo in spretnostjo, kakršne nisem zlepa videl pri belokožcu. Vsako vrzel je izrabil, vsako zapreko obšel ali brez šuma spóti spravil. Kadar ni zadoščala ročnost, je pomagal nož, in ako je bilo zganiti odraslek ali celó krepkejšo vejo, se je to zgodilo s tako

enakomerno počasnostjo, da tega razen mene ni mogel nihče zapaziti.

Takisto sva lazila po polževo naprej, dokler nisva začula glasov. Besed nisva umela, ker sva bila še predaleč. Čim bliže sva prihajala, tem razločneje sva slišala nje, ki so se posvetovali, naposled sva jih uzrla. Skozi nepregosto grmičevje sva jih za silo razločevala. Pred nama je ležala voda. Na desni je bilo šest konj privezanih, medtem ko je na levi stal eden okolenčan. Poslednji je bil apaški, dočim so bil prvi Komančev, ki smo jih mi sledili. Od teh šestih rdečkarjev so bili samo še trije živi. Sedeli so med nama in vodo. Krvava trupla tovarišev so ležala v bližini. Pred njimi je štrlelo samotno drevo, h kateremu je bil privezan Apač. Ker nama je kazal hrbet, mu nisva videla v obraz. Po vsej priliki je bil ranjen, stal je namreč v krvavi luži. Oslabel še ni bil, saj sva čula krepki njegov glas:

«Komaški psi me bodo sicer ubili, svojega namena pa ne dosegli. Peš-endatseh* se jim smeje. Bilo jih je šest, tri je ubil, prej ko so ga premogli. Umiral bo z mrtvaško popevko na ustnicah in še trenil ne bo z očesom. Duše teh treh pa mu bodo stregle po večnih loviščih.»

„Dolgi nož! Tega sem dobro poznal. Drzen in zvit lovec, ki so ga Meskaleri čislali in neredko že izbrali za višjega voditelja. Kadar je šlo za nevarno izvidništvo, je bil obično on na vrsti... Vsekakor je tičal tu v Alčeze-čiju, da bi mene počakal. Potakem se nisem varal, domnevajoč, da bo Vinetu naletel na izvedalce svojega plemena ter jahal brez ovinkov v Llano estacado, zame pa pustil poročnika zadaj. Eden Komančev je prezirno zamahnil z roko ter odgovoril:

* Dolgi nož.

«Dolgi nož' smrdi kakor kos gnilega mesa. Njegova duša pojde po zlu in na večnih loviščih ne bo imela nobenega sluge, ker mu bomo mi vzeli skalp, prej ko ga po velikih mukah pošljemo v smrt. Tri naše je mogel pokončati, ker je bil strahopetno skrit, ko smo prihajali. Da se je očitno pokazal, bi bila tekla le njegova kri, pa niti kaplja naše.»

«Seve, komanški psi bi se bili upali boriti se z menoj, ker so imeli dvanajst rok proti meni, medtem ko sem bil jaz sam. Da jih ni bilo toliko, bi jo bili popihali kakor kojoti, ki sicer tulijo, a ne grizejo. Ako me pošljete na večna lovišča, bom tam našel zgolj Apače, a nobenih Komančev, ker tja gredo edino duše hrabrih mož, nikar pa strahopezdljivci. Kaj ste vi, vam pokažem; glejte semkaj!»

Trikrat je krepko izpljunil. Komanč pa je rekel enako zaničljivo ko pred:

«To ne velja nam, ampak tebi. Ustiš se, da bi prikriil svojo malodušnost. Groza pred smrtjo ti je zapisana v licu. Kožo in meso ti bomo rezali na živem telesu, to veš, in tvoje ponosne besede naj bi samo pritajile jok, ki ga čuješ v sebi. Mi pa smo pripravljene milostno ravnati in te naglo, brez trpinčenja usmrtiti, če nam poveš po pravici, kar te bom poprašal.»

„Dolgi nož' je samozavestno vzdignil glavo, dejal pa je navidez ene misli:

«Komanč naj govori.»

«So se vaši vojaki vzdignili proti Komančem?»

«Ne.»

«Tega ti ne verjamem.»

«Lahko mi verjameš. Ali pa morda meniš, da pojdejo krepki medvedje v boj na bolno podgano?»

«Uf! Ako nas misliš naprej žaliti, ne pričakuj prizanašanja! Kje so Meskaleri?»

«Doma v svojih bivališčih.»

«Kje pa Vinetu, njih poglavar?»

«Daleč gori na severu pri Indijancih, ki se imenujejo kače.» Tako je rekel, hoteč jim vzbuditi mnenje, da se jim sedaj ni bati slavnega glavarja.

«Tudi to ni res. Mi smo videli starega Shatterhanda, in koder je ta, Vinetu ne more biti daleč.»

Opazil sem, da je ‚dolgi nož‘ zadržal vzklik od radosti. Vidoma se je silil na mir in hladnokrvnost in izjavil s prepričljivim poudarkom:

«Komanč laže, preslepiti me hoče. Old Shatterhand je odrinil preko ‚velike vode‘ v svojo domačijo in se vrne šele čez dve, tri zime.»

«Jaz se ne lažem!» je zarjovel Komanč razkačeno. «Videli smo ga v našem taboru. Hotel nas je zalesti, pa smo ga zasačili. Umril bo na kolu.»

«Old Shatterhand? Pa na kolu?» se je rogal Apač. «Vsi komanški bojovníki skup ne spravijo tega belega lovca na mučeniški kolec. Tudi ko bi ga bili ujeli, bi se vam navzlic vsem sponam izmuznil nalik orlu, ki ga desetkrat po sto vrabcev ne more zadržati. Ampak on je v deželi, kjer se je rodil.»

Vsekakor je dražil Komanča, da bi v srdu kaj izpovedal. Nakana se mu je res obnesla, kajti protivnik se je besno zadrl:

«Imamo ga! Vojščaki Komančev niso nikakršni vrabci, temveč orli, ki bodo tega vrabiča razkljuvali in požrli! Jaz govorim resnico, ti pa se lažeš. Kako moreš trditi, da so vaši ljudje doma! Na potu so, drugače ne bi bili razposlali poizvedičev!»

«Kdo pa vam je natvezel, da je ‚dolgi nož‘ poslan na razgled? Nosim mar bojne barve v obličju?»

«Iz opreznosti se nisi našaril!»

«Kod bivajo Komanči in kod Meskalerski Apači? Na severu in na jugu. Kje pa sem jaz sedaj? Daleč na vzhodu. Bi mar jaz jahal tako daleč proti vzhodu, ko bi moral ogledovat na sever k vam?»

«Ste pač želeli zvedeti, kam smo namenjeni!»

«Uf, uf, uf! Ali ne čutiš, da si se pravkar izdal? Torej so pasji Komanči izlezli iz svojih duplin, ne da bi se spravili na Apače, ampak da bi jezdili na iztok! Sedaj vem, kaj in kam kanite!»

Komanč je videl, da se je dal prelisičiti, in sam nase jezen je nahrulil ujetnika:

«Jezik za zobmi, žaba! Kar sem rekel, ne boš mogel raznašati. S seboj te vzamemo in obenem s Shatterhandom te nabodemo na mučeniški kol.»

«Potem bom še dolgo živel. Bosa je ta, da ste ulovili tega slovitega bledoličnika.»

«Imamo ga! Pa še dosti drugih bledinov, ki jih čaka ista smrt.»

«Kdo so to?»

«Old Wabble, sivi morilec Indijancev.»

«Uf!»

«Pa Old Surehand, tisti velikanski bledin.»

«Uf! Uf! Naprej!»

«Naprej? Ali ni še dovolj?»

«Res, zadosti je. Ako ste v istini prijeli te tri velike lovce in me privedete v svoj tabor, ne bom umrl, ampak osvobodili se bomo in med sinovi Komančev udelavali kakor bivolski biki, kadar se zakadé v krdelo bojazljivih volkov. Old Shatterhand zadavi na vsak prijem enega Komanča ...»

«Molči o tem psu!» mu je segel nasprotnik v besedo. «Še nobenega Komanča ni premagal!»

«Ker se ni še nobeden z njim spoprijel. Old Wabble, ki lomasti preko savane ko vihar, bo...»

«Bo poginil, poginil!» je zakričal Komanč. «Ali pa tudi ne, zakaj ta stari bledin je ničvredna mrcina, ki ga je treba ne ubiti, marveč s krepelcem odpoditi. Ta strahopetec...»

Sredi govora je obtičal. Nekdo ga je prekinil, vendar ne Apač, s katerim se je pomenkoval, temveč na čisto nasprotni strani. Midva sva le vanj upirala oči. Ko pa je zdaj na mah umolknil in se vidno preplašen ozrl, sva pogledala še midva tja in obenem začula besede:

«Kaj sem jaz? Strahopetec, mrcina? Ti pes rdeči, ti! Jaz ti pokažem, ali se kaj bojim. Kdor se med vami le z enim udom zgane in seže po orožju, dobí prècej mojo svinčenko v betico. Roke kvišku!»

Bil je očka Wabble. Ni se prerinil skozi gosto šikaro, temveč prikorakal lagodno skozi zapadno, tesno vrzel, po kateri so bili Komanči prišli do vode. S puško ob licu in s kazalcem na sprožilju je bil pristopil izza bližnjega grma in polahko stopal bliže.

«Roke gor!» je ponovil, ker rdečkožci niso takoj slušali.

Ta klik je star običaj na divjem zapadu. Kdor molí obe roki v zrak, se ne more braniti. «Roke gor!» Kdor je presenečen s tem klicem in se pri tej priči ne pokorí, mu življenje ni vredno piškavega oreha. To vedó tudi Indijanci. Zato so sedaj vsi trije dvignili roke kvišku.

«Tako, zdaj vas imam, vi rdeči malopridneži!» se je smejal. «Kdor spusti eno samo roko, dobí kroglo. Jaz se ne šalim. Torej jaz sem strahopet! Tako, tako! Pa mene ste ujeli! Pa Shatterhanda! Je res, ti pridanič?»

Rdečepoltec ni odgovoril.

«Aha! Sapa ti je zastala! Toda le počakaj, takoj te pripravimo do govornice! Ampak nekaj dobrih prijateljev vam moram pokazati, jako znanih mož, ki se jih boste izredno razveselili. Kje neki tičijo?»

Puško je držal naperjeno na Komanče in z očmi iskal po vzhodnem grmičju, kjer naju je domneval. Ni čudo, če so rdečkožci poslušno molili roke v vzduh, saj se mu je brala z obraza skrajna odločnost. Njegova pojava je bila že sama po sebi nenavadna, razen tega je imel na hrbtu še Surehandov pihalnih, mojo medvedarico in risanico. Vendar nisem bil zadovoljen, da se je prikazal. Ostal naj bi bil pri konjih. Sklenil sem ga ošteti. Pomignil sem Surehandu in sva stopila na plano. Ko naju je uzrl, je zaklical:

«Evo vam mož, ki sem vam jih hotel pokazati, mrcine!»

«Old Satterhand!» je vrisnil ‚dolgi nož‘.

«Old Surehand!» je jeknil Komanč preplašeno.

«Da, mi smo, ki praviš, da smo vaši ujetniki. Mr. Kutter, vzemite jim orožje!»

Potegnil sem samokres in ga pomeril proti Komančem; niti ganili se niso.

«Odvežite Apača, Mr. Kutter!»

Komaj se je ‚dolgi nož‘ čutil svobodnega, je naglo pobral tomahavko, dvakrat mahnil — in dva Komanča sta se zgrudila z razbito lobanjo. Zagrabil sem ga za roko in rekel:

«Kaj počenja moj rdeči brat! Jaz sem želel govoriti s tema Komančema in...»

Niti poslušal me ni, temveč se hlastno iztrgal in tako brž potolkel še tretjega, da mi nisem utegnil zabraniti.

«Moj slavni, beli brat naj mi odpusti, da ravnam proti njegovì želji. On ne mara prelivati krvi; zato sem jo j a z.»

«To se ne bi bilo smelo zgoditi!»

«Mar ne krvavim tudi jaz?» je pokazal na svoje prsi.
«Kadar je izkopana bojna sekira, gre život za život, kri za kri!»

«Ti trije možje so bili naši. Odklej pa se vrli apaški bojevniki ponašajo s tem, da ubijajo sovraže, ki so jih drugi ljudje premagali?»

Tedaj je zaprosil ponosni možak:

«Nisem prav ravnal. Mi bo Old Shatterhand odpustil naglico mojega dejanja?»

«Kar je, je. Odpustim ti, četudi si nam storil škodo.»

«Kako more beli poglavar govoriti o škodi?»

«Od teh mož sem hotel nekaj izvedeti.»

«Saj ne bi bili ničesar črhnil.»

«Pač. Ali me ima moj rdeči brat za tako nespametnega, da bi jim bil razodel, kaj bi rad? Govor in vprašanje zvitega moža sta kakor zanka, kamor se ujame celo pretkanec.»

«Teh komančevskih psov ni treba zasliševati. Jaz vse vem: prisluškal sem!»

«Bomo videli. Za zdaj pa pokaži rano! Je globoka?»

Nič hudega ni bilo. Nož mu je bil prodril od strani samo v desne prsne mišice ter izpoddrknil ob rebro. Malo mrzlice, pa se bo ubodnina zacelila. Medtem ko sem ga obvezoval, sta prispela Parker in Jos Hawley ter se neznanško čudila.

«Vidite, gospôda, kako urno smo opravili z lopovi», jima je dejal Old Wabble. «Ko sem prišel, so bili na žalost trije že mrtvi. Jaz bi bil vseh šest nase vzela. Kako lepo so dedci držali roke v zrak!»

«Kaj pa, ko ne bi bili dvignili rok?» sem je oglasil jaz.

«Bi jih bil postreljal.»

«Enega pač. A drugi bi vas bili popadli za ovratnik. Kako se hočete otepati s prazno puško v roki in s tremi na plečih? Slaba bi vam bila predla!»

«Hm, da! Pa vendar nisem naredil nobene pogreške, saj ste bili vi blizu.»

«Motite se. Da niso bili rdečkarji tako zmedeni, bi bili vi dobili kroglo ali zabodljaj, ker midva bržkone ne bi bila mogla tako ročno priskočiti. Neumnost ste pa vendarle že zato storili, ker se niste ravnali po mojem navodilu. Kako naj se človek v opasnih podjetjih zanese na vas? Tu potrebujemo popolne gotovosti in zaupanja. Ako se to ne spremeni, vas ostavimo na cedilu!»

«Živjo, živijo!» je kliknil Parker.

Wabble se je nekaj časa prerekal z njim, potlej pa se srdit obrnil.

Najprej sem poskrbel za našo varnost: poslal sem po konje in potem razpostavil straže. Hawley je bil prvi. Iztikati je moral okoli hoste in javiti vsako sumljivo stvar. Mrtva trupla smo spravili s poti. Nato smo sedli, da bi se pomenili o svojem položaju. Večerilo se je, ali kuriti ni kazalo. Sijaj se sicer ne bi bil videl ven, ker je ‚šumica‘ precej gosta; toda Komanči, ki bi jih pozneje pot zanesla tod, naj ne bi našli sledov po taboru.

Poglavitno je bilo sedaj, kaj mi ima povedati Pešendatseh, ‚dolgi nož‘. Na moje vprašanje, je li naletel na Vinetuja, je izjavil:

«Sem. Apaški bojovníki so čuli, da so Komanči izgrebli sekire, in nemudoma razposlali oglednike, da bi dognali, kam meri napad. Med ogledniki sem bil tudi jaz in sem imel poleg sebe še enega vojaka. Jahala sva ob vodi Pekosu navzgor, kjer se je bilo nadejati Komančev. Dohitela sva jih ob Saskuan-kuju, ki mu mi Apači velimo Doklis-

to, ‚višnjeva voda‘. Opazovati jih ni bilo moči, še manj pa zalesti, ker so bili razkropljeni na lovu.»

«Zvečer se pa vendar ne hodi lovit!»

«Old Shatterhand ima prav, in midva sva tudi to vedela. Pustila sva konje zad in se peš priplazila k ‚višnjevi vodi‘. Prišla sva tja, ko je bila že temà.»

«Sta kaj čula?»

«Nič. Dosti sva se trudila, pa ni bilo sreče. Moj beli brat mi bo to verjel in mi prizanesel očitke. Najdrznejšemu in najopreznejšemu ogledniku se pripeti, da se vrne brez uspeha.»

«Gotovo! Poznam te in ne mislim slabo o tebi. Kje si srečal Vinetuja?»

«Dva večera sva se priplazila k ‚višnjevi vodi‘. Drugi večer sva se dobila z Vinetujem, ki je prišel še pred nama in velel, naj greva z njim.»

«A, potemtakem je gotovo kaj izvedel!»

«Izvedel je še nekaj, čemur se bo moj veliki, beli brat Old Shatterhand čudil. V veliki pustinji, ki jo belokožci nazivljejo Llano estacado, leži namreč lep kleparja-sijardestar* z obilo, bistro vodo, ob kateri stoji prekrasno drevje, grmičje in cvetje. Vmes je hiša, kjer stanujejo tri osebe, namreč Deklil-Inda**, Deklil-Izona†, ki mu je mati, in bel lovec. Ta je gospodar okraja in se kliče Dil-Mejeh††. Vinetu ga je videl in kadil z njim pipo prijateljstva.

«Tudi jaz ga poznam.»

«Uf!» se je zadivil rdečepoltec. «Old Shatterhand torej pozná pot tjakaj?»

* Zelen otok. ** Zamorec.

† Zamorka. †† Krvavi lisjak.

«Bil sem večkrat ondi. Ali ti Vinetu tega ni povedal?»

«Ne. Vinetu, veliki apaški glavar, ne reče nobene besede odveč. Ti torej veš za pot! Zato naj te jaz počakam in ti prinesem poglavarjevo sporočilo!»

Čudil se je. Iz njegovih besed sem razbral, kako molčeč je bil Vinetu tudi v tej zadevi. Nikdar ni črhnil o zelenici v Estakadu. Apač je nadaljeval:

«Svoje dni so morali biti Komanči pri ‚Krvavem lisjaku‘, kakor sem posnel iz Vinetujevih besed.»

«Seveda. Bili so z njim in z menoj tam. Mladi načelnik šiba-bigk* jih je vodil.»

«Old Shatterhand je o vsem prav poučen, zakaj ta mladi načelnik bo zdaj Komanče vodil proti ‚otoku‘ v puščavi.»

«Si morda zvedel, zakaj gredo Komanči z vojsko tjakaj?»

«Vinetu je izsluškal. ‚Krvavi lisjak‘ je prišel iz puščave na lov in zadel ob čelo Komančev. Naskočili so ga, da bi ga potolkli. Branil se je in jih nekoliko postrelil. Njegove krogle so jim predrle čelo na sredi. Eden njih je bil tistikrat pri njem v puščavi in ga je spoznal.»

«Jim je ušel?»

«Nobena krogla ga ni zadela, noben nož mu ni opraskal kože.»

«Hvala Bogu! Sedaj gredo iz maščevanja nadenj.»

«Ubiti ga mislijo, dom in drevje pa požgati, da bo ‚otok‘ kakor pustinja.»

«Ali Vinetu tega ni slišal šele ob ‚sinji vodi‘, ampak je moral že prej vedeti. Jaz sem namreč dobil vest o tem že zgoraj na planini Sierra Madre od njega.»

* Železno srce.

«Dva Komanča sta bila ondukaj na lovu in govorila o tem, ker ga nista poznala. Srečal jih je in se izdajal za kiovaskega sina. Pa sta mu verjela.»

«Potemtakem sta bili njuni duši odsotni. Naprej!»

«Vinetu je takoj odrinil s Sierre Madre, da bi posvaril ‚Krvavega lisjaka‘. Spotoma je videl sledove Komančev in prišel do ‚višnjeve vode‘. Pri tem je naletel naju. Mojega spremnika je poslal domov po tri sto oboroženih Apačev, ki naj jih privede v Nargoleteh-tsil*, kjer bodo počakali Shatterhanda. Mene je vzel semkaj v ‚gozdič‘ in me pustil tu z naročilom, naj jaha Old Shatterhand v Nargoleteh-tsil, se postavi našim vojakom na čelo in pride za njim v Llano estacado.»

«Dobro! Torej na Deževno goro! Pol dne dobre ježe odtod. Kraj je jako prikladen, ker ondi se nad tri sto mož imenitno skrije. Škoda, preškoda, ker si pokončal te tri Komanče! Gotovo bi človek kaj koristnega izvabil iz njih, na priliko, kdo je poveljnik.»

«Šiba-bigk. To sem že povedal.»

«Dvomim o tem, ker je še premlad. «Ob ‚sinji vodi‘ zapoveduje Vupa Umugi. Ta se ne bo pokoril mlajšemu vojniku, potlej pa pride še Nale Masiuv, ki je gotovo preponosen, da bi se podredil ‚železnemu srcu‘.»

«Uf! Nale Masiuv, ki ima na vsaki roki le štiri prste? Odkod ve Old Shatterhand to?»

«Prisluškoval sem ob ‚sinji vodi‘.»

«Uf, uf! Old Shatterhand je oblezel komančevske pse? Česar noben vojščak ne opravi, to doženeta zatrdno dva, Vinetu in Old Shatterhand!»

«Od starih dveh ne smemo nič prida pričakovati. Šiba-bigk pa mi je hvalo dolžan, ker smo mu takrat oteli živ-

* Mokric (deževna gora).

ljenje ter ga varno spravili skozi Llano. Sicer je mlajši, težko da bi se mu ona dva poddružila, vendar on je sin slovitega Tevua-šoha*, ki je bil nekoč višnji zapovednik vseh komančevskih plemen. Očetna slava utegne vendar sinu pripomoči do vrhovnega poveljništva. Ko bi bili vsaj ti trije Komanči še živi, da bi kaj trdnega izmamil iz njih.»

Ob teh besedah je ‚dolgi nož‘ prosil, da bi smel govoriti o mrtvecih:

«Tu sem čakal na Shatterhanda», je pričel na moje pri-trdilo. «Iz opreznosti sem skrtil konja v gosto grmičje. Obenem sem pazil, da se ni sledilo za menoj. A skoraj sem moral iti sem in tja. Treba je bilo konja pojiti. To me je izdalo. Žival sem pognal k vodi, in dokler je pila, sem stopil na rob ‚šumice‘, da bi se razgledal. Videl sem, da prihaja teh šest psov. Jedva sem utegnil spraviti konja v skrivališče. Stopinj pa že več nisem mogel zabrisati. Zapazili so jih in stopali za njimi v goščo. Pobegniti se ni dalo, bili so mi preblizu. Prvega sem počil, drugega in tretjega zabodel. Ostali so me pa zagrabili, ranili, zvezali in pripeli k drevesu. Ko ste vi prišli, sem jih potolkel. Poprej pa sem slišal od njih, da kanijo na ‚otok‘ v puščavi, ker žele ujeti ‚Krvavega lisjaka‘ in staro črnko ter ju spraviti v véliko selo Komančev. Ko so se med seboj menili, sem slišal, kje zdaj leži njih vas. Kraja sicer ne poznam, ali ime Kaam-kulano** sem si zapomnil.»

«Zmotil si se in za trdno poznaš kraj. Vi mu namreč rekate Kačo-Nastla, torej tudi Zajčja dolina.»

* Ognjena zvezda.

** Zajčji dol.

«To dolino seveda poznam. Debel dan je že proti severu odtod. Tja hočejo spraviti Krvavega lisjaka z zamorko vred, da bi ju trpinčili na kolu. Zamorec je že tam.»

«Kaj?» sem se zgrozil. «Kateri zamorec?»

«Sin stare črne žene, ki biva s ‚Krvavim lisjakom‘ v pušči.»

«A! To je seveda jako važna, pa tudi jako nevesela novica.»

«S ‚Krvavim lisjakom‘ sta bila na lovu, pa so Komanči planili na njiju. ‚Lisjak‘ jih je precèj potolkel ter ušel, zamorca pa so zgrabili in odvedli v Zajčji dol. Ondi ga čuvajo, dokler ne bo še ‚Lisjaka‘ in črnke. Potlej bodo vse tri do smrti trapili.»

«Bog ne daj! Boba moram osvoboditi. Neutegoma odjezdil!»

Skočil sem na noge, ves razburjen, čeprav me vobče ni bilo lahko razvneti. Drugi so strmeli, Apač pa vsekakor najbolj, kajti rdečec še huje zaničuje črnca nego belec. A ni si upal nič pripomniti. Staremu Wabblu, bivšemu govedarju, pa je stal črnjak domala prav tako nizko kakor kužek. Zato ni mogel brzdati jezika. Zavrnil sem ga. Tako se je vnel dolg prepir, v katerega je slednjič posegel Surehand:

«Slišite, Mr. Shatterhand, nekoč ste zanimivo pravili, kako ste tam gori v Nařodnem parku trčili na siuško krdelo. Imeli ste družbo hrabrih korenjakov pri sebi, vmes pa tudi zamorca z imenom Bob, ako še prav pame-tim. Je li to isti Bob? No, potem grem tudi jaz.»

Ko sva pretresla vse možnosti, sem naročil ‚dolgemu nožu‘, naj drugo jutro ostale spremi v Nargoleteh-tsil. Kaj pa z mrtveci? Pokopati jih ne kaže: Kadar bi Komanči jahali tod proti puščavi, bi zasledili grobove. Po

Apačevem nasvetu naj bi jih privezali na konje ter odnesli v Nargoletih-tsil, kjer bi jih zagrebli. Pritrdil sem.

«Čigavi so njih konji, orožje in stvari?»

«Tvoji. Mi ne maramo ničesar, razen ako hočeta Mr. Parker in Mr. Hawley svoja konja zamenjati.»

«Tako bodi. Skalpe si pa vendar vzamem. Tudi oni bi bili storili z mojim tako. Hov!»

Sedli smo, jedli, legli in pospali. Poprej so se Parker in Mr. Hawley ter Indijanec ponudili, da bodo prevzeli stražo vso noč, ker imamo mi trije tako naporen pot na umu.

ZELENICA

Na zapadu, zlasti v Teksasu, je zajec malo večji od našega uhljača, ima pa tudi znatno daljša ušesa. Bilo jih je na prebitek in na pretek, saj je bilo dovolj bivolov in druge divjačine, tako da je zapadnjak redkokdaj pomeril na dolgoušca. Vendar nikoder jih ni bilo toliko kot na povirju Buffalo-Spring. Ta rečica vre na dan v ozadju kamenite kotanje, slične ponvi, koder se je potikalo polno omenjenih glodalcev. Zato so jo beli lovci nazvali Hare-pan, zajčja távica ali topilnik. Na podanku te doline je skoraj vse leto bohotela zelena murava, sočna trava, in po prečnih pobočjih je stalo grmovje, iz katerega je ponekod štrlela drevesna krošnja. To je bil Zajčji dol, kje so sedaj šatorili Vupaumugijevi Komanči.

Naslednji dan smo dve uri pred somrakom dospeli v bližino te doline. Okolica sicer ni bila puščava, pa tudi ne kdo ve kaj zelena, in ker smo morali biti pripravljene na srečanje, smo iskali kritja. Najti smo ga mogli zgolj ob grmovjih, torej ob rečici. Na vodo smo zadeli tam, odkoder je bilo kvečjemu četrt ure hoda do vhoda v kotanjo. Vsekakor je bilo predrzno, da smo se ob belem dnevu spustili tako blizu. A imeli nismo izbire, ker je bil čas prepričilo odmerjen. Še pred nočjo je bilo treba dognati, kako je v dolini.

Bili smo tako srečni, da smo našli ob vodi prostor, kjer nam je kokava nudila izborna skrivališče. Trudne konje smo napojili, nato so se pasli. Zase smo imeli suhega

mesa za nekaj dni. Ker sem bil edini jaz nekda j tu, sem prosil starega Webbla in Surehanda, naj nikar ne odhajata iz skrovišča. Sam pa sem se odpravil na prežo.

V dragi, kjer stopa voda iz doline, se pobočje na desni in levi polagoma vzpenja in grmovje sega vse do vrha. To je bilo zame ugodno. Grmičje se je zgoraj vleklo v okroglici liki venec okoli kotline in mi dajalo dovolj zavetja, če se je bilo skriti. Neka težava mi je pa vendarle delala preglavico: sledov nisem smel puščati za seboj, ali kvečjemu tako neznatne, da ni bilo razločiti, so li od mojih škornjev ali pa od indijanskih mokasinov. V ostalem je bil ves kraj dočista brez drevja in grmja, da si mogel opaziti sleherni predmet daleč naokoli.

Previdno sem stopal naprej, pridno se oziraje na prosto. Na mojo radost ni bilo videti žive duše. Minil je torej čas, ob katerem so se morali vsi zaostali stanovniki taborišča zbrati za večer in nočni počitek. V odsotnosti moštva se strogo pazi na to.

Prišedši na otvor doline, sem krenil na desno in jo mahnil po rebri navzgor. Je li bil vhod zastražen? Zrl sem doli, a nisem videl božjega krsta. Tabor je stal po vsej priliki sredi doline, ki si jo mogel peš prehoditi v pol ure. Zadnji del je bil na vsak način določen za konje. Tihotapil sem naprej. Čas je bil izredno prav izbran, kajti tu gori ni bilo nikogar in tudi nobenega novega sledu, ki bi bil pričal, da je bil v poslednjih urah kdo tod.

Skoraj sem uzrl prve šatore, in ko sem se pomaknil še nekoliko naprej, se je prikazalo šatorišče, obstoječe iz samih létenskih streh od platna. Nisem jih utegnil šteti, a bilo jih je preko sto. Po utru med šatori so pohajkovali dečki, žene in deklice. Možakov sem opazil bore malo, pa še ti so bili videti stari. A brez vsega varstva Vupa

Umugi vendar ni mogel ostaviti naselbe! V ozadju se je paslo nekaj konj.

Prodiral sem še dalje, da bi dobil boljši razgled. Saj je bilo potreba po kakem znamenju spoznati šator, kjer tičí Bob. Po vsakem ležé stražniki spred. In res! Ob vhodu najzadnjega šatora sem ugledal dva vojskarja. Nedaleč odondod se je dvigal šator, večji mimo drugih. Spred sta bila zabita dva droga, na katerih so viseli raznovrstni predmeti čudne oblike. Ali sta bila to vračila, leki? Bržčas. Vsak vojak ima zgolj eno vračilo: če ga izgubi, je izgubil čast, dokler si ne osvoji novega vračila, usmrтивši kakega sovraga. Pri nekaterih plemenih potomci čuvajo vračila. Svet, dragocen spomin na prednike. Kdor jih zafračká, je po splošnem mnenju dodobra uničen. Obšla me je misel: niso li to vračila Vupaumugijevih pradedov? Tedaj si jih moram po vsakem prilastiti. V borbi med Apači in Komanči mi utegnejo neznansko koristiti.

Stopivši še malce naprej, sem nenadoma zazrl stopinjo, prejkone sled ženske, ki je priplezala navzgor po vzpetini. Ona me ne sme videti, nazaj moram. Pravkar sem se hotel obrniti, ko zašumi v šibovju, in stala je pred menoj. Že sem dvignil roko, da bi jo popadel, pa sem jo spet spustil. Ne zato, ker je bila samo ženska, marveč zastran izraza, ki jo je prešinil ob pogledu name.

Bilo ji je kakih 40 lét, ali žalost ji je razorala že globoke vraske v lice. Izredno visoka in plečata postava ji je bila odeta samo z modrikasto, srajci podobno haljo. Razoglava je bila. Sivkasti lasje so ji nepočesani viseli nalik zmedenim motovilkam ali prédenom. Obraz ji je bil globoko zagorel, a na drugem kraju je ne bi bil štel za Indijanko. Imela je kavkaške poteze. Celó zazdelo se mi je, da sem jo nedavno videl. Suha pa ko sama kost.

In te oči! Take srepe in divje plamteče, hkrati pa obupane oči sem videl po blaznicah. Da, da: ta ženska je bila prismojena. Spočetka je srdito buljila in bolščala vame, potlej so se ji oči milo zasvetile. Obledne ustnice so se smehljale. Mršavi prsti so se ji krivili, ko mi je pomignila proti sebi, nato sem razložil tihe, hlastne besede:

«Pojdi sem, pojdi sem! Nekaj te moram vprašati.»

Napravil sem tri korake. Prijela me je za rokav:

«Ti si belokožec?»

«Sem. Kdo pa si ti?» sem se odzval pritajeno.

«Jaz sem Tibo-vete-elen», mi je šepetnila.

Vete se pravi žena. Kaj pa znači *tibo* in *elen*, nisem vedel. V narečjih, ki jih znam, teh dveh besed ni.

«Ali imaš moža?»

«Imam. Ime mu je Tibo-taka!»

Zopet ta neznai *tibo*! *Taka* pomeni moža.

«Kje pa je?» sem pozvedal.

Tedaj je primaknila usta tik na moje uho, šepetaje:

«Po ‚Krvavega lisjaka‘ gre. Z drugimi vred mora v puščavo, ker on je vrač tega plemena.»

Res, bila je brezumna, sicer ne bi bila tujcu tega razodela. Potlej me je prijela za obe roki in vprašala z izrazom silne napetosti:

«Si poznal mojega Vava Derika?»

Vava se reče brat. A Derik? Mórda misli angleško ime Ditrih? Toda bratu te Indijanke ne more biti tako ime? Bržkone mi je bila beseda, ki jo je mislila, neznana.

«Ne», sem odgovoril.

«Belokožec si in ga nisi poznal? Gotovo si ga poznal. Domisli se!»

Odlomila je vejico v grmu, napravila iz nje obroč in si ga dela na glavo, šepetaje:

«To je moj myrtle-wreath, moj myrtle-wreath! Ali ti ugaja?»

Čudno in čelarno! Ta Komančica je rabila angleško besedo myrtle-wreath, mirtov venec! Katera Indijanka ve za ta izraz? Nobena! Prijel sem jo za roko, rekoč:

«Si ti belka? Povej mi!»

Tedaj je spustila svojevrsten, nepopisen kikut in odvrnila:

«Za belko me imaš, ker sem lepa in nosim mirtov venec? Ne glej mi v oči, če ne te bo hrepeneje zapeklo, kakor mene žge! Si poznal mojega Vava Derika? Naj ti pokažem šator, kjer stanujem?»

«Pokaži mi ga!»

«Daj, stopi sem na rob! Ampak da te ne zapazijo, drugače moraš dati svoje življenje. Naši bojovníki usmrte vsakega belca. Jaz pa sem vesela, ker sem te videla, in ne bom niti bleknila o tem, ker ti boš storil, česar te prosim.»

«Bom. Kaj pa bi rada?»

«Ako srečaš Vava Derika, mu daj tale mirtov venec.»

«Prav. Ampak kje pa je tvoj Vava Derik?»

«Zdaj je v — v — v — pozabila sem. Pa ga že najdeš, jeli?»

Pritrdil sem, da bi jo razveselil. «Kaj pa mu pri tem povem?»

«Reci, da — da — da — nič ni treba reči. Če zagleda venec, bo že razumel. Zdaj pa poglej tja doli! Vidiš v drugi vrsti šator z znamenjem vračitelja. Tam bivam jaz.»

«Kdo pa v velikem šatoru z dvema rantama?»

«Vupa Umugi, naš poglavar.»

«On je odšel. Kdo je zdaj notri?»

«Samo njegova žena in njegova hči.»

«Pa v zadnjem šatoru, kjer ležita oba vojaka?»

«Tu pa je zamorec, ki ga ubijejo, kadar bo ujet, Krvavi lisjak'»

«Imate dosti vojakov tu?»

«Samo ta dva, ki ju vidiš. Mnogo jih je s poglavarjem v puščavi, drugi pa so na lovu. Vrnejo se jutri ali pojutrišnjem. Pa saj ne izgubiš mirtovega venca», je dejala, zroč predse, kakor da išče nečesa v sebi. Nato me je prišla za roko ter povzela: «Zdaj moram iti. Tudi ti pojdi! Pa nikomur nič ne pravi, da si govoril z menoj. Od mene ne bo tudi nihče nič izvedel.»

Prisegel sem ji molk. Nato je odšla niz breg, a spotoma se je okrenila in pomenljivo položila kazalec na usta. Kmalu sem jo izgubil iz oči ter odšel. Kako naključje! Nekam čudno mi je bilo pri srcu. Ta ženska mi je bila uganka. In ta venec. Mogoče je povzročil njeno prismuknjenost? Ali pa je v trenutku, ko se ji je zmešalo, nosila mirtov venec? Ako je tako, je belica, ne pa Indijanka. V boju morebiti trčim na vračitelja, tedaj mi bo dajal odgovor!

S tem ukrepom sem se povrnil v naše zakotje. Dospel sem neopažen tja, ko se je mračilo.

«Vendar, vendar!» me je sprejel Wabble. Surehand pa je bil tiho. «Skoro sem se bal za vas.»

Razloživši jima položaj, sem prosil za mir, češ, da moram premisliti, kako bi rešili Boba. V resnici sem imel načrt že narejen. Le govoriti se mi ni hotelo, ker mi je rojila Indijanka po glavi. In prav sedaj mi je oko zadelo na Surehanda, čigar možato krasni, resni obraz je v poslednjih dnevnik odsevih dobival otožne, genljive poteze. Je bilo res ali sem se varal? To je bila sličnost, ki sem jo poprej pri ženski zaslutil, a da je nisem bil kos točneje določiti. To je bilo isto obličje, isto čelo, ista usta, le mlajše, polnejše, moško namesto žensko. V istini sem za-

strmel, a v naslednjem trenutku sem si rekel, da se bržkone motim. Stran z omamo!

Naglo je stemnelo, skoraj nisem več videl Surehandu v lice. Ko vsaj ne bi bil imel svojih dojmov za prevaro in bi mu bil govoril o Indijanki! Dosti prej bi se bila otela iz noči blodnomiselja!

Dolgo smo ždeli brez besed, dokler ni Wabblu pošlo potrpljenje.

«Le potrpite!» sem ga prosil. «Prej se ne dá nič početi, nego rdečkarji pospé. Vem, v katerem šatoru je Bob. Prikrademo se tja, podremo stražnike...»

«Do smrti?» mi je segel v govor.

«Dovolj je, da jih omamimo.»

«Prevzemite kar sami! Tega jaz ne znam.»

«Potlej gremo k glavarjevemu šatoru in vzamemo vračila, zdravila, ki tam visé na drogih.»

«Vračila, zdravila?» se je zavzel očka Wabble.

«Mislim leke njegovih prednikov.»

«Pasja dlaka! Če to zve, se mu bo zmedlo. Saj s tem izgubi čast in vse, kar ima in kar je.»

«Ne bo za dolgo, ker mu jih pozneje vrnem.»

«To se razumu protivi. Rajši jih pustite že zdaj na kolul!»

«Jaz imam svoje namere. Preprečiti hočem prelivanje krvi, prisiliti glavarja, da sklene z Apači mir brez borbe in da ne nadleguje ‚Krvavega lisjaka‘.»

«Mr. Shatterhand, to je sijajna nakana. Vendar osebno mi je žal, da se vam bo posrečila. Prevaran bom za svoje veselje. Rdečuhom sem hotel dati trd nauk. Vem, da se ne strinjate, vendar sem mnenja, da ni mogoče nikdar dovolj Indijancev iztrebiti. Ta mrčes mora s tega sveta. Vsak Indijanec je konjski tat.»

Ugovarjal sem mu. On pa je povzel:

«Upanje mi pa vendar ostane: drugi načelniki ne bodo marali miru. Morebiti Nale Masiuv, še prej pa mladi Šiba-bigk. Oče mu je bil prvi komančevski glavar. To bi bil tudi sin rad. Vupa Umugi mora torej s poti. Boljega razloga ni treba, nego da je utrpel svoja vračila.»

«Ne bo nič. Šiba-bigk mi je hvalo dolžan. Ako resno izpregovorim z njim, mi pojde na roko. Pri njem pošljem samo moralne, нравne čete v boj.»

«Moralne? Seveda, če izvajate ta izraz od morati. Nравnosti pa noben Indijanec ne uvaža.»

«Rešil sem mu življenje in pušil z njim nele pipo miru, temveč tudi kalumet prijateljstva. Ni to nič?»

«Kalumet prijateljstva. To je vsekakor precej. Za miravno kajo pa se nič ne zmenim, ker to je pač sam pih in puh. Ali če dva bratovščino kadita, si ne smeta nikoli z orožjem stopiti nasproti; *it's clear!*»

«Vidite! Ako Šiba-bigk ne privoli v moj predlog, bom že znal njegovo verolomnost oznaniti, tako da se bo o njej govorilo v slednjem indijanskem šatoru in v slednjem stanišču.»

«Hm, da. Noben belec, pa tudi noben rdečec ne bo več z njim pušil pobratimstva.»

«Zato se bo odrekel borbi z nami že iz previdnosti, če ne iz prijateljstva in zvestobe.»

«*Well*, priznam. Moj up je šel po vodi. Aj ne, gospod. Ena nada mi še ostane, da se nam ne posreči dobiti leke v roke.»

«Dobimo jih. Edino en primer bi bil možen, ko bi se moral odpovedati lekom, velecenjeni gospod Kutter: Ako bi vi spet tako samovlastno ravnali kot včeraj.»

«Bodite brez skrbi. Ni mi do tega, da bi me zopet vpričo vseh tako okarali. Ampak bodite si še tak prevejanec, neko tehtno točko ste spregledali: vašemu ljubemu Bobu

nismo pripeljali konja s seboj. Peš vendar ne more drobneti za nami.»

«Nobeden ne bi bil zdržal naporne ježe sem in nazaj. Vzamemo enega kar tu. Jaz sem ga že izbral. Blizu Vupaumugijevega šatora je prtrjen s količem. Lepa žival, ki je glavlar bržda ni vzel s seboj, da je ne bi izpostavljal kvvari ali celo pogibeli. Jahal jo bom jaz.»

«Well. Samo še en pomislek. Indijanski konj še ni nosil belca. Razsajal bo in vas ne bo pustil k sebi. Ako ga pa zajašete, ne bo slušal.»

«Le zanesite se, jahal ga bom.»

«Tri sto hudirjev! Potem ste jezdar, s katerim se more primerjati samo eden — samo — samo, ne zamerite, to je stari Wabble.»

«Haha!» sem se zasmel. «Da ne bo zmede: samo dva odrasla borca sta v taborišču. Ta dva bom omotil. Ali medtem se utegneta osvestiti, in ker stvar s konjem ne poteče brez trušča, nastane poplah po vsem ležišču. Skakali bodo na konje, da bi nas zasledovali. Mlečnobradcev se sicer ne bojimo, vendar najneumnejša krogla lahko podre najpametnejšega moža. Zatorej bomo morali brž ko brž odtod. Kakor hitro se polastimo zamorca in lekov, odideta vidva iz doline: vi z Bobom, Mr. Surehand z leki. Tukaj sedete vsak na svojega konja, Bob na mojega. Vranec ga namreč že pozna, drugače ga ne bi pustil v sedlo.»

«Rečeno, storjeno. Kako pa vi?»

«Nekoliko počakam, da pridete vi na varno, potem prijašem za vami.»

Takrat se oglasi Old Surehand z mirnim poudarkom:

«Dolina, pravite, je pol ure dolga, do vhoda samega je četrt ure, preveč bo hoje. Predlagal bi, da poženimo do vstopa v dolino.»

«Hvala, gospod. Se strinjam. Okoli desetih je. Rdečkarji hodijo rano počivat, osobito kadar ni odraslih mož doma. Bi odrinili?»

Prišedši v dol, sem se plazil nekoliko naprej, da bi videl, ali smemo konje same pustiti. Nikogar ni bilo tu, niti ognja ni bilo nobenega. Rdečeokožci so spali. Psov na srečo ni bilo zunaj. Privezali smo konje in pričeli svojo pot. Zvezde so nam za potrebo svetile. V bližini šatorov smo lezli po vseh štirih. Puške so nas pri tem precej ovirale. Old Surehand se je plazil spred. Pred Bobovim šatorom me je počakal in mi zašepetal:

«Vidite oba čuvaja, gospod? Pred vhodom spita. Naj pomagam? Menim pa, da je vaša pest bolj vajena od moje.»

«Opravim kar sam», sem rekel in se porinil med njiju. Prvega sem pograbil za vrat in ga udaril na sencè. Zadržetal je po vsem životu, potem se je iztegnil ter tiho obležal. Enako se je zgodilo z drugim.

«Vsak k enemu sédita», sem zašušljaj Surehandu in Kutterju. «Pazita, da nam stražnika ne bi kaj škodila. Morda se prezgodaj osvestita.»

Sam pa sem dvignil zastor in zlezal v šator.

«Bob!» sem ga potresel za nogo, «Bob, si ti?»

«Kaj — kdo — kje?» je čeljustal dremotno.

«Zdrami se no! Poslušaj, kaj ti pravim: si sam?»

«Nù, nù. Bob sama leži. Kdo govori maser Bobu?»

Vrli zamorec je imel to posebnost, da si je rekal *máser*, iz angleškega «master», gospod. Vsakemu višjemu pa je dajal naziv *masa*.

«Prišel sem, da te rešim. Samo po tihem govôri. Ugani, kdo sem.»

«Če ni masa, Krvavi lisjak, je masa Shatterhand!»

«To sem jaz.»

«Oooooo!» je zastokal vzhičeno, potem pa zaškrtal z zobmi, da ne bi zavriskal. Pri tem pa je tako cepetljal z zvezanimi nogami, da sem moral odskočiti. Bil je namreč izreden hrust.

«Zdaj miruj, se boš že pozneje naukal od veselja. Kako so ravnali s teboj?»

«Maser Bob bil dosti tepen in lačen.»

«Bo že bolje. Ali boš mogel jahati mojega vranca?»

«Hatatitla? O, Bob in Hatatitla bila velika prijateljā.»

Ko je bil odvezan, sva pobrala nekaj jermenov, obešenih na kolu, da bi povezali stražo. Črncem je opravil ta posel, in sicer tako čvrsto, da sta se čuvaja prebudila od bolečin. Odtrgati smo jima morali nekaj cunj s srajce, da smo jima zatakneli usta. Potlej smo jih potegnili v šator in jih privezali.

Zdaj pa lekarije. Bob in Wabble sta počakala, s Surehandom pa sva tihotapila k načelnikovemu stanu. Tu je vladala popolna tišina. Brez posebnega napora sva izdrla drogeve iz tal in se vrnila k tovarišema. Leke sva snela z drogov in jih povezala z jermenom.

«Nared, vsaj mi!» se je oglasil Wabble. «Za vas pa pride zdaj najtežje, Mr. Shatterhand. Kar bojim se za vas. Imate daleč do konja?»

«Ne. Onstran načelnikovega šatora leži v travi, kakor sem videl, ko sva šla po droge.»

«Rad bi videl, kako se drži. Smemo z vami?»

«Le. Vendar nikar preblizu, drugače začne truščati.»

Neslišno sva šutala tja. Imela sva še dobrih dvajset koračajev, pa je vzdignil glavo in zaprhal. Zopet tri korake, pa je skočil pokonci, tezal in trgal konopec ter udelaval z nogami.

«Pojdite rajši proč!» sem rekel. «Drugače prične rezgetati. Žival ima dobro šolo.»

«Vrag jo vzemi,» se je oglasil Wabble, «če si belec pri tem zlomi tilnik ali kosti! Ali hočete res v takšni temi poskušati s to mrcino? Svetujem vam...»

«Mir besedi, gospod!» ga je prekinil Surehand. «Primate Boba za roko in ga vodite. Jaz pa poneseš vračila. Naprej!»

Odšli so. Mene pa je čakal najtežji del nocojšnjega početja. Plemeniti konj je bil po indijansko izurjen, plašil se je vsakega belca. Ako se mi z drznim skokom posreči zakobaliti ga, se bo gotovo branil s topotanjem, sopihanjem, hrzanjem, kopitljanjem in ritanjem: to pa je spojeno z velikim hrupom. Razen tega pa nima ne sedla ne uzde, samo z zadrigo krog vratu je v tla zakoličan. Kolikor bi ga mogel krotiti s svojimi bedri! Lahko bi se zgodilo, česar se boji očka Wabble: z menoj bi od dirjal med ostale konje in proti šatorom, ali pa topotal križem po brdu, se morda spotaknil in mi vrat zlomil.

Na srečo sem se naučil od Vinetuja, kako je ravnati z indijanskim konjem. Imeti me mora za Indijanca. Potem mu moram oči zavezati.

Ko sem bil z blaznico na višavi, sem opazil na tem robu doline množino črnobil, nekake komonike ali divjega pelina, in se pri tej priči domislil, da bi mogel z duhom te rastline konja preslepiti. Razen tega sem malo prej videl pred glavarjevim šatorom neke odeje, ki jih je žena razprostrela, menda zastran čiščenja: dolga pregrinjala, da zaviješ vse telo vanje, če je mraz ali dež.

Najprej sem jo mahnil med divji pelin, se krepko povaljal po njem in si z vonjivimi vršiči močno natrl obraz in roke. Zdaj konj po vohu pač ne spozna, da sem belec. Tedaj sem se zmuzal k odejam in odrezal od ene pas, da bi konju oči zavezal, v drugo sem se zamotal po indijanski šegi. Poprej sem si snel klobuk in si ga pričvrstil pod

lovskim suknjičem, ker bi bil vzbudil konju sum. Prav počasi sem se napotil proti njemu. Zopet je ležal, nakrenil glavo proti meni, srebal zrak v nozdrvi — ter obležal. Imel me je za rdečega človeka.

«Tha-at, tha-at: bodi dober, bodi dober!» sem rekel po komančevsko lahno in ljubko, se sklonil in ga pogladil. Božanje mu je godilo. Tako sem se mu milil, dokler se mi ni zazdelo, da so moji tovariši že dospeli do naših kónj. Potlej odvozlam laso, ga razrežem v nekaj kosov in zvežem iz njih nekak oglavek, ki si ga je dal konj mirno nataktniti. Dva daljša odrezka sem pritrdil kot vajeti desno in levo za jermen na smrčku. Nato sem ga zakoračil in ga bodril:

«Naba, naba: vstani, vstani!»

Slušal je. Sedel sem na njem in ga za poskušnjo nekajkrat nakrenil sem ter tja. Šlo je gladko, niti s stegnom ni bilo treba pomagati. Za zdaj sem na konju, a kadar me spozna belca, moram biti pripravljen na borbo. Da bi se umaknil iz bližine šatorov, sem jezdil proti robu doline ter ob njem, dokler nisem imel selišča za seboj. Tedaj sem pognal v dir do mesta, kjer smo bili ostavili svoje konje. Ni jih bilo več. Vreščavo zacvrčim, kakor Indijanec zapodi konja v skok. Pokoraval se je tudi tokrat in odvihrala sva ob potoku v prostrano prerijo.

Konj je bil izboren. Pol ure sva dirjala na splav, pa se mu še ni prav nič poznalo; dihal je nečujno. Tačas začujem pred seboj zategel klic. Eden naših tovarišev, ki so hoteli vedeti, ali prihajam. Zaklical sem enako. Zato so ustavili, da bi me pričakali.

«Hudika, rdeček!» vzklikne Wabble. «Shatterhanda loví, pa ga je zgrešil. Upihnimo ga!»

Sname si pihalnik s pleč, a jaz ga posvarim:

«Nikar streljati, gospod! Ne miče me še v krtovo.»

«Bes te plentaj! Saj to je Shatterhandov glas!»

«I, kakopa! Drugega nimam.»

«On je, zares je on. Bogme, gospod, ne morem se vam prečuditi, Tako lepo dirkate, tako enotni s kljusetom, kakor da sta že tisoč vreč ovsá vkup pozobala. Saj to ni konj, ki ste ga mislili ukrasti!»

«Pač, pač, le pogledjte!»

«Hm, tako mi duše, on je!» Čudež se je zgodil, drugače ga ne bi bili tako brž ukrotili.»

«Prav nič ga nisem krotil. Brez upora me je prinesel dotod.»

Nemogoče! Meni kaj takega ne boste natvezli.»

«Da sem ga silil, bi se konj sedaj drugače vedel, drugače stopal.»

«Pretemà je, da bi mogel videti. Se kaj poti in peni?»

Okrenil je svojega konja proti meni ter iztegnil roko, da bi mojega potrepil. Ta pa je plaho pihal in se vzpenjal.

«Nikarte, gospod. Konj ne trpi belcev.»

«Saj ste tudi vi tak!»

«Ampak mene ima za rdečega.»

«A, zato ste se našemili z odejo? To ste prebrisani! Ampak duh! Indijanec zaudarja po — po — hm, kako bi rekel? Zaudarja po nesnagi, po stanovišču, po — po —, skratka po divjaško. Pri belcu ni take izparice. Če ste se že okrinkali, bi vas morala kleka vendar po vonju spoznati.»

«Sem pač izpremenil svoj duh. Poznam zanesljivo sredstvo.»

«Katero pa?»

«Moja tajnost. V nekañ urah duh izgine, in ako tedaj odložim odejo in si posadim klobuk na glavo, bo gura spoznala prevaro in se branila. Tedaj bo že dan in na

preriji pride do borbe, ki sem se ji zdaj ognil, ker bi bil tvegale življenje... A požurimo se odtod. Naj grem jaz naprej, da se moj konj ne bo vas plašil.»

Bob je jahal znatno bolje nego svoj čas. Takrat se je z rokami krčevito držal konjske grive, a vselej je spolzel nazaj in smuknil pri repu na tla. Zato so mu zvrgli priimek Sliding-Bob, Drčajev Bob. Danes ni zaostajal za nami, kar pa je bilo v dobršni meri pripisovati konju. Nekaj ur smo zdržema dirkali, nato pa razsedli, ker je bilo še dan ježe v Nargoletih-tsil. Konje smo na dolgo nakolčili, da so se mogli pasti. Svojega sem pritrtil na strani, ker je brcal in grizel proti drugim.

Sedaj je Bob prišel do besede in pripovedoval, kako je bil ujet. S ‚Krvavim lisjakom‘ sta bila na lovu pa so ju Indijanci napadli.

«Koliko pa jih je bilo?»

«Deset in še deset in še enkrat deset. Morda celo več. Maser Bob ni mogla dobro šteti.»

Meso je bilo pošlo, pa sta bila vzela puško na rame. Mati Sana je ostala sama doma. Dolgo ni bilo nobenega loveža, dokler nista zabredla daleč, noter do Deževnega hriba. Tam sta ustrelila dva zobra, meso razsekala na kose in nataknila na jermene, da bi ga odnesli tovorni konji. Potlej sta se odpravila na sled novemu plenu, a vsak v svoj kraj. Zmajal sem z glavo, češ, eden bi bil moral ostati pri konjih in mesu. Črnc mi je pritrtil:

«Masa Shatterhand dobro razume, bolje ko ‚Krvavi lisjak‘, dosti bolje ko maser Bob.»

Po dolgem brezuspešnem iskanju se je Bob vračal, ker je pričelo pršeti. Tedaj pa ga obkolijo Komanči, ga ujamajo, izprašujejo, a ker molči, ga tepó. Njih izvidniki pa le naleté na ‚Krvavega lisjaka‘, ta pa postrelja nekoliko

Komančev ter unese pete. Zasedovalci ga niso dohiteli, temveč prišli prazni nazaj.

Potem so privezali črnca na konja, naložili meso ter odjahali. Skoro dva dni pozneje je bil Bob v šatoru. Povedali so mu, da ga bodo usmrtili na olihu, kadar ujamemo še ‚Krvavega lisjaka‘.

«Hm! Je li močno deževalo?»

«Močno! Dež je šla maser Bobu do kože.»

«Razujem. Ker je bilo zvečer, kakor praviš, ‚Krvavi lisjak‘, akotudi se je vrnil, da bi te poiskal, ni mogel videti sledov za Komanči, drugo jutro pa je trava radi dežja zopet vstala. Tako ni mogel dognati, kam si prešel. Menil je, da si zašel, in je iztikal za teboj. Ko te pa ni bilo od nikoder, je domneval, da si morda zapazil rdečkožce in se vrnil domov.»

«Ali ko je masa ‚Krvavi lisjak‘ videla, da maser Bob ni pri materi Sani?»

«Je prejkone zopet odpotoval, da bi te vnovič iskal. Bog zna, koliko časa se je potikal okrog, da bi te zasledil. Rdeča vojska pa se je sedaj dvignila, da bi naskočila vašo hišo in ‚Krvavega lisjaka‘ potolkla.»

«Tega ne smel Maser Bob ubije in postrelja vse, vse, vse! Nihče ne bo živa ostala!»

Črnogelj je škrtal in škripal z zobmi, ki so bili močni kakor panterjevi. Ker je bil sestradan, sem mu velel iti po mesa v mojo torbo pri sedlu. Jedel je, jedel, jedel brez prestanka, dokler ni počedil vse zaloge. Vselej je bil ješč, ali toliko še nikdar ni spravil pod rebra. Vmes nam je pravil podrobnosti iz svojega ujetništva v Zajčjem dolu. Ob zori smo vstali.

«Radoveden sem, kaj napravi sedaj vaš konj», je menil Wabble. «Saj maskarade bo poslej konec, ali ka-li?»

Šel sem h konju, da bi se mu dobrikal. Bil pa je nezaupen in nemiren. Šopiril je grivo, sopihal in pulil laso. Rastlinski duh se je bil izgubil, žival se je varala zgolj radi indijanske odeje. Izdril sem klin iz tal in ga spravil v torbo, zasedel, odvezal laso konju z vrata ter ga ovil v zanke. Drugi so radoznalo oprezovali, vendar le od daleč, da jih ne bi žival prevrnila, če bi mahoma zdirjala. Svojevrsten drget ji je spreletaval vse truplo; poznal sem to trepetanje: znak bližnjega boja. Ko bi trenil, sem zagnal odejo raz sebe proti staremu Wabblu. Prav tako jadrno sem si vrgel laso čez rame. Z eno roko držeč borne vajete, sem z drugo potegnil klobuk izpod suknjiča, da bi si ga poveznil in krepko potlačil na glavo. Tedaj se konj ozre nazaj, me samo kratek hipec motri, nato pa na glas in srdito zarezgetá in se spredaj vzpenja pokonci. Oberoč natezam vajete k sebi in jače stiskam z bedri. Toliko da se ne prekucne. Pritiskam naprej in ga pri tem tolikanj sunem na stran, da se enkrat zasuče okoli svoje osí. Potlej se spred zniža in rita odzad — zaman. Potem mrka in mrka, kriví hrbet in skače z vsemi štirimi kvišku. Obstane, da bi me premamil, nato pa zviškoma s togimi nogami odskoči po strani, da bi jaz odletel na drugo plat — a zastonj! Privošči si vse muhe in trme, ki se jih naučé konji spenjavci — ali jaz trdno sedim.

«Imenitno, sijajno, gospod!» krikne očka Wabble. «Pošteno se držite. Mrcina vam hudo nagaja, vruga ima v životu!»

«Doslej še nič ni», odvrnem. «Glavno šele pride, le čakajte!»

Kakor da je razumel moje besede, se je konj vrgel na tla in se valjal, udrihaje s kopiti. Prišel sem na tla ter odskakoval, kakor se je pač kotalil, zdaj na levo, zdaj na desno, tako da mi je žival venomer ostala med razkre-

čenima nogama. To je od sile naporno; treba je bistrega očesa za to, vedeti, na katero plat se misli konj zasukati v naslednjem trenutku, po vrhu pa še paziti, da te ne brcne s krepeljo. Še bolj prebrisan moraš pogoditi, kdaj hoče zopet poskočiti, drugače te telebi ob plat in ti uide. Sedaj je šinil kvišku in me po pravilu pobral v višino, pri čemer sem znova zgrabil vajet, ki sem ga bil poprej izpustil.

«Izborno, izborno!» je vikal starec. «Tri sto hudirjev, to je žival! Tako imenitno bi naredil samo še Wabble!»

«Še kaj hujšega me čaka, gospod!» sem zaklical. «Najprej ga upeham, potem pa mu dam, da mi jo uprhne. Zajahajte, da boste mogli brž za menoj!»

Medtem je konj ponovil popisani poskus in nato spet poskočil. Doslej se je človeška pamet borila z živinsko voljo, poslej pa naj bi groba sila zalegla proti grobi sili. Pri tem sem vselej ostal zmagovalec. Dosihdob ni še nihče tega posnel za menoj. Krepkeje sem torej nategnil vojke, se pomaknil bolj naprej in z vso močjo stisnil bedri. Kakor dreven je obstal. Vlekel sem na uho. Pride li glas, ki ga čakam, ali ne? Da, prišel je. Zategel, globok, bolesten stok iz stisnjenih prsi, trdno znamenje, da bo zmaga moja, če se ne utrudim. Žival je hotela vnovič kvišku, spred, zad, z vsemi štirimi. Pa se ji ni obneslo. Gnjavil in davil sem jo, kar se je dalo. Po vsakem brezuspešnem naporu je na glas zastokala in hropla. To je trajalo pet minut in še dlje. Penila se je in na vse strani razmetavala bele kosmiče.

«Sijajno, sijajno!» se je zavzemal Wabble. «Še nikdar kaj takega!»

O, ko bi bil on na mojem mestu! Pljuča so mi hotela počiti. Pôt se mi je cedil iz vseh znojnic, a popustil nisem. Tedaj se je hotel konj zopet na tla vreči, da bi se valjal,

pa ni mogel. Še enkrat stisnem z bedroma na vse kriplje — človeške žile in sile so preobladale: konj se je zrušil.

«Veličastno!» je rjovel starec. «Temu jaz ne bi bil kos.»

Surehand je molčal, a oči so se mu kresale.

«Lepo, oh lepo!» je vpil Bob. «Masa Shatterhand že dostikrat tako naredila. Maser Bob to videla!»

«Pozor, tokrat mi jo pcedí!» sem odgovoril.

Razkoračen sem stal nad konjem, s pripognjenim gornjim životom, z vajami v rokah. Opomogel si je, vstal in me potegnili s seboj. Nekaj hipov je miroval. Tedajci pa je praščil v tek, kakor da ga je pognala neznanska vzmet. Krotil ga nisem, skrbeč edino, da je šlo v pravi smeri. Drugi trije so se podili za menoj. Čez čas je žival ponovno poskusila, da se me iznebi, pa sem jo strahoval, dokler se ni zgrudila. Sedaj sem vedel, da se ne bo več upirala, in sem se postavil na stran, ko so me tovariši došli.

«Vajeti ste dali iz rok?» se je oglasil Wabble. «Pa če vam pobriše?»

«Zdaj že ne. Glejte sem. Poznam dresuro.»

Položil sem konju dlan na glavo, rekoč:

«Naba, naba — vstani, vstani!»

Skočil je pokonci. Počasi sem šel proč in velel:

«Eta, eta — pojdi, pojdi!»

Šel je krotko za menoj, na desno ali levo, sem ter tja.

«Prekrasno!» se je divil Wabble. «Ako človek ne bi videl, ne bi verjel.»

«Ker poznam indijansko šolo, sem mogel konja brzdati, sicer pa ne. Zdaj pa pomislite, da je še dovolj drugih jahaških narodov: Arabci, Beduini, Tvaregi, Perzi, Turkmani, Kirgizi, Mongoli in tako dalje, in sleherni njih ima drugačen način jahanja ... Videli boste, da bo konj hodil kakor zvest in poslušen pes za menoj.»

Konja sem potrepljal in pogladil, pa je ostal povsem miren. Preiskal sem mu kopita; pustil mi jih je pokojno liki pohlevno kmetsko kljuse. Ko sem zajezdil, je bil dočista krotak in svojiv. Priznal me je za svojega mojstra. Ker se je vedel privajeno in pitomo tudi napram mojim in svojim tovarišem, smo se držali vkup in si krajšali čas s pravljicami. Tako smo pod večer prispeli k Pekosu, in sicer kako angleško miljo nad izlivom ‚sinje vode‘. Preplavali smo in naleteli na sled, držeč niz vodo.

«Halo!» je zahalikal Wabble, «tu se vidi, da je že prišel Nale Masiuv!»

Surehand se je na kratko zastrmel v sledove in odvrnil:

«To ni bil on. Je li to sled za sto kónjikov?»

«Prav pravite. Torej je bila prednja straža. Naših sledov ne smejo zapaziti. Kaj nam je početi?»

«To naj odloči Mr. Shatterhand.»

Sklonil sem se s konja, da bi bolje gažo premotril, in dejal zatem:

«Kakih dvajset jezdecev je bilo. Čutili so se popolnoma varne, sicer bi bili stopali v gosjem redu. Gaz je vsaj štiri ure stara. Kdor pride za nami ter ima sokolje oko, bo naše sledove prav lahko od nje ločil. Ker pa se že večerí, se nič ne bojmo in pojdimo naprej.»

Ubrali smo jo po gazi in skoraj prišli do mesta, kjer so med grmovjem konjeniki počivali pred nami.

«Res je bila dvajseterica mož. A to ni bil nikak predvoj. Čemu bi Nale Masiuv delil svoje krdelo? To se dela samo pred bitko ali v jako nevarnem kraju. Na boj ni bilo misliti, v opasnosti pa se ti ljudje po vsem videzu niso smatrali. Opraviti imamo torej s povsem svojitno četo. Tu mislim na mladega načelnika Šiba-bigka, ki mora seveda tudi k ‚sinji vodi‘, če želi z Vupo Umugijem v Llano estacado.»

«To je možno, gospod. Ali ga bomo sledili?»

«Nima zmisla, samo v pogibel nas bi morda zavedlo.»

«Pa vendar moramo niz vodo, če mislimo priti spet na oni breg.»

«Ampak ne tako blizu vode, kjer lahko vsak čas trčimo na rdečkarje. Zavijemo rajši v loku, da pridemo šele v temi do broda.»

«To je pametno in obenem opasno. Saj če se še pred trdno temò Indijanci prikažejo za nami, bodo zapazili mesto, kjer smo se ločili od te gazi. Krenejo za nami, pa smo izdani.»

«I, moramo pač na takem mestu v stran zaviti, kjer se ne bo nič opazilo. In to mesto je vprav tukaj. Mar menite, da se ta vrzel v grmičju ne prilega za to?»

«Naj bo vrzel ali ne, zapazili bodo vendar, da se sled cepi.»

«Ne bodo, če prav naredimo. Tjakaj moramo namreč v skoku. Na tej strani se ne bo nič poznalo, saj so tla že tako in tako vsa razmendirana. Na oni strani bodo kajpada nastali vtiski od kopit. Ali odtod se ne morejo videti, ker je presledek ozek in so spodaj vejice med seboj zapletene. Le visoko moramo poskočiti, da ne osmukamo listja ali celo polomimo odraslekov.»

Preskočivši škrbino, smo mahnili po ozkem šumskem robu ob reki, dokler nismo dospeli na plani svet. Poslej smo jezdili premo v pravokotnici od reke vse dotlej, da nas od tam niso mogli več uzreti. Potem smo krenili vzporedno in po zadostni oddaljenosti zavili zopet nazaj k Pekosu. Vrnivši se do njegovega brega, smo bili po priliki pol angleške milje pod pregaziščem in potakem prisiljeni obrniti se nazaj. Pri tem je bilo jako paziti, ker se je bilo stemnilo. Položaj ni bil videti posebno varen. Zbog pomočnih čet, ki jih je Vupa Umugi čakal, si moral baš na

brodu biti venomer pripravljen na srečanja. Zato smo razsedli in vodili konje kar se je dalo tiho.

Skoraj se je pokazalo, da ta opreznost ni bila odveč. Še pred brodom smo namreč zaznali duh po smodu. Obstali smo. Sedaj pa doženi, kdo kuri. Wabble in Bob sta ostala pri konjih in orožju, s Surehandom pa sva tihotapila naprej. Po kratki hoji sva zapazila ogenj ob vodi, oseb pa radi grmičja še ne. Z vsem oprezom sva frkala naprej tja do grmovja, stoječega kakih dvanajst korakov od kurišča. Tu sta si sedela dva Indijanca nasproti, da ju je bilo videti od strani. Kaj hočeta neki ta Komanča tukaj?

«Nale Masiuv še ni prišel», mi je pošepnil Old Surehand. «Vaše domneve so bile prave.»

«Da. Čakajo ga in so postavili stražo, da mu pokaže pregaz. Njegova lovišča so namreč daleč odtod.»

«Dobro, da smo prišli šele zvečer sem.»

«Vsekakor. Za dne bi nas bila prejkone zapazila. Tako smo jih pa mi zavohali.»

«Ker kurita, sta na vsak način uverjena, da nas ni več v tej okolici. Tepca!»

«Sedaj sicer molčita ko lipov bog, a morda se vendar oglasita. Oni na levi je odličen vojniki. Ob ‚sinji vodi‘, ko sem bil na preži, je sedel z načelnikom. Čujte!»

Levi rdečepoltec je izpregovoril, a kratko in neumljivo. Drugi je nekaj pripomnil, a prav tako nerazložno. Takisto so švigale sem in tja posamezne besede, ki jih nisva razbrala. Zatem sva položila uho na tla, da bi bolje pojmla. Komaj sva to storila, kar me Surehand pomembno s kolmolcem dregne. Vedel sem, kaj hoče. Tudi jaz sem slišal zamolkli topot konj po mehkih tleh, pri čemer se noga včasih zadene ob korenino ali drugo trdo stvar.

«So bili morda naši konji?»

«Ne, zvok prihaja od zgoraj», sem dejal.

«Torej gre za Komanče, sicer bi ljudje pazljiveje vodili konje.»

«Ampak ne vedo, da so tudi tukaj rdeči možje.»

«Mar ognja ne vidijo?»

«Po zvoku sodeč so še kakih 80 korakov proč. Na gore njo stran je grmovje gosto in zakriva plamen. Tudi vohati ga ne morejo, ker veter vleče od zgoraj. Čim opazijo ogenj, bodo ustavili in razjahali, da se priplazijo sem. Gotovo kaj izveva.»

Čakala sva. Gluhi topot se je ponovil še dvakrat. Komanča ob ognju ga nista prestregla, ker nista ležala z ušesom na zemlji. Potem je bilo tiho. Prihajači so bili postali pozorni in so se vsekakor na lahno bližali. Tedaj je mahoma zašumelo v nasprotnem šibju in ‚hiiiiih‘ je zadonelo na glas. Stražnika sta preplašeno praščila pokonci. Na obrazu jima je bilo brati, da se hočeta potuhniti za grmovje, kjer sva ždela midva. Tudi midva sva švignila kvišku, da bi jo jadrno ucvrla. Tedaj se je razlegnil od one strani klic:

«Vupa, Vupa?»

«Umugi, Umugi», sta odgovorila stražnika ter obstala. Nato sta pomirjeno sedla. ‚Vupa... Umugi‘ je bilo dogovorjeno znamenje. Rdečkožci so se od belcev naučili rabiti gesla. Črez čas sta prišla dva jaharja doli. Vrnila sta se bila namreč po konja in sta razsedla ob ognju. Midva sva se bila zopet spustila na tla. Došleca sta se posadila k straži, najprej brez besedice. Taka je indijanska šega. Kakih pet minut pozneje pa se je oglasil vojniki, ki sem ga poprej označil kot odličnega:

«Čakali smo na rdeče brate. Vupa Umugi je nestrpen.»

«Ali sme vojščak biti nepotrpežljiv?» je vprašal eden prišlecev.

«Kazati tega ne sme, ali neučakljiv je lahko. Nadejali smo se vas že popoldne. Sedaj pa prihajate samo kot prednja straža. Kdaj prispe Nale Masiuv?»

«Danes ga ne bo. Midva nisva prva straža, temveč poročnika. Kje je Vupa Umugi, s katerim morava govoriti?»

«Taborí ob ‚sinji vodi‘.»

«Spremi naju k njemu!»

«Lahko še potrpiamo. Moja brata vesta, da sem glavarjev zaupnik. Ako nočeta biti z jezo sprejeta, povejta meni naročilo, da glavarja pripravim.»

Vestnika sta se spogledala, govorec pa je odvrnil:

«Da, ti si glas in uho poglavarja Vupa Umugija. Zatorej zveš, akoprav nama je zapovedano, da morava samo poglavarju sporočiti. Nale Masiuv ne more priti danes s sto vojščaki, ker se je spotoma boril z belokožci.»

«Uf! So mar belokožci v bližini?»

«V bližini ne. Pač pa smo onkraj Zmotnega klanca nalleteli na njih vojaštvo, ki je navalilo na nas. Bilo jih je toliko, da smo morali bežati. Pri tem je bilo dosti naših ranjenih ali ubitih. Bledini so nas podili in razpršili. Zvečer se je zbralo samo petdeset vojščakov pri glavarju.»

«Uf, uf, uf! Kaj poreče Vupa Umugi! Morda odloži pohod v Llano estacado ter odrine v Zmotni klanec, da vas osveti!»

«Tega nikar! Nale Masiuv, naš poglavar, nama je ukazal, naj mu to rečeva. Belokožci, s katerimi smo se bojevali, niso lovci, marveč pravi vojaki. Če jih premagamo in se vsaj eden vrne v svojo utrdbo, bodo od tam poslali na sto in sto vojakov, da se maščujejo za padle. Da, svoje mrtvece moramo osvetiti, ali tako, da pogine vse vojaštvo.»

«Kako si Nale Masiuv to misli?»

«Belokožno vojaštvo treba zvabiti v pusto Llano estacado, kjer naj zmedlí in skoprni.»

«Uf, Uf! Ta naklep bo godíl našemu glavarju. Beli psi morajo vsi poginiti.»

«Moj brat ima prav. Zato se pohod v Llano ne sme zavleči. A če hočemo belokožce zmamiti v smrt in tudi sami ne obnemoči, potrebujemo vodo, ob kateri stoji ‚Krvavi lisjak‘. Imeti jo moramo, prej nego moremo povesti vojaštvo v Llano estacado.»

«Kako pa naj jih zmamimo tja?»

«Je mladi načelnik Šiba-bigk že došel k mojim rdečim bratom?»

«Popoldne je prišel z dvajsetimi vojniki.»

«On pozná pot do vode v pustinji. Od Vupa Umugija dobí moštva, kolikor mu je treba, da se polasti vode ter ujame Krvavega lisjaka. Medtem ko bo on to vršil, ostane Vupa Umugi tu vse dotlej, da se mu pridruži Nale Masiuv. Nale Masiuv je po boju poslal domov dva sla, ki naj privedeta še sto bojevnikov. Ti naj ostanejo belemu vojaštvu za hrbtom in se mu ne pokažejo, dokler ne bodo belokožci v puščavi. Sedaj počaka en dan, da zbere razkropljene vojnike in potem napade vojaštvo. Boril pa se ne bo, temveč odstopal sem proti ‚višnjevi vodi‘, kjer obide s svojim krdelcem vojaštvo, da se združi z naročenimi sto možmi svojega plemena. To ni težko, ker ima opravka z vojaštvom, a ne z zapadnjaki. Belokožci pa pojdejo za Vupo Umugijem in njegovo četo v zmotnem mnenju, da imajo Nale Masiuva in njegove pred seboj. Kadar dospo sem, boste vi že proč. Kazali se boste venomer, a kadar naj bi prišlo do napada, se umaknete, da boste imeli bele pse v puščavi. Vi boste spred, Nale Masiuv pritisne za njimi: torej bodo obkoljeni. Tudi če bi vas potem hoteli zgrabiti, se ne boste uprli, ampak se umikali bolj in bolj v puščavo, ker vi imate vodo, oni pa ne. Oni bodo pocepali, medtem ko obe naši plemeni ne utrpita nobene

izgube. Meni li moj brat, da Vupa Umugi privoli v ta načrt?»

«Bo. Ako bi se protivil, ga jaz pregovorim. Zbor starešin potegne gotovo z menoj.»

«Tako odrinimo k ‚višnjevi vodi‘, da obvestim glavarja. Moram se žuriti, da prinesem odgovor Nale Masiuvu.»

«Moj brat naj še malo počaka! Zamislek je prav dober, ima pa nedostatek: Šiba-bigk, ki pozná puščavo, naj s trumo naprej jezdi in se polasti vode. A kako najdemo mi ta kraj?»

«Vrnil se bo in nam pot kazal.»

«Pa bo li mogel? Ali ga ne bo nič oviralo?»

«Ko so trije načelniki pretresali pohod v Llano, je Šiba-bigk dejal, da se na zadnjem hribu pred pustinjo dobí voda, z imenom Suks-ma-lestavi*. Mnogo komančevskih vojnikov je bilo na tem mestu. Lahko ga bodo našli.»

«Suks-ma-lestavi? Tudi jaz poznam ta kraj.»

«Dobro je. Ta kraj leži na potu, po katerem mora Šiba-bigk, zato bo tam vse ukrenil, da odondod najdemo smer k vodi. Dosti steblikovine raste ondukaj; narezal bo dovolj prekel in jih od tamkaj zasadil v pustinski pesek tja do izvirka.»

«Uf! Kakor delajo bledokožci, ako jašejo skozi pustinjo in nočejo zgrešiti!»

«Da, tako! Če torej pridemo v Suks-ma-lestavi in nas Šiba-bigk ondi ne bi mogel čakati, bomo pa našli kaži-pote.»

«In bledokožci pridejo za vami ter istotako najdejo studenec!»

«Pa ne! Je li moj brat kedaj čul o belih rokovnjačih, ki jim pravi kolíči? Ve li moj brat, kaj ti razbojniki počenjajo, da zwabijo potnike v smrt?»

* ‚Sto dreves‘.

«Kole pulijo in jih pretikajo.»

«Ali ne morejo rdeči vojniki isto napraviti? Najprej se v oazi preskrbimo z vodo, potlej se nekoliko vrnemo nazaj. Pri tem popukamo šibabigkove šibike in jih poraztaknemo v pravcu, koder ni vode: vojaštvo mora poginiti. Ako Vupa Umugi odobri to nakano, bo ne samo voda v pustinji za vselej Komančev, temveč ujamemo tudi Krvavega lisjaka in pogubimo belo vojaštvo.»

«Storil bo, kar mu Nale Masiuv po tebi predlaga. Govoril sem. Hov!»

«Potemtakem jahajmo k ‚višnjevi vodi‘, ker se mudi.»

Poteptali so ogenj in se udalili, da bi stopili v reko, oba sla jež, čuvarja pa peš. Nato sva se vzravnala še midva in se spogledala, čeprav se v temi nisva mogla videti. Kar sva čula, je bilo od sile tehtno.

«Jaz sem bil tam gori v taborišču belih vojakov. Poveljnik je sicer domišljavec, ki bi zaslužil ponižanje. Ali tega, kar naklépajo ti rdečuhi, nikakor ne smemo dopustiti.»

«Ker vas poveljnik ni poznal, mu človek še ne bi toliko zameril. Kaj pa pravite k nameri, ki jo je iztuhtal Nale Masiuv?»

«Mojstrska ni.»

«Tudi jaz mislim tako. Vendar takle konjeniški častnik ni nikakšen zapadnjak: bržkone bi se res dal zavesti v Llano.»

«Prepričan sem o tem. Ako se mi načrt ne zdi mojstrski, še nočem reči, da ni čisto za nič. Mislim samo, da bi ga midva drugače skovala. Vendar pa pojdejo belci v past.»

«Prav za prav bi se morala vtihotapiti k ‚sinji vodi‘, da izvohava, kaj bodo sklenili.»

«To je očivestno. Vendar si prihraniva ta trud. S svestjo se namreč nadejam, da bo Vupa Umugi pritrnil. Drugič pa tudi ne utegneva. Uverjen sem, da šiba-bigk zajtraj

ali celo že nocoj odpotuje v Suks-ma-lestavi. Ker pa ga moramo prehiteti, ne kaže oklevati. Brž ko brž moramo v Nargoletih-tsil, da vidimo, ali so naši Apači že ondi. Če so, damo konjem le malo oddiha in odjašemo pred dnem proti Llanu.»

«Vam je li znan kraj, ki so mu Komanči rekli Suks-ma-lestavi?»

«Prav dobro. Tamkaj sem vsakokrat počival, kadar sem obiskaval Krvavega lisjaka. V apaščini se imenuje Gutes-nontin-khaj, kar pomeni isto, namreč sto dreves.»

«Torej je tam šuma?»

«Prave šume ni. Samo spričo lege ob puščavskem obronku je naziv opravičen. Pravega drevja je malo, pač pa najdete redko halozo in suho, visoko preklovino, precej prikladno za kole, ki naj jih naseka Šiba-bigk. A zdaj bomo morali preko reke, dokler je brod še nezastražen...»

«Pol, večnosti je trajalo», naju je sprejel stričko Wabble. «Že sem mislil za vama.»

«Da bi naju spravili v nevarnost!» sem ga posvaril. «Vidite, te napake bi vas rad odvadil. Še pogubila vas bo kedaj!»

Prebredli smo na pregazu, jezdili polahko skozi ozki gozdni pas rečnega brega in potem hitreje pognali, ker so zvezde sijale. V premi črti smo dospeli blizu Deževne gore. Okoli polnoči sta se pomolili pred nami dve višini. Vznožje je bilo obrobljeno z grmovjem. Mahoma je zadonel apaški klic:

«Ti arku — kdo je?»

«Old Shatterhand», sem odgovoril.

«Ovan ustah arhonda — pridite sèm!»

Krenili smo za grmovje. Pristopil je rdečepoltec in me motril.

«Da, to je Old Shatterhand, veliki načelnik Apačev», je dejal. «Na raznih straneh tega brda smo postavili straže, da bi vas počakali.»

«So prišli vojniki Apačev?»

«So. Trikrat sto po številu.»

«Z živežem?»

«Mesa in moke za nekaj tednov.»

«Kdo je zapovednik?»

«Enčar-ko*, ki je Vinetujev ljubljenec, kakor ve moj veliki brat Old Shatterhand.»

«Je li prišel k vam ‚dolgi nož‘ poleg dveh belcev?»

«Prišli so in pravili o Shatterhandovih junaštvih. Moji bratje naj gredo z menoj.»

Odvedel nas je v plitko dolino med obema brdoma v apaški tabor.

Enčar-ko je bil tudi meni pogodu. Pozdravila sva se pristrčno in izjavil mi je, da stavi sebe in svojo tropo pod moje poveljstvo. Parker in Hawley sta tudi prijezdila, da bi se rokovali. Na kratko smo jima povedali, kako smo rešili Boba. Posvetovanja ni bilo treba. Jaz sem bil namenjen v Llano, to je zadoščalo. Enčar-koju sem popisal razmere in ker smo morali mi spat, je obljubil on pre-skrbeti vse za odhod.

Ko je drugo jutro sinilo solnce, smo bili že daleč od Deževne gore. Šlo je dokaj naglo preko ravni, vodeče proti omenjenemu poholmju, odkoder se gre nizdol v Llano. Med vzhodnimi razrastki teče ona voda, ki pozneje izcizí v pesku in se zatem po vsej priliki zbira v kotlini, ob kateri si je Krvavi lisjak postavil tajinstveno svoje domovanje.

Surehand je bil vesel naših Apačev. Opazil je, da so malone po vojaško izvežbani. Nobeno indijansko pleme

* Veliki ogenj.

ni znalo lepše urejati preskrbe brašna. Ko pa sem mu med potjo pravil, koliko si je Vinetu prizadel, da bi svoje Meskalere pretvoril v vzorne čete, se mu je še povečalo spoštovanje pred glavarjem. Imeli smo celo vodne mehove iz antilopovine, da ni moštvo trpelo žeje.

Popoldne smo prevalili čez omenjene griče. Oddelek sem vodil v neko dolino, kjer smo si odpočili. Tod je curljala pičla vodica, kjer pa smo si vendar mogli mehove napolniti. Dolina leži nekako četrtno dne ježe južno od 'sto dreves', kamor so bili namenjeni Komanči. Potlej je šlo nizdol v Llano estacado, po čigar lahkem, beložoltem pesku smo jezdili proti severovzhodu.

Ko je solnce zapadalo, smo se ustavili sredi pušče. Ležala je okrog nas liki neprekinjena peskovita ploskev, njeno obzorje pa je bilo kakor s šestilom začrtana krožnica: okrogel kuhinjski valjé nec, posut s pšeniko in sladkorjem. Akoprav se nam ni bilo nič bati, smo postavili straže in legli spat, ko so konji dobili vode in koruznih storžev, prinesenih v obilici. Spanje v hladni pustinski noči nas je prav poživilo.

Današnja pot je držala mimo suhega kaktovja. Zato smo morali čuvati konje, da si niso ranili nog. Te kaktove ploskve silijo človeka pogosto v ovinke in zavojice. Kdor ne pozná njih lege in razsege, lahko tako zablodi, da ne najde zopet prave smeri.

Popoldne je bilo razbeljeno. Solnce je peklo in palilo, pihal je žehteč veter kot iz peči, polneč ozračje z gosto sipo. Imel sem težko mesto, saj sem bil edini, ki je poznal pot, in potakem odgovoren za vse. Pogled je iztežka prodiral gosti zrak. In četudi sem bil preverjen, da sem ubral pravo smer, sem vendar tedaj pa tedaj naletel na kaj, kar me je begalo. Sicer je bil pri meni zamorec, a ne glede na duševne slabosti njegove pasme vobče je vsakokrat jahal

samo s Krvavim lisjakom skozi pustinjo, se zanašal nanj in mi ni vedel sedaj najmanjšega pojasnila. Cela kaktovišča so bila medtem izginila, drugod pa nastala čisto nova. Da bi gledal na severnico, mi še na misel ni hodilo. Krajevni zmisel zapadnjakov je zanesljivejši od varljive magnetnice.

Na vsak način sem moral biti na točki, koder se med dvema prostranima skupinama kaktov odprta pot vije proti ‚puščavski vodi‘. Te poti pa nisem mogel najti. Prav za prav bi mi moral daljnogled s tega mesta pokazati drevesni osredok, ki se je stvoril okoli jezerca, toda vzduh je bil prenasičen z meljó. Vnovič sem se obrnil do Boba in po dolgem vpraševanju doznal, kar bi mi bil moral že davno povedati.

Krvavi lisjak se je namreč hotel še bolj ko poprej zagraditi. Zategadelj je bil obsadil stezo, ki sem jo iskal. Z velikim naporom je z vodo, ki jo je imel na razpolago, potegnili toli široko obodnico iz kaktic, da se njegov dom ni videl čez rob s prostim očesom. To seveda ne bi bilo možno, da ni bilo že poprej na milje daleč kaktovih raztežajev. Zgolj presledke in praznine mu je bilo zamašiti, vendar je z Bobom in Sano potratil mesece v to. Dočim smo svoje dni prihajali od zapada ali severa k njemu, je bil tod zadelal vrzeli, zato pa na vzhodu naredil nov razporek, ozek in križkražast, da si noben tujec ne bi bil upal vanj.

Sedaj sem naposled vedel, kako se preriniti h Krvavemu lisjaku. Apačev nisem smel s seboj jemati, ker je bila naselba skrivnost. Utaborili so se torej in z njimi tudi vsi belci. Edino zamorca sem vzel s seboj, da se čim prej snide z materjo in s Krvavim lisjakom. Na skakáj sva se podila okoli silnega kaktišča in po eni uri prispela na vzhodni rob. Našla sva vrzel in po njej sva morala počas-

neje jahati, zdaj desno, zdaj levo. Nazadnje sem uzrl zelene drevesne krošnje, posivele od svižca, in skoro zatem hišo v njih senci. Pred vežo se je kretala ženska postava. Ko jo je Bob ugledal, je spodbodel konja in vpil:

«To je mama Sana, maser Bobova mati! O-o-o! Mama, mama! Sana! Sana! Tvoj Bob je prišla. Bob je tu!»

Okrenila se je, razprostrla roke. Otrpla je stala brez besedice. Ustavil je konja, skočil na tla in si jo vriskaje prižl na prsi. Na njegov krik so duri regnile in pojavil se je nekdo, ki se ni nič manj čudil zamorčevemu povratku nego njegova mati, čeprav tega ni pokazal. Stal je molče ob vhodu ter motril mater in sina. Dolgi, gosti, modrotemni lasje so mu bili urejeni v šlemast čop in mu viseli še daleč po hrbtu. Nobeno orlovsko pero, noben odznak ni krasil te indijanske pričeske. Na prvi pogled si bil prepričan, da imaš pomembnega moža pred seboj. Oblečen je bil v usnje kakor jaz. Okoli vratu je nosil dragoceno vezeni mešiček z vračili, umetno rezljano mirovno pipo in trojno verižico od krempljev in zobovja sivih medvedov, ki jih je bil pobil. Poteze v resnem, možatem obrazu so bile domala rimske, samo ličnici sta komaj vidno štrleli ven. Polt mu je bila medlo svetlorjava z bronastim nadihom.

To je bil Vinetu, načelnik Apačev, najkrasnejši vseh Indijancev. Njegovo ime je živelo v slednjem šatoru, v vsakem čardaku, od slehernem taborskem ognju. Pravičen, zvest in pameten, srčan do smelosti, odkrit in iskren, prijatelj in pokrovitelj vsem zatiranim, bodisi bele ali rjave barve, a prav tak neprijatelj in strog protivnik vsem krivičnim: tako je bil znan vsem, ki so kedaj čuli o njem ali ga celo videli.

Bob je še vedno rogovilil okoli mamice. Njegova vzhičenost je prej rastla nego pojemala. Medtem sem se bil

jaz približal. Vinetu je slišal stopinje mojega konja. Okrenil se je in me zagledal. Tudi tokrat mu je bronasti obraz ostal miren. Niti trenil ni z očmi. A svetel sijaj mu je žarel iz njih. Rasedel sem. Tesno sva se objela in se poljubila kakor pobratima. Krepko me je prijel za roke ter odstopil pol koraka nazaj, rekoč:

«Moj brat Shatterhand prihaja kot rosa v čašo žejni cvetki in kot orel, ki z močnimi kremplji ščiti gnezdo svojih mladičev. Gori na planini Sierra Madre si pač našel moj listič?»

«Moj brat Vinetu je mojemu srcu zaželen kot solnčni žarek bolniku,» sem odvrnil, «in moji duši drag kot dete rodni materi. Nad štiri mesece je že, kar te je moje oko zadnjič videlo. Bil sem na planini ob življenskem dobu in sem našel tvoje vrstice. Sedaj prihajam s tri sto Apači pod vodstvom hrabrega Enčar-koja, da jih izročim tvojemu povelju. Krvavega lisjaka ni doma?»

«Ta jaše nekolikokrat na dan ven, da obkroži kaktovišče in pogleda, ali že prihajaš. Tudi sedaj je odšel in ... glej!»

Prenehal je sredi stavka in namignil tja, odkoder sem bil jaz prišel. Bližalo se je nekaj jezdecev, Old Surehand, Old Wabble, Parker, Hawley in Enčar-ko. Njim na čelu pa Krvavi lisjak, nalik mehikanskim kravarjem ves v bivolje usnje oblečen, in sicer tako, da je bil po vseh sveh z resami opremljen. Rdeča, široka preveza ga je ovijala namesto pasu in mu z obema koncema visela po levi strani. V tej pasici so mu tičali lovski nož in dva samokresa s srebrnimi vložki. Na glavi je nosil klobuk širokih krajevcev. Preko kolena je držal težko dvocevyko in spredaj na obeh straneh sedla sta bili po mehikanski šegi pritrjeni dve usnjeni krili, da sta pokrivali noge do stopala in jih varovali sulic ali strelc.

Sedaj je imel malo nad 20 let. Krepki brki so mu senčili ustnice. Spodnji del obraza z močno razvitim obradkom je pričal o neomajni volji. Oči pa so mu gledale, morda samo sedaj, ko se je radoval, veselo in mило v svet, nalik otroku, ki se ne dotakne niti črvička niti metuljčka, da bi ga cvelil. In vendar je bil ta mladostnik grozni maščevalni duh, ki je z vsako kroglo zadel po enega „jastreba“ naravnost v čelo!

Kar v diru je šinil s konja in mi stisnil roko. Ko me je pozdravil s prisrčnimi besedami, se je obrnil na Vinetuja:

«Tokrat sem zasledil, kar sem iskal. Ali to niso samo vojniki Apačev. Ali si misli Vinetu, kakšne slavne može mu je privedel prijatelj in pobratim Shatterhand?»

Poglavar je nalahno odkimal. Tedaj je Lisjak predstavil:

«Tu stoji Old Surehand, eden najimenitnejših belih lovcev. Odšel je proti jugu, da bi spoznal apaškega načelnika, in je pri tem naletel na Shatterhanda.»

Stoprav sedaj sta si ta slovita moža stala nasproti! Zvedavo sta se premerila z očmi; potlej je Vinetu pomolil dlan, češ:

«Kogar privede Old Shatterhand, je apaškemu glavarju dobro došel. Dosti sem čul o tebi; sedaj pa naj dejanje stopi na mesto besede, kakor je danes oseba na mesto pripovedi.»

«Old Surehand je odvrnil nekaj besed. Videl sem, da se ga je Vinetu globoko dojmil.

«In tukaj,» je nadaljeval Lisjak, «je Old Wabble, „kralj kavbojev“. Shatterhandu in Surehandu je pomagal osvoboditi Boba.»

Osobito, skoro bi rekel veselo trzanje je spreletelo Vinetuju lice, ko je ponudil starcu svojo roko z besedami:

«Old Wabble je apaškemu glavarju dobro znan. Zvit je ko lisica, jezdi ko vrag in rad svaljčice kadí.»

Starcu je žarel obraz ob početku pozdravnega nagovora. A toliko da je slišal poslednje reči, so se mu poteze pomračile in vzkliknil je:

«Gromska strela, to je res! Ali že mesec nisem imel nobene v ustih. Kje naj jih človek vzame v teh preklemanih krajih? Ako ne bo v kratkem drugače, skočim iz kože in si bom zvijal smotke iz nje. *It's clear!*»

Krvavi lisjak je sedaj predstavil Parkerja in Hawleya, ki sta dobila tudi nekaj prijaznih besedí. Odjezdil je bil v okroglici, da bi se oziral za menoj in Apači ter od severa podeč trčil nanje. Belci so mu takoj povedali, kdo so, in hitro jih je povabil s seboj.

Strmé so se ozirali okrog sebe. Kakšen raj v pereči pustinji! Evo ti prirodne, krožnate kotline, kakih 80 korakov v premeru, do roba napolnjene s čisto, slastno vodicó. Nad lesketavo gladino se podijo spreminjasti kačji pastirji za muhami, mušicami in drugimi žužki. Na bregu se naši konji sladkajo kot blagoslastniki s sočnimi stebli okusne murave. Nizke palme se zrcalijo v vodi, ki jo vetrič niha. Nad obršami jim visoke cedre in smokve delajo streho s svojimi krošnjami. Za hišico se razprostira velika njiva koruze, kjer se jata pritlikavih papig prepira za zlata zrna.

Stavba sama ni velika, ali za Krvavega lisjaka je dovolj prostora. Na vseh straneh, celo po strehi, je čisto zagrnjena z gostimi viticami, z lepenjem in cvetjem belih mučenic. Na nekih bolj razvitih mestih že bliskajo žolti, sladki, kurjemu jajcu slični sadeži iz obilice loputastih listov. Podrugod, koder cvetovi še niso oveneli, prhutajo drobceni kolibriji od cvetice na cvetico. Ti liliputanci

ptičjega sveta, ti letajoči dragulji, so bili našli pot čez Llano v prelestni ostrov.

Sikomore, cedre in ciprese ob vodi so bile stara debla. Seme so bili zatrosili ptiči v dobi, ko se še živi duši ni sanjalo o tej puščavski zelenici. Pozneje je bil Krvavi lisjak zasadil kostanj, mandljevce, oranže in lavoriko, razen tega še širok pas bohotnih grmov in vedno zelenih zelišč okoli vode, da je zaustavljaj pustinski svižec ob vetru. Po jarkih je napeljal iz jezerc vodo na vse strani, da je mogel zalivati vso to zelenino. Kjer se je namakanje nehalo, je bujna rast prehajala v razne kaktice, plazeče se po tleh. Tvorile so velik zaščitni obroč okoli posestva.

Ta krasni odročni kot je dodobra sličil na tropične, povratniške dežele. Čutil si se prenesenega v južno Mehiko, srednjo Bolivijo ali na okrajke brazilskih prašum. Zato je bilo umljivo, da so se ti ljudje tolikanj divili puščavskemu raju. Svojim znancem sem sicer o njem pripovedoval, a vendar si niso mislili, da je tu tako dražestno. Krvavi lisjak se je čutil polaskanega ob njihovih zanositih priznanjih in povabil družbo v hišico.

Če si stopil skozi duri, opletene s pasiflorami ali mučenicami, si videl, da je vsa notranjščina en sam prostor. Stene so bile iz trstike, zadelane in spojene z jezerskim grezom in glenom. Strop je bil spleten iz dolge rogozovine. Na treh stenah je bilo po eno okence, otrebljeno cvetnih oponcev in ovijač. Ob četrtem zidu, proč od vrat, je stalo prsteno ognjišče, nad njim pa je zeval dimnik iz sitja in blata. Pod njim je visel železen kotel.

Tla so bila obložena z ogoljenimi kožami. Posteljniki so bili trije, napravljeni z jermeni, ki so bili pritrjeni na stebričke. Prek njih so bile razprostrte medvedje kože. Pod stropom so viseli kosi prekajenega mesa, po zidovih

pa vsakršno orožje. Zaboji so služili kot omare ali skrinje. Mizo in nekoliko stolov je bil naredil Krvavi lisjak sam.

Največji okras sobe je bila kosmata koža belega bivola s črepino. To je bila «uniforma» duha osvetnika. Lisjak jo je vselej nataknil, kadar je hodil strahovat rokovnjače. Ob njej je tičalo mnogo, mnogo nožev v steni: maščevalec jih je pobral rokomalhom, ki jim je bil prestrelil čelo. Pod gospodarjevim posteljiščem je stala s kožami prekrita globenica, z njegovim strešivom v pločevinastih zabojih. Na severnem zidu, kamor ni segalo solnce, si videl precej usnjatih mehov za vodo, s katero je Lisjak že marsikaterega potnika rešil pogibeli.

Po naglem obedu pred vežo smo prešli na posvetovanje. Poprej pa je še Krvavi lisjak stopil v hišo po škatlico iz lepenke in jo pomolil očku Wabblu, češ: «Náte, Mr. Kutter, to je za vas, ker želim, da bi se moji gosti tu dobro počutili.»

«Za Boga milega! Cigarete, cigarete so! Pa nič manj ko petdeset! In vse moje? Bogme, vi ste plemenit mladenič! Ah, sem, na srce moje, da vam dam krepek cmok!»

Potegnil je Krvavega lisjaka nase in mu pritisnil takšen mlask, da je kar zazvenelo. Ne da bi bil komu katero ponudil, si je prižgal papirosko in z neznanskim ugodjem puhal dim predse. Vinetuju je smuknil čez obličje rahel nasmešek, umljiv samo meni. On pač ni imel nobenih razvad ali strasti, zato ni mogel pojmiti, da more starega zapadnjaka, ki ga celo zovejo «kralja kavbojev», smotčica spraviti v tako navdušenje.

ŽELEZNO SRCE

Vroči puščavski veter je bil potehinil in solnce bilo doseglo zadnjo osminko svojega dnevnega loka. V zraku ni bilo več sipe in zato smo razločno videli, kako se je žareča obla povečala ob zatopu. Najprej sem Vinetuju povedal, kaj sem doživel po svojem prihodu na določeno mesto v planini. Nato je povzel on: «Torej Vupa Umugi ima 150 bojevnikov ob Saskuan-kuju pri sebi?»

«Sto petdeset štirje so bili. Od teh odpade šest Komančev, ki smo jih premagali v Alčeze-čiju.»

«Nale Masiuv se mu hoče priklopiti s sto možmi?»

«Od njih je po borbi z vojaštvom mnogo ubitih ali za boj nesposobnih. A poslal je domov še po sto.»

«Šiba-bigk, praviš, ima dvajset bojevnikov. Torej bo kakih tri sto sovražnikov proti nam. Mi imamo istotoliko Apačev zunaj ob kaktišču. Torej smo jim kos?»

«Samo kos?» se je vmešal stari Wabble. «Jaz trdim, da jih prekašamo. Apaški vojniki so izvrstno oboroženi in izurjeni. Dve sto njih je dovolj za tri sto Komančev. Mi belci lahko prevzamemo celo kopo protivnikov. Naj le pridejo zanikrneži! Vse postrelimo, nobeden se ne povrne v svoj vigvam!»

Vinetu ga je resno pogledal, rekši:

«Moj stari pobratim je neizprosen sovražnik vseh rdečih mož. Ima jih za tatove, razbojnike in morilce, a ne pomisli, da segajo po orožju samo v zaščito svojega imetja. Old Wabble ni še nikoli prizanesel rdečemu možu,

če mu je ta v roke prišel. A če se druži z Oldom Shatterhandom in Vinetujem, mora predrugačiti to mišljenje, sicer se bomo ločili od njega. Mi smo prijatelji vsem rdečim in belim možem, in kadar imamo pred seboj sovražnika, ga skušamo premagati brez prelivanja krvi. Old Wabble se imenuje kristjana, Vinetuju pa poreče pogan. Ali kako je to, da kristjan tako rad kri preлива, pogan pa se želi temu ogniti?»

Če se je malobesedni Apač toliko razgovoril, je s tem pokazal, da mu je bil starina bolj pogodu, nego bi se bilo dalo sklepati iz tega opomina. Old Wabble je molče povetil glavo, nato pa se pričel po svoje razgovarjati. Ko sta z Vinetujem končala svoj predmet, smo pretresali načrt za boj, se pomenili o tem in onem ter naposled legli spat.

Ko sem se drugo jutro prebudil, je Vinetu že stal ob jezeru in si umival gorenji del života v veliki buči, napolnjeni z vodo. Sana je potihoma švigala sem ter tja ter pripravljala gostom obilen zajutrak. Potlej so prišli zopet Apači s konji, ki so se morali napiti za ves dan. Lahek dim zunaj pred kaktovim poljem je pričal, da so si rdečkožci zanetili nekaj ognjev s suhimi kacticami in si pripravljajo kosilo. Ko smo dospeli do njih, so bili že nared. Oddelek, pri katerem je ostal Krvavi lisjak, smo pustili za varstvo zelenice, drugi smo odjahali.

Včeraj smo bili prispeli od jugozapada, danes pa nam je bilo jezdit naravnost na zapad, ondi je namreč ležal Gutes-nontin-kaj. Črto, po kateri se je bilo nadejati Komančev, smo si mogli približno misliti. Držali smo se vzporedno z njo, in sicer spočetka nekako pol angleške milje proč od nje, pozneje pa iz opreznosti dlje. Daleč se je videlo skozi čisti, prozorni zrak. Pred Komanči smo bili toliko na boljsem, ker sva Vinetu in jaz imela daljnogled.

Med potjo pa se kajpada nismo tiščali v trop. To bi bila huda napaka. Omenjena črta je ležala na severu, torej desno od nas. Možno je bilo, kar je Old Wabble snoči povedal, da bi se Komanči od te proge oddaljili, vsaj kolikor toliko. Zato se je morala, ko je bilo dopoldne po priliki v kraju, naša črta držati bolj proti jugu, samo nekaj jako skušenih mož je jahalo bolj na desni. Rečeni črti najbliže smo hodili Vinetu, Surehand in jaz, a v taki razdalji vsaksebi, da smo si mogli še kaj zaklicati. Torej je bilo za to poskrbljeno, da nas Komanči niso mogli zagledati, razen v neverjetnem primeru, če bi bili krenili močno na jug od svoje poti. A še celo tedaj smo se smeli nadejati, da jih obkolimo in vse zajamemo. To je bilo poglavitno: saj da se je izmuznil samo eden, bi bil seveda najprej pojahal k Vupu Umugiju, 'velikemu gromu', in ga obvestil o naši navzočnosti.

Poldne je bilo, pa nismo še nič opazili. Okoli enih pa je Vinetu, ki si je bil nastavil daljnogled, nenadoma glasno kliknil in pomignil Surehandu in meni. Ko sva prihitela do njega, je iztegnil roko proti severu, rekoč:

«Daleč tam na obzorju miruje jezdec, ki ga s prostim očesom ni videti.»

In pomolil je Surehandu dvozor in tudi jaz sem naperil svoje kukalo v isto smer.

«Zares, jezdec je,» je pritrdil Surehand, «a se ne ve, je li rdeč ali bel.»

«Rdeč», sem pripomnil.

«Vaša cev je toliko boljša od Vinetujeve?»

«Vidi se to ne. A vendar trdim, da je to Komanč, in sicer od Šibabigkovega krdela.»

«Uf, uf! Zakaj misli moj pobratim tako?»

«Moj pobratim Vinetu naj nameri svojo cev tja, odkoder je vsekakor prišel ta jezdec, torej malo bolj na

levo. Ondi je videti še več konjenikov in poleg njih manjšo točko, prejkone pešci, ki so razsedli.»

«Uf, uf! res je.»

«Ali ve moj rdeči pobratim, zakaj manjše pike ne gredo naravnost, ampak se gibljejo sem ter tja?»

«Ker me je moj pobratim Shatterhand opozoril, menim, da so to možje, ki naj poraztaknejo kole.»

«Zares! Saj veste, Mr. Surehand, da je med temi Komanči samo eden, ki pozná pot?»

«Da, namreč Šiba-bigk.»

«Ta je potemtakem vodja. Zategadelj domnevam, da je ta najsprednji mož mladi poglavar Šiba-bigk. On jezdi na čelu in zdaj pa zdaj ustavi, da se kol zapiči. Glej! Vinetu bo skozi svoj daljnogled opazil, da so pešci zopet zasedli. En kol je zatolčen, sedaj pa jaše oddelek naprej.»

Bilo je, kakor sem dejal. Razložili smo, da so Komanči z omenjenega mesta na skakáj odjezdili. Pri tem so se vidoma manjšali, dokler niso izginili v smeri proti zele-nici.

«Ste jih prešteli?» je vprašal Old Surehand.

«Natanko se ni dalo. Menda pa sem sinoči prav povedal: okoli 50 jih je.»

Pridružili smo se naši četi in nadaljevali še nekaj minut prejšnjo smer, potem pa zavili na desno ter po desetih minutah dosegli sled Komančev. Bila je jako jasna, slepec bi jo bil otipal. Poznale so se ne samo človeške stopinje in vtiski konjskih kopit, ampak tudi cela vrsta globokih zarez v pesku. Prekle, pritrjene za sedlo, so se namreč vlek-le za njimi po tleh. Na ta način so Indijanci po navadi prenašali tudi svoje šatorske drogove iz kraja v kraj.

Sledili smo jih naglo vse dotlej, da smo jih uzrli skozi daljnogled, zatem je bilo seveda brzdati konje. Presledek od kola do kola je znašal po priliki en kilometer, potem-

takem bi rdečkarji približno do večera opravili svojo nalogo. Šiba-bigk je po vsem videzno kanil napasti zelenico ponoči. Ako pa bi naletel na Krvavega lisjaka za dne, bi bilo tudi prav, saj eden bledin ne more biti kos petdesetim rdečim bojevnikom. Medtem ko smo sledili, sem jahal med Vinetujem in Surehandom; oba sta molčala. Tem glasneje pa je bilo za nami. Stari Wabble v takšnem položaju ni mogel mirovati. Vse možnosti je tehtal in tuhtal, Parker in Hawley sta mu zaman ugovarjala. Ko se je obrnil še name, sem mu izjavil:

«Vinetu ve, da leži uro ježe odtod kotanja, skozi katero drži steza proti Lisjakovi oazi. Dolga in globoka je dovolj, da se z njene dnike ne dá videti, kaj se godi zunaj na plani ploskvi po puščavi. V to globino bomo spustili Komanče, naprej pa ne.»

Tedaj mi je segel Apač v besedo:

«Moj pobratim mi hoče dati slavo, ki mi ne pritiče. Ta naklep je njegov. Sinoči pred spanjem se je o tem razpravljalo. Hotel sem se oglasiti, pa si me prehitel. Saj moje misli so tvoje, tvoje misli pa moje. Vzajemno sva pila svojo kri ter imava eno samo srce. Kar sva zamislila oba, naj se izvede: v eni uri jih zajamemo v peščenem dolu.»

«Ne da bi smel kdo med njimi govoriti?»

Vinetu me je malo motril, nato pa:

«Hoče li moj pobratim izpraševati mladega poglavarja? Ej, Šiba-bigk sicer še ni star, a je prebrisan. Old Shatterhand umeje sicer vprašanja in besede tako zasukati, da se mu zareče najlokavejši mož. Šiba-bigk to tudi ve in bo tiho.»

«Govoril bo, saj bo menil, da ne prihajam k njemu kot sovrag, ampak da sem ga po naključju srečal. Hočem vas namreč ostaviti in v loku jezdit, tako da trčim naj od

nasprotne strani. To mu bo dalo domnevo, da se vračam z oaze od Krvavega lisjaka. Zdelo se mu bo torej, da nisem videl njegove sledi in da ne poznam njegove nakane. Sodil bo, da me lahko ulovi, in me imel za nekvarnega. To mu sicer ust ne odpre, ali na vsako besedo se pa le ne bo preveč oziral.»

«Dobro. Ampak čemu se spuščáš danes v nevarnost za stvar, ki jo boš jutri brez skrbi odkril?»

«Podoba je, da mi bo to danes več koristilo nego jutri. Pa nevarnost? Vinetu ve, da nič ne tvegam, ako nisem poprej točno preudaril.»

«Hov! Si li premislil, da te bodo Komanči smatrali za talca, če nas opazijo?»

«Tudi to sem pretehtal. Vendar znam za ščit, s katerim odvrnem od sebe vsak ubod ali udar: Šiba-bigk.»

«Uf, uf! Mojega belega pobratima ni treba svariti. Mirno naj izvrši, kar se je namenil.»

«Torej se domeniva samo še o vašem prihodu. Peščena kotlina teče dolgo od zapada na iztok. Čim uzrete, da so Komanči izginili v kolíševko, stvorite štiri oddelke. S prvo četrtno svojih vojakov skokoma odjezdíš v loku do vzhodnega izhodišča. Old Surehand odrine z drugo četrtno na južni, Enčar-ko s tretjo četrtno na severni konec. Ako potlej Old Wabble z ostankom nadaljuje svojo pot in obstane ob vhodu dolinskega otvora, so od vseh strani obkoljeni. Vem, da se močni pok moje medvedarice čuje po vsem sodolcu in da ga boste vsi slišali. Kakor hitro sprožim, pritecite od vseh vetrov, in gotovo nam noben Komanč ne odnese pete.»

Vinetu je takoj pristal na zamislek. Old Surehand pa je imel zadržek:

«Čast vašemu načrtu, gospod. Ali predrzen se mi zdi. Kaj more še tako smel mož proti izstreljeni krogli? Umak-

niti se, pravite? To je lažlje reči nego napraviti. Verjemite, tako sem vas vzljubil, da ...»

Tedaj mu je Apač segel v besedo:

«Vinetu ga ima še rajši, vendar mu ne brani proč. Moj pobratim Surehand naj si ne beli glave: dvojne oči bodo stražile nad Oldom Shatterhandom, njegove in moje.»

«Pa tudi moje!» se je udaril Old Wabble po prsih. «Izročil mi je poveljstvo in naj zve, da se ni motil v meni. Gorje rdečemu capinu, ki bi mu hotel samo las skriviti. Moja svinčenka bi ga takoj pohrustala, *it's clear!*»

To vneto je bilo treba malo potlačiti, zato sem starcu dal natančnejših navodil. Ko mi je obljubil pokorščino, sem na skok na splav odjahal v polkrogu na desno. Črez pol ure sem ustavil konja in videl vzhodni konec dolinske ravnice. V čisto nasprotni smeri od prej sem zdaj jezdil, namreč Komančem nasproti. Ne morem reči, da bi bil kaj razburjen. Imelo me je samo, kako se bo vedel šiba-bigk napram meni. Izkazalo se je, da je bil čas prav preračunan, kajti nekako sredi podolja sem ugledal prihajajoče rdečkarje.

Tu v dolini se jim ni zdelo vredno zasajati kole, zato se ni bilo treba ustavljati in so dirjali proti meni. Kako so se zdrznili ob pogledu name! Obstal sem s konjem, kakor da me je to srečanje presenetilo, in pograbil za puško. Tudi oni so segli po orožju in me hoteli obkoliti. Naperil sem risanico nanje, rekoč:

«Stoj! Kdor mi hoče za hrbet, dobi kroglo. Kateri rdeči vojniki utegnejo tu ...»

Sredi stavka sem obtičal in se zvesto svoji vlogi zazrl v poglavarja.

«Uf, uf! Old Shatterhand!» je vzkliknil zavzet in brzdal svojega konja.

«Je li mogoče?» sem se čudil. «Šiba-bigk, mladi, hrabri glavar Komančev!»

«Jaz sem. Je li duh savane prenesel Olda Shatterhanda skozi zrak v ta kraj? Komanški vojaki so menili, da je daleč na zapadu.»

Poznalo se mu je, da ne ve, kakšne strune naj ubere proti meni. Bila sva prijatelja. Jaz sem imel še danes polno pravico, zahtevati prijateljstva od njega, in vendar je bil prisiljen biti mi sovražnik.

«Kdo je povedal mojemu mlademu rdečemu pobratimu, da sem na zapadu?»

Že je zinil, bržkone da bi mi imenoval Vupo Umugija, pa se je premislil, češ:

«Bel lovec je rekel, da je naletel na Olda Shatterhanda ob večerni strani.»

To je bilo zlagano. Pogledi njegovih vojakov so bili srepi in sovražno vame naperjeni. Delal sem, kakor da tega niti ne vidim in da nisem nobenega njih opazil ob ‚sinji vodi‘, temveč sem mirno razjahal in prostodušno sedel na tla, rekoč:

«S Šiba-bigkom, mladim načelnikom Komančev, sem kadil pipo miru in prijateljstva. Moje srce je vzhičeno, da ga po tolikem času in tako iznenada vidim. Ako se prijatelji in pobratimi srečajo, se pozdravljajo po šegi, ki je ne sme noben vojniki opustiti. Moj mladi brat naj stopi iz sedla in se posadi k meni, da se pomeniva!»

Pogledi njegovega moštva so bolj in bolj pretili. Pripravljani so bili, da planejo po meni, vendar jih je zadržal z ukazovalno kretnjo. Z obraza sem mu čital, da mu je prišla neka misel, vsekakor ona, ki sem jo hotel vzbuditi. Dejal sem, da želim z njim govoriti, in rad je privolil v to, da bi me izpraševal.

«Old Shatterhand ima prav», je rekel. «Glavarji se morajo pozdravljati kot slavni vojniki.»

Pri tem je razjezdil in sedel meni nasproti. Ko so njegovi ljudje to videli, so poskakali s konj in hoteli napraviti okroglico okoli naju. Da mi ne bi prišli za hrbet, sem izjavil na glas:

«Ali so med sinovi Komančev kateri taki, ki si ne upajo gledati Oldu Shatterhandu v lice? Menda ne. Tudi jaz ne maram biti tako nevljuden, da bi komu hrbet obračal.»

To je zaleglo. Razposadili so se tako, da sem imel vse na videzu. Z napadom se jim ni mudilo, ker sem bil sam in so se torej čutili brez skrbi. Segel sem po mirovni čedri, ki mi je visela za vratom, in se delal, kakor da jo hočem natlačiti, češ:

«Moj mladi brat Šiba-bigk naj puši z menoj pozdravni kalumet in izve, da mu je Old Shatterhand še prijatelj kakor prej.»

Tedaj je vzdignil roko, da bi me zavrnil, rekoč:

«Šiba-bigk je bil nekdanj ponosen na to, da ima tako znamenitega pobratima, sedaj pa bi rad vedel, je li Old Shatterhand res še njegov prijatelj.»

«Zakaj pa dvomiš?» sem vprašal navidez zavzet.

«Ker sem zvedel, da je Old Shatterhand sovražen Komančem. Mar ni bil Old Shatterhand ob vodi, ki se zove Saskuan-kuj? Kaj si hotel tam?»

«Nič. Pot me je vodila mimo. Tam sem hotel prenočiti in drugi dan naprej jahati.»

«Tak nisi tam nič napravil?»

«Pač. Videl sem rdeče može, ki so ujeli belega vojaka. Tega sem osvobodil. Pozneje sem doznal od bledoličnika, da so bili Komanči od plemena Najinov.»

«Kakšno pravico si imel, oprostiti bledoličnika?»

«Komančem ni bil nič naredil. Prav tako bi osvobodil Komanča, če bi po nedolžnem prišel bledoličnikom v pest. Old Shatterhand je prijatelj vsem dobrim in sovražnik vsem hudobnim.»

«S tem pa si si nakopal sovraštvo in osveto Komančev!»

«Ne, saj sem drugo jutro govoril z Vupo Umugijem in sklenil zvezo z njim. Bil je moj ujetnik in sem ga izpustil.»

«Si vedel, kaj počenjajo Komanči tam ob Saskuan-kuju?»

«Kako naj to vem? Vprašal jih nisem. Bržkone so ribe lovili.»

«Ali veš, kje so zdaj?»

«Slutim pač. Odrinili so po vsej priliki na zapad k Pototnemu jarku na pomoč ondotnim Komančem, ki jim, kakor sem čul, grozé beli konjeniki.»

«Uf!» je vzkliknil z zmagoslavnim nasmeškom. Njegovo moštvo se je spogledavalo, češ, naj si takrat nič ne domišljam glede svoje modrosti. Potlej je nadaljeval:

«So bili še drugi možje s teboj?»

«Nekaj bledoličnikov.»

«Kam ste odjahali od Saskuan-kuja?»

«Proti zapadu.»

«In vendar si zdaj tako daleč na vzhodu od ,sinje vode'! Kako je to?»

«Slišal sem o sovražnosti med belimi vojaki in komanškimi borci. Kot belec bi bil moral pomagati vojaštvu. Ker pa sem prijatelj rdečim možem, sem se hotel s tem umakniti, da sem krenil proti iztoku.»

«Zopet proti ,sinji vodi'?»

Pomembno je bilo zanj vedeti, ali sem bil zopet ondi. Odvrnil sem:

«Pokaj bi se vračal tja? Jahal sem v Llano, da bi posetil svojega mladega pobratima Krvavega lisjaka, ki ga tudi ti poznaš, saj si bil tistikrat njegov gost in si kadil z njim pipo miru in prijateljstva.»

«Si vzel s seboj bledoličnike, ki so bili pri tebi?»

«Saj vendar veš, kaj smo Krvavemu lisjaku obljubili: da ne izdamo njegove skrivnosti. Ali smem voditi s seboj tuje može?»

«Kje so zdaj?»

«Ko sem se ločil od njih, so se namerjali proti véliki reki in v El Paso.»

«Pri Krvavem lisjaku si bil? Kako, da si šel tako brž proč? Ali te ni maral pridržati?»

«Pač. Saj se vrnem še k njemu. Ali ne veš, da ima nalogo, zatreti rokovnjače na Llanu?»

«Ti mu pomagaš?»

«Danes še tako kakor takrat, ko si bil ti pri nas. No, vse si zvedel, kakor si želel, sedaj pa zapaliva živček.»

Podoba je bila, kakor da me je izpraševal liki frkolina. Ponosen je bil na to, jasno se mu je poznala samozavest v pogledih, s katerimi se je oziral po svojih spremljevalcih. Menil je v tem trenutku, da mi je zares kos, in odvrnil zapovedljivo:

«Počakaj. Solnca in meseci so menili, odkar sva se razstala. V takem času se ljudje predrugačijo: modri se potročijo, deca se ojačijo ter opametijo. Old Shatterhand se je tudi pootročil. Dal si se izpraševati ko deček, ki še nima možgan, ali ko stara baba, ki so ji možgani posahnili. Oči so ti mrknile in ušesa oglušela. Ti ne slutiš, kdo smo mi in kaj kanimo.»

«Uf, uf! So li to besede mladeniča, s katerim sem njega dni pušil mirovno pipo?»

«To so besede mladeniča, ki je postal znamenit vojsko-
valec. Skupna kaja nič več ne velja, saj ti mi nisi več
prijatelj, ampak si protivnik, ki ga moram ubiti. Osvo-
bodil si našega ujetnika!»

«Mar je bil tvoj? Rešil sem ga iz rok Najinskih Koman-
čev, ti pa spadaš k drugemu rodu.»

«Najini so moji bratje. Njih sovrag je tudi moj sovrag.
Ne poznaš teh, ki sedé pred teboj?»

«Ali niso ti vojščaki od tvojega plemena?»

«Samo dvajset. Ostalih trideset je od Najinov, ki si jih
videl ob ‚sinji vodi‘. Izkopali smo bojne drevnice zoper
vse bledoličnike. In ti si tak bledin. Veš, kaj te čaka?»

«Vem: skočim spet na svojega konja ter odjašem.»

«Uf! Old Shatterhand se je res pootročil. Naš ujetnik si
in na kolu pogineš.»

«Ne bom vaš ujetnik, umrem pa, kadar bo hotel veliki
manitu.»

Pokojnost in nezavzetnost, s katero sem to izjavil, je
bila njemu in njegovemu moštvu nepojmljiva. Niti ganil
se nisem. Opazili pa seveda niso, kako imam pazko na
vsakega njih. S prezirnim ali usmiljenim nasmeškom me
je vprašal načelnik:

«Morda meniš, da se nam boš upiral? Ne vidiš, da imaš
petkrat deset hrabrih vojščakov proti sebi?»

«Je li Old Shatterhand kedaj štel svoje nasprotnike?»

«Tak se zanašaš na svojo začarano puško?»

Bliskoma sem imel svojo kratušo v roki, šinil sem na
noge, se postavil za svojega konja, ki mi je ščitil život,
in sem kliknil:

«Da, prav praviš. Kdor seže med vami po katerem koli
orožju, dobí namah kroglo. Vi veste, da morem s to puško
nepretrgoma streljati!»

To se je zgodilo tako naglo, da so še vsi sedeli, ko sem dogovoril. Eden si je segel za hrbet, kjer mu je ležal pihalnik. A ker je videl, da se je moja cev takoj namerila nanj, je potegnil roko nazaj. Bojazen pred ‚zakleto puško‘ je bila še močna kakor popred. Vedel sem, kaj pride sedaj, namreč napad, za táčas samo z besedami. To sem namerjal, ker sem se nadejal kaj zvedeti. Nihče si ni drznil zagrabit prvi po orožju. Zato je bilo upati, da me bodo skušali s pretnjami pregovoriti, naj se podam.

Nikar si misliti, da je bilo treba bog ve koliko smelosti za moje ravnanje. Poznal sem rdečkarje in njih strah pred mojo puško kratuško. Razen tega sem, neopažen od njih, poprej premotril nasproti ležeči rob žlebine, kamor sem bil naročil očko Surehanda z njegovimi Apači. Odondod je pretilo nad sedemdeset pušknih grl nizdol, vidnih samo zame. Imetniki teh pušek so ležali zariti v pesek in jih ni bilo videti. Na višavi za menoj je ležal vsekako Enčarkojev oddelek enako pripravljen. Levo se je držal Vinetu, z desne pa se je moral po prvem strelu prikazati stric Wabble.

Kar sem pričakoval, se je resničilo: mladi glavar je poskusil najprej s pregovarjanjem.

«P-ha!» se je zasmel, seveda nekam prisiljeno. «Mi vemo, da tvoja puška neprestano poka, ampak petdesetkrat pa le ne moreš na en pot ustreliti. Zadel boš dva ali tri ali štiri, potem pa smo te že ujeli!»

«Beži no!» sem se smehljajal porogljivo, da bi izvabil zaželenih podatkov iz njega.

«Vas petdeset se ne plašim: kar bliže pridite. Ako se odmaknem in vsakogar pobijem, kdor stopi za menoj, si me ne bo nihče upal prijeti!»

«Pa vendar ne utečeš. Mi nismo sami, marveč le prednja straža cele vojske.»

«Ta je pa bosa!»

«To je gola resnica!» je vneto zagotavljal. «Kam pa naj bežiš?»

«H Krvavemu lisjaku.»

«Saj tega hočemo napasti. Tu nam prideš takisto v roke!»

«Torčej odjašem proti zapadu!»

«Tja drži ena sama pot. Moral bi uiti v Suks-ma-lestavi. Tam pa bi trčil na Vupo Umugija, ki prihaja odondod.»

«To vem, ampak pride šele v treh dneh.»

«Nič ne veš! Jutri večer bo že tam.»

«Obtoré je mrak, izlahka se splazim skozi.»

«Tako pa te ulovi Nale Masiuv, ki prispe samo pol dne kesneje. Tudi onkraj puščave je široka ravan, na kateri te morajo zapaziti. Kako moreš ubegniti tolikerim vojščakom? Ako te ni pamet na cedilu pustila, se nam vdaš.»

«Old Shatterhand? Da bi se vdal? Komu pa? Dečku, kakršen si ti? Ali pa si sploh dečko? Mar nisi cmerava deklica, ki naj jo mama štiporamo nosi, nikar pa da bi sodila med odrasle može, ki se zovejo vojščaki?»

Reči Indijancu stara baba je velika žalitev, še večja pa, imenovati ga dekličico. Šiba-bigk je ljuto praščil pokonci, seveda ne da bi bil segel po puški ali nožu:

«Pes, ali naj te pobijem? Samo eno besedico rečem in petdeset vojščakov navali nate!»

«Jaz pa dam samo znak, in v dveh minutah ste mrtvi, ako se mi ne vdaste!»

«Tak daj no ta znak!» se je rogal. «Daj, daj! Radi bi videli, kdo ti more na pomoč priti, da nas potolče ali ujame!»

«Tako boš videl. Pazi!»

Moj strel je počil. Tedajci je z nasprotne vzpetine pridirjalo nad sedemdeset Apačev z bojnim tuljenjem. Konje

so pustili zgoraj. Za mano se je rjovenje ponovilo. Od leve je prišel Vinetu s svojim krdelcem in od desne je prilomastil očka Wabble s svojim oddelkom. Komanči so kar otrpnili od groze.

«Razorožite jih; zvežite jih!» je klical Vinetu.

Pređen so pomislili na obrambo, so ležali na tleh, vsakega je tiščalo pet ali šest Apačev, da ga povežejo. Malo minut po zadnjem Šibabigkovem porogljivem pozivu so bili vsi v sponah, a da niti en Apač ni bil poškodovan. Zdaj so seveda kričali in se zaman skušali postaviti na noge.

«No, blagorodje, sem li svojo stvar dobro naredil?» me je vprašal Wabble.

«Ste», sem odgovoril. «Ampak ne prevzemajte se radi tega, to je bila otroška igrača.»

Nejevoljno je zagodrnjal in se vstran obrnil.

Dolina je bila sedaj polna konj in ljudi. Konje so okolenčali, ljudje pa plegli. Ujetnike so potisnili vkup, da so ležali eden tik drugega. Njih mladega načelnika pa sem dal toliko proč odnesti, da niso mogli čuti, kaj govorim z njim. To se je zgodilo iz obzirnosti do njega, da ga ne onesrečim. Da jim je prišlo na uho vse ponižanje, ki ga je čakalo, bi se bil moral za vselej odpovedati svojemu dostojanstvu. Vedel sem, da bi že današnji njegov poraz utegnil imeti zanj zle posledice.

Po zapovedih olike bi bilo kajpak zelo neplemenito, ko bi mu bil povrnil nevljudnost. A molčati nisem, ker sem hotel dati nadobudnemu Indijancu neko smernico, po kateri naj bi bil svojim bodočim podanikom kaj več nego krvoločni rvač. Zato sem čisto sam prisedel k njemu. On pa je krenil obliče proč in zamižal.

«No, bo li moj mladi pobratim še trdil, da je velik in slovit vojskovealec?»

Molčal je, a ker ni pričakoval tako prijaznega nagovora, so se mu mrke poteze malce razvedrile.

«Je li Šiba-bigk še vedno mnenja, da sodi Old Shatterhand med stare babnice?»

Ni se ganil, ne bev ne mev ni rekel.

«Očetu mojega mladega prijatelja je bilo ime Tevua Šohe, to je ognjena zvezda. Bil sem mu prijatelj in po-bratim, to je bil med Komanči edini vojniki, ki sem ga ljubil.»

Napol je odprl veke in me zvedavo pogledal.

«Ognjena zvezda je umrl po rokah belih morilcev in srce me je zbolelo, ko sem to čul. Maščevali smo se njegovim umoriteljem in ljubezen, ki sem jo gojil zanj, sem prenesel na sina.»

Zasukal je glavo in uprl oči vame, a še vedno se ni oglasil.

«Old Shatterhand je imel ime, ki se je izrekalo po vseh taboriščih, Šiba-bigk pa je bil neznan dečko. Vendar se je zavzel zanj, kajti želel je, da bi mladi Komanček postal mož, kakršen je bil njegov oče, priljuden in zvest v srcu, bister in jasen v glavi, krepak v pesti. Spremil sem te ondaj skozi pusto Llano estacado, pomagal sem ti proti tvojim neprijateljem, vodil sem te v stanovanje Krvavega lisjaka in ti bil učitelj vse dni, kar sva jih ondukaj preživela. Kadar sem ti govoril, se ti je moj glas zdel kakor glas pokojnega očeta, in če sem te prijel za roko, ti je žarela radost v obrazu, kakor da je to materina roka. Tačas si me ljubil.»

«Uf, uf!» je šepetnil in oči so se mu svetlikale.

«Tedaj sem zažgal duhan in kadila sva pipo miru in bratovščine; jaz sem bil starši, ti pa mlajši brat. Zakaj imela sva skupnega očeta, dobrega manituja, o katerem sem ti govoril. Razodel sem ti svoje srce in svojo vero,

meneč, da sem vsadil v tvoja nedra koruzno zrno, ki se bo po malem razrastlo v obilo žetev. Saj tvoja duša je bila rodovitna prst in je obetala tisočer plod.»

«Uf, uf, uf!» je ponovil prav po tihem in pritajeno, kakor bi se trudil, da zadrži solze.

«Kaj je s tem koruznim zrnom? Ne rose ne solnca ni našlo, pa je jadno uplahnilo ter usahnilo.»

«Ke, ke — ne, ne!» se je slednjič oglasil, a zopet odvrnil obraz od mene.

«Há, há — da, da», sem zatrdil jaz. «Tako je, kakor sem povedal. Kaj je nastalo iz mojega mladega prijatelja in bratca? Nehvaležen zoprnik, protivnik, ki me zasmehuje in streže po življenju. To je žalostno pri mladem bojevalcu, ki pozná le strogi prerijski zakon. Še žalostnejše pa je pri mladeniču, ki spoštuje kristjana in je po njem spoznal velikega, blagega manituja. Ko si poprejle sramotil in smešil Shatterhanda, me je srce bolelo, ker si pozabil mojih naukov. Kdo je tega kriv?»

«Nale Masiuv in ostali poglavarji», je rekel in se zaobrn timer proti meni. «Pravil sem jim vse, kar sem od tebe slišal, pa so se mi smejali, češ, Old Shatterhand se je zapópil in pamet izgubil.»

«Sramoval si se me. Tudi jaz bi se moral sedaj tebe sramovati, pa se nečem. Vaše voditelje in vračitelje in vse, ki ravnajo po volji velikega, blagega manituja, je treba spoznati po njihovih delih. Kaj bi bili vsi počeli z mano, da sem vam prišel v roke?»

«Privezali bi te bili k mučeniškemu kolu.»

«In vendar vam nisem nič nahudil! Vi pa ste mi stregli po življenju. Kaj deš, kaj bomo mi z vami počeli, ker smo vas zgrabili?»

Privzdignil se je v svojih vezeh, mi zastrmel v obraz in hlastnil:

«Sam povej, kako se boste osvetili!»

«Krščeničnik se nikoli ne mestí v svojem življenju, ker zna, da pravični manitu poplača vsa dejanja, kakor za-
služijo. Nekaj dni ostaneš naš jetnik in potem boš zopet
svoboden.»

«Nas ne boste pobili, poprej pa še trpinčili?»

«Ne. Odpustimo ti.»

Z dolgim vzdihom je spet omahnil na zemljo, nato pa
naglo vprašal:

«Morda misli Old Shatterhand, da poizvedujem iz stra-
hu pred bolečinami?»

«Vem, da preziraš telesne muke. Zaradi dušnega trp-
ljenja si izrekel to vprašanje.»

«Old Shatterhand ima prav.»

«Pa še nekaj porečem svojemu mlademu prijatelju.
Seveda ne vem, ali me boš umel. Poprej si menil, da si
me pametno izprašal. Jaz pa sem že vse vedel, ker sem
pri Najinih prisluškal. V mojih odgovorih so se brez
tvoje vednosti skrivala vprašanja, na katera si mi po-
nevedoma odgovarjal. Ponosen si bil in v svesti si svoje
stvari, vendar pa si mi razodel, da pride Vupa Umugi
jutri večer in Nale Masiuv pol ure kesneje v Suks-ma-
lestavi.»

«Sam ne vem, kako je to prišlo. Ničesar nisem hotel
izdati.»

«Shatterhanda in njegovega nauka te je bilo sram, a
oba sta ti bila nevedé še v srcu. Ko sem potem stal pred
teboj, po tvoji misli seveda kot premaganec, se je vzbu-
nilo tvoje srce proti tebi samemu in ti narekovalo reči,
ki bi jih moral zamolčati. Si to razumel?»

«Ne popolnoma, vendar bom premišljal o tem. Kaj bo
z mano, če drugi načelniki poznajo, da sem vse izdal?»

«Jaz sem že vse poprej vedel. Prežal sem blizu kurišča, kjer se je Vupa Umugi posvetoval s starimi vojskarji o napadu na Krvavega lisjaka. Bil sem poleg, ko sta oba Nalemasiuvova sla prispela in stražnikoma ob reki razodela svoje naročilo. Poslušal sem tudi oglednike, ki jih je Vupa Umugi poslal v 'šumico'. Da, Vinetu je že davno ovedel, da kanite navaliti na Lisjaka, ter urno odjezdil v Llano, da bi mu pomagal.»

«Uf, uf, Vinetu! Zato ga vidim tu s tolikimi Apači.»

«Da si ne boš delal očitkov, ti povem še to: belo vojaštvo hočete zvbati v Llano in s koli, ki ste jih danes zatikali, zavesti v pogibel. Ti si moral zasajati drogove, potlej pride Vupa Umugi s sto petdesetimi vojniki, nato vojaštvo, naposled pa Nale Masiuv, ki je poslal v vigvame po sto novih mož.»

«Uf, uf! Ali ste pametnejši od nas, ali pa vas ima manitu rajši od nas in vas podpira proti nam!»

«Manitu ljubi vse ljudi enako, rdeče kakor bele. A kdor se mu pokorí in ravna po njegovi volji, tega štiti v vsaki nevarnosti ter mu daje modrost in um, da premore vse sovrahe. Vse komanške bojnike polovimo.»

«Verjamem. Kaj pa mislite početi s tolikimi vojniki?»

«Opomnimo jih na dobro ter izpustimo.»

Razloživši mu razliko med postopanjem belih in rdečih ljudi, sem ga ostavil, naj premišlja, in stopil med našo družbo.

«Kdaj odrinemo, Mr. Shatterhand?» je nagovoril Wable.

«Tako. Samo porazdelimo se. Eni bodo morali brž ko brž populiti palice, ki kažejo pravo pot do zelenice in jih poraztakniti v smeri proti peščeni pokrajini, o kateri je govoril Krvavi lisjak. To bo naredil Vinetu s 50 Apači, da bo Vupa Umugi smatral njih sledove za komanške.»

Pet minut nato je že jezdil v dir s svojim moštvom iz doline proti ‚sto drevesom‘.

«Sijajen dečko!» se je divil očka Wabble. «Ni mu treba na dolgo in široko trobiti, prècej razume, kje se naj loti! Kam pa mi, Mr. Shatterhand?»

«Z mano proti zelenici, če ne boste delali nobenih bedarij. Ali kaj boste tačas počeli s svojimi velikanskimi mehikanskim ostrogami? Na nogah jih ne smete obdržati, gospod, ker moramo tudi mi delati indijanske stopinje, da ne vzbudimo suma pri Komančih. Zamenjali bomo potakem svoje škornje z mokasini.»

«Kje pa naj jih vzamemo?»

«Ujetnikom. Se bodo že sprijaznili s tem.»

«Hm! Težko pojde. Za vas ne rečem nič, a poglejte moje cepeli!»

Zares je imel stopala, ki so bila še celo za takega šviglja kot on predolga. Zato je nosil pravcate čolne.

Čas je bilo odriniti. Komančem sem torej ukazal zajahati, naši so jih pa z jermeni privezali h konjem. Branil se ni nobeden, saj bi bila to največja neumnost. Z mladim poglavarjem pa nisem hotel ravnati takisto. Zato sem mu rekel:

«Svojemu rdečemu pobratimu sem podaril svoje srce in bolelo bi me, če bi ga moral povezati kakor njegovo moštvo. Bo li skušal pobegniti, ako sme svobodno z nami jahati?»

«Na to je težko odgovoriti! Vse komančevske vojnike boste polovili. Ako pa uidem in jih opozorim, ne dobite nobenega v pest. Dolžnost mi je, da poskusim uteči.»

«Te besede pričajo, da nisi samo vrli junak, ampak tudi odkritosrčen poštenjak. Ne bom te trpinčil s sponami.»

«Uf!» je kriknil osuplo. «Torej jo popiham!»

«Pha! Še ko bi bila midva sama, mi ne uskočiš. Vidiš, koliko konjenikov imam pri sebi. Sicer pa porabim sredstvo, ki te bo tesneje priklepalo na nas nego vse verige in vezi: vzamem ti lek.»

«Uf, uf!» je jeknil.

«Kakor hitro se poskusiš izmakniti, se namerijo vse puške vate. Če te nobena ne zadene, kar pa je nemogoče, se požene nad dve sto preganjavcev za teboj. In ako te nobeden ne prestreže, kar je zopet neverjetno, pa raztrgam tvoj lek in z njim tvojo dušo.»

Vdano je povetil glavo in se ni branil, ko sem mu snemal lečilo in ga obesil sebi za vrat. Od sile si je prizadeval skriti svoje misli, pa me ni preslepil. Kratek blesk v njegovih očeh mi je razodel, da se hoče odpovedati celo lekom, samo da bi se osvobodil. So li moji nekdanji nauki vendarle toliko zalegli, da so mu omajali poganske nazore o ‚vekovečnih loviščih‘? Ako je namreč lek izgubil svojo moč nad njim, potem ne more več verjeti v takšno posmrtnost. Da ga preizkusim v tem oziru, ga nisem dal speti. Ali pazil sem nanj.

Ko smo krenili naprej, sem se držal nekaj časa sam odzad, da sem si neopažen pripravil zadrigo. Nato sem se postavil kot vodja odspred in poklical njega na svojo stran. Pomenkoval sem se z njim, kakor da ga prav nič ne nadziram. Ko pa se je nočilo, sva zaostajala, dokler nisva bila zadnja. Znaten pómrak je že bil. Napravil sem, kakor da je pri sedlu nekaj v neredu, in se sklonil ob levi strani nizdol. Pri tem sem mu pokazal hrbet: ako je sedaj ne pocedi, sploh ni kanil pobegniti. Z napeto pozornostjo sem z desnico prijel zanko. In res! Pesek je zaškrtal kakor pod kopiti konja, ki se je na zadnjih nogah zasukal — in jadrno sem se vzravnal v sedlu ter se okrenil: neznasko je dirjal nazaj po potu, koder smo prišli.

V istem trenutku pa sem obrnil ter odvihral za njim. Mojemu črnku ni bilo zaman ime Hatatitla, to je ‚blisk‘. Šibabigkovega konja je daleč presegal. Še ni pretekla minuta, ko sem tik za njim zajaskal: «Stoj!»

«Uf, uf!» je pronikavo zavreščal, kakor bi hotel reči: v uh' me piši. Tedajci zadegam laso naprej: petlja se pogrezne nanj, ga zgrabi za obe roki in jih prižme k životu. Ustavim svojega vranca in sunkoma je Indijanec na tleh. Skočim na zemljo in pokleknem k njemu. Ležal je negibno.

«Je li moj mladi pobratim še živ?» ga vprašam, ker ob takem lovu se kaj rad tilnik zlomi. Odgovora pa ni bilo.

«Ako Šiba-bigk ne izpregovori, ga zakopčam ob sedlo ko mrtveca. Če ga bodo potem udje boleli, naj si sam pripiše.»

«Nič hudega mi ni.»

«Torej pokličí svojega konja.»

Žival je bila še nekoliko naprej zbežala. Rezko je zabrlizgal in se je vrnila.

«Sedaj zvežem roke svojemu mlademu pobratimu. Sam je tega kriv.»

Pomagal sem mu vstati in mu spel roke. Nato je moral zajahati, potlej sem mu zadrnil nogi pod konjskim trebuhom. Njegove vajete pa sem pričvrstil s svojimi. Tako je bil njegov konj v moji oblasti, on sam pa ni mogel razjezditi. Laso sem spravil v red in si ga vrgel čez rame. Zatem sva oddirkala nazaj h krdelu, ki je bilo obstalo, opazivši, da naju ni. Surehand, Wabble, Parker, Hawley in Enčar-ko so nam šli naproti.

«Slava Bogu, saj ste tukaj!» je zaklical sivi kralj kavbojev. «Rdeči tiček se vam je hotel izmuzniti? No, no, saj zmerom svojo gonim, da so rdečuhi sami malopridneži.

Takih čehakov ne kaže milo božati. Pa zdaj je menda pritvezen?»

«Dobro sem ga omotvozil, Mr. Kutter.»

Postavil sem se zopet na čelo, ker bi bili drugi brez mene zašli s poti. Tudi Šiba-bigk, da nam ni prišel v roke, ne bi bil mogel navaliti na zelenico, ker ne bi bil našel novega prehoda skozi kaktice. Po šestih se je bilo zmračilo. Nekako poldrugo uro kesneje smo prispeli v apaško taborišče, kjer je čakal tudi Lisjak, silno radoveden, kako se bo stvar iztekla. Po prvih pozdravih je stric Wabble opozoril, da je treba najprej konje napojiti. Razsedel sem in odvezal Šiba-bigka.

«Ako si je moj rdeči pobratim umišljal, da bo mogel napasti Krvavega lisjaka, se je bridko motil. Pokrajina se je povsem predrugačila. Radi poskušenege ubega ne boš smel videti pravega dohoda.»

Potegnil sem ga s konja, mu zavezal oči ter ga vodil za roko skozi kaktovnice. Belci in Ěnčar-ko pa za nama. Ujetnike smo takoj izročili Apačem v varstvo. Tudi njih konje so spravili noter, da bi jih napojili. Prav za prav sem imel namislek, da bi tako sovražnim Komančem kakor Apačem zabranil priti v sredino zelenice. Ali te namere ni bilo mogoče izvesti. Ako je bilo tri sto konj in onóliko ljudi preskrbeti z vodo, izvirek nikakor ni mogel ostati prikrit. Medtem ko so se drugi zunaj razposedli okoli miz, sem odvedel Šiba-bigka v hišo, kjer sem ga privezal.

«Moj pobratim si je sam to nakopal», sem mu dejal. «Ko bi mi bil obljubil, da ne pobegne, bi smel sedaj prosto pohajkovati.»

«Jaz sem glavar Komančev, in ker so naši vojniki v nevarnosti, mi je dolžnost uiti, ako le mogoče.»

«Take prilike ne bo.»

«Poprej pa je bila! Da ni bil konj mojega belega brata urnejši od mojega...»

«Za bistrumnejšega sem te imel. Ali veš, čemu sem zaostal za četo?»

«Ker si menil, da me trdno držiš.»

«Nasprotno: ker sem vedel, da kaniš pobrati kopita. In zakaj sem ustavil, da bi pregledal svoje sedlovje?»

«Ker je bilo kaj raztrgano ali premaknjeno.»

«Tudi ne, ampak da ti dam priliko za beg.»

«Uf!» se je zadivil. «Old Shatterhand me je hotel ovrati na begu in mi vendar dal priliko za to.»

«Ne razumeš? Da si jo pobrisal v trenutku, ko nisem bil na to pripravljen, bi mi bil morda, ker je bilo tema, navzlic mojemu konju vendarle unesel pete. Moral sem biti torej pripravljen, zato sem sam izvolil prikladni hip. Tako sem te tem prej uhitel.»

«Uf, uf! Vidim, da je res, kar trdijo vsi rdeči in beli vojniki: Old Shatterhand preslepi vsakogar, njega pa nihče.»

«Hm, da sem te danes oblestil, ni taka lokavščina. Vesel bodi, da je bil moj konj hitrejši od tvojega, ker drugače bi te bil ustrelil.»

«Šiba-bigk se ne boji smrti!»

«Vem. Ampak tvoj beg ima samo ta namen, da obvestiš Komanče. Bi li mogel to napraviti, da si ustreljen? Torej izprevidiš da si tudi glede tega nepreudarno ravnal. In kako si mogel pozabiti, da imam jaz tvoje zdravilo! Naj se ti je beg posrečil ali ne, tvoja duša bi bila za vse večne čase izgubljena.»

«Old Shatterhand niti sam tega ne verjame!»

Čeprav je lojenka dajala le borno svetlobo, sem mu vendar opazil na licu samozavest.

«Kaj jaz vérujem, je stranska stvar. Ampak ti si take vere.»

«Nisem. Tako sem mislil, dokler mi ni moj veliki pobratim Old Shatterhand govoril o vélikem manituju, ki je ustvaril vse ljudi, daje vsem enako ljubezen in h kateremu se vrnejo vse duše. Nihče ne more drugemu človeku duše vzeti. Po smrti ne bo vladalcev ne slug, ne zmagovalcev ne zmagancev, ne boja, ne lova. Kod naj bi bila potakem lovišča, o katerih besedujejo naši vračitelji?»

«Ako takisto misliš, nima noben lek zate nič vrednosti.»

«To je samo znak, da sem vojnik, drugega nič.»

«Potemtakem nima pomena, da bi ga jaz hranil. Ná ga nazaj.» Obesil sem mu medicino za vrat in nadaljeval: «Ker hočeš ubegniti, te moram seveda za zdaj še šteti za sovražnika. Ali vsaj v tej sobi se boš svobodno gibal. Bob, zamorec, te bo pozneje razvezal.»

«Tisti črnogelj? Mar naj se me črnogelj dotakne? Ali veš, da noben rdeči mož ne mara imeti posla s črnuhom?»

«Ali pa ti ne veš, da je veliki manitu ustvaril vse ljudi in vse enako ljubi, pa naj imajo že črno, rdečo ali belo polt?»

V zadregi je strmel podse.

«Kaj pa imaš zoper našega Boba?» sem nadaljeval. «Bil je poleg, ko smo te takrat oteli. Nič manj mu nisi dolžan zahvale nego nam. Boljši človek je od tebe. Nikdar ni hlinil nikomur prijateljstva. Ti pa se moraš Krvavemu lisjaku zahvaliti za življenje in si kadil z njim pipo miru in prijateljstva, vendar pa si prišel semkaj, da bi ga pregnal z doma in ubil. Reci mi iskreno, kdo stoji više, on ali ti?»

Niti črhnil ni. Izročivši ga zamorcu v pažnjo, sem odšel na poset k Lisjaku. Stal je s Surehandom in me sprejel z besedami:

«Kakor sem čul, bom moral k Vinetuju, da spravim njega in njegove Apače v pravo smer. Kdaj naj grem odtod?»

«Še nocoj, brž ko brž.»

«Kje pa ga dobim?»

«Natanko se ne dá povedati, a se lahko po priliki pretehta. Vrnil se je po Šiba-bigkovi sledi, ki drži točno na zapad k ‚sto drevesom‘. Ker mu je puliti in za seboj vlačiti kole, s katerimi je mladi poglavar označil pot do semkaj, bo seveda potreboval več časa nego po navadi...»

«Saj to delo lahko tudi ponoči opravlja, ker lunin kracjec se bo vsak čas pokazal», mi je segel v besedo.

«Seveda, zato pa menim, da pride okoli poldne k ‚sto drevesom‘.»

«Ondi mora konje napojiti in jim dati vsaj malo od-duška.»

«Kakopak. A dolgo se tam ne bo smel muditi. Glavna stvar je, da živad dobí vode. Na utrujenost se ne bo toliko oziral, saj se lahko spotoma kje ustavi. Velel sem mu, naj se od ‚sto dreves‘ drži natanko jugovzhoda. Denimo, da zabije na vsak kilometer en kolec in da se preveč ne žuri: tako se more brez težave preračunati, na kateri točki od tu ga bo dobiti.»

«*Well*, že vem, pri čem sem. Imate še kaj pripomniti, Mr. Shatterhand?»

«Da. Vupa Umugi pride za njim in sme naleteti samo na indijansko gazino.»

«Tak si moram škornje sezuti ter mokasine obuti. Na srečo sem založen z obutvijo.»

Prinesel jih je celo za naju. Preobuli smo se ter oddali svoje črevlje Bobu v varstvo. Drugače pa je bilo seveda z Wabblom, ker za njegove dolge cingole ni bilo priprav-

nih ševetrov. Poslali smo ga z Enčar-kojem ven h Komančem, morda ima kateri med njimi tolikšna hodala.

«Da ne pozabim glavne stvari glede Vinetuja,» sem nadaljeval, «vode mora imeti. Na srečo so mehovi tu.»

«Dobro», je prikimal Lisjak. «Prècej jih napolnim. Ali sam jih ne morem drpaliti. Smem vzeti nekaj Apačev s seboj?»

«Seveda! Vendar ne preveč, drugače bi Vupa Umugi videl, da hodi za večjo četo, nego jo je vodil Šiba-bigk. Pa še neka izborna misel mi je prišla. Spočetka sem namerjal odriniti samo z vami, Mr. Surehand, in z Wablom, a sedaj menim, da je boljše, če vzamem 50 do 60 Apačev s seboj.»

«Na izvidništvo?» je zastrmel Old Surehand. «Za to se jemlje po navadi čim manj ljudi!»

«Ze res, ampak iz našega ogledništva se utegne izcimiti kaj drugega. Kolikor doslej poznamo načrt Komančev, pride najprej Vupa Umugi s svojo tolpo k ‚sto drevesom‘. To se zgodi, kakor sem ujel na preži, jutri zvečer. Tam ostane čez noč in potem odjaše ob koléh. Belo konjenico zvabi za seboj. Kdaj prispe ta, ni znano, vendar domnevam, kolikor sem mogel izmamiti iz Šiba-bigka, da doide Nale Masiuv pol dne kesneje za Vupo Umugijem, belih pa se je vsekakor nadejati pred Nale Masiuvom, ker naj jih ta sem prižene.»

«Vojaštvo bo torej po vsem videzu pojutrišnjem dopoldne pri ‚sto drevesih‘.»

«Tudi jaz sodim tako. Kadar potem odrinejo belci za Umugijem, se prikaže Nale Masiuv in krene za njimi. Doslej smo kanili pustiti te posamezne oddelke naprej in jih obkoluti v nastavljeno past...»

«Saj drugega nam ne kaže», mi je segel Lisjak v besedo.

«Žal, ni tako. Čudim se, da še nihče ni izprevidel, kakšno napako bi s tem naredili. Pomislite: dve različni krdeli hočemo zatvoriti v kaktoviščel!»

«I, kaj je treba tu premišljati?»

«Da stojé belci med njima.»

«Vsi krsti, to je res!» je zaklical Old Surehand. «Bogme, to je velika pogreška v naši nameri. Zaprimo belce z rdečkarji vred v mišnico, pa smo zaigrali!»

«Tako hudo ni, vendar jako nam bo stvar otežkočena. Komanči bi se polastili konjenice in s tem dobili adut, ki ga ni lahko posekati. Zato pojde odred naših Apačev z nami. Nale Masiuv ne sme v zanko, temveč ujamemo ga že pri ‚sto drevesih‘.»

«Izvrstna misel, gospod, a morda presmela», je pripomnil Lisjak. «Preudarite, da ima Nale Masiuv bržkone preko 150 vojnikov s seboj. Kako jih hočete poloviti s 50 ali 60 Apači?»

«To seveda bi bilo več ko predrzno početje, bilo bi lahkomislije. Toda imel bom dosti več moštva, namreč konjištvo. Beli konjiki nam bodo pomagali. Enčar-koju porečem, naj ... ah, evo ga!»

Podrejeni poveljnik Apačev se je vračal z Wabblom. Poslal sem ga vnovič ven, izbirat borce, ki bi šli z nami. Stari kralj kravjih pastirjev se je pred nami tako kremžil, da sem ga nehote ogovoril:

«Kaj pa vam je, gospod? Vam je slabo?»

«Yes», je prikimal in pokazal s prstom na stopala. «Vrag jih vzami, te mokasine!»

«Tak ste jih vendar našli! So dovolj veliki?»

«Tolikšni, da se jih kar sramujem. Rdečnik, ki smo mu jih sezuli, nima pravdanskih nog, ampak pravcate medvedje cvamlje! Pa te Noetove barke mi še vedno niso

prav. Prsti so mi zakrivljeni kakor ničle. Vendar čevljev ne morem podaljšati!»

«Ampak luknje lahko vrežete vanje.»

«Aj, saj res!... Izboren domislek! Prsti bodo sicer malo ven lukali. Pa privoščim jim to veselje, da vidijo solnčno luč.»

Iz vlekel je nož in sedel, da izvrši operacijo. Ko smo se potem poslovili od Lisjaka, Parkerja in Hawleya ter dospeli s svojimi konji ven k Apačem, jih je bilo 60 nared.

«Ima li moj beli brat še kak ukaz zame?» me je vprašal Enčar-ko.

«Ti poskrbiš, da bo vedno nekaj straž ob potu, ki drži v oazo. Šiba-bigka sem izročil zamorcu, ki naj ga ne pušča iz hiše. Nikakor pa ne sme mladi glavar uiti skozi gosti kakt. Ako hoče zares ubežati, naj ubere edino pot, ki gre skozi, in pri tem zadene na te čuvaje.»

«Če pa bi se begunec branil?»

«Bo treba s silo. Po možnosti mu hočem prizanesti, uteči pa nikakor ne sme. Če ni drugače, naj ga stane glavo. Tudi njegove Komanče imejte na merku: nobeden naj ne uprhne.»

Drugega ni bilo kaj naročati in odjahali smo, ko se je lunin krajec splazil na obzorje. Veličastje neizmernega nočnega svoda me je napolnilo s pobožnimi čuvstvi. Sam v svojo notrino potopljen sem dolgo časa molčal. Old Surehand je naposled prerušil tišino:

«Ali vas smem motiti, gospod?»

«Le dajte. Prav rad se prebudim iz razglabljanja.»

«Marsikaj sem čul o vas; vmes pa se je vselej poudarjalo, da ste blagoverni in bogoljubni. Ali niste imeli nikdar verskih dvomov?»

«Oj, koliko sem se boril, da pridem na čisto! Študiral sem hebrejski, aramejski, grški, da bi čital sveto pismo

v izvorniku. Otroška vera je hirala. Ali navsezadnje sem izprevidel, da je detinska bogoslužnost vendarle najboljša. Na svojih potovanjih sem prišel v dotiko z vsemi možnimi religijami. Jaz nisem imel takšnega krščanstva, ki se čisla nad vse drugoverce, temveč sem proučeval koran, Vedo, Zarathustro in Konfucija. Ti nauki me niso mogli omajati, kakor so me v dijaških letih dela naših ‚velikih modroslovcev‘, ki se še danes ‚blesté‘ v moji knjižnici, ker jih skoro nič več v roke ne jemljem. Moja detečja vernost je prebila mnogo preizkušenj, zato mi je tem trdneje zakoreninjena v srcu, kjer mi ostane do zadnjega diha.»

In še dolgo sva se z resnim Surehandom pomenkovala o teh rečeh.

PRI ‚STO DREVESIH‘

Jezdili smo toli mirno in nemoteno, da ni kaj o tem poročati. Proti jutru smo ustavili, da bi se konji odpočili. Pred poldnem smo uzrli levo pred seboj prvi drog in stopili na stopinje Vinetuja in njgovih Apačev, s katerimi se je zdaj bržčas že združil Krvavi lisjak. En kilometer odtod je tičal drugi drog. Hodeč ob teh olihjih smo v kratkem dospeli na svoj smoter. Ta kraj, v apaščini Gutesnontin-khaj in v komanščini Suks-ma-lestavi nazvan, se razprostira ob puščavi in je takšen:

Meja med Llanom in zapadno od njega ležečo zeleno rávnijo ne teče v ravni črti, ponekod dela namreč izbokline ali vbokline. Tak okljunek je pri ‚sto drevesih‘: podkev z visokim robom, ki se polagoma spušča nizdol liki brežina. V ozadju izvira voda, ki se najprvo zbira v kotlini kakih dvajsetih črevljev v premeru, potlej pa se odteka proti vzhodu ter pomalem ponikne v peščevju. Spričo vlage raste tod sočna murava, ki je bila našim konjem v veliko korist. Podkovasta oblika te toliko bolj zbode v oči, ker je rečeno pobočje vse do vrha precej gosto zaraslo z grmovjem, iznad katerega štrlé številne tanke prekle. Razločno se je poznalo, kod je Šiba-bigk porezal šibovje: polno vejic, odraselkov in brstik je ležalo okleščenih po tleh.

Razsedli smo ob vrelcu, da si ugasimo žejo, zatem pa še živad napojimo. Nato smo polegli kraj studenca, iz previdnosti pa sem poslal Apača na vrhunec, naj bi prežal in

pazil proti zapadu, da nas ne bi presenetil Vupa Umugi. Črez nekaj ur, ko so se živali napasle in se ponovno naložale hladne vode, smo odrinili proti kraju, kjer smo kanili prenočiti. Ležal je približno dve angleški milji daleč od ‚sto dreves‘ in tvoril sredi ravnice kotanjo, slično ‚peščenemu dolu‘, kjer smo ujeli Šiba-bigka in njegovo četo.

Na tem kraju je bila gola golcata peščina, brez najmanjše betve ali bilke, in že zbog tega ni moglo Komančem priti na pamet, da bi se hotel ondi kdo muditi vso noč ali še dlje. Razen tega pa je bila ta vrtača tudi zato varno skrivališče, ker sovražnik, ako se ji ni približal čisto do roba, nikakor ni mogel zapaziti, da smo tu. Sploh ni bilo nobenega povoda, zakaj bi kak Komanč prišel semkaj. Dospevši v ta used, smo konje okolenčili ter se ulegli v globoko, mehko sipo. Seveda smo postavili stražnika, ki je ležal zgoraj na višini, razgledujoč se po Vupi Umugiju.

Po tem, kar sem bil doznal od Šiba-bigka, je bilo pričakovati teh rdečkarjev za drevi. Močno sem hrepenel, da se ne bi zakesnili, ker bivanje v tem otožnem stanišču brez vode ni bilo nič kaj prijetno. Po sreči se mi je želja obistinila še prej, nego sem se nadejal. Zakaj solnce še davno ni bilo pridrselo do obzorja, ko nam je straža viknila z viška:

«Uf! Najini an khuan penijil — Komanči gredó!»

Vzel sem svoj daljnogled in odšel s Surehandom tja gori. Opazovala sva jih ležé, čeprav so bili še jako daleč. Prihajali so, in sicer tako, kakor da se čutijo popolnoma varne. Jahali niso namreč po svoji šegi, to je v gosjem redu, marveč razkropljeni in v majhnih gručah. Od nas so bili videti tolikšni ko psički, hiteči točno na iztok, čedalje manjši na oko, dokler se nama niso izgubili.

Sedaj je bilo tehtno za nas, ali bodo našli naše sledove. Prav za prav bi jih morali zapaziti; vse je bilo samo na tem, ali imajo gaz na merku. V tem primeru sem domneval, da jo bodo smatrali za Šibabigkovo: prav zategadelj smo bili zamenili svoje čevlje z indijanskimi mokasini.

Ako posumijo, prijahajo gotovo takoj proti nam. Napeto smo torej bolščali proti jugu, odkoder bi morali v tem primeru priti. A potekla je debela ura, pa še nikogar ni bilo na izpregled. In ko je po solnčnem zatopu napočil kratek sómrak, se nismo več bali presenečenja. Vrnila sva se torej z obronka v globel, kjer se je prvi oglasil očka Wabble:

«Tak so prišli. Najbolje bi jih bilo ponoči preloputniti in postreljati.»

«Moje naziranje poznate», sem odvrnil resno. «Kakor dogovorjeno, jih mirno spustimo naprej in jih kašnje obstopimo. Brez prelivanja krvi bodo naši.»

«Pa če zajtraj ne odrinejo, marveč ostanejo ves dan tu? Kje naj dobimo vode zase in za živino?»

«Ne ostanejo, na to se lahko zanesete. Še na misel jim ne pride, da bi dan izgubili. Ako pa se ne bi zmenili za tako izgubo, bi morali že zajtraj proč, da se umaknejo vojaščini.»

«Pride li vojaštvo za trdno?»

«To se v kratkem dožene. Pojdem, da Komanče za-
lezem.»

Ker sem domneval, da morajo rdečkarji zarana odpotovati, bodo vsekakor zgodaj legli spat. Potakem mi ni bilo dolgo čakati, sem li res hotel prisluškatii in kaj zvedeti. Zatorej sem po nastopu trdne temè potrpel samo še eno uro, prej ko sva s Surehandom ubrala pot. Kadar bi se umesečilo, bi bilo težje ostati neopažen. Dospevši k ‚sto drevesom‘, sva iz previdnosti najprej oblezla ves obrobek

podkovaste zajedi, niso li morda kake straže tam. Dobro dolgo je trpelo, preden sva preizteknila ves krajec. Vupa Umugi ni bil postavil tu gori nobenega čuvaja; svoje stvari si je moral biti popolnoma svest. Spodaj ob vodi je mrlelo in brlelo precej ognjičkov. Tik izvirka je sedel po vsej priliki načelnik z najodličnejšimi vojniki. Ostali so se razposedli na obeh straneh potóčine, kako daleč — ni sva mogla doznati. Tudi konj ni bilo videti, bilo je še pretemà.

Naloga nama je bila, čimbolj se približati načelniku in po možnosti posluške utepati. Zarinila sva se zato v grmovje in lezla niz bok. To ni bilo lahko, ker so se nama pod nogami vsak čas drobila rahla tla in bi naju bile valeče se kepice lahko izdale. Indijanci so bili tako mirni, da bi bili brezpogojno prestregli sleherni šum. Zategadelj sem pri slednjem koraku s stopalom ošlatal zemljo. Spelo je jako počasi v napredek in gotovo je minila ura, ko sva naposled legla za košat grm v bližini izviraljšča, odkoder bi se dalo slišati — če bi rdečkarji sploh govorili.

Toda sedeli so nemo in negibno, strmeč v tleči ogenjček, na katerem se je, po duhu sodeč, peklo meso. Ždela sva četrť ure in še eno, pa je bilo tako tiho, kakor da so pred nama sami lipovi bogovi. Samo semtertja se je zganiła kaka roka, da je vrgla vejico na žerjavico. Že me je Old Surehand dregnil, češ, ne bi li kazalo pobrati se, kar se razlegne zunaj taborišča glasen klic, nato pa še drugi. Tako so bili vendarle stražniki vne, in ti so očividno zapazili nekaj posebnega, zakaj kriki so se množili in spravili ves tabor pokonci. Vupa Umugi je skočil kvišku, za njim pa še drugi okoli njega. Hrup se je večal. Glasilo se je, kakor bi nekoga lovili. Polastila se me je bojazen, ki se je nisem mogel otresti.

«Kaj neki to pomeni?» mi zašušti Surehand.

«Občutek imam, kakor da nekoga sem ter tja pojajo»,
mu šepetnem.

«Prav gotovo je nekdo, ki ga podé pred seboj. Pa ne da
bi bil stari zaletel...»

«Hudika! Menite Wabbla? Podobno bi mu bilo.»

«Ves trd je na zalazvo, in ker vas je poprej prosil, da
bi smel z vami... čujte!»

«Sim tavo — moški!» je zadonelo z leve.

In takoj z desne, izza grmičja, je zazvenel klic:

«Sim pôk — konj!»

Potem je bilo vse tiho. A z ušesi, bolj nego z očmi, sva
zaznala pokret, ki se je bližal. Bojazen, ki sva jo poprej
izrekla, se nama je z grozo obistinila. Nekaj Komančev
je tiralo strica Wabbla, zvezanega in razoroženega. Hitro
nato so prignali še njegovega konja. Da je samovlasten,
sem vedel; a da jo ucvre za nama jezdeč, tega mu ne bi
bil prisodil. S svojo bedastočo naju je spravil v očivestno
nevarnost. Komanči so si morali vsekakor misliti, da ni
sam, ampak s tovariši. Skrb za svoj obstanek naju je sicer
gonila vstran odtod, ali kazalo je zvedeti, kaj bo. Starina
je bil navzlic svoji neopreznosti vendarle zvita buča.
Morda si kaj izmisli, da odvrne sum rdečkarjem.

«Uf, Old Wabble!» sikne Vupa Umugi, ko uzre starca.
«Kje ste ga zasačili?»

«Ležal je v travi in se plazil kakor kojot, ki preži na
plen. In naši konji so se vznemirjali, ker so zavohali nje-
govega, ki je bil zaklinjen onkraj naših straž.»

«Se je otepal?»

«Pha! Unesti jo je hotel, pa smo ga preganjali sem ter
tja kakor srabljivega kužka. Ko smo ga zgrabili, se ni
upal braniti.»

«Drugih belcev pravite, da niste videli? Torej pojdite
in sledite jih. Ta stari bledin se ne poteplje sam okoli
puščave.»

Vojnik je odšel s tovariši, načelnik pa je mirno sedel s svojci, kakor da se ni prav nič pripetilo. Wabbla, ki sta ga držala dva rdečkarja pred njim, je srepo gledal, izdrl svoj nož in ga zataknil v tla, rekoč:

«Tu tiči nož zaslišanja. Lahko te usmrti, ali pa ti pusti življenje. Poveš li resnico, se rešiš.»

Stari kralj govejih pastirjev je s pogledom ošinil grmičje; iskal je naju, a po sreči le na kratko. Da se ni v tem krotil, bi naju bil mogoče izdal.

«Kje so ti spremljevalci?» poizveduje glavar.

«Nimam nobenih», se odseka starec.

«Ta je bosa! Iskali bomo in našli.»

«Nikogar ne najdete.»

«Ako se pokaže, da lažeš, boš sam kriv krute smrti, ki vas zadene!»

«Kar iščite; nič nimam proti temu!»

«Tak mi povej, kaj imaš iztikati ob puščavi! Ali porečeš, da si prišel na lov?»

«Tako neumen ni Old Wabble. A vendar bi dejal tako, ker je gola resnica.»

«Kaj si mislil loviti? Tod ni nikake divjačine.»

«Pa še precej: rdeča divjad, namreč Indijanci. Zaradi vas sem prišel.»

To je bilo od sile. Prejkone se je zánašal na naju. Videti je bil preverjen, da ga ne bova pustila v kaši. Ali kazno je bilo, da se moti. Če se je samovoljno zaletel v precep, naj se sam izmuzne. Midva sva morala predvsem skrbeti zase. Mar naj bi zastran njegove lahkomišelnosti postavila naš lep naklep na prevesico?

Srčni odgovor je načelnika iznenadil. Namršil je obrvi in zlovoljno vprašal:

«Kaj pa mokasini na tvojih nogah?»

«Vzel sem jih nekemu vojščaku Nale Masiuva in jih porabil sam, da ne bi na svojem razgledovanju puščal sumljivih sledi.»

«Old Wabble naj se čuva, da ne zbudi mojega srda!» zarohni glavar.

«Čemu groznja? Saj si rekel, naj povem po pravici!»

«Ampak ti ne govoriš resnice! Praviš, da si prišel naslovit. Ali more posameznik loviti desetkrat petnajst mož?»

«Saj jaz sem le izvidnik, ostali pridejo za menoj. In svarim vas! Ako mi storite kaj žalega, me bodo krvavo maščevali.»

«Pha! Kje so ljudje, ki nam pretiš z njimi?»

«Prav za prav ne bi smel povedati, ker se vam niti ne sanja, da so vam za petami. Ampak v svojo zabavo vam že zdaj posvétim. S tem ne napravim nobene pregreške, saj ne morete ubežati.»

Nagubano lice je pomenljivo raztegnil in nadaljeval:

«Poznaš glavarja Nale Masiuva? Drznil se je napasti bele konjike in je bil tepen.»

«Uf!» je jeknil Vupa Umugi.

«Bil je tako nepreviden, da je poslal poročnike k vam. Vojaštvo je zavohalo njih sled in šlo po njej.»

«Uf!»

«Vojaštvo je po sledi prišlo k ‚sinji vodi‘, kjer je bil vaš tabor. Vi ste bili že proč. Pa je krenilo za vami in mene naprej poslalo, da poizvem, kje nocoj taborite. Mene ste sicer ujeli, pa me boste morali izpustiti, ker pridejo za menoj in vas potolčejo do zadnjega moža!»

«Hvala Bogu!» sem si mislil; to je bil edini izgovor, ki ga je mogel uporabiti. Le na ta način se je dal odvrniti sum in vzbuditi mnenje, da je istinito sam prišel. Možanec je bil zares prekanjen in pretkan, a to mi ni moglo ohla-

diti jeze, ki sem jo imel nanj. Vupa Umugi je prezirno zamahnil z roko, rekoč:

«Old Wabble naj se preveč in prevred ne raduje. Pravijo mu sicer ‚Indijanska smrt‘ in vsi vemo, da še nikdar in nikoli ni rdeč vojniki našel milosti pred njegovim nožem ali njegovo svinčenko. Zadovoljni smo, da smo ga uhvatili, in nam še na kraju pameti ni, da bi ga izpustili. Umiral bo na trapilu in z največjimi mukami plačal vse umore, ki jih je zakrivil.»

«Tako govoriš sedaj, a pride drugače», odvrne Kutter samozavestno.

«Pes, ne bodi predrzen!» ga nahruli poglavar. «Ali res meniš, da si nam kaj novega povedal? Že davno vemo, da so se beli vojaki spoprijeli z Nale Masiuvom. Ostali so zmagalci, pa le za malo časa, ker poslal je domov po drugih sto borcev.»

«Ah!» se navidez zavzame Old Wabble.

«In prav tako dobro znamo,» nadaljuje glavar, sedaj ves v ognju, «da nas ti beli psi sledé. Saj smo sami to hoteli, zvalili smo jih za seboj, da jih ugonobimo. Rečem ti, nastavili smo vam past, iz katere ni izhoda.»

«Kajpak, ako smo tako nespametni, da skočimo vanjo.»

«Ti si se že ujel.»

«Tem previdnejši in pazljivejši bodo drugi.»

«Tudi oni pojdejo vanjo. Samo zato smo prijahali semkaj od ‚sinje vode‘, da primamimo vojaštvo za seboj. Tudi ta tabor ostavimo, da jih zvodimo v puščo, kjer morajo jadno poginiti.»

«Poginiti? Borili se bodo in vas porazili.»

«Boja ne bo. Zvabimo jih daleč v pesek, koder ni vode. Ondi bodo zmedleli, orožje pa jim ne bo nič koristilo. Hitro po svitanju dospó sem. Tačas bomo mi že proč in oni se spusté za nami. Za njimi pa pritisne potlej Nale

Masiuv z dosti več ko sto junaki. Takisto zabredejo med njega in nas, med glad in žejo ter naše puške. Žalostno bodo skoprneli.»

«Bes te plentaj!» se Wabble hlinjeno zgrozi.

«Da, strah ti gre v kosti!» se načelnik togotno zareži. «Sprevideti moraš, da ste izgubljeni. A še nekaj drugega se morava pomeniti. Kje so bledini, ki so bili ob ‚sinji vodi‘ s teboj?»

«Koga misliš s tem?»

«Shatterhanda pa Surehanda, ki ste nam ga iztrgali, in vse druge.»

«Kje so, ne vem. Ločili smo se.»

«Lažeš! Zamolčati mi hočeš, da so pri vojaštvu!»

«Kaj še! Old Shatterhand ni mož, ki bi se pridružil takim ljudem in s tem izgubil svojo samostalnost. Ali pa meniš, da jim pojde za vohuna?»

«Old Shatterhand je ponosen», prizna poglavar.

«Ne samo to. On prijateljuje z belimi kakor z rdečimi. Ali se bo potem mešal v spor, ki se je vnel med njimi?»

«Uf, to je verjetno.»

«In mar ni sklenil ob ‚sinji vodi‘ mir s teboj?»

«Tudi to je res. A kod hodi zdaj?»

«Odjezdil je niz Rio Pekos, da bi se v bivališčih meskalerskih Apačev sestal z Vinetujem.»

«Je šel sam?»

«Ne, tudi drugi so z njim.»

«Zakaj pa ti ne?»

«Ker me je mikalo k vojaštvu, ki sem mu sedaj za izvidnika.»

«Da si res tako sam jahal? Tega ne verujem. Tvoje poslednje besede so mi vzbudile sum. Old Shatterhand je pri vas!»

«Vupa Umugija sem imel za modrejšega. Mar ne vidi, da s svojim nezaupanjem odkriva svojo slabost. Ne zaleže Old Shatterhand v vojni za sto vojakov, ka-li? In ali mu ni Old Surehand enak? Ko bi bila takšna slavna junaka pri nas, bi ti jaz pač to povedal, da se ne bi ti spozabil nad menoj, jeli?»

«Uf!» prikima glavar.

«Zame bi bilo jako koristno, ko bi ti mogel groziti z obema bledinoma. Če tega ne delam, moraš spoznati, da jih res ni med nami.»

«Uf!» pritegne znova.

«Ko bi torej jaz hotel kaj iz trte izviti, bi pač rekel na priliko, da ta dva prideta. Saj to bi me rešilo. Ako Vupa Umugi tega ne pojmi, je slabo z njegovo pametjo.»

«Kaj te skrbi moja pamet, pes! Sedaj vem, pri čem sem, in vse je na tem, bodo li moji vojniki tod še koga zalotili. Ti pa si vsekakor izgubljen. Vzamemo te s seboj: ves narod naj gleda tvojo smrt in se veseli tvojih muk. — No, kaj imaš poročati?»

To vprašanje je nameril na rdečkarja, ki je baš prijahal in razsedel. Ta je odgovoril:

«Obredli smo vso okolico, pa nismo nikogar izvohali. Ta bledin se je potakem sam priplazil v bližino.»

«Svojo drznost poplača z životom. Zvežite mu še noge in spetljajte ga tako na tesno, da se ne bo mogel ganiti! Pet vojnikov naj ga čuva in jamči zanj s svojo glavo. Tudi naj straže zasedejo rob tu gori za nami, da ne zagrešimo kake neprevidnosti!»

Midva sva se čim hitreje potihem splazila nazaj in se skraja čez nemoč spešila, da naju ne zatekó. Kesneje sva malce umirila korak.

«Lepo nesnago nam je napletel spet stari zaletel», se je oglasil Old Surehand.

«Na srečo je hujša zanj nego za nas.»

«Bogme, da. A ko je bila šmentriga zagrešena, je treba priznati, da se ni slabo vědel.»

«Škoda, preškoda ga je! Sicer je sposoben, in da ni vaju tako nezmiselno po svoji glavi ravnati, bi utegnil marsikje koristiti. Tako pa je treba z njim oprezneje v oralu hoditi nego s kakim mlečnozobcem. Zanj je najbolje, če sam samičičev posluje, družbi pa je lahko kvaren in nevaren. Ako se še kedaj predrzne, naj odjaše, kamor hoče.»

Še dolgo sem se ugreval in robantil zoper njega, dokler nisva prispela v taborišče. Ko so Apači doznali, da je ded Wabble ujet, se je oglasil najstarji:

«Stari beloglavek je odjezdil, ne da bi nas bil vprašal.»

Spanec je bil nocoj hudomušen, ker srd na Kutterja me je še dolgo motil. In ko so me ob zori prebudili, se še nisem bil naspal. Sedaj je bilo opazovati odhod Komančev. Sicer smo videli mračno progó, ki jo je delalo 'sto dreves' na južnem obzorju, njih samih pa ne. Zategadelj sem vzel daljnovid in ostavil s Surehandom tabor, da bi zmanjšal veliko daljo. Na poli pota sva sedla in čakala. Ni trpelo dolgo, kar se pojavijo komančevske postave izza hoste. Jahali so takisto ko prejšnji dan, namreč ne v gosjem redu: hoteli so po vsej priliki pustiti za seboj široko vidno gazino, da bi četam olajšali zasledovanje. Za kažipot pa so imeli kole, ki so jih smatrali za šibabigkove. Niti slutili niso, da so bile prekle medtem pretaknjene.

Ko so bili izginili proti jugovzhodu, sva napeto ždela nad eno uro. Tedaj se je prikazalo v zapadu šest jezdarjev, ki so vidoma merili proti 'sto drevesom'.

«To so dragonci», je menil Old Surehand. «Jaševa tja?»

«Ne. Rad bi si privoščil šalo. Poveljnik je ravnal, ko sem ga dobil onkraj Zmotne grape v ostrogu, kakor z

novakom. Izdajal sem se namreč za grobosledca. Zdaj pa bi želel videti, kakšen obraz naredí, ko me nenadno zopet uzre tu ob Llanu estacadu.»

«Mene pa vsekakor vzamete s seboj? Zanimlje me, kaj poreče, ko spozna vas v domnevnem groboslovcu.»

Skozi daljnogled sva razločila, kako se je šest jezdecev razkropilo — menda prednje straže, da bi tako pohiteli k ‚sto drevesom‘. To je bilo prebrisano od njih, a seveda nepotrebno, kajti Komanči so se bili oddalili. Deset minut nato se je eden njih skokoma vračal, prejkone z vestjo za poveljnika, da se je sovražnik odmaknil. Pičlo uro pozneje so dragonci prihajali in midva sva se vrnila po konje ter Apačem naročila, naj pridejo čez eno uro za nama.

Od kraja sva naglo podila, v bližini ‚sto dreves‘ pa z legnatjo, kakor da se nama nikamor ne mudi. Kakih tisoč korakov od grmovja sva zagledala nekaj straž. Ostalih nisva mogla videti, ker so taborili v nižini. Straža naju je zapazila ter javila, ker sedaj je polukalo dokaj vojaštva izza haloze in nas motrilo.

«Stoj!» zavpije najbližja straža. «Kaj hočeta v taboru?»

«To izve vaš častnik!»

«Oho! Meni odgovarjajte, drugače bom streljal!»

«Preden nastavite svoj pihalnik, boste mrlič.» Ob teh besedah sem pomeril nanj in nadaljeval: «Midva imava tu isto pravico ko vi. Česa pa iščete tod? Sedaj pa mir! K vodi hočeva.»

Zavijeva okoli šume ter jezdiva proti studencu, kjer je že stal častnikov šator. Straža naju ni ovirala, toda vojaki, ki so čuli moj odgovor, so tekli naprej in obvestili poveljnika, kako sva se vedla in kakšna uporneža sva. Stal je pred šatorom, poslušal njih poročilo in nama strmел z

nagubanim čelom preteč nasproti. Ko sva mu dovolj blizu, me spozna in klikne:

«Raca na vodi! Saj to je naš grobiščar! Njemu so takšne neumnosti čisto podobne. Kaj ve tak človek o vojnem stanu in o dolžnostih, ki jih ima straža.»

Medtem sva prispela predenj in se skobacala na tla.

«*Good morning, Sir!* Dovolite nama, da se tu nastaniva! Vode potrebujeva.»

Na glas se je zasmel, obrnivši se k svojim častnikom, ki so se takisto zakrohotali:

«Glejte tega moža, gospôda! Menda ga ne poznate. To vam je izvirnež in vseh muh poln. Seveda se mu ne sanja, da bi ga morala prav za prav naša straža počiti. Našel je tovariša, ki mu je bržkone podoben. Take ljudi lahko sprejmemo; ni se bati, da bi nam bili v kvar.»

In okrenivši se zopet k nama, dodá:

«Kar ostanita tukaj in pijta, kolikor vaju je volja. Ste našli mnogo takih grobov, gospod?»

«Niti enega.»

«To sem si mislil. Kdor išče indijanskih grobišč, naj ne hodi v Llano estacado.»

«Llano estacado? Je li morda tu?» vprašam navidez osupel.

«Sveta nevednost! Kam ste pa mahnili, ko ste nas zapustili gori v taborišču?»

«Vedno na vzhod, nazadnje pa do jezera, ki mu Indijani pravijo ‚sinja voda‘.»

«K ‚sinji vodi‘?» vzklikne malone preplašeno. «Baš ondi je taborilo znatno krdelo Komančev! Ali vas niso videli in zasačili?»

«Videli? Morebiti. Zasačili? Ne. Privoščili smo si celó zabavo, da smo plavali po jezeru.»

«Pa vas niso zagrabili?»

«Ko bi nas bili, nas ne bi bilo sedaj tu.»

Glasno se je zahehetal in kliknil:

«To je res. Ubili bi vas bili in vam sneli kožo z glave.»

«To ne gre tako lahko, kakor si vi mislite. Mi bi se bili branili.»

Povedal sem to toli resno in slovesno, da so zagnali nov hohot. Old Surehand si je na vse kriplje prizadeval, da bi krotil svoje poteze v obličju. Ko se je hahljanje poleglo, je poveljnik povzel za besedo:

«To je pa vendar preveč! Koliko časa ste ostali ob ,sinji vodi?»

«En dan. Potem pa naprej proti vzhodu.»

«Čudo, prečudo! Nepoškodovani in zdravi ste prišli sem!»

«Da, čvrsti in čili. Kaj pa naj bi nam bilo?»

«Ta je lepa! Komanči so namreč tudi prijahali od ,sinje vode' semkaj. Ali vas niso ti potepuhi videli?»

«Jaz ne vem, oni morajo to vedeti.»

«Tudi jaz vem, da vas niso!» se je srdito zasmeljal. «Drugače bi bili vi v krtovi deželi. To je neverjetno. Tu vam jaharita ta dva možaka venomer tja, koder so Komanči; štokrljata jim vedno po potu in jim racata zmeraj pred očmi, pa ju ne primejo. Pravemu lovcu ali vojniku se to ne bi moglo pripetiti. Taka sreča! Pri tem pa se možakoma niti ne zdi, v kakšni nevarnosti sta bila ... Mi smo namreč Komanče porazili; zbežali so k ,sinji vodi', mi pa za njimi. Odondod so se umaknili semle, mi pa jih ves čas gonimo in jih zapodimo v Llano estacado, kjer bodo ali od žeje skoprneli ali pa jih bodo pohrustale naše svinčenke, če se ne podajo. To sem vam povedal, ker se vam niti ne sanja o položaju.»

«Mar res mislite, da nič o tem ne veva?» rečem s čisto drugačnim poudarkom.

«Kaj bi neki vedela!» se obregne zaničljivo.

«Najprej to, da po svojem načrtu Komančev nikakor ne dobite.»

«A?» zategne porogljivo.

«In da vas samih čaka usoda, skoprneti v puščavi.»

«Res? Kako ste mahoma pametni! Zakaj naj bi mi skoprneli?»

«Je li voda v pušči? Imate mehove za vodo s seboj?»

«Ne vprašajte tako bedasto!»

«Moje vprašanje ni neumno! Mar veste, kako daleč morate v puščavo, da zadenete na Komanče? Veste, doklej bodo vaši konji vzdržali v pripeki?»

«Daleč nam ne bo hoditi, saj rdečuhi tudi nimajo vode.»

«Smilite se mi. Komanči namreč poznajo v pustinji studenec.»

«Kaj ne poveste? Nemogoče!»

«Mar še niste čuli, da so v pustinjah zelenice?»

«Llano estacado je nima.»

«Motite se: za tisoč konj in še več dobite vode.»

«Ah, kaj vedó taki grobobrski!»

«To, da je vsa vaša nakana huda zabloda, da jezdite v pogubo, če vam neki možje ne pomorejo.»

«V pogubo? To je blazno. Ampak vam že prisodim take besede. Kdo pa so tisti vrli možje, gospod?»

«Vinetu, Old Surehand in Old Shatterhand.»

Visoko je potegnil obrvi, rekoč:

«Ti trije se hočejo zavzeti za nas?»

«Morajo, če nočejo, da pojdete Komančem v past in pest.»

«Ali se vam blede? Ste zato prišli sem na studenec?»

«Ako se komu meša, se vam. Poznate li poveljnika Komančev, s katerim ste se rvali?»

«Po imenu ne. Nobenega iskavta nimamo, da bi se bil tega dovedel.»

«Ta poglavar se zove Nale Masiuv, to je ‚štirje prsti‘. Kako pa se kliče glavar onih Komančev, ki so taborili ob ‚sinji vodi‘?»

«Isti Nale Masiuv, če ste ga poprej prav imenovali.»

«Ne. To je Vupa Umugi, kar pomeni ‚veliki grom‘.»

«Nezmisel! Drugi ne more biti, saj smo ga tirali vse do ‚sinje vode‘ pred seboj.»

«Zmeda in zmeta! Nale Masiuv se je namreč dogovoril z Vupo Umugijem, da vas pogubi. K ‚sinji vodi‘ ni bežal, temveč poslal domov po sto novih vojščakov. Vi mislite, da ga podite pred seboj, v resnici pa je on za vami in vas preganja. Zvabili so vas k ‚sinji vodi‘, kjer vas je čakal Vupa Umugi in se vam brž umaknil, ko ste prišli. Vupa Umugi, načelnik Najinov, je odrinil na to mesto, kjer stojimo sedaj in ki ga Komanči nazivajo Suks-ma-lestavi, ‚sto dreves‘. Sinoči je došel semkaj. Vi ste jezdili za njim in davi je pred vašim prihodom odpotoval v puščavo, da bi vas za seboj potegnil. Medtem ko vi menite, da ga zasledujete in da ga boste pokončali, vas on vleče v past. S svojimi Najini jaše odspred, a za vami jo drobi Nale Masiuv z dosti več ko sto borci. Vi stojite med obema sovražnima četama. Takšna je stvar, gospodine, takšna in nič drugačna.»

Njegovi častniki so zvedavo pogledovali od mene proti njemu in nazaj. On sam je bolščal in buljil vame, kakor da sem mu zagonetka, in dejal:

«Ampak, gospod, kakšne sanjarske tveze so to?»

«Moja domišljija tu nima nobenega posla. Govorim zgolj istino.»

«Odkod pa veste za vsa imena?»

«Po komanško govorim.»

«Vi, groboslovec?»

«Pšakrev! Ali res ne vidite, da se motite glede mene?»

«Torej niste ta, za katerega vas imam?»

«Nisem. Kako naj se učenjak trapasto potika po divjem zapadu edinole za to, da bi iskal grobov in komaral Indijanom po potu, ne da bi ga obretli.»

«Strmim, gospod!»

«Poprej sem vam omenil tri može, ki ste gotovo že često slišali o njih. Vam je znano, kakega konja po navadi jaha Vinetu?»

«Žrebca murca, ki sliši baje na ime ‚veter‘.»

«Res. Po apaško se pravi Ilči. Ste čuli kaj o Shatterhandovem konju?»

«Tudi vrani žrebec, ‚blisk‘ imenovan.»

«Apaški izraz za to je Hatatitla. Pazite zdaj na mojega konja tam!»

Moj črnko se je bil na paši gotovo za sedemdeset korakov od mene oddalil. Okrenil sem se proti njemu in zaklical ime Hatatitla. Takoj je pridirjal in si božaje drgnil gobec ob moja pleča.

«Strela!» vzklikne poveljnik. «Ste nemara...?»

«Nemara...!» se zasmejem. «Konjenik ste in ste tega žrebca že videli. Imeli ste ga za kočijsko kljuse. Ste li že videli tako plemenitega jahanca? Mar imajo ‚grobiščarji‘ tako izredne živali?»

Žužnjaj in mečkal je v zadregi, nazadnje pa jeknil:

«Kje sem le imel svoje oči!»

«Pa tudi orožja si niste ogledali. Saj veste, kako sva z Vinetujem oborožena! Onkraj Zmotne grape ste pač opazili, da imam dve puški?»

«Eno vsekakor. Druga je bila zavita.»

Pomolil sem mu obe nezamotani pod nos. Njegovi častniki so radovedno pasli oči po njih.

«Tri sto hudirjev, gospod,» blekne znenada, «pa ne da bi bili vi Old Shatterhand?»

«Pa nihče drugi,» mu sežem v besedo.

«In vaš tovariš tu?»

«Je Old Surehand.»

Najino ime je šlo od ust do ust, kar se sredi splošnega iznenadjenja začuje klic od zunaj, kjer so stale straže: «Indi gredó!»

«Od tamle, od severa,» zadoni glas stražnika, kažočega proti oni smeri. Častnik hoče dati znak za poplah, a jaz mu branim.

«Bodite mirni, gospod! Ako še ne vérujete, kdo sva mi-dva, pridejo sedaj svedoki, da potrdijo, kar sva rekla.»

«Rdečkarji? Pa saj to so sovragi! Tačoj moram...»

«Prijetelji so, Apači, ki sem jih le-sem pozval, da vam pomorejo proti Komančem.»

«Apači? Spravljate me v kočljiv položaj. Rdečkožci so rdečkožci: nikomur ni nič zaupati. Po vrhu pa še ne vem, ali ste res Old Shatterhand.»

«Well. Pa ukrenite vse potrebno, samo sovražnosti se čuvajte. Jaz pa bom dal Apačem migljaj, naj se ne bližajo taboru na streljaj.»

«Grem in jih opozorim,» se ponudi Old Surehand.

«Pa še to jim recite, gospod, naj postavijo svojega ču-vaja na vrhu tik goščel!»

«Tu gori? Čemu pa?» poizveduje poveljnik še vedno nezaupen.

«Da bode opazoval za Nale Masiuvom. Saj sem vam po-vedal, da pritiska za nami. Vsak čas utegne biti tu.»

«Saj je straža lahko iz mojega moštva!»

«Moji Apači imajo bistrejše oči.»

«Gromska strela! Če ste le... če ste le...»

«Reči hočete: če le niste sleparji in sovražniki?»

«Uganili ste. Kako naj vem, so li rdečuhi res Apači?»

«Posameznih plemen ne ločite, pa se borite z Indijanci? Saj na ta način lahko zagrešite največje napake! Sicer pa pogledjte, že prihajajo. Petdeset mož je. Kakor cenim, imate okoli sto izvežbanih konjenikov pri sebi. Ali se vam je bati rdečih?»

«Pa naj si bo, gospod. Ampak Indijani ne smejo do našega taborišča, dokler jim ne dovolim. To zahtevo mi narekuje moja dolžnost.»

«Veljá. Zdaj vidite, da smete biti mirni. Mr. Surehand jih je dohitel. Obstali so in razsedajo. Samo trije jašejo proti vrhu: to so straže, ki naj skrbé za našo varnost.»

«Prav je, gospod. Vendar ne bodite hudi, če ukrenem še neke naredbe.»

Takoj je ukazal, da so se njegove čete postavile v red pripravljene za strel.

«Pravico imate do tega», sem pripomnil. «Mr. Surehand se že vrača. Sédiva! Obrazložiti vam hočem, da bi bili vi brez nas izgubljeni.»

Povedal sem mu, kolikor je bilo nujno potrebno. Nato se je opravičil zaradi svojega ponašanja napram meni in dodal:

«Naj bomo še tako hrabri in zviti, vendar ne opravimo mi nič, ako nimamo pri sebi vodnikov, ki znajo tukajšnje jezike, kraje in običaje. Vi ste zalezli Komanče in izvedeli njih nakane. Ali je bilo nam to mogoče? Nič hudega sluteč bi bili zabredli v stope, ki bi nas bile bržkone zmele. Ampak zato bomo tem pasjim Komančem pošteno kri puščali.»

«Stojte, gospod! O tem se morava zediniti, preden privedem obljubljeno pomoč. Morilec jaz nisem!»

«Tudi jaz ne! Poslali so me nad Indijane, da jih porazim, da se vdajo.»

«Pa če se vdajo brez odpora?»

«Tudi tedaj mora biti kazen. Vsakega desetega bom dal ustreliti.»

«Pa poskusite, če se vam obnese. Ali naši pomoči se morate potem odreči.»

«Kaj vam prihaja na um? Vas ne morem pogrešati!»

«Tudi jaz mislim tako. Zato menim, da je usoda rdečih v naših rokah.»

«Popolnoma ne, Mr. Shatterhand. Priznavam dosedanje in bodoče vaše usluge, zato pa vendar smem zahtevati, da priznajte še vi moje pravice.»

Po daljšem pričkanju in pravdanju je privolil v to, da bom jaz odločal glede usode Komančev. Potlej sem mu velel:

«Napojite svoje konje in povesite šatore! Potem odjasi za Vupo Umugijem. Palice vam bodo pot kazale.»

Dal je potrebne ukaze in čez pol ure odrinil s svojimi dragonci. Sedaj so mogli naši Apači bliže, da so napojili svoje konje in napolnili mehove. V tem sem se jaz skobacal na višino, da bi s svojim kukalom kukal za neprijatelji. Ker so brez dvoma sledili dragonce, sem vedel, na kateri točki obzorja se morajo pojaviti. Pri tem sem bil preverjen, da jih ne bo dolgo čakati. Domnevali so namreč gotovo, da je vojaštvo po kratkem odmoru odpotovalo naprej od 'sto dreves', ker drugače bi se Vupa Umugi izmuznil.

Ta domneva se je izkazala kot prava, zakaj nisva še dolgo s Surehandom ždela na oprezu, ko se je zunaj na zapadnem obzorju prikazala črna točka.

«Prihajajo», rečem Surehandu.

«Že? Posodite mi malo svoj daljnovid!»

Po nekoliko sekundah mi dé:

«Mislite temno piko, natanko na zapadu pred nama? Sedaj se cepi. Spreminja se v šest, osem manjših, ki se v polkrogu bolj in bolj oddaljujejo.»

«Ogledniki so.»

«Prav gotovo! V premi črti ne morejo semkaj, ker bi jih vojaštvo zapazilo, ko bi bilo še tukaj. Ali ne mislite, da je tako?»

«Seveda je. Jahali bodo okrog ‚sto dreves‘ da pridejo od obeh strani v bližino, za grmovje. To je edini varni način, da se prepričajo, ali so dragoni še tu.»

Prej ko so prišli na dogled, sva se umaknila doli k vodi. Apačem sem velel oditi. Eno minuto kasneje smo že od-drčali po veliki sledi, ki je držala vzdolž kolov proti jugo-vzhodu. Po desetih minutah smo bili že pri dragoncih, ki so nas čakali, ob konjih ležeči. Od sedanjega mesta ni bilo razločiti ‚sto dreves‘ s prostim očesom. Poskus z daljnogledom pa me je osvedočil, da bom mogel razločiti Komanče, brž ko prispó tja.

Ni trajalo dolgo, pa sem res uzrl izvidnike, ki so se od obeh plati previdno bližali vodi. Videč, da ni nikogar, so urno pognali. Preiskali so grmovje, in ko niso našli nobe-nega sovražnika, je sedmorica polegla, osmi pa se je vrnil Nale Masiuvu poročat, naj pride.

Poslej je minila debela ura, preden je šatorišče zopet oživelo. Komanči so bili prišli. Ko sem to povedal Sure-handu, je dejal:

«Sedaj se prične prvi čin igrokaza: Nale Masiuv ujet. Menda ne smemo dolgo oklevati.»

«Prav pravite. Vsekakor ostanejo samo toliko, da napojé živali in moštvo. Naprej!»

«Vsi hkratu?»

«Ne. Obkrožiti jih moramo, najprej oddaleč, da nas ne zapazijo. Potlej naglo zožimo krog. Najprvo morajo proč

tisti, ki jim je najdlje jahati. To ste vi z Apači, ki jih dodelim vašemu poveljstvu, gospod Surehand.»

«To me jako veseli. Hvala!»

«Izven vidika jašite okoli ‚sto dreves‘ ter zasedite višavo ob robu hoste, da boste s petdesetimi Apači tvorili polkrog. Vse moštvo naj razjaha in tako poleže med grme, da bo moglo s strelom doseči taborišče ob vodi.»

«Ali naj streljamo?»

«Samo tedaj, če bi se Komanči branili ali hoteli siloma predreti vašo črto. Koliko časa boste potrebovali, da jim pridete za ledja?»

«Menim, da od zdaj v polni uri lahko pridete. Imate še kakšna navodila?»

«Samo na vaš bistrc se moram zanesti in le-to morem še dodati, da sezimo edino tedaj po orožju, če je to neizbežno. Z dragonci prijašem tako, da bomo tvorili lok, čigar konca se bosta tesno sklenila z vašim polkrogom. Takisto bomo imeli Komanče v svoji sredi. Najprej ugle-dajo zgolj nas in bodo hoteli bežati nazaj, kjer boste vi. Pokažimo jim, da so tudi tam obkoljeni, zato naj vaši Apači zaženo svoj bojni krik, čim smo se spojili z vami.»

«Dobro! Torej pričnimo. Ostanite zdravi za zdaj!»

Stopil je k Apačem, jim dal nekaj kratkih napotkov ter odjezdil z njimi. Jaz pa sem se obrnil h poveljniku, rekoč:

«Kdo bo poveljeval vaše moštvo, blagorodje? Ples se začinja.»

«Seveda jaz!»

«Prav. Ampak, da se kje ne urežete!»

«Sicer so me rdečuhi enkrat prelisičili, a zdaj sem gotov, da ne bo pomot.»

«Tak čujte, kaj vam rečem! Najpred oddirkamo naravnost k ‚sto drevesom‘ in tukaj napravimo polkrožnico, ki se bo s skrajnima koncema dotikala hoste.»

«Razumem. Za temi grmi čepé Apači?»

«Da. Tako smo Komanče zajeli. V nadaljnjem se bomo ravnali po njih. Ako bodo streljali, bomo tudi mi. Ako pa bodo čakali, se spustim z njihovim voditeljem v pomenek.

«Ali bom tudi jaz navzoč pri razgovoru?»

«Ne. Za to ni nobenega vzroka.»

«Pač! Kot poveljnik navzočnih čet sem jaz vsekakor oseba, ki jo mora Nale Masiuv predvsem poslušati.»

«Samo mene bo slušal.»

«Hm! Vem, da ste korenjak, Mr. Shatterhand! ali pa se ne motite? Pri takem pomenku gre zlasti za to, da ganemo in dirnemo protivnika. Navsezadnje ste vi samo lovec, jaz pa komandant vojaškega krdela, Mr. Shatterhand!»

«A tako!» sem se mu nasmehnil v obraz.

«Kakopak! Uniforma sama se že dojmi človeka. Potem pa naš odločni glas mu seže v srce.»

«Kako pa mislite govoriti, ko ne znate komanščine?»

«Vi boste tolmačili.»

«Tako! Čujte, preblagorodni! Slabo me poznate. Za tolmača naj vam bom? Čemu pa vas potrebujem? Kaj pomaga vaš ‚poudarek‘, ako pa moram besede prevajati? Pa vaš kroj? Nale Masiuv ima dosti več strahu in spoštovanja pred mojim usnjatim lovskim suknjičem in mojo risnico nego pred vašo uniformo in sabljo. Vi ukazujete svojim podrejencem, jaz se vam ne podam. Sicer pa, ste li pomislili na nevarnost, ki vas čaka med pogajanjem s Komanči?»

«Nevarnost? Posrednikova oseba je vendar nedotekljiva!»

«Temu Indijanu ne. Prideta, sedeta, seve, brez orožja. Nenadoma pa zavratnež izdere skrit nož in vas zabode. Nič mu ni sveto. Samo poveljnika meri, da bi potem navalil na zmedene nasprotnike.»

«No, ker ne razumem indijanščine in bi se s prevajanjem stvar samo zavlekla, prepustim parlamentiranje vam.»

Mudilo se je že na odhod, ker nam je bil Old Surehand že izginil izpred oči. Dragonci so napravili črto, ki naj bi se med jezdom razširila v polkrog. Jaz sem se postavil na čelo, potem pa je šlo skokoma naprej. Leteli smo liki vihra po planjavi, tiho in brez besed. Čulo se je samo peketanje kopit. Tla so nam tako rekoč ginila pod nogami. Obe krili sta se podili jače nego sredina. Z divjo brzino smo se bližali taboru. Ondi so nas videli, spočetka ne vede, kdo se dreví. Ko so potem razbrali, da imajo posla z belokožniki, so Komanči presunljivo zatulili, segli po orožju in zdirjali h konjem — prekasno, ker naš obroč se je bil že strnil. Sedaj so hoteli obrniti navzad, a tačas se je zaorilo preko tabora in daleč v puštinjo bojno vpitje Apačev. To je zategel hiiiiiiii, pri čemer si z dlanjo urno trepljaš po ustih. Ko so Komanči slišali ta glasni krik, so se brž umaknili od grmov, videč, da so s te strani obkroženi.

Držali smo se nad streljaj daleč od njih in videli, kakšna zmeda se jih je polastila. Tekali so sem ter tja, glasno vikajoč. A ker se jim ni od nobene strani zgodilo nič hudega, so se malce umirili in se tiščali v gostem klobku kraj vode. Tačas razjašem in se polahko namerim proti taboru. Gotovo jih je mikalo zvedeti, kaj imam za bregom. Približam se jim na dve sto korakov in zakličem:

«Komančevski vojniki naj me poslušajo! Tu stoji Old Shatterhand, beli lovec, ki želi besediti z Nale Masiuvom. Ako je poglavar Komančev hraber, naj se mi prikaže!»

Za trenutek je nastala vreva med njimi, in akoprav so po tihem govorili, se mi je zdelo, da čujem pritajene vzklike od groze. Črez nekaj časa je stopil naprej nekdo, ki jo nosil nekoliko peres v čopu. Zavihtel je tomahavko in zavpil:

«Tukaj stoji Nale Masiuv, glavar Komančev. Če hoče Old Shatterhand dati svoj skalp, naj pride sem. Snamem mu ga!»

«Ali tako govori junaški glavar? Je mar Nale Masiuv tako boječ, da mu je treba naproti nesti skalp, ki si ga želi? Kdor je srčan, pride sam ponj!»

«Pa naj gre Old Shatterhand sem, da zve, ali more dobiti mojega!»

«Old Shatterhand ne meri na skalpe; prijateljuje z rdečimi možmi in jih želi oteti pogube. Komančevski borci so okrog in okrog obdani. Njih življenje sliči srobotovemu puhu, ki ga vetrič odpihne. Ali Old Shatterhand bi jih rad rešil. Nale Masiuv naj stopi k meni, da se bo z menoj posvetoval.»

«Nale Masiuv ne utegne!» je zadonelo nazaj.

«Ako se ne utegne posvetovati, bo utegnil umreti. Dam mu odlog, v katerem se lahko petkrat do sto šteje. Če do tlej ne privoli, bodo naše puške govorile. Hov!»

Načelnik se je pridružil svojemu moštvu in se pogajal. Ko je rok potekel, sem zaklical:

«Čas je minil. Kaj je Nale Masiuv sklenil?»

Napravil je zopet nekaj korakov naprej in vprašal:

«Misli Old Shatterhand pošteno s tem pomenkom. In kje naj se vrši?»

«Na sami sredi med nami in vami!»

«Kdo naj se ga udeleži?»

«Samo ti in jaz.»

«In vsak se povrne svobodno k svojcem? Dotlej mora obojno orožje mirovati?»

«To se razume smo po sebi.»

«Midva pa sva neoborožena.»

«Tako jel!»

«Torej naj gre Old Shatterhand in odloži vse orožje. Takoj pridem.»

Vrnil sem se v našo črto ter odložil orožje. Okrenivši se, opazim že Nale Masiuva, ki naglo korači, prav nič tako dostojanstveno, kakor bi pritikalo poglavarju. To se mi je zazdelo sumljivo. Očividno je hotel biti prvi na mestu. Čemu neki? Medtem ko sem umerjeno korakal naproti, sem ga bistro motril. Na prostoru, ki je mogel biti napovedana sreda, je obstal in sedel. Pri tem je držal desnico dalje za seboj, nego je bilo treba za usedanje. Zakaj pač? Ali je položil za hrbet kako stvar, ki je jaz ne smem videti?

Dohitel sem ga in stal samo še tri koračaje od njega. Naj li napravim še tri korake, da pogledam, kaj skriva za seboj? Ne. To ne bi bilo dostojno Olda Shatterhanda. Počasi sem se spustil na tla. Oči sva tako rekoč zavrtala drug v drugega, vsak je hotel oceniti svojega protivnika.

Nale Masiuv je bil dolg švigelj, a koščat in kitnat. Imel je okoli petdeset let. Ličnici sta mu štrleli ven. Ostri orlovski nos in tanke ustne poleg očesc brez vejic so razodevali krepko voljo, odločnost, lokavost in licemerstvo. Počasi me je premeril od glave do nog, si potem odpel pas in lovsko srajco, rekoč:

«Old Shatterhand naj se blagovoli preveriti, da nimam orožja.»

Sedaj sem bil baš o nasprotnem prepričan.

«Čemu beseduje Nale Masiuv takisto? Tega ni treba. Nale Masiuv je glavar Komančev, Old Shatterhand pa ni samo bel lovec, ampak imenovan za načelnika meskalerskim Apačem. Besede glavarjev morajo zaleči kakor prisege. Obljubil sem priti brez orožja, zato ga nimam. Tega ti ne bom šele dokazoval.»

V tem sem podvil desno nogo in potisnil stopalo nazaj za levo, da bi mogel mahoma šiniti pokonci. On ni imel tega na merku. Moje besede so ga zbudle, zakaj odvrnil je:

«Old Shatterhand govori ponosno. Pride pa čas, ko bode ponižnejši!»

«Kdaj bo to?»

«Kadar ga ulovimo.»

«Potem Nale Masiuv lahko čaka do smrti. Ti boš moj ujetnik, a ne jaz tvoj.»

«Uf! Kako naj bi se dal Nale Masiuv ujeti?»

«Si že naš! Oglej se naokrog!»

«Pej! Belokožce vidim!» je zamahnil s skrajnim prezirom.

«Ti belokožci so izurjeni vojaki. Tvoji borci se jim ne morejo ustavljati!»

«Psi so, ki jim snamem živo kožo prek ušes. Noben belokožec se ne more meriti z rdečim.»

«Čuj, so li Apači rdeči vojniki?»

«So.»

«Torej vedi, da stoje Apači za vašim ledjem.»

«Old Shatterhand laže!»

«Jaz nikoli ne lažem. In dobro veš, da tudi sedaj resnico govorim. Ali pa hočeš morda trditi, da nisi čul apaškega bojnega vika? Si mar gluh?»

«Koliko jih je?»

Seveda mu nisem priznal, da jih je samo petdeset. Odgovoril sem:

«Toliko, da vas že sami iztrebijo.»

«Od katerega plemena so?»

«Meskaleri, kamor spadava jaz in Vinetu.»

Ob tem imenu je vzravnal glavo, rekoč:

«Kje je Vinetu?»

«V Llanu estacadu. S 50 Apači jaše pred Vupo Umugijem, da zasaja v tla kole, ki vodijo v pogubo.»

«Uf, uf!» je jeknil.

«Vinetu opravlja ta posel namestu mladega poglavarja Šiba-bigka, ki je ujet. Sedaj zvaža Vinetu na ta način Komanče, kakor naj bi bil Vupa Umugi zavedel bele konjike v pogibel.»

Sleherna moja beseda je pala kot udarec. Nale Masiuv se je skušal obladati, pa ni bil kos popolnoma skriti svoje razburjenje. Glas mu je drhtel, ko je dejal na videz mirno:

«Ne razumem, kaj govori Old Shatterhand. Jasneje naj se izrazi!»

«Dobro veš, kaj mislim! Saj si sam skoval načrt, ki ga hočete tu izvesti.»

«Kateri načrt?»

«Da bi z napak vtaknjenimi koli zapeljali bele konjike.»

«Oldu Shatterhandu se menda sanja!»

«Nikar tajiti! Ko si bil poražen, si poslal domov po sto novih vojščakov. Obenem si napotil dva sla proti sinji vodi k Vupi Umugiju, da mu sporočita tvojo nakano. Poslušal sem ju, preden sta prekoračila Rio Pekos.»

«Uf! Pahnem ju iz vrste vojnika.»

«Le dej! Tako neprevidni in blebetavi niso vredni, da se imenujejo vojniki. Tudi Vupo Umugija samega sem zalezal in vse zvedel, a da še slutil ni.»

Na to ni nič dejal. Ali presunljivo je upiral vame svoj pogled. Pri tem se je zdelo, kakor da prikrito trepetá od tesnobe.

«Prisluškoval sem tudi šestim izvidnikom, ki jih je Vupa Umugi poslal na vzhod. V Alčeze-čiju so morali umreti.»

«Uf! Zatorej se niso vrnili in jih nismo tu dobili!»

«Še marsikaj se ti bo razjasnilo. Vinetu je pri tej priči odjezdil v Llano estacado, da opozori Krvavega lisjaka. Popred pa je poslal še po toliko apaških borilcev, kolikor jih je treba, da se izjalovi vaša namera. S temi Apači sem hitel pred vami ter ujel šiba-bigka z njegovimi 50 možmi, ko so zatikali kolce, ob katerih naj bi bil Vupa Umugi prišel za njim.»

«Govoriš resnico?» je mukoma izdaval iz grla.

«Gotovo. Nato smo mi, kakor ste kanili vi storiti belim konjikom, za vas kolce nápak poraztaknili. To je oskrbel Vinetu s 50 Apači, njih sledove naj bi Vupa Umugi smatral za gažo šibabigkovih Komančev. Sedaj jaše Vupa Umugi za Apači, meneč, da ima šiba-bigka pred seboj. Zabredel bo v brezvodno puščavo in bo tako obkoljen s kaktom, da se mora vdati, če noče skoprneti.»

«Old Shatterhand je najhujši vseh belinov!» je besno siknil.

«Sam dobro znaš, da pošteno mislim z vsemi rdečimi možmi. Sedaj hočem vse prav uravnati in vas spraviti z vašimi nasprotniki.»

«Mi ne maramo miru!»

«Boste pa krvaveli. Kakor vas je volja!»

«Bojevali se bom!»

«Samo poskusite! Sto strelav od bledinov, ki jih vidiš tukaj; po vrhu še moja začarana puška in risanica Olda Surehanda, ki nikdar ne zgrešil!»

«Old Surehand je tu? Kje pa?»

«Tam gori med Apači, ki bodo njih krogle tudi razsajale nad vami. Uiti nam niste kos!»

«Varaš me, da bi se ti podal! Šiba-bigk ni ujet!»

«Pa je! Naj ti dokažem? Pri sebi je imel 30 Najinov in 20 Komančev svojega plemena.»

«In Vupa Umugi se ne bo dal zavesti!»

«Že stopa proti nastavi, v katero ga ulovimo. Povem ti celo, da sem od ‚sinje vode‘ jahal v Kaam-kulano, kjer biva njegov rod. Odondod sem prinesel njegove leke. Snel sem jih z oščepov, ki so tičali pred njegovim šatorom.»

«Tedaj je po njem!» je črhnil Nale Masiuv in povetil glavo.

«Sedaj izpregledaš, da ne smeš računati niti na Vupa Umugija niti na Šiba-bigka. Drugo ti ne preostane kakor uklonitev.»

Nekaj časa je molčal. Pri tem je delal poparjen obraz. A prav zato mu nisem zaupal.

«Kaj se zgodi s Šiba-bigkom in njegovim moštvom?»

«Izpustimo jih, ker še ni tekla kri med nami.»

«Kaj ukrenete z Vupo Umugijem?»

«Tudi on bo s svojimi borci svoboden, ako se ne misli braniti.»

«Kaj pa čaka mene, če se vam predam s svojimi vojniki?»

«Tudi prostost.»

«Kako pa s plenom?»

«Belcem ni do plena. Vendar Apači bodo zahtevali vaše konje.»

«Ampak mi potrebujemo svoje konje!»

«Za razbojništva, seveda. Če jih nimate, boste mirovali.»

«Orožje se nam pač pusti?»

«Tega ne vem.»

«To moraš vedeti!»

Ob teh besedah so se mu oči za trenutek zaiskrile in z desnico je polahko segel za hrbet. Vedel sem, da me bo najbrže napadel, pa sem mu vendar mirno odvrnil:

«Sedaj ne morem vedeti, ker se moram posvetovati z Vinetujem in Surehandom.»

«Boš predlagal, da ga smemo obdržati?»

«Strelice, loke in nože, tudi tomahavke lahko obdržite. Potrebujete jih za lov, da se prehranite. Puške vam bomo pa vsekakor odvzeli. Ako nimate pušk, boste naposled dali mir.»

Da sem mu dal zaželeno obljubo, bi bil mogoče opustil svoj zavratni napad. Ali protivilo se mi je, da bi temu možaku količkaj popuščal. Razen tega sem upal, da ga vprav po njegovi zvijači najlaže dobim v svojo oblast.

«Da bi dali mir?» je vprašal. «Tega ne maramo. Mi hočemo boj. Ná ga!»

Zadnji dve beseda je izrekel s povzdignjenim glasom. Oči so mu zažarele. Njegovo zgornje telo se je bliskoma nagnilo proti meni in v desni roki se mu je zaiskril nož.

Čudno! Nož! Torej prav tako, kakor sem napovedal poveljniku. Toda pazil sem se. Hiter prijem z levico, pa sem ga držal za desnico, kjer je držal nož. Vzpevši se kvišku sem mu potlej prisolil z desno pestjo takšna dva udarca v sencè, da se je zgrudil kot neživa lutka. Z nožem v roki sem se popolnoma vzravnal in zaklical strmečim Komancem:

«To je izdajstvo! Nale Masiuv me je hotel zabosti. Tu imate njegov nož!»

Zagnal sem ga daleč proč proti njim. Potem sem pograbil omamljenega glavarja za pas, si ga vrgel na pleča ter oddirjal z njim proti naši postojanki.

Kako je vse rjavelo in tulilo za menoj. Komanči so drli, da bi me dohiteli. Ta čas je zagrmelo na višini nekaj praznih streliv. Old Surehand jih je zapovedal, da bi ostrašil Komanče. Svoj namen je dosegel; obstali so na mestu, vendar rulili in tulili naprej.

Načelnika smo povezali. Potem sem vzel pušo kratušo v dlan in odšel zopet proti vodi. Dospevši na slišaj, sem namignil Komančem, naj utihnejo. Slušali so.

«Vojniki Komanči naj pazno in pozorno čujejo, kar poreče Old Shatterhand. Oni vedó, da je prišel njih poglavar z nožem na posvet, čeprav je bilo zmenjeno drugače. Nale Masiuv me je hotel zaklati, nakar so mislili njegovi ljudje planiti proti nam. Bil sem previden in sem to preprečil. Shatterhandova pest ga je podrla na tla. Mrtev pa ni, temveč le onesveščen. Brž ko se zave, bom naprej z njim govoril. Doglej se vam nič ne zgodi, ako boste na miru. Če pa poskusite bežati ali če počí en sam strel pri vas, dobite takoj na stotine krogel. Končal sem. Hov!»

Ta pretnja je učinkovala. Komanči so se strnili v ozek, gibljiv kup, a drugače so mirovali. Ko sem se vrnil in pokleknil ob Nale Masiuvu, da bi ga preiskal, mi je rekel komandant:

«Ali vas je hotel res zabosti? Dobro, da mene ni bilo na vašem mestu. Z menoj bi se mu bilo posrečilo.»

«Hm! Kdo ve, ali bi se mu bilo zdelo vredno, gospod.»

«Zdelo vredno? Ali naj to pomeni, da nisem vreden zbodljaja z nožem?»

«Hotel sem samo reči, da rdečkar napravi tako drzen in opasen poskus edino takrat, kadar je spoti spraviti človeka, ki se zdi nenavadno nevaren.»

«A tako! Kaj počnemo z izdajalcem, ničvrednežem? Predlagam, da ga sramotno obesimo. Zanikarnež, ki pre-

lomi na takem posvetovanju dano obljubo, mora na vsak način bingljati!»

«Na kratko obračunim z njim. Dobro, da ni pustil svojega leka v taboru. Vzamem mu ga raz vrat. To ga bo omečilo. Počakajmo, da se predrami.»

«Hm! Med tem vas lahko nekaj poprašam. Ko ste se z lopovom pogajali, sem vso zadevo še enkrat dodobra pretuhtal in pretehtal. Vsem vojaškim šegam se protivi, da bi take cigane premagali in pustili brez kazni. Mar res menite, da brez mene uženete Komanče?»

«Da. Vas ne potrebujem.»

«Tako rajši bi ne hodil v Llano. Kako daleč je treba v puščavo?»

«Dva dni hoda.»

«Strela božja! To je precej. Toliko živeža mi nimamo pri sebi. Ne zamerite, ako ...»

Vendar ga je bilo nekam sram, da bi bil dogovoril. Meni pa ni bilo nevšečno, če bi se iznebil njega in njegovih ljudi. Kaj jim je treba vedeti za oazo! Z veseljem sem dodal:

«Ako se vrnete? O, nič nimam zoper to.»

«To mi je pogodu. Moja prava naloga je gori na ravnini onkraj Zmotne grape. S tem Nale Masiuvom sem le zato skup trčil, ker mi je bil napoti. Tukaj ostanem samo dotlej, da obravnate s temi Komanči.»

«Tako ne boste odhajali brez dobička. Svoj plen dobite. Kaj naj počnem s temi rdečkarji. Mar naj jih vlačim s seboj po Llanu, jih napajam in krmim, jih stražim kot ujetnike? Prepustim jih vam. Samo obljubiti mi morate, da jim podarite življenje.»

«Svojo besedo vam dam na to.»

«Well! Tak vzemite potepuhe s seboj, tja preko Ria Pekosa, da se ne vrnejo sem in mi ne napravijo zgage.»

Tam jim odvzemite konje in orožje pa jih izpustite. Velja?»

«Evo vam moje roke, da jim ne prizadenem nič žalega.»

Poglavar se je osvestil. Spočetka ni vedel, kaj je z njim, pozneje se je spomnil.

«Vidiš, da sem bil mož beseda?» sem mu dejal. «Sedaj si moj ujetnik.»

Pri teh besedah sem mu snel lek raz vrat in potegnil vžigalico iz žepa. Prestrašen je vzkliknil:

«Kaj hočeš početi z mojim zdravilom?»

«Sežgem ga.»

«Uf, uf! Ali naj se pogubi moja duša?»

«Drugega ne zaslužiš. Dano besedo si snedel in me hotel ubiti. Zato te zadene trojna kazen. Obešen boš! kos kože ti posnamem s temena in spalim tvoje vračilo.»

Smrt na vislicah je za Indijana najsrამotnejša. Rajši pretrpi počasne in hude, zato pa častne muke. In obe ostali grožnji sta bili največji, kar si jih moreš misliti. Posneti kožo s kodrom, brez katere ne moreš živeti v onostranstvu; in upepeliti lek — s tem ugonobim njega in njegovo dušo za zdaj in na vse vekomaj! Poskušal je potrgati debele vrvi in preplašeno vokal:

«Tęga ne storiš, tega ne storiš!»

«Pa bom!»

Podrgnil sem žveplenko in primaknil plamenček k vrečici, ki se je takoj zasmodila.

«Stoj, stoj!» je ručal. «Vzemi mi življenje, samo dušo mi pusti. Kaj naj storim, da mi uslišiš prošnjo?»

Odmaknil sem šibico, rekoč:

«Ena sama pot je, da rešiš sebe in svojo dušo.»

«Katera? Povej brž!»

Oči so mu buljile od strahu in groze iz jamic, kajti imel sem že drugo biglico v roki.

«Zapovej svojemu moštvu, naj se vda ter izroči vse orožje!»

«Tega ne smem!»

«Torej umri in bodi uničen!»

«Klinček je zaplamtel in mošnjica se je pričela vnovič kaditi. Tedaj je poglavar viknil in kriknil, da se je daleč slišalo:

«Stoj, stoj! Takoj dam ta ukaz!»

«Prav! A nikar ne poskušaj, da bi me varal. Dam ti trdno, neomajno besedo, da te ne bom prav nič več poslušal, če se boš le za hipec obotavljal. Govoril sem in ostanem mož beseda.»

«Storim, za trdno to storim. Naj bo vse pleme ujeto; moj lek pa se mora oteti. Kaj se zgodi z ujetniki?»

«Izpuščeni bodo, tudi ti.»

«In svoje leke obdržimo?»

«Da.»

«Tak naj pride sem Senanda-khasi*, drugi poglavar. Dam mu povelje in on ga izvrši.»

Šel sem zopet na slišaj in zaklical rdečkožcem:

«Poglavar Nale Masiuv hoče, naj pride nižji glavar Senanda-khasi k njemu, pa takoj!»

Vrnil sem se. Ko smo videli, da se je imenovani odzval, mi je poveljnik dejal:

«Kakšno moč imate nad temi ljudmi, blagorodje! Meni ne bi nikdar prišlo na um, da bi zažigal lek.»

«Saj to sem vam povedal: navade in nazore rdečkožcev je treba poznati. Na ta način smo oboroženi zoper mnoge nevarnosti, ki nepoznavalci zabredejo vanje.»

Senanda-khasi je stopil k načelniku, ne oziraje se na nas, in sedel tik njega. Pomenek je tekel potihem, a živahno. Potem je nižji glavar vstal in mi rekel:

* Kača mokasinka.

«Old Shatterhand je nas vse tokrat premagal z enim samim udarcem in pa s svojo lestjô. Toda prej ali slej napoči boljši dan, ko bo veliki manitu nam bolj naklonjen. Pripravljeni smo, da se uklonimo ter oddamo orožje. Kam naj ga položimo?»

«Po deset in deset naj jih pride sem in naj ga odlože z vsem strelivom poleg načelnika. Ali zapomni si: Kdor prikrije eno samo orožje, bo ustreljen!»

«Odšel je, in skoraj zatem so prihajali Komanči v skupinah ter odlagali puške, nože, tomahavke, puščice, loke, sulice, smodnik in svinčenke, mrko zroč. Ko se je vse to izvršilo, sem dejal poveljniku:

«Ujetnike izročim vam. Vaša naloga je, skrbeti za to, da vam nobeden ne uide.»

«Bodite brez skrbi, gospod! Sem vesel, da jih imam. Najprej jih vzamem v našo sredino in jih povežem z njihovimi jermeni.»

Medtem ko so njegovi vojaki to opravljali, sem stopil nekoliko naprej, si nastavil dlani kot zvočilo na usta in zaklical Surehandu:

«Sis inteh il penijil khu... Apači naj pridejo!»

Razumel je in čez nekaj minut njim na čelu pridirkal nizdol. Stopil sem mu naproti. Razjahal je in vprašal:

«Videli smo, da vas je hotel glavar zaklati. Ampak dobro ste mu dali. Kaj sedaj? Pa saj tu leži vse orožje, Indi pa so obkoljeni od dragoncev. Kako ste jih ugnali?»

«Pretil sem, da požgem Nalemasiuvov lek.»

«Prav je! Tepci, zakaj pa so tako praznoverni! A kaj počnemo z njimi? Nerodno jih je vlačiti s seboj. Pa tudi za oazo bodo zvedeli.»

«Poveljniku je prišla modra misel, da bi se vrnil. Izročim jih njemu, da jih šele onkraj Pekosa izpusti.»

«Well! Odjašemo torej sami brez dragoncev za Vupo Umugijem. A kdaj?»

«Tu nimamo nobenega posla več. Konji so pili, mehovi so polni. Lahko takoj odrinemo. Samo od ljubega komandanta se prej poslovimo.»

Zasedel sem konja ter odjezdil s Surehandom k njemu.

«Se že odpravljate, gospôda?» je vprašal. «Īstinito žal mi je, da ne moremo ostati dalje vkup!»

«Tudi nam», sem velel in mu stisnil roko.

Postavila sva se na čelo svojim Apačem in odjahali smo. Źe nekaj minut kesneje nismo mogli, oziraje se nazaj, več opaziti ‚sto dreves‘. Po široki in globoki gaži Najinskih Komančev stopaje smo prišli od kola do kola. Te kaŹipote naj bi pozneje Apači domov grede populili in odnesli s seboj, da ne bi motili drugih potnikov. Ćim dalje smo prodirali, tem oŹe smo oklepali kaktovo past, kamor smo gnali Komanče.

V KAKTOVI PASTI

Po solncu sodeč je bilo že več ko štiri ura, rdečkarjev pa še nismo dobili na spregled. A njih sled je bila še tako omladna, da niso mogli biti nad tri angleške milje pred nami. Izpodbodli smo konje v dir in skoraj mi je pokazal daljnogled na južnovzhodnem obzorju krdelce jahačev, ki so se po vsej priliki ravnali po vtaknjenih preklah, saj so bili natanko v našem pravcu.

«Ali so res Najini?» je dvomil Old Surehand. «Premalo jih je!»

«Nič ne de. To je zadnja straža. Paziti mora in Vupi Umugiju javiti naš prihod. Ako pravim ‚naš‘, mislim seveda dragonce. Saj o nas se mu niti ne sanja.»

Požurili smo se še bolj in v kratkem se je izkazalo, da imam prav. Ko smo jih namreč mogli zaznati s prostim očesom, so malce postali. Tudi oni so nas sedaj uzrli, nato pa nam jadrno izginili izpred oči. Vsekakor so hiteli poročat Vupi Umugiju, da dragonci prihajajo. Na tako razdaljo nas niso mogli spoznati niti šteti.

Nam je bila njih naglica samo pogodu, ker tako smo mogli z nočjo doseči točko, ki je bila zelenici najbližja. Ko smo dospeli tja, se je bilo zmračilo. Naprej nismo smeli, ker so se Komanči brez dvoma tudi nastanili in nismo mogli imeti namena, da bi že sedaj trčili nanje. Odtod pa do kaktovišča, v katerem smo jih želeli ujeti, je bilo še dober dan ježe. Pustil sem potakem pet Apačev na mestu za stražo, z ostalimi pa se napotil v oazo, ki smo jo dosegli v eni uri.

Vinetu se s svojimi Apači še ni mogel tja vrniti. Tudi Krvavega lisjaka, ki jim je bil za vodnika, še ni bilo nazaj. Parker in Hawley sta bila nejevoljna, ker sta tako dolg čas prodajala. Potolažil sem ju z drugim jutrom, ko bi se nam priklopila. Videč, da očka Wabble ni prišel, je Parker poizvedal:

«Kje pa je stari kravar, gospod? Zakaj se ne pokaže?»

«Najini so ga ujeli.»

«Tri sto zelenih! Ali res? Je pa že spet kako neumnost naredil!»

«Pa še kakšno! Lahko bi nam bil prekrizal ves načrt. Ako se nam je obnesel, ne gre njemu zasluga.»

Grmel in treskal je na starega hlamudra, dokler se ni prikazal črnc Bob. Ko nas je zagledal, je veselo kriknil:

«O, a, masa Shatterhand in masa Surehand zopet tu. Maser Bob že ve, kaj storiti: čevlje prinesti.»

Ko smo se preobuli, sem vprašal Boba:

«Kako je s Šiba-bigkom? Je li še tukaj?»

Nepopisno se je nakremžil in odvrnil:

«Šiba-bigk je proč.»

Pri tem se je zarežal in širom odprl usta, da si mu videl skozi krasno vrsto zob v nebo. Hotel si je privoščiti šalico z menoj. Pristal sem na to in na videz prestrašeno vprašal:

«Proč? Pa ne da bi bil zbežal?»

«Oho, zbežal je.»

«Čuj, Bobek, to te bo stalo življenje! Ustrelim te, ako je zares ušel.»

«Masa Shatterhand ustrelil Boba. Šiba-bigk je proč, čisto proč. Masa Shatterhand naj pride in pogleda!»

«Tu je krogla, ki ti jo zapodim v glavo, če ga ni v izbi.»

Potegnil sem samokres in mu ga pomolil pod nos. Potem sva stopila v hišo. Odpahnil je duri in pokazal noter, rekoč:

«Poglejte. Nikogar ni!»

Kar sem videl, me je skoraj v smeh spravilo. Mladi polglavar je slonel ob steni in besno strmel proti nama. Prav za prav se ni naslanjal na steno, temveč je bilo nekaj med njim in njo. Namreč osem dolgih palic, ki jih je zamorec sestavil liki zvezdo, jih spojil z jermenom in jih privezal rdečkarju na hrbet. Zvezda je bila tolikšna, da je nosilcu štrlela od tal daleč preko glave in prek bokov. S to šmen-trgo seveda Šiba-bigk ni mogel do vrat. Udoben ta položaj ni mogel biti, odtod pač njegovi srditi pogledi.

«I, saj je tukaj!» sem se delal osuplega napram Bobu.

«Kakopak!» se je radostno muzal. «Bob se samo šali.»

«Pa kaj si mu natvezel na pleča?»

«Masa Shatterhand naj vidi! Indijanca ne smem tepsti ali usmrtiti in tudi ne izpustiti. Masa Bob je pameten in premeten pa mu je naprtil prekle na grbo.»

«Hm! Ali se ni branil?»

«Pa še kako! Ker pa je rekel masa Bob, da ga bo močno brljuzgal, je potlej miroval. Ali ni masa Bob prekanjen in zvit kakor muha na nosu?»

Prekinil ga je Šiba-bigk, ki me je nahrulil:

«Uf! Moj beli pobratim naj me takoj oprostí teh rant! Ali se spodobi takisto trapiti načelnika?»

«Tu nisi načelnik, ampak ujetnik.»

«Ne sedeti, ne ležati ne morem. To je muka!»

«Mislil sem, da se ne zmeniš za bolečine!»

«Pej! Saj ne trpim zaradi bolečin. Zakaj si velel temu črnogljju, naj tako postopa z menoj?»

«Jaz mu tega nisem ukazal.»

«Torej je napravil po svoji volji? Ubijem ga, brž ko bom prost!»

«Potem ne boš nikoli! Zapovedal sem mu, naj te razveže in lepo ravna s teboj. Imel si vsega, česar ti je bilo

treba. Da ti je oprtal drogove, si sam kriv. Dejal si, da pobegneš, ako le nanese prilika. Črnc je moral nate paziti in ti je z drogovi vzel to priliko. Ako bi mi bil dal besedo, da ne uideš, bi bil smel sedeti pod milim nebom in imeti vse časti, ki pritičejo poglavarju.»

«Te besede ne smem dati!»

«Smeš, ker ti tvoj beg ne bi nič koristil. Ti še ne slutiš, kaj se je danes pripetilo.»

«Ali smem zvedeti?»

«Prav za prav ne, pa ti vendar povem. Iz te odkritosti spoznaj, da smo si popolnoma v svesti svojega početja in da ti pobeg ne bi nič koristil.»

Čisto na kratko sem mu orisal, kako bomo vsak čas zvbili Vupo Umugija v kaktovo mrežo in ga ujeli. O Nalemasiuovi usodi mu nisem nič omenil. Šiba-bigk je odgovarjal zdaj pa zdaj s kratkim «uf!» Bil je toli preplašen, da ni vedel nič drugega reči.

«Povej mi sedaj, kaj bodo počeli vaši vojniki?» sem povzel.

«Branili se bodo. Hrabri so, niti na kraju pameti jim ni, da bi se vdali brez odpora.»

«Tako praviš ti, ker si tu v hiši, ne pa v mišlovki. Oni pa bodo tičali sredi kaktovja, ne da bi nam mogli prizadeti najmanjšo kvaro. Mi bomo kar počakali, da se omečijo. Vode imamo mi dovolj, oni pa nič.»

«In če se ne uklonijo?»

«Bodo pocepali od žeje.»

Lahen nasmešek mu je šinil preko obličja in dejal je: «Old Shatterhand je bistrumen, ali na vse pa le ni mislil.»

«Meniš? Ali veš za Komanče izhod, koder se nam izmuznejo?»

«Vem. Da si pomislil nanj, bi sedaj drugače govoril. Hov!»

Njegove poteze so kazale zaupanje. Za trdno mu je prišlo na pamet, kako se bodo Komanči rešili iz zagate. In to domisljico je smatral za izborno, kakor je svedočila besedica ‚hov‘.

«Hov?» sem povzel. «Ali si si tako svest svoje stvari? Ako domnevaš, da Old Shatterhand ni vsega preudaril, se motiš. Primemo jih ne samo od spred, ampak tudi od zad.»

«Uf!» je zadonelo kakor groza.

«No?» sem se nasmehnil. «Mar ni Old Shatterhand vsega pretehtal?»

«Jaz — ne — vem, ...», je dodal oklevaje.

«Jaz pa vem. Poznam izhodišče, ki na žalost obstoji samo v tvoji domišljiji. Na tihem si si rekel: ako tiče Komanči na sredi kaktovja, ne smejo še obupati. Saj imajo nože, da si z njimi urežejo pot iz nastave. Imam prav?»

«Uf, uf!» je jeknil poparjeno.

«Sedaj si se smatral za jako prebrisanega. Toda premisli, koliko časa bi trpelo, preden se dovrši takšen pot! Bil bi ozek in le posamezni bi ga mogli delati. Potekli bi dnevi. Meniš, da bi mi to mirno gledali?»

Niti črhnil ni.

«Jaz bi svoje moštvo razdelil in polovico poslal na drugi kraj kaktovja, da bi na ta način oklepal vaše vojnike od dveh strani. Pa še laglje se dá napraviti konec: v petih minutah ugonobimo vse Komanče, pa da ne bo stalo niti enega strela. Kaktovje zapalimo.»

«Uf! Tako bi morali vsi naši zgoreti! Tega Old Shatterhand ne napravi!»

«Le ne zanašaj se preveč na mojo dobroto! Hotel sem s tem samo povedati, da ni rešitve za vaše vojnike.»

«Ako jih na ta način obkolite, se morajo seveda vdati. Toda takisto obkoljenih jih ne boste mogli držati.»

«Zakaj pa ne?»

«Si pozabil, da pride Nale Masiuv?»

Obraz mu je bil zopet zaupljiv. V odgovor pa sem mu orisal usodo Nale Masiuva in njegove čete. Ko je slišal o zajetju pri „sto drevesih“, je povetil glavo in potrto dejal:

«Tako mi je šel ves up po vodi! Tudi če bi se mi posrečilo odtod pobegniti, ne bi mogel oteti Vupe Umugija niti njegovih borcev. Sicer jih hočete izpustiti, vendar poberete jim orožje in konje. Kako pa naj rdeči vojniki živé brez konj in orožja?»

«To je njihova skrb. Vi ste izkopali bojno sekiro. To se ne bi bilo zgodilo, da ste bili brez konj in orožja. Ako vam oboje odvzamemo, to ni rop, ampak pravilen plen. S tem vam obenem onemogočimo, da bi v doglednem času zopet mir kršili.»

«Uf! Vaš ukrep je slab!»

«Slab za vas, a drugega niste zaslužili. Le nase pomisli! Ako s kom kadiš pipo prijateljstva in miru ter oblubiš, da nikomur ne izdaš njegovega vigvama, potlej pa vendar prilomastiš z veliko tolpo vojščakov, da pokončaš vigvam in življenje, si zaslužil več, kakor pa da utрпиš le konja in puško.»

To je sprevidel ter otožno vzdihnil:

«Torej bom tudi jaz ob konja in puško!»

«Ne boš. Drag si mi in te štejem navzlic tvoji sovražnosti še med svoje prijatelje. Kar imaš, imej. Tudi glede Vupe Umugija in njegovih Indijanov bom po možnosti gledal, da jih ne bodo preveč pestili. Stvar je samo na tem, kako se bodo ponašali proti nam. Kakor se nadejam, bom

poglavarju dopovedal, da bi upiranje pomenilo blaznost. Moje razloge, upam, presodi on pametneje nego ti.»

«Nego jaz?» je zastrmel.

«Seveda. Ujetništvo sem ti želel kar najbolj olajšati in sem zahteval od tebe zgolj obljubo, da ne pobegneš. Pa si se branil, čeprav si videl in vedel, da vam tvoj beg utegne samo škoditi, ne pa koristiti.»

«Obljubil ti nisem, ker še nisem vedel, kar zdaj vem.»

Po kratkem pomenku mi je dal besedo, da ne bo bežal.

«Dobro! Ali kakšno poroštvo mi daješ za to?» Debelo me je pogledal. Zatem sem dostavil: «Na kristjanovo besedo se smem zanesti, na rdečkožčevo pa nikdar.»

«Bi ti verjel Vinetuju?»

«Njemu vse. Vendar on je izjema, po duši je kristjan.»

«Če rdečemu vojaku odvzameš lek v zastavilo, mora biti vselej mož beseda.»

«Pri tebi to ne gre, ker ne veruješ v moč leka.»

«Bova pa kadila pipo prisegel!»

«Tudi to ne zaleže za prisego. Z menoj in s Krvavim lisjakom si jo kadil, pa vendar si besedo snedel.»

Povesil je oči in otožno zašepetal:

«Težka je kazen, ki mi jo nalaga Old Shatterhand. Mojega telesa ne zadeva, pač pa mi navdaja dušo s perečo bolečino!»

Videlo se mu je, da je v istini prizadet. Zategadelj sem odvrnil:

«Slišal si, da te imam še zmerom za svojega prijatelja in pobratima. Zato se tokrat odrečem običajni svoji previdnosti in ti hočem zaupati. A srce bi mi bilo jako žalostno, če bi se vnovič prevaril v tebi. Boš utekel, ako te zdaj izpustim?»

«Ne bom.»

«Brez mojega dovoljenja ne ostaviš te zelenice?»

«Ne.»

«Tudi nikar ne poskušaj, da bi se prerinil po stezi skozi kaktovje do svojih Komančev in z njimi govoril!»

«Tega ne storim. Celo če bi prišli sem, bom molčal, dokler ne dobim tvojega dovoljenja.»

«Torej mi daj roko, kakor delajo možje in vojščaki, ki so preveč ponosni, da bi se pehali za koristjo, ki se dá doseči edino z lažjo!»

Storil je tako in mi še obljubil, da se ne bo osvetil Bobu. Zato sem mu snel prekle s pleč. Pretegnil si je otrple ude in šel potem z menoj na plano, kjer so se konji napajali za večer. Mama Sana je prinesla jed, potlej smo legli, zakaj drugo jutro je bilo treba ob zori na noge. Šiba-bigk se je zleknil med Surehandom in menoj, čeprav nisva zahtevala tako. Radovoljno se je hotel postaviti pod najino nadzorstvo in s tem dokazati, kako resno misli z obetom.

Zarana smo si napolnili vse mehove z vodo, si prekrbneli brašna ter odrinili. Ko sem se poslovil od Šiba-bigka, je Bob stal ob potu in me vprašal:

«Masa Shatterhand naj pove, ali Bob zopet pazi mladega indijanskega glavarja!»

«Ni potreba.»

«Tudi nič več droge na grbo naprtiti?»

«Tega pa celo ne. Obljubil je, da ne pobegne.»

Pri vsem tem vendarle nisem zanemaril potrebne previdnosti. Zunaj ob kaktovju je ostalo toliko Apačev, da so mogli stražiti petdeset ujetnikov, in poveljniku sem naročil, naj obenem gleda na Šiba-bigka in ga nikakor ne pušča ven. Zatem smo odjezdili, dve sto mož, več ko dovolj, da opravimo s Komanči. Tokrat smo vzeli tudi Parkerja in Hawleya s seboj.

Najprej smo poiskali mesto, kjer smo včeraj pustili pet Apačev za stražo. Brž ob svitanju so se šli razgledovat

po Komančih in po kratki ježi naleteli na prostor, kjer so taborili. Najini so bili že odrinili, torej tudi danes se jim je zelo mudilo. Naglo smo jo ubirali za njimi, tako da sem jih včasih dobil pred daljnogled. A toliko se jim nismo približali, da bi bili razločili, imajo li rdečkarji ali belce za petami. Za dragonce naj bi nas bili imeli.

Potekel je dan, a še nič pomenljivega se ni pripetilo. Šele proti večeru je vstal močan veter, kar se često dogaja v Llanu. Pihal je od severa, preletel velik del pušče in bil potemtakem precej pekoč. Pritiskal nam je sicer napol v hrbet, a nadlegoval nas je vendar, to pa ne samo z vročino, temveč tudi s svižem, ki nam ga je gonil v oči, ušesa, nos in usta. Parker je godrnjal, jaz pa sem mu rekel:

«Meni pa sapa prija. Zaradi Vinetuja mi je silo pogodou.»

«Kako to mislite?»

«Vidite, drobni pesek briše sled za Komanči. Da ni kolov, sploh ne bi mogli za njimi.»

«Pa kaj ima to z Vinetujem opraviti?»

«Tudi njegove stopinje bodo zametene. Vinetu mora kole izpeljati vse do pastí, jelite? Jahati mu je torej konček v kaktovje, kjer kanimo uloviti Komanče. A notri ne sme ostati, temveč se zopet vrniti. Na ta način bi rdečkarji opazili, da drži sled iz kaktovja. Ker imajo Vinetujeve stopinje za šiba-bigkove, bi mislili, da je ta zašel in da to ni prava pot v kaktišče, ampak ona nova, ki bi jo videli ob strani. Torej ne bi šli v nastavljeno past, temveč po novi gaži. Kam pa ta drži, Mr. Parker?»

«Seveda proti nam.»

«Gotovo. Vinetu ne ostane tam, ampak poišče nas. Izpočetka bi se oddaljeval ob robu, potlej pa krenil nazaj h kolom. To bi oni zapazili, če bi ga sledili, in lahko si mislite, kako hitro bi jim to vzbudilo sum. Uspeh našega

naklepa bi bil na prevesici. Sedaj pa vam pihne veter in uniči vse sledove. Vinetu bo tega tako vesel, kakor jaz.»

Parker je hotel nekaj pripomniti, a jezik se mu je zdajci spotaknil, ustavil je konja, pokazal z roko naprej, nato pa hitel:

«Komanči so se obrnili! Bogme, nekaj so zasumili in se okrenili. Tamle gredo, tamle gredo!»

Ta preplašeni klic je zasukal našo pozornost na obzorje pred nami, kamor se v zadnjih minutah radi razgovora nisem oziral. Ondi so bili vsekakor ljudje na vidiku. Se li gibljejo, nismo mogli dognati s prostim očesom. Vzel sem torej daljnovid. Po nekaj trenutkih sem mogel reči:

«Nič se bati, to je Vinetu.»

«Ali ga morete spoznati, gospod?» je vprašal Old Surehand.»

«Sedaj še ne.»

«Torej je treba vendar previdnosti. Ko bi bila zadnja straža Komančev!»

«Ta bi se premikala, oni ljudje pa so polegli.»

«Ali ne morejo sovražniki tega napraviti?»

«Že. A Vinetu mi kaže, da je on. Tukaj imate zopet priliko, da spoznate bistrice in opreznost apaškega poglavarja. V loku je jahal okoli svojih Komančev in se jim potlej za hrbtom ustavil, da bi nas počakal. Kajpak si misli, da bi mi njegovo moštvo utegnili imeti za Najjine, zategadelj je svoje krdelo razpostavil na poseben način. Iz tega se dá zanesljivo sklepati, da je on. Náte moj daljnogled in se prepričajte, Mr. Surehand!»

Storil je tako in pritrdil:

«To je vsekakor zvito, jako premeteno od njega! Moštvo tam zunaj ne leži na kupu, temveč tako, da tvori obliko puščice.»

«Kam pa je naperjena ost?»

«Ne proti nam, ampak proti jugovzhodu.»

«Ta strelica naj znači smer, kamor nam je kreniti. Vinetu nas torej opozarja, naj mirno in brez skrbi jašemo naprej. Ta svojstvena razvrstitev Apačev nam ne pripoveduje samo, da imamo Vinetuja pred seboj, marveč oznanja tudi, da gre vse po naši želji.»

«Samo en pomislek mi roji po glavi, namreč: voda.»

«Vem, kaj hočete reči. Če hočemo Komanče ugnati z žejo, moramo skrbeti, da je sami ne bomo trpeli.»

«Tako je. Za danes smo sicer še preskrbljeni, ali lahko še mine jutrišnji dan, preden opravimo z Vupo Umugijem. In potem potrebujemo zopet cel dan, prej ko dospemo v zelenico. Za dva dni pa, žal, nimamo vode s seboj. Povrhu pa še to, da jo bodo Komanči še bolj potrebovali ko mi.»

«Res, toliko vode gotovo nimamo s seboj, a vendar ne bomo žejni. Vaš pomislek sem že davno sam pri sebi odpravil. Pravcati vetrnjak bi bil, da sem skoval načrt, pri katerem bi se sešlo nad tri sto konj in mož v puščobnem Llanu, in pozabil skrbeti za pijačo. Dobimo je iz zelenice.»

«Na kakov način? Dan hoda je daleč odtod, potakem morata preiti vsaj dva dni, preden se vrnejo naši ljudje. To je hudol!»

«Motite se. Tem slom se ni treba vračati.»

«Hm! Prav nič ne slutim, kako pojde to.»

«Povsem enostavno, gospod: verigo konjikov sestavimo. Naši Apači imajo cel kup mehov pri sebi, k temu se še pridružijo Lisjakovi. Pošljemo jih v zelenico, za kar ni treba kdo ve kaj moštva, pač pa mnogo konj. Ti možje se razpostavijo v določenih presledkih v eni črti, ki drži od nas do zelenice. Nobenemu možu in nobenemu konju ni treba delati celotne poti, temveč iti le od postojanke do postojanke.»

«Ne zamerite, gospod! Vi na vse mislite. Ali ste se porazgovorili z Vinetujem?»

«Nisem. O tem nisva niti črhnila. Toda midva se pozna in veva, da nobeden ne pozabi potrebnih ukrepov. Pa kaj je to? Apači so brez konj! Sam Vinetu ima svojega. Ha, si morete misliti zakaj, Mr. Surehand?»

«Ne morem», je odgovoril.

Med tem pomenkom smo seveda jahali in se tolikanj približali Apačem, da smo jih jasno razločili, Strelico so bili razdrli, se tiščali vkup in zrlji nam nasproti.

«Sedaj boste vdrugič spoznali, da je bila vaša bojazen prazna», sem izjavil Surehandu. «Vinetu je tudi poskrbel, in sicer še pred menoj. Midva se po navadi vselej ũjemava v svojih odlokah.»

«Menite, da je že poslal konje in mehove v zelenico?»

«Da. Vidite, kvečjemu šestdeset mož ima pri sebi, tudi Krvavega lisjaka ni več tu. Ta je šel za trdno z ostalimi v oazo po vodo.»

Ko smo dohiteli v nekaj minutah Vinetuja in njegovo moštvo, je stopil k meni, češ:

«Moj prijatelj Charley me je razumel, ko je opazil našo razvrstitev. Hotel sem mu reči, da nismo Komanči.»

«Koliko so pred nami?»

«Ūrno so jahali, ker jih žeja, pa bodo morali skoraj ustaviti, kajti solnce je na obzorju.»

«Da, v četrti ure bo mrak. Koliko časa je jahati odtod do kaktovja?»

«Dve uri.»

«Torej ne pridejo nocoj. To je dobro za nas, saj na ta način jih dobimo jutri za dne v nastavo. Vojniki mojega rdečega pobratima nimajo svojih konj pri sebi. Vinetu jih je poslal z mehovi v zelenico?»

«Tako je. Krvavi lisjak, ki pozná premo pot, je z njimi, da jih razpostavi v presledkih in označi pot s koli, ki so nam preostali. Ali mehovi imajo premalo s seboj.»

«Tàk pošljemo še naše za njimi, čim se utaborimo. Saj s tem si tudi računaj?»

«Sem. Vstala je sapa in zavela pot za menojo. Nakana se nam torej imenitno posreči. Sedaj moramo naprej, da ostanemo Komančem čim bliže, če namreč jutri dospo do pastí in zajezdijo v kaktišče, moramo biti takoj za njimi, da se nam ne izmuznejo, ako bi se jim vzbudil sum.»

Zajahal je vranca in napotili smo se dalje. Njegovo moštvo je teklo za nami, in sicer tako, da smo se mogli držati potrebne brzine. Še ko se je zmračilo, smo jezdili naprej od kola do kola, dokler nismo dejali, da je treba obstati, če nočemo trčiti na neprijatelja.

Veter je medtem pojema in skóraj docela polegel. Tema je bila samo dotlej, da je vzšel lunin krajec. Že popred so bili prazne mehove natovorili na konje, s katerimi so nekateri Apači odrinili ob mesečini. Vinetu jih je spremil do prve postojanke, ki jim ni bila znana, Tako je bilo vse nujno ukrenjeno in smeli smo se izročiti spancu, ki nam je bil zelo potreben. Ko se je Vinetu vrnil in legel k meni, sem že spal.

Drugo jutro je bil prvi na nogah. Z zajtrkom se nismo mudili, saj smo lahko spotoma jedli. Samo napili smo se in dali prebitek konjem, ki pa jim to kajpak ni zadoščalo. Poslednji mehovi so bili na ta način prazni in Vinetu jih je tako poslal po nekaterih svojcih proti konjiški verigi. Spremljati jih ni bilo treba, ker ni bilo več tema, samo smer jim je pokazal.

Sedaj smo se vnovič podili naprej, in sicer tako, da so pešci zaostali. Pridno sem gledal skozi cev in se v kratkem preveril, kako močno smo se snoči približali Ko-

mančem. Dohiteli smo namreč že čez četrť ure na mesto, kjer so prenočili, ter opazili, da so tik pred nami odrinili. Skoraj nato sem jih ugledal. Tudi Vinetu je vzel svoj daljnovid v roko. Motril jih je malo časa in zadovoljno pripomnil:

«Prav počasi jašejo. Moj pobratim to vidi?»

«Da. Konji so jim od dvodnevnne ježe brez vode močno opešali.»

«Tudi sami trpé žejo. Vendar se bodo dolgo branili, da bi se nam vdali.»

«Za Vupa Umugija imamo še večji pritisk od žeje.»

«Moj pobratim méni leke komanškega poglavarja. Pametno je bilo, da jih je s seboj vzel, ko je šel skozi ‚Zajčji dol‘. Zmaga nam bo lahka in povratek udoben, ker je Old Shatterhand ujel Nale Masiuvove Komanče ter izročil dragoncem.»

To je bila prva beseda, ki se je o tem med nama sprožila. Če ni bilo niti Nale Masiuva niti konjenice, se je moralo to protiviti njegovim domnevam, vendar me sinoči ni vpraševal. Kdo drugi ne bi bil prej miroval, dokler mu jaz ne bi bil vsega obrazložil. On pa ni izgovoril niti enega vprašanja ter s svojim izrednim ostrcem vse uganil, kakor so svedočile njegove sedanje besede. Te so mi dale priliko, da sem mu zdaj pojasnil, kako nam je prišel Nale Masiuv v roke in kako smo se ga potem iznebili. Na koncu mojega poročila je zadovoljno «ufnil» in zatem dodal:

«Moj pobratim je prav ravnal. Vsi ti rdečekožci bi nam bili v breme, že zbog vode, pa tudi beli konjiki, ki nam jih ni treba, da ulovimo Vupa Umugija. Nale Masiuv je zadosti kaznjen z izgubo svojih sedelnikov in je izgubil tudi puške svojih bojevnikov. Vinetu bo zvedel, ali je

poveljnik ostal mož beseda in jim pustil življenje. Ako ni, poplača z glavo. Hov!»

S tem je bila ta stvar opravljena.

Razdaljo do kaktišča, ki naj bi bila mišnica za Komanče, je Vinetu precenil na dve uri. Potrebovali pa smo tri, ker so opešani Najini polagoma tevsali. Venomer smo bili toliko za njimi, da nas niso zapazili in da smo jih mogli videti z daljnogledom. Jahali so na široko vstric in zaporedoma. Po treh urah so se na mah strnili in stvorili ozko črto.

«Ha, odločilni trenutek je napočil!» sem rekel Vinetuju. «Nič se ne ustavljajo, torej ne slutijo nič hudega.»

«Istina,» je prikimal, «do tesne vrzeli so prišli, ki vodi v kaktovje. Pregledati ga ne morejo in menijo, da pač ni bog ve kako široko, ker je šiba-bigk očitvidno skozi jahal. Razen tega pa jih tudi žeja žene noter. Koder raste kakt, mora biti vlaga. Bržkone upajo zadaj najti zelenico, saj ne vedo, da je vlaga, ki je rodila to rastjè, le podzemska in jako pičla.»

V kratkem smo tudi mi uzrli kaktovje, ki mu niti na levi ne na desni niti zadaj nisi videl konca. Ozka, svetla proga je držala vanje in tvorila nekako pot, ki je imela tako nerodovitna tla, da niti najmanjša koreninica ni našla potrebne hrane. In vprav tu, kjer se je začejala ta praznina, je bil dal Vinetu zapičiti preklo: tako so morali biti Komanči prepričani, da se jim je ondi zariniti v kaktišče.

To so tudi zares brez pomislekov napravili in bili so že tako daleč notri, da so nam izginili izpred oči, ko smo dospeli na rob bodičaste šume. Tam smo razjahali. Konje smo nad streljaj vstran zaklinili, da ne bi bil kateri poškodovan ob morebitnem spopadu, sami pa smo se posta-

vili tako, da smo stezò od vhoda pa daleč notri docela ovladali.

Ta prehod je bil od kraja kakih dvajset korakov širok, a že na sežaj naših risanic se je tolikanj zožil, da je imelo kvečjemu pet jezdecev na tesnoma porèd prostora. Če bi torej Komančem smuknila blazna misel na um, da bi nas napadli, bi šestina naših z lahkoto naskok odbila. Naše krogle bi podrle samo sprednje, pa bi se nakopičila gomila, ki drugi ne bi mogli preko nje.

Takisto se nam je slednjič obneslo, da smo zmamili sovraga v izvrstno zadrigo. Mirno smo smeli čakati, kaj bo sedaj. I kaj neki drugega kakor obrniti bodo morali, bržko zadenejo na mesto, kjer se pot neha. Čakali smo dve uri in še črez. Komančev ni hotelo biti nazaj. Na koncu tira vsekakor niso takoj obrnili, marveč so se posvetovali. Ali priti so morali, o tem ni bilo dvoma. Upirali smo torej svoj pogled na točko, kjer naj bi se bili pojavili.

«Uf!» je slednjič jeknil Vinetu in namignil predse.

Njegovo bistro oko jih je prej uzrlo nego mi. Trudni in razočarani so počasi capljali. Še nas niso videli, ker smo sedeli na tleh in smo imeli svoje konje daleč zunaj v pustinji. Skoraj pa je obtičal dolgi, ozki sprevod. Zgledali so nas in vstali smo, da se jim pokažemo.

Ako so doslej menili, da imajo dragonce za seboj, so sedaj sprevideli, da so se motili. Iz tako neznatne razdalje so lahko spoznali, da imajo Indijance pred očmi.

«To je groza zanje!» mi je dejal Old Surehand, ki je stal blizu mene.

«Groza? Še ne», sem pripomnil. «Saj nas lahko še smatrajo za Masiuvove Komanče. Pa še tedaj se morajo zavzeti ob naši navzočnosti, ker so bili trdno prepričani, da Nale Masiuv podí dragonce pred seboj.»

«Radoveden sem, kaj bodo počeli.»

«Jaz si že kar mislim. Enega ali dva vojščaka pošljejo naprej, da poizvesta, kdo smo. Glejte, že prihajata!»

Dva sta se utrgala od njih in polahko petala proti nam.

«Hoče moj pobratim z menoj njima naproti?» je rekel Vinetu.

«No, pa pojdiva.»

Korakala sva prav tako polagoma v kaktišče, njima naproti. Opazila sta, da je eden rdeč in drugi bel. To ju je osupilo. Obstala sta. Namignila sva jima, naj prideta bliže, in sva šla dalje. Obotavlja je sta stopila naprej, a se zopet hitro ustavila.

«Moj pobratim Shatterhand naj govori!» je dejal Vinetu.

Ob takih prilikah je običajno meni prepuščal besedo. Najinoma sem zaklical:

«Vojnika Komančev naj le brez skrbi pristopita! Pogovorili se bomo in nič se jima ne pripeti, ako ne poskusita rabiti orožje zoper naju.»

Prišla sta. Pozval sem ju semkaj, drugače bi bila midva prišla Komančem na streljaj. Sestala sva se nekako na poli pota z njima, vendar čisto blizu nista marala priti.

«Vupa Umugi, poglavar Najinskih Komančev, vaju pošilja, da pozvesta, kdo smo mi», sem velel. «Ali me poznata?»

«Ne», se je odrezal starejši, oba pa sta s svetim strahom strmela v Vinetuja.

«Niti rdečega vojnika, ki stoji poleg mene?»

«Uf! To je Vinetu, glavar Apačev.»

«Jaz pa Old Shatterhand, njegov beli prijatelj in pobratim.»

«Uf, uf!» sta vzkliknila in me sedaj pazno motrila. Če ju je osupil že pogled na Apača, je presenečenje še zrastle ob mojem imenu. Ali prizadevala sta si, da bi to pritajila.

«Menili ste, da imate bele konjike za seboj?» sem povzel.

Nobenega odgovora.

«Za temi pa naj bi prišel Nale Masiuv?»

«Odkod ve to Old Shatterhand?» je vprašal starši.

«Še kaj več vem! Bele konjike ste hoteli zvabiti v pogibel in ste zdaj sami v njej. Glejta naprej! Ondi stoji tri sto bojevnikov, Meskalerskih Apačev, ki vas postrelé do zadnjega moža, če se boste branili.»

«Uf, uf!»

«Po nobeni ceni ne morete nazaj in tukaj skozi. Vdati se nam morate. Ako tega ne storite, boste postreljeni ali pa bedno skoprneli v kaktovju, odkoder vam ni izhoda!»

Spogledala sta se. Čeprav sta na vse kriplje skušala prikriti učinek mojih besed, se je vendar čutilo, da sta silo zmedena. Nato je vprašal dosedanji govorec:

«Kje so beli konjiki?»

«Meniš, da ti to povemo?»

«In kje je Nale Masiuv?»

«Tudi tega ne zveš. A zato te poprašam, kod hodi Šiba-bigk s svojimi petdesetimi Komanči.»

«Uf! Šiba-bigk! Tega ne vemo!»

«Mi pa vemo. Vi ste mislili, da ga sledite, pa ga sploh ni bilo pred vami.»

«Zakaj ne?»

«Dva dni ste jezdili ob kolih, ker ste mislili, da vam Šiba-bigk kaže pot. A ne on, temveč Vinetu je kólil, da bi vas speljal.»

«Uf! Je to res?»

«Old Shatterhand govori vselej po pravici. Šiba-bigk vam ni mogel pota kazati, ker smo ga prestregli. Tudi Nale Masiuv je z vsemi svojimi borci ujet. Prišel nam je

v roke in v oblast belih konjikov, ki smo jih svarili pred njim in pred vami. To povejta Vupi Umugiju.»

Preplašeno je buljil vame in kliknil:

«Vupa Umugi ne bo verjel!»

«To nam je vseeno. Res pa je le.»

«Mi vemo, da Old Shatterhand ljubi resnico. Ali kar nama je pravkar povedal, nama noče v uho. Bi hotel morda to poglavarju samemu povedati?»

«Tukaj ostaneva, dokler ne pride.»

Odšla sta, midva pa sva sedla. Ko sta dospela do svojih tovarišev, sva razbrala iz kretenj, kako je njima sporočilo učinkovalo na rdečkarje. Jezdecu so vsi razsedli. Črez nekaj časa se je približal posameznik: oni mož, ki je poprej govoril. Iz neke daljave nama je sporočil:

«Glavar Komančev je čul najine besede, pa noče verjeti. Iz vaših ust bi rad slišal.»

«Zakaj pa ne pride sem?»

«Tu je Old Shatterhand, in tu je Vinetu; zato Vupa Umugi ne mara biti sam.»

«Dobro, po dva in dva. Naj še koga privede.»

«Apanačka, drugi načelnik Najinov, bo z njim.»

«Nama je prav.»

«Old Shatterhand in Vinetu imata orožje pri sebi. Torej smeta tudi Vupa Umugi in Apanačka prinesiti svoje?»

«Tudi s tem se strinjava.»

«Nobene zvijače se jima ni bati in se bosta smela svobodno vrniti, kadar se porazgovorite?»

«Da.»

«Verjeli bomo, če Vinetu in Old Shatterhand obljubita s svojo besedo.»

«Obljubim. Hov!» je odgovoril Vinetu.

«Jaz pa sem že rekel in mi ni treba še enkrat obetati.»

Odšel je. Radoveden sem bil na Apanačko, ki je moral biti spricho svojega imena odličen vojščak. V komanščini namreč «apanačka» pomeni moža, ki je v vsakem oziru čvrst in dober.

Ni trajalo dolgo, pa sta prišla oba ponosno in pokonci kot ljudje, ki se zavedajo svoje prednosti. S tem držanjem sta naju hotela dirniti, kar pa se jima seveda ni moglo posrečiti. Brez besedice sta se usedla nama nasproti in položivši puške na kolena, hladno zrla v naju. Apanačka je bil mlad, ne previsok, a krepke postave. Zaman sem mu iskal indijanskih potez v obrazu. Niti poševnih oči ni bilo niti štrlečih ličnic. Temni dolgi lasje so mu bili na temenu zvezani. Prav za prav so se mi zdeli kodrasti, samo z negovanjem so se zravnali in napeli. Navzlic temni polti njegovega obličja sem čutil, kakor da mu leži na zgornji ustnici, na bradi in licih svojevrstni modročrni sijaj, kakršnega opažaš pri možeh s krepko, črno brado, kadar so obriti. Ali ima ta Apanačka — nasproti vsem indijanskim plemenom — toli gosto brado, da se mora briti? Odkod jemlje milo? Kakor znano, se Indijanci ne brijejo, marveč si pulijo redke kocine vse dotlej, da več ne poženejo. Ta Indijan se mi je takoj prikupil.

Ako se sovražni poglavarji sestanejo, ne izpregovori najodličnejši najprej. Čim bolj se čisla, tem dlje molči. Tu velja domneva, da se bo prvi oglasil tisti, ki mu je največ do pomenka. Vupa Umugi je po vsem videzu kanil delati tako, kakor da mu ni čisto nič do sporazuma. Molčal je.

Ozrl sem se na Vinetuja in njegov pogled mi je dejal, da nikar ni voljan pričeti. Zategadelj sem čakal nekaj časa, ker pa se ni nič pripetilo, sem se zleknil in si podložil roko pod glavo, kakor bi hotel počivati ali celo za-

spati. To vedenje ni zgrešilo svojega namena. Vupa Umugi se je bodrilno ozrl v Apanačko, nakar je ta rekel:

«Old Shatterhand in Vinetu, glavar Apačev, sta hotela z nama govoriti.»

Jaz sem ležal še naprej in se nisem zmezil. Tudi Vinetu je bil tiho. Zato je Apanačka ponovil:

«Old Shatterhand in Vinetu, glavar Apačev, sta hotela z nama govoriti.»

Tudi tokrat ni dobil odgovora. Tedaj je ponovil svoje besede še enkrat. Nato sem se vzel polagoma pokonci in rekel:

«Čudno se mi zdi, kar slišim. Midva nisva hotela z vama govoriti, marveč sva bila vprašana, bi li marala povedati Vupi Umugiju, kar se je njegovima sloma zdelo neverjetno. Dovolila sva, da sme priti sem, a sedaj sedi tu, kakor da ne mara nič slišati. Čemu molči in prepušča besedo Apanački? Ali ni sam zadosti pameten? On, ne pa Apanačka, je želel z nama govoriti. Ako nič ne zine, je nama tudi prav. Mi imamo vode dovolj in mesa, kolikor ga potrebujemo. Ako ima toliko časa kot midva, naj kar naprej molči!»

Storil sem, kakor da hočem zopet leči. To je zaleglo. Vupa Umugi me je namreč pozval:

«Old Shatterhand naj sedi in čuje moje besede!»

«Poslušam!» sem odvrnil na kratko.

«Old Shatterhand je trdil, da je Nale Masiuv s svojimi borci ujet?»

«Tako pravim in gola resnica je.»

«Šiba-bigk je tudi zajet, ka-li?»

«Tudi.»

«Tega ne morem verjeti!»

«Pa nikar!»

«Kako moreš tako zapored naleteti na Šiba-bigka, na bele konjike in na Nale Masiuva. Takega slučaja ni.»

«To ni bil slučaj, ampak preudarek.»

«Preudarek? Potemtakem bi bil moral ti vse vedeti, kar so sklenili vojniki Komančev!»

«To sem vedel, in sicer od tebe samega.»

«Uf! Od mene samega?»

«Ob ‚sinji vodi‘ sem to slišal od tebe.»

«Uf! Vupi Umugiju prisojaš veliko množino lahkovernosti!»

«Nikakor ne. Pač pa ti pripisujem še večjo množino neprevidnosti. Naravnost gluhi in slepi si bil ter si opustil vse, kar pritiče izvedbi načrta, kakršen je bil vaš.»

«Kakšen načrt?»

«To vprašanje je smešno!» sem odgovoril. In potlej sem mu razpredel potek vseh dogodkov od trenutka, ko je Vinetu zalezel dva komanška vojščaka, slišal o nameravanem napadu na zelenico in sklenil opozoriti Krvavega lisjaka ter mu pomagati. Vupa Umugi me je večkrat prekinil z osuplimi, prestrašenimi vzkliki. Nato sem mu orisal, kako sem Nale Masiuvu pretel z uničenjem njegove najsvetejše svojine, njegovega leka, ter ga s tem prisilil v predajo. «Tudi ti se nam enako vdaš. Zakaj tudi tebi vzamem lek!» sem pristavil, on pa se je škodoželjno nasmehnil, češ:

«Vzeti mi ga ne moreš, ker ga ne nosim pri sebi. Vupa Umugi nima samo enega leka, ampak jih ima več. A ni tako nespameten, da bi jih jemal s seboj na bojevanje, ker bi jih utegnil izgubiti.»

«Rekel sem, da ti jih poberem, in kar pravi Old Shatterhand, je vselej res. Boš že videl. Sicer pa, kako se sploh meniš izkopati iz svojega položaja, ne da bi se vdal. Se hočeš boriti?»

«Borili se bomo.»

«Samo poskusi! Ali jaz vem, da tega ne storiš. Celo če bi vi zmagali, bi morali skoprneti, ker nimate vode. Vendar zmaga je za vas nemogoča. Oglej se! Prostora nimate, da bi se razprostrli. Tako ste zgneteni, da mora vsaka naša svinčenka podreti nekoliko vaših. Mi imamo vodo, vi pa ne. Mi in naši konji smo čvrsti in čili. Vas pa žeja tare in vaše živali so na smrt upehane. Dobro si premisli!»

«Pa se bomo le borili!»

«Ne. Nepreviden si, ali blazen še ne.»

Povesil je glavo in dolgo molčal. Potlej me je potrto vprašal:

«Kaj bi vi ukrenili z nami, če bi se vam izročili?»

«Življenje bi vam podarili.»

«Drugega nič? Brez konj in pušek bi bili uničeni. Ne moremo jih dati.»

«Pa vendar jih boste dali, ako jih zahtevamo. Če vam pustimo življenje, je to več ko dovolj milosti. Ko bi vi zmagali, bi morali mi vsi na mučeniškem kolu umreti.»

Srdito je stisnil pesti in zarohnel:

«Da te je moral zli duh prinesiti k ‚sinji vodi‘! Da se ni to naključilo, bi se nam bila morala nakana posrečiti!»

«To je res, in zato menim, da me je dobri, ne pa hudobni duh tja privedel. Nobene nade nimate, da bi se nam izvili. Ako se ne podaste, ste izgubljeni.»

«Nismo! Pomisli, da smo ujeli morilca Indijancev, ki mu pravite Old Wabble! On je naš talec in mora poginiti, če storite kateremu naših kaj zlega!»

«Pa naj pogine! V roke vam je prišel, ker mi je bil nepokoren. Kdor pa me ne sluša, mi ni zanj.»

«Torej se strinjaš s tem, da naj umre?»

«Ne. Mislim le, da ne bom za njegovo rešitev ničesar žrtvoval. Ako ga ubijete, se vam krvavo osvetim: na to

se lahko zaneseš. Sedaj sem opravil in ti nimam nič več povedati.»

Vstal sem in Vinetu za menoj. Tudi Komanča sta se dvignila. Apanačka naju je nekam čudno motril: niti besno niti sovražno, skoro bi dejal dobrohotno. A prizadeval si je, da bi prikrikl svoje misli in čuvstva. Tem jasneje pa se je videlo, kako vse vre v Vupi Umugiju. Rojilo in razsajalo je po njem, dokler se ni zadril:

«Tudi midva sva končala! Še imamo izhode!»

«In ko bi jih imeli sto, vam ne bi nobeden koristil. Ako ne pojde drugače, zapalimo kaktovje.»

«Uf!» se je zgrozil. «Vinetu in Old Shatterhand hočeta med požigalce?»

«Pusti nezmiselna vprašanja! Govôri s svojimi ljudmi ter nam v kratkem sporôči, kaj ste ukrenili!»

«Zvedel boš.»

Pri tem se je okrenil ter odšel z Apanačko, nič več tako ošabno, kakor je bil prišel. Tudi midva sva se odpravila k svojcem, ki jih je mikalo čuti, kaj se je doseglo z obema načelnikoma.

Komančev nismo več pustili z vida. Najsi bi bil napad z njihove strani še tako nespameten, vendar je bilo računati tudi s to možnostjo. Razločiti smo mogli samo sprednje. Kaj se je pletlo zadaj, nam je bilo skrito. Vzel sem torej svojega konja in jahal po strani, da sem jih videl tudi od boka. Stalo je samo še kvečjemu trideset Komančev na mestu, drugi so se bili spustili zopet globlje v kaktovje. Obrnil sem se nazaj in sporočil to Vinetuju.

«Z noži si hočejo napraviti pot skozi goščavo», je dejal.

«Tako mislim tudi jaz, a se jim ne izide po sreči.»

«Ne. Posušeni kakt je trd ko kremen. Noži se bodo skoraj skrhalii.»

«Vendar ne smemo pustiti opreznosti v nemar. Še enkrat odjezdim, da jih bom opazoval.»

«Moj pobratim naj to stori, potreba pa ni.»

Parker in Hawley sta prosila, da bi smela z menoj. Jahali smo proti jugu do tja, kjer dela kakt proti vzhodu ovinek. Ob njem smo jo mahnili naprej. Podili smo pač eno uro v tej smeri in dospeli na peščeno zanožino, ki se je vlekla globoko v kaktov gozd. Obstali smo na njenem koncu. Z daljnogledom sem iskal Komančev. Zasedil sem jih kot drobcene pike daleč gori na severu. Kaj počenjajo, se ni dalo dognati, a vsekakor so se trudili, da bi se pretirili. Izkrčiti si pot skozi nepregledno bodičje — nemo-goča stvar! Vrnili smo se po isti poti nazaj.

GENERAL

Zapustivši omenjeno peščeno zanožje, smo hoteli zopet zaviti proti zapadu. Tedaj se mi je zazdelo, kakor da se daleč na jugu nekaj premiče po Llanu. Naperil sem daljnogled in razložil jezdarje. Šteti jih še ni bilo mogoče; čez malo časa pa sem ugotovil, da jih je osem in da imajo štiri tovarne živali s seboj. Merili so proti severovzhodu in so morali potakem priti po zadnji plati kaktišča, pred katerim so stali naši Apači. Ko bi Komanče zapazili in jim pomagali bežati skozi bodičje! Sicer sem smatral to za nemožno, vendar pa sem često doživel, da se po neznatnem slučaju nemožnost premení v možnost. Po sedanji smeri ne smejo naprej, marveč jih moram napotiti, da krenejo z nama na drugo stran kaktovja, zlasti ker sem sedaj opazil, da je polovica jahačev Indijancev.

Kateremu plemenu pripadajo? To je bilo treba ovedeti. Odjezdila sva toliko proti jugu, da sva bila v njihovem pravcu, in čakala na mestu. Tudi oni so naju sedaj zagledali, se za hip ustavili, da se pomenijo, in nato prijahali k nama.

Samo dva sta me zbudla v oči; eden belih in eden rdečih. Ta Indijanec je imel orlovsko pero v šopu, kar ga je ovajalo kot glavarja. Beli je bil suh dolgin med petdesetimi in šestdesetimi leti. Obleka mu je bila čudno sestavljena, napol civilna, napol uniforma, pa dolga sablja mu je bingljala ob boku. Iz primerne daljave sem razbral, da njegov obraz ni kdo ve kaj zaupanja vreden.

Nekoliko pred nama so obstali. Beli je nemarno mahnil z roko proti okrajcu svojega klobuka in dejal:

«*Good day, boys!* Kaj počenjata sredi te preklete puščave, hej?»

«Na sprehod jahava», sem se oglasil.

«Na sprehod? Posebna zabava! Če mi ne bi bilo sila iti skozi Llano, me živ krst ne bi spravil semkaj. Kdo in kaj sta prav za prav?»

«*Boja sva.* Saj ste nama sami poprej tako rekli.»

«Neumnost! Do takih muh mi ni. Če naletim na koga v divjini, moram vsekakor vedeti, kdo je.»

«Prav pravite.»

«Dobro! Naletel sem na vaju, torej...?»

«Midva sva tudi naletela na vas, torej...?»

«Čujte, vi se mi zdite poseben tič! Običajno nisem tako voljan, a danes naj bo izjema. Saj pač vidite, da sem častnik? Ali ste že slišali o slavnem Douglasu, generalu Douglasu, sem hotel reči?»

«Do zdaj še ne.»

«Torej nimate duha ne sluha o vojaški zgodovini Združenih držav! Ta general Douglas sem namreč jaz!»

Pri teh besedah se je silovito napihnil, česar pravi general po vsej priliki ne bi bil storil.

«Me zelo veseli, blagorodje!»

«Pri Bull-Runu sem se boril.»

«To vam dela vso čast.»

«Pri Gettysburgu, pri Harpers-Ferryju, pod gorovjem Chattanooga in v dvajsetih drugih bitkah. Vselej sem zmagal. Verjamete?»

Pri tem je tolkel po sablji, da je kar rožljalo.

«Zakaj ne?» sem odgovoril.

«Well! Kaj drugega vam ne bi svetoval! Sedaj jašem skozi Llano. Ti belci so mi sluge, ti Indijani pa moji vodniki. Njih poveljnik je Mba,* poglavar Čikasavov.»

En prst tega poglavarja je vsekakor več zalegel nego ves tako zvani general. Vprašal sem ga:

«So vojščaki Čikasavov izkopali bojne sekire proti kateremu rdečemu plemenu?»

«Niso», je odvrnil.

«Tako stoji Mba, poglavar tega miroljubnega plemena, pred velikim presenečenjem. Tamle onkraj kaktovja stoji namreč Vinetu, poglavar Apačev, z mnogimi vojniki, ki so obkolili Vupo Umugija, poglavarja Komančev, z njegovim moštvom in jih hočejo zajeti. Ali si hočeš stvar ogledati?»

«Tja grem!» je dejal in oči so se mu svetile.

«Vinetu?» je rekel ‚general‘. «Tega si moram ogledati. In kdo ste vi, gospod?»

«Meni pravijo Old Shatterhand.»

Debelo me je pogledal in čisto spremenil svoje vedenje:

«Dosti sem čul o vas, gospod. Me veseli, da sem vas spoznal. Náte roko, roko zmagovitega generala!»

Ponudil sem mu svojo, zadovoljen s tem, da radovoljno jašejo z nama. Mba ni niti žugnil, vendar mu je bilo poznati, da se čuti počaščen. Tem zgovornejši je bil Douglas. Vedeti je hotel vsega šmenta o sedanjem spopadu Apačev s Komanči, jaz pa sem mu dal samo najnujnejša pojasnila, ker mi ni godil: imel je izrazito sleparski obraz. Ko je čul ime Old Surehand, se je toli vidno zdrznil, da se mi je takoj posvetilo: med njima mora nekaj biti.

Ko smo dospeli do svojih Apačev, se niso malo čudili, odkod vsa ta družba, tolikanj opremljena, kajti tovorni konji so nosili polne mehove vode. Predstavil sem jih.

* Volk.

Vinetu je pozdravil Mbo z resničnim veseljem, generala pa od sile zadržljivo. Old Surehand je slednjega strmo gledal, zavzel se je ob vnanjosti tega moža, ga pa očitno prav nič ni poznal. Nasprotno pa se je oko namišljenega častnika malone s tesnobo upiralo vanj, in ta bojazen se mu je stoprav tedaj razpršila, ko je videl, da Surehand ravná z njim kakor s popolnim neznancem. S tem se mi je utrdilo prepričanje, da se je čuvati tega dedca. Prvo priliko sem porabil, da sem vprašal Surehanda na samem:

«Poznate li tega nazvi-generalá?»

«Prvič ga vidim danes.»

«Domislite se, je li res tako!»

«Res je. Pa zakaj me tako izprašujete?»

«V nekem stiku mora biti z vami. Stresnil se je, ko sem izrekel vaše ime.»

«Vsekakor ste se zmotili.»

«Določno sem videl. In poprejele vas je kar strahoma motril. Razvidno je bilo, kako ga ima, ali se ga boste vi spomnili.»

«Hm! Poznam vaše bistre oči, Mr. Shatterhand, a tokrat so vas varale. S tem Douglasom nimam nič opraviti.»

«On pa tem več z vami, kakor kaže. Na merku ga bom imel.»

«Le dajte! Boste videli, da imam prav.»

Solnce je peklo in palilo. Prišlo in prešlo je poldne, od Komančev pa nobenega odgovora. Potlej smo zaznali gibanje med njimi, znak, da so zopet vsi vkup. Vupa Umugi je sprevidel, da se ne da napraviti prehod skozi bodočo šumo. Preostajal mu je zgolj sporazumek. In res je v kratkem prišel neki Komanč in oddaleč zaklical, da želita oba načelnika še enkrat govoriti. Pritrdila sva in krenila na kraj prvega razgovora. Popred pa sem potegnil iz torbe

pri sedlu zdravila, prinesena iz ‚Zajčjega dola‘. Zapel sem si jih pod lovski suknjič, da jih ni bilo videti.

Toliko da sva sedla, je prihitel Vupa Umugi z Apanačko. Usedla sta se na svoje prejšnje mesto in si prizadevala kazati nezavzet in prostodušen obraz, a nista mogla prikriti velikih skrbi. Navzlic temu Apanačkove oči niso zrle osorno v naju, dočim so se staremu načelniku kar kresale od črta. Tokrat je Vupa Umugi pričel brez omecavanja:

«Je li Old Shatterhand še zmerom istega mnjenja?»

«Še vedno.»

«Govoril sem s svojimi vojniki in prišel, da bi nekaj predlagal. Vojne sekire zakopljemo in pokadimo z vami pipo sprave.»

«Dobro! Vidim, da si se spametoval. Ta pamet pa ti poreče, da smemo mi sprejeti tvoj predlog le z nekimi pogoji.»

«Uf! Pogojev ni!»

«Pač! Po vsem tem, kar se je zgodilo in kar ste se bili nakanili, menda ka-li ni dovolj, da nam ponudiš mir in odideš ko zmagalec? Pazi se!»

Tako strogo in srpo sem to izrekel, da je povesil oči. Malodušno je potlej dodal:

«Kaj zahtevate, da bomo smeli oditi?»

«Kakor sem povedal. Podarimo vam življenje in svobodo, poberemo pa vam konje in puške. Drugo orožje lahko obdržite.»

«Na to ne morem pristati!»

«Torej smo pri kraju in boj naj se prične!»

Hotel sem vstati, on pa me je naglo pozval:

«Stoj, ostani še tu! Ali si res tako gotov, da podležemo? Old Shatterhand meni, da more napraviti z Vupo Umugijem kakor z Nale Masiuvom!»

«Tako mislim.»

«Njegov lek si imel in ga lahko pridobil.»

«Mar nisem rekel, da pojdem tudi po tvojega?»

«Rekel si, dobiš ga pa ne.»

«Pju! Nič lažjega ko to. Vem, kje si ga pustil: v Kaam-kulanu.»

«Uf!»

«Pred tvojim šotorom visi, blizu onega šotora, pred katerim je privezan ujeti črnec.»

«Uf! Od koga je Old Shatterhand to zvedel?»

«Na svoje oči sem videl. Pazi, kaj napravim!»

Vstal sem, potegnil nož in narezal kup usahlega kakta. Potem sem se spet okrenil k Vupi Umugiju:

«Iz Alčeze-čija sem jezdil v Kaam-kulano in odtam prišel s tremi stvarmi: z zamorcem...»

«To ni resnica!»

«S tvojim najmilejšim konjičem...»

«Tega ne verujem!»

«In s tvojimi leki.»

«To je laž — debela laž!»

«Old Shatterhand se ne laže. Poglej!»

Odpel sem si suknjič, povlekel izpod njega leke in jih del na suhi kupec. Ko je glavar to videl, je kar izbuljil oči. Mišice so mu nabrekli, in videl sem, da bo v naslednjem trenutku šinil pokonci in pograbil leke. Urno sem prijel za samokres in mu zagrozil:

«Mirno sédi! Obljubil sem ti prost odhod in ostanem mož-beseda. Lek pa so moji in kakor hitro se spozabiš, te ustrelim!»

Onemogel se je zgrudil in ječal:

«To — so — res — moji — leki!»

«Zdaj zopet vidiš, da Old Shatterhand vselej ve, kaj pravi. Dal sem ti besedo, da bom ravnal s teboj kakor z

Nale Masiuvom. Reci hitro, se li podvržete z mojimi pogoji?»

«Ne... tega... ne... storimo!»

«Torej sežgem sedaj tvoje leke. Pozneje ti snamem skalp in nato boš visel. Hov!»

Vzel sem vžigalico iz žepa, jo podrgnil in podtaknil pod kakt, ki se je takoj vnel.

«Stoj! Moji leki, moji leki!» je tulil poglavar v strahu in grozi. «Podamo se, podamo se!»

Ker sem mu še vedno molil samokres, se navzlic svojemu razburjenju ni upal geniti. Ogenj sem pogasil in kar najsvečaneje izjavil, potegnivši drugo šibico:

«Čuj, kaj ti povem! Plamen sem udušil, ker si obljubil, da se vdaš. Ako se boš količkaj upiral, ga zopet zapalim in potem ne ugasne prej, nego leki dočista zgorijo. Te besede veljajo tako, kakor da sem jih podkrepil s pipo prisegel!»

«Vdamo se!» je zatrdil malone drhteč od bojazni. «Dobim svoje leke nazaj?»

«Da. V trenutku, ko vam vrnemo svobodo. Dotlej jih skrbno shranimo, a jih uničimo, čim napravite poskus, da bi se rešili. Tole zahtevam od tebe: takoj zdaj ostaneš pri nama, odložiš orožje in zvezan boš. Privoliš v to?»

«Moram; moram, ker imaš moje leke!»

«Apanačka se vrne k vašim vojnikom in jim sporoči, kaj si sklenil. Ondi, kjer so, pusté vse svoje orožje in pridejo posamez k nama, da bodo tudi zvezani. Napravijo tako?»

«Seveda, glavarjevi leki so jim prav tako sveti kakor njih lastni.»

«Dobro! Gotovo so žejni in dobijo vode. Zatem jim napojimo še konje ter odrinemo na mesto, kjer je več vode. Če boste poslušni, se utegne primeriti, da nekaterim pu-

stimo konje ali puške. Slišiš, da sem s teboj milejši, nego sem bil z Nale Masiuvom. Veljá?»

«Saj drugače ne gre, če hočem oteti leke in z njimi svojo dušo!»

«Torej naj Apanačka odide. Četrť ure časa mu dam. Ako po drugi četrti ure Komanči ne pridejo sem brez orožja, upepelim tvoje leke.»

Mladi glavar je vstal, stopil korak bliže in rekel:

«Dosti sem slišal o Oldu Shatterhandu. Nihče mu ni kos v moči in pameti. To smo tudi danes zvedeli. Apanačka mu je bil sovražnik, a se zelo veseli, da ga je spoznal. Ako ostane živ, mu bo poslej prijatelj in pobratim!»

«Živ? Saj ti je življenje podarjeno!»

Ponovno se je vzravnal, rekoč:

«Apanačka ni dete ali baba, temveč junak; življenja ne sprejema za darilo!»

«Kaj misliš s temi besedami? Ali se nam hočeš protiviti?»

«Ne. Tvoj ujetnik sem kakor vsi Komanči in se ne bom po robu postavljaj niti skušal pobegniti. Vendar Old Shatterhand in Vinetu ne bosta nikdar o meni rekla, da sem dolžan svoje življenje bojazni za leke drugega poglavarja. Apanačka ve, kaj je in kaj pritiče njegovemu imenu!»

Zasukal se je ter samozavestno odkorakal.

«Uf!» je zadonelo iz Vinetujevih ust.

To je bil vzklik priznanja, začujenja. Ako se je molčljivemu Apaču izvil tak izraz, ni mogel biti povod za to prevsakdanji. Tudi jaz sem se oziral za vrlim mladim poglavarjem, ki se mi je koj na prvi pogled prikupil in sedaj s svojim ponašanjem dokazal, da po mišljenju daleč prekaša svoje vrstnike. Kaj namreč kani, sem uganil in je uganil tudi Vinetu.

Sedaj se je vzkolehal tudi Vupa Umugi, polahko in narporno, kakor da ga tišči neko breme. Moral si je očitati, da je bil prisiljen vdati se brez obrambe sovražnikom, ki jih je mislil zmrviti. To je bilo za vrhovnega bojnega poveljnika Najinskih Komančev težko breme, ki se ga morebiti ne otrese svoj živi dan. Ko sem zopet shranil leke, se je nekako opotekal sem ter tja med nama. Kakor hitro sva se vrnila med svojce, se je dal voljno zvezati in na tla položiti.

Old Surehand je bil prvi, ki sva mu sporočila izid pogajanj. Nato me je takoj «general» zavzel. Slišal je, kaj sem povedal Surehandu, in me začel obsipati s hvalo, ki sem jo hladno zavrnil. Pri tem je kar z očmi požiral moji puški, česar na žalost nisem prècej opazil, marveč se šele pozneje zavedel. Zatem mi je dejal pritajeno:

«Zanimam se za vas in za vse, ki so z vami, tudi za Mr. Surehanda. Kako mu je pravo ime?»

«Tega ne vem», sem se odrezal.

«A njegove razmere gotovo poznate?»

«Ne.»

«Tudi ne veste, odkod je?»

«Tudi ne. Ako želite vse to zvedeti, vam dam dober nasvet: vprašajte njega samega! Mogoče vam pove. Meni ni, pa tudi nisem bil preveč radoveden.»

Okrenil sem se in ga pustil na cedilu.

Sedaj smo čakali, ali se prikažejo Komanči. Prvi, ki se je pojavil, ni bil rdečepoltec, ampak belec, namreč Old Wabble. Prijahal je; tega si ni dal vzeti. Pred menoj je ustavil, skočil na zemljo, mi v pozdrav molil roko in zaklical prostodušno, kakor da mu je vest brez očitkov:

«Welcome, Sir! Dlan vam moram stisniti, da ste prišli. Hudo me je skrbelo, kako se stvar izteče. Zdaj pa je že spet vse dobro. *It's clear!*»

«Ne, ni tako jasno!» sem odvrnil, ne meneč se za njegovo desnico. «Z vami nimam nič več opraviti!»

«Tako! Zakaj pa?»

«Ker ste vkljub svoji globoki starosti zanikrn, ničvreden zaletel, ki se ga mora vsak pametni in previdni čuvati. Poberite se mi izpred oči!»

Pustil sem ga pri miru kakor popred generala. Stopil je k Surehandu, potlej k Parkerju in Hawleyju, pa vsi so se molče obrnili od njega. Stal je sam, dokler se ni spravil general nadenj.

Nato so se čredili Komanči, kakor sem velel. Vsakega so preiskali glede orožja in povezali. Pri konjih so ostavili vse, kar bi bilo moglo služiti kot obramba. V kratkem je ležalo sto petdeset smelih in brezvestnih Indijancev, ki so odrinili na grabež in pokolj in ne bi bili nikomur prizanesli: tedaj smo se šele jasno zavedeli, kakšni nevarnosti smo ušli.

Ako pravim, da so ležali vsi Komanči, je treba napraviti eno izjemo: Apanačka je namreč pristopil zadnji in ga nisem dal zvezati. Ko so Apači končali s poslednjim Komančem, je mladi načelnik krenil k meni, rekoč:

«Old Shatterhand dene tudi mene v spone?»

«S teboj napravim izjemo,» sem dejal, «ker ti zaupam. Ti namreč nisi takšen kot ostali sinovi Komančev, na katere se ni zanesti.»

«Saj si me danes prvikrat videl!»

«To je istina. A vendar te poznam. Tvoj obraz in tvoje oči ne lažejo. Orožje smeš obdržati in jahati brez spon z nami, če obljubiš, da ne utečeš.»

Vinetu in Old Surehand sta stala tik mene. Apanački je šinil solnčen izraz preko resnega obličja, odgovoril pa ni.

«Ali mi ne maraš obljubiti?»

«Ne.»

«Misliš torej pobegniti?»

«Ne.»

«Zakaj pa se braniš dati obljubo?»

«Ker mi ni treba uhajati, zakaj mrtev bom ali prost, ako sta Old Shatterhand in Vinetu zares pristna in ponosna junaka, za kakršna ju štejem.»

«Mislim si, kaj hočeš reči, vendar te prosim, govôri jasneje.»

«Pa bom. Apanačka ni strahopetec, ki se da brez brambe ujeti. Vupa Umugi se je kar tako vdal iz bojazni za svoje leke, naj bo. O meni pa naj nihče ne poreče, da se plašim. Radi njega in naših vojniki sem privolil v predajo, sama se pa sem na tihem izvzel. Apanačka si ne da podariti ne prostosti ne življenja. Bojevati se hočem!»

To sva z Vinetujem pričakovala. Bil je mladenič, ki mu nisva mogla odreči spoštovanja. Vprašaje naju je gledal, in ker ni bilo takoj odziva, je pristavil:

«Ako strašljivci poslušajo te moje besede, me zavrnejo. Jaz pa imam posla s hrabrima, slavnima junakoma, ki me razumeta.»

«Da, razumeva te», sem mu pritegnil.

«Torej privolita?»

«Da. Apanačka naj pove, kako si misli to borbo za svobodo in žitek? S kom se želi meriti?»

«Kogar določita. Orožje si sama volíta.»

«Tudi to prepuščava tebi. Midva sva zmagalca in se pozna. Potemtakem si ne smeva pridržati prednosti, da bi ti izbrala nasprotnika, ki te presega.»

«Presega? Apanačka doslej še ni naletel na protivnika, pred katerim bi se bil umaknil.»

«Tem bolje zate. In način bojevanja? Tudi to ti prepuščava. Izbiraj!»

«Torej vzamem nož. Oba nasprotnika se skupaj zvežeta z levicama, v desnico pa dobita nož. Na življenje in smrt pojde. Je prav?»

Pritrdila sva mu. Komanču je zasijalo zadovoljstvo z obraza in dejal je:

«Apanačka je jako ponosen na to, da sta oba najslovi-tejša junaka na zapadu pripravljena boriti se z njim. Ali bi ga smatrala za bojazljivca, če ne bi vendarle nobenega njiju izbral?»

«Ne», sem odgovoril. «Bržkone imaš poseben vzrok.»

«Hvala. Vinetu in Old Shatterhand veljata kot nepremagljiva, in ako ju ne izberem, se utegne zdeti, da nisem dovolj srčan. A meni sta nedotekljiva: oba sta prijatelja vseh rdečih in belih vojnikov in živita vsemu prebivalstvu divjega zapada ko vzor, ki ga ne smem pohabiti. Ako bi kateri njiju padel pod mojim nožem, bi bila to izguba, ki je ne morem jaz in nihče drugi nikoli nadomestiti. To je razlog, zakaj ne izberem ni rdečega ni belega glavarja Meskalerskih Apačev.»

«Torej si poišči koga drugega!»

Počasi mu je polzel napeti pogled preko krdela Apačev, preko Wabbla, Parkerja in Hawleyja, nazadnje se je zadržal v Surehanda.

«Apanačka je poglavar in se ne bi rad boril z navadnim bojevnikom», se je oglasil nato. — «Kdo je bledoličnik, ki stoji tu pri vas?»

«Old Surehand mu je ime», sem odgovoril.

«Old Surehand? O njem sem že dostikaj slišal. Krepak je, spreten in hraber. Torej ga smem izbrati za nasprotnika in ne boste me sumili, da mislim na svojo korist. Ali sprejme mojo izbero?»

«Sprejmem», je privolil Old Surehand brez najmanjšega pomisleka. «Apanačka naj pove, kedaj se poskusiva!»

«Želel bi, da se takoj. Old Shatterhand se strinja?»

«Da», sem odgovoril.

«Prošnjo imam. Doslej je šlo vse po moji volji, zato moram dati svojemu protivniku neko prednost. Njemu naj pritiče prvi sunek. Naj ne čuti prej mojega noža, dokler nisem jaz prejel njegovega.»

Old Surehand je ugovarjal:

«Tega ne sprejemem. Jaz nisem otrok, ki mu je treba prizanašati. Nobeden naj ne ima pravice napada, prvega zaboda. Old Shatterhand naj dá znak za pričetek in potem naj začne kdor koli.»

«Tako je prav», sem pritegnil. «Nobeden ne sme imeti nič naprej. Apanačka naj gre po svoj nož!»

Odložil ga je bil seveda tam, kjer je ležalo orožje njegovih soplemenikov. Šel je.

«To ti je korenjak!» je rekel Old Surehand. «Človek ga mora spoštovati in priznati moram, da mi je skoro prikupen. Škoda zanj, ako me prisili, da ga zabodem.»

«Hm! Ali ste si tako v svesti svoje zmage?»

«Mislim da, četudi vem, da naključje pogosto drugače ukrene, nego si je človek prej preudaril. Za vse slučaje bi torej imel še neko prošnjo do vas. Ko bi jaz poginil v tem dvoboju, pojdite v Jefferson-City ob Misuriju. Tam najdete v ulici Fire-Street bančno podjetje Wallace & Co. Povejte mistru Wallace-u svoje ime, kako sem jaz tukaj končal svojo pot življenja, in ga prosite podatkov o tem, kaj me je toli in tolikrat gnalo na divji zapad.»

«Mi bo povedal?»

«Bo, če sem namreč jaz mrtev in se mu vi v tej zadevi predstavite kot moj dedič. Dokler sem živ, seveda ne črhne nikomur niti besedice.»

«In ko sem zvedel, kaj naj storim potem?»

«Kakor vas bo volja.»

«Rajši bi videl, če mi daste določna navodila.»

«Tega ne maram, Sir. Zadeva je namreč osobita, in če bi se vi nakanili po mojih stopinjah, bi vas čakale velike težave in nevarnosti.»

«Menite, da bi se jih plašil?»

«Ne, saj vas poznam. A ni mi do tega, da bi tvegali svoje življenje za stvar, ki vam je čisto tuja in vam ne bi vrgla nobene koristi niti tedaj, če bi jo do kraja izvedli.»

«Kdo vprašuje po koristi, kadar gre za prijateljsko uslugo!»

«Vi ne, to znam. Vendar ne stavim nobene zahteve na vas. Naj vam torej Mr. Wallace razloži, česa se stvar tiče, potlej pa ukrenite, kar vam narekuje vaše srce in spomin name!»

V tem je bil Apanačka nazaj. Dvoboj se je mogel pričeti.

Lahko si je misliti, káko razburjenje se je polastilo navzočnih, ko so slišali, da se bosta Old Surehand in Apanačka klala z nožem na življenje in smrt. Apači so nas takoj obstopili v polkrogu in sicer tako, da so mogli tudi zvezani Komanči gledati prizor. Old Surehand je odložil vse orožje in pridržal samo nož. Nato je dal Apanački roko in mu prijazno velel:

«Jaz sem nasprotnik mlademu poglavarju Komančev; on je tako želel. Zdaj gre življenje za življenje. A prej ko dvignem nož zoper njega, mu hočem povedati, da sem se radoval, ker mu bom prijatelj in pobratim. Naj se izteče kakor koli, zgodilo se bo med možema, ki bi se bila gotovo čislala in častila, da ju ni ločila smrt.»

«Old Surehand je slaven bledoličnik,» je odgovoril Apanačka; «mojo dušo nekaj vleče k njemu, in ako pade, bo njegovo ime vedno bivalo v mojem srcu.»

«Upam. Še nekaj se morava domeniti: če kateri naju med borbo izgubi nož, ali naj ga dobí nazaj?»

«Ne. Sam je kriv, ker ga ni mogel držati. Samo z roko se more še braniti. Hov!»

Njuni roki sta še mirovali druga v drugi. Ko sta se zdaj motrila iz obličja v obličje, me je nenadno spreletelo, zakaj so se mi med pomenkom Komančeve poteze zdele tako znane: toliko sličnosti so imele s Surehandovimi, da sem se zavzel, kako da tega nisem prècej spoznal. Izredna naključba, zakaj drugo ni moglo biti ko slučaj.

Sedaj je Vinetu povlekel jermen iz torbe in rekel:

«Moja brata naj mi podasta levico, da ju zvežem!»

Štirikrat je omotal jermen okoli obeh zapestij; spojil ju je sicer trdno, vendar tako, da sta se mogla kolikor toliko kretati. Potlej smo se umaknili, da bosta imela prostora. Devet sto oči je bilo v največji napetosti naperjenih vanju, oba pa sta gledala vame, ki naj bi dal znamenje.

«Sedaj pa — — *go on!*» sem velel.

Pri tej priči sta me pustila njegova pogleda in se započila drug v drugega. Da sem stal jaz sam nasproti Apanački, bi bil seveda miren in hladnokrven, tako pa mi je srce tolklo nagloma, zdelo se mi je, da slišim udarce. Old Surehand mi je bil zelo mil, a tudi Komančeva usoda mi je segala v dušo. Kateri zmaga, kateri podleže?

Nekoliko minut sta čakala tiho in nepremično, povesevši desnico z nožem. Kateri se dvigne prvi za bliskoviti zboldljaj? To kratko trenutje se mi je zdelo daljše od ure. Tedajci — — vzdigne Old Surehand roko in v naslednjem hipu se je gibala tudi Komančeva s tolikšno brzino, da jih nismo mogli slediti z očmi — — kovinski škripot obeh rezil, zamolkel udar obeh pesti, ki sta trčili skupaj; oba noža sta sfrčala po zraku in obe roki sta se zopet povesili. Nobeden ni bil poškodovan.

To je bilo Surehandovo mojstrstvo. Apanački je hotel prizanesti. V zvijači je dvignil dlan, da je nasprotnika zvalil na mahljaj.

«Uf, uf, uf, uf!» je donelo v krogu Komančev in Apačev.

«To ni nič. Dajte jima nože nazaj!» se je drl stari Wabble. «Kri je treba videti, kri!»

Borilca se niti za sekundo nista spustila iz oči, pri tem je rekel Apanačka:

«Želi Old Surehand, da dobiva zopet nože?»

«Ne», je odvrnil le-ta. «To bi bilo proti dogovoru. Naprej s pestmi!»

Vnovič sta postala za hipec. Potem je Komanč lopil svojega zoprnika po glavi, da je kar treščilo, a skoro v istem trenutku je sam dobil enak udarec. Nobeden njiju se ni opotekel.

«Uf!» je pridušeno jeknil Vinetu. «Nobeden ni Old Shatterhand!»

Oba sta sprevidela, da se s takimi mahljaji ne more nič doseči, in sta si bila urno v goltancu. Priča sem bil prenekateremu dvoboju; a še nikoli nisem prisostvoval takšnemu močevanju, kakršno je zdaj prišlo. Niti za ped se nista odmeknila od svojega mesta, krepki, mišičasti postavi sta štrleli nalik soham, bronastim kipom, iz tal. Zajetna bedra so bila liki zrasla v zemlji. Speti roki sta bili povešeni, desna lakta pa dvignjena, ko sta drug drugega tiščala za grlo kakor z vijakom. Takisto sta stala nepremično.

Sleherni je kanil drugemu vzeti sapo. Bilo je brezgibno in odrevenelo, zato pa strahotno davljenje, pri katerem je bilo vse na tem, čigav vrat, čigav golt je krepkeje razvit. Surehandu je obraz bolj in bolj rdel; pomalem mu je že modrel. Komančevo obličje je bilo temnejše, vendar si razločno videl, da dobiva čedalje globlje odtenke. Nato

smo zaslišali ječanje, ne vedé, čigavo — stokanje, dvojni hropot; potlej sta se jela majati, oba hkratu; noge so se jima dvigale in topotale po pesku; razkoračila sta se, da bi se trdneje držala, toga života sta se sklanjala sem ter tja, naprej in nazaj; zadušljivo grgranje, potem pa je bilo konec: omahnila sta in telebila liki mrtva stvar otrplo in okorelo na svižec. Obležala sta, toda pesti nista razklenila.

Gledalci so bili tiho. Nihče ni črhnal ali kliknil. Tako je učinkovalo to gnjavljenje na te divjake. Z Vinetujem sem pokleknil k dvobojnika, da bi videl, kako je z njima. Uporabiti je bilo vso moč, da sva odmeknila skrivljene dlani od podplutih goltancev. Potem sva segla pod lovsko srajco, da preiščeva srce.

«Uf!» je rekel Vinetu. «Apanačka še živí; še ni zadušen.»

«Tudi jaz čutim, da Surehandu še na lahno utriplje», sem pripomnil. «Onesvestila sta se. Počakajmo, da se zavesta!»

Oprostila sva jih jermenov. Tedaj je pristopil stric Wabble:

«Sta mrtva, oba?»

Nisva mu odgovorila.

«Ako nista morda mrtva, ampak le v omedlevici, borba kajpada še ni končana, marveč se morata na novo spoprijeti z noži. *It's clear!*»

Vinetu je vstal, iztegnil roko in dejal samo to:

«Proč!»

V takih trenutkih je bil pravi načelnik, pristni mož, ki ne prenese nikakega ugovora. Njegovih oči in njegovega obnašanja ni bilo mogoče vzdržati. Taka je bila tudi s starim kavbojem. Ne bev ne mev ni rekel, zasukal se je in se mrmraje umaknil.

Črez nekaj časa sta jela oba nezavednika gomarati, in sicer sta si oba najprej segla z rokami za vrat. Old Sure-

hand je prvi spregledal; kakor odsoten je buljil v nas. Potlej se je domislil in vstal.

«To — to — to — je — bilo...» je zajecjal.

Prijel sem ga pod pazduho, da bi ga držal, rekoč:

»Strahovito davljenje! Jelite?»

«Da — aa — aaa!» je hropel. «Grlo — mi — je — še — zdaj — napol stisnjeno!»

«Tak nikarte še govoriti! Morete trdno stati?»

Globoko je zajel sapo, se na vse kriplje napel, da bi premagal slabost, in odgovoril:

«No, že gre. Kako — je — z Apanačko...? Je — še živ?»

«Še. Vsak čas se bo osvestil. Glejte, že je odprl oči!»

Komanču smo morali pomagati na noge. Prav tako se mu je vrtilo v glavi kakor njegovemu belemu zoprniku. In še precej časa je minilo, preden sta bila spet gospodarja svojih čutov in udov. Potem me je vprašal Apanačka:

«Kdo je zmagal?»

«Nobeden. Oba sta se obenem prevrnila.»

«Torej morava od kraja početi. Dajte nama nože in zvezite naju!»

Hotel je proč po nož, kamor je bil odletel. Ali pridržal sem ga za roko in odločno izjavil:

«Stoj! Borba je završena in se ne bosta več močevala. Opravila sta!»

«Ne! Nobeden naju ni mrtev!»

«Je bilo mar sklenjeno, da mora po vsaki ceni kdo umreti?»

«Ni; toda zmagati mora vendarle kdo!»

«Misli si, kakor te je volja! Vidva sta ali oba poražena ali oba zmagalca. Vsekakor pa si tvegaj svoje življenje in tako dokazal, da si ne daš podariti svobode.»

«Uf! Ali res tako meniš? In kaj pravi Vinetu?»

«Kakor moj pobratim Old Shatterhand», je odvrnil Apač. «Apanačka, mladi poglavar Najinov, nam ni prišel v roke brez odpora. Nobeden apaški vojniki ne bo drugače sodil!»

«Tako se vdam. Torej sem vaš ujetnik, a da si ne bom imel kaj očitati. Evo mojih rok: zvežite me, kakor ste vse komanške vojnike!»

Ozrl sem se v Vinetuja. Njegov pogled mi je razodel, kako misli. Zategadelj sem odrinil Apanački stegnjene roke in dejal:

«Že poprej sem ti povedal, da te ne povežemo, marveč ti celo pustimo orožje, če oblubiš, da ne pobegneš. Ali nam hočeš dati to obljubo?»

«Hočem.»

«Tak pojdi po svojo puško in po konja!»

Osuplo je vprašal:

«Celo svojo puško smem vzeti? Pa če vas prevarim in poskusim rešiti naše vojnike?»

«Tega ne storiš. Ti nisi slepar.»

«Uf! Old Shatterhand in Vinetu bosta videla, da Apanačka zasluži zaupanje, ki ga imata do njega.»

«Najino zaupanje je celo večje, nego domnevaš. Poslušaj, kaj ti sedaj povem! Vzemi svojo risanico in vse, kar je tvojega, zajaši svojega konja in jezdi proč! Svoboden si!»

«Svoboden...?» je zategnil.

«Da. Mi ti nimamo nič ukazovati. Svoj gospodar si in smeš početi, kar te je volja.»

«Ampak — ampak — ampak zakaj?» je stopil nekaj korakov nazaj in nas debelo gledal.

«Ker vemo, da nisi lažniv in lokav, in ker smo mi prijatelji in pobratimi vsem poštenim, dobrim ljudem.»

Obraz mu je od radosti in vzhičenja še jače pordel in prav prisrčno je zagotavljal:

«Old Shatterhand in Vinetu naj blagovolita čuti, kar jima pove Apanačka, poglavar Komančev! Ponašam se s tem, da mi zaupata dva preslavna moža, svoj živi dan ne pozabim, da sta me smatrala brez laži in lokavščine. Svoboden sem in smem iti, kamor se mi hoče. Vendar pa ostanem pri vas in bom strogo na to pazil, da vam nobeden ujetnikov ne uteče. Tako storim, če so tudi mojega plemena.»

«O tem sva prepričana in se zdaj s teboj usedeva, da bomo kadili prijateljstvo in bratovščino.»

«Tudi — to — hočeta napraviti? Kakor daleč segajo rdeči možje, ga ni dobiti niti enega vrlega vojnika, ki si ne bi štel v največje odlikovanje, da bi smel z vama kalumet pušiti.»

«A kaj porekó Vupa Umugi in ostali ujetniki?»

«Vupa Umugi? Mar nisem načelnik kot on? Naj li preproste vojščake vprašujem, kaj smem narediti? Kdo med njimi ima pravico, dajati mi povelja ali klicati me na odgovor. Še Neahpuka ne poprašam.»

Ne-ahpuk pomeni ‚moj oče‘.

«Je mar tvoj oče tukaj?»

«Poleg Vupe Umugija leži.»

«Ha! Obleka in kečka mi pravita, da je vrač pri Komančih?»

«Tako je.»

«Ima tudi ženo?»

«Ima, mojo mater.»

«Prijatelja in pobratima bova, zato se ne boš čudil, ako poizvedujem po tvoji materi. Pri nas kristjanih je šega, kadar govorimo s sinom, da hkrati mislimo tudi na njo, ki ga je pod srcem nosila. Je li tvoja mati zdrava?»

«Po telesu pač, a duša njena ni več pri njej, marveč je odšla k velikemu manituju.»

S tem je hotel povedati, da je mati blazna. To je bila žena, s katero sem govoril v Kaam-kulanu. Rad bi bil kaj več ovedel o njej, a da ne bi vzbudil pozornosti, nisem smel dalje slediti tega predmeta. Sicer pa tudi nisem utegnil, zakaj baš so prihajali od severa jaharji, ki so imeli tovrstne konje s seboj: Apači so nesli vodo. Spoj z zelenico je bil torej srečno ostvarjen in poslej smo smeli računati z neprekinjenim dotokom vode.

Bili smo sicer žejni, a ujetniki še dosti bolj. Zato smo jih najprej upoštevali. Mehovi sicer niso držali bog ve koliko; ker pa je veriga jezdecev nepretrgoma delovala, so zapored dospevale nadaljnje pošiljatve, s katerimi smo nazadnje še konje vsaj toliko zadovoljili, da so mogli odriniti.

Po delitvi vode se je vršil obred s kalumetom, po katerem se je Apanačka za vekomaj sprijateljil z nama. S svestjo sem se nadejal, da ne napravi tako kot Šiba-bigk, ki se mi je enkrat izneveril.

Nazaj grede smo morali skozi oazo, že zbog vode, ki so jo potrebovali številni ljudje in konji. Mudilo se je. Sklenili smo potovati zvečer in ponoči, da se ognemo silni dnevni pripeki.

Orožje Komančev se je razdelilo med Apače, potem pa smo posadili ujetnike na njihove konje. Spotoma smo od postaje do postaje dobili toliko vode, da je uboga živina mogla strpeti do zelenice. Slednja straža je odšla z nami, čim smo jo dosegli, pa tudi vsak kol smo gredoč izpulili in s seboj vzeli, drugače bi bili lahko drugim ljudem kažipotni proti Krvavemu lisjaku. Temu se je bilo ogniti.

„General“ se nam je pridružil s svojimi belimi in rdečimi spremljevalci, kar se ni dalo zlahka preprečiti, ako-

prav nam je bila njegova pričujočnost vse prej ko ljuba. Nadziranje ujetnikov nam ni delalo preglavic, ker je bilo odrejeno, da bo po en Komanč jezdil med dvema Apančema. Obojestransko število se je temu dobro prilagalo.

Nočni pojezd se nam je povoljno odsedal in smo ga samo tedaj za malo prekinili, če smo naleteli na naslednjo postojanko, ki nam je šla z vodo naproti.

Že v Kaam-kulanu sem sklenil, če bi nam mož umobolne ženske prišel v roke, kar tako poskusiti, da bi kaj zvedel o njej. Sedaj sem mogel izvesti to namero. Med potjo sem zasukal svojega konja ob njegovo stran:

«Moj rdeči brat je vrač pri Najinskih Komančih?»

«Sem», je čemerno odgovoril.

«Pred vojnim pohodom imajo vsi rdeči možje navado, vračila in leke za svet poprašati, kako se bo podjetje izteklo. Vi tega niste napravili?»

«Pač. Zdravilo je dejalo, da bomo zmagali.»

«Torej je lagalo!»

«Zdravilo se nikdar ne laže, zakaj veliki manitu govori po njem. A naj zdravilo napove še toliko sreče, če vojniki zagreše toliko napak kakor sedaj, se mora ta sreča izprevrniti v nesrečo.»

«Je li moj brat po rodu Najin?»

«Da.»

«Čujem, da je oče mlademu glavarju Apanački? Imáš še druge sinove?»

«Nimam.»

«Živí še družica tvojega vigvama?»

«Še.»

«Smem zvedeti, kako ji je ime?»

Zavzel se je, nekaj časa omecaval, potlej pa:

«Old Shatterhand je slovit glavar. Ali se glavarji menijo za skvave drugih ljudi?»

«Zakaj pa ne?»

«Bledoličniki morda drugače mislijo. Toda rdečemu vojščaku ali celo poglavarju ne pristojí, da bi v misel jemal tuje žene!»

Seveda se nisem dal begati po tem ukoru, marveč sem nadaljeval:

«Jaz nisem rdeč, ampak bel vojník in sem z Apanačko kadil pipo prijateljstva. Ker sva se pobratila, se zanimljam za vse, ki so mu blizu, zate, njegovega očeta torej, in tudi za njo, ki ji on pravi mati. Ne bo se ti torej več videlo neobično, če bi rad čul njeno ime.»

«Od mene ga ne zveš. Hov!»

Ta besedica mi je naznanila, da za trdno ne dobim odgovora. Je li zares samo indijanski običaj, da ne omenjaj tuje žene, ali pa ima druge vzroke, da molči o svoji prismojeni družici? Ostro sem ga motril v obličje, kolikor je dopuščala medla mesečina, nato pa sem dejal počasi, s poudarkom:

«Ti si Tibo-taka?»

Zdrznil se je v sedlu, kakor da ga je osa pičila, pa ni žugnil.

«Ona pa je Tibo-vete?»

Odgovoril mi ni, pač pa mi je gledal od sile radoznalo v obraz.

«Si poznal mojega Vava Derika?» sem nadaljeval. To je bilo vprašanje, ki ga je ženska takrat naperila name.

«Uf!» je jeknil.

«To je moj mirtov venec!» sem ponovil njene tedanje besede.

«Uf, uf!» se mu je izvilo. Oči so pa kar žarele proti meni. «Kakova so to vprašanja? Kje si jih slišal? — Od koga?»

«Pjul!»

«Da nisem ujet in zvezan,» me je nahrulil, «bi te prisilil, dati mi odgovor!»

«Pju! Ti da bi mene? Star balij, star vrač, ki babe in deco svojega rodu slepi z norčijami in s svojo burko vodi v pogubo skoro tri sto vojščakov, hoče Shatterhanda v nekaj siliti! Da pač nisi moj ujetnik, s katerim moram imeti usmiljenje, bi se čisto drugače pomenil s teboj.»

«Zasmehuješ me? Mojo čarobo imenuješ burko? Pazi se!»

«Pju!»

«In glej, da ne boš naprej raznašal besed, ki sem jih prejle slišal!»

«Ker bi bile pač lahko nevarne zate?»

«Le ročaj se! Napočil bo čas, ko se tvoja zasramba pretvori v stok in togovanje.»

Te besede je skoro siknil skozi zobe. S tem razburjenjem mi je izdal, da je zanj pomembno, kar sem čul od njegove žene.

«Siromak, kako si upaš groziti!» sem odvrnil. «Samo zahoče naj se mi, pa te zmečkam med prsti! Ampak jezdi le naprej! Pozneje ti povem, odklej si ti Tibo-taka!»

Pridržal sem svojega konja in spustil sprevod mimo sebe naprej. Pri tem sta me došla dva, ki sta v tehtovit pomenek zadolbena vštric jahala, namreč Old Wabble in general. Ko me je stari kravar uzrl, je nakrenil svojega konja ob mojega in rekel:

«Ste še tako togotni name kakor popoldne, gospod, ali pa ste se kaj premislili?»

«Še vedno sem istega mnenja, da ste star zaletel, ki ga ne morem več imeti poleg sebe.»

Po daljšem prerekanju in pričkanju je odjezdil proč. Žal mi je bilo zanj.

Pridružil sem se Vinetuju in Surehandu, ki sta bila zadaj. Apanačka se je držal zase, bil je zdaj tu, zdaj tam

in se je zdel bolj nadziratelj ko pa načelnik svojih Komandčev. Proti jutru je pristopil k nam, mi pomignil k sebi in mi dejal, tako da naju nihče ni čul:

«Jahal sem k vraču, ki je moj oče. Old Shatterhand je govoril z njim. Povedal mi je. Po njegovi ženi si ga vpraševal?»

«Sem.»

«To ga je neznansko razkačilo.»

«Tega nisem kriv jaz.»

«Vedel si, da mu njegova žena pravi Tibo-taka, sebi pa Tibo-vete?»

«S polnim imenom si pravi Tibo-vete-elen.»

«Omenil si tudi Vavo Derika in mirtov venec. Vrač je bil ves iz sebe.»

«Čemu? Mar ne sme nihče o tem vedeti?»

«To so čarobne besede. Spadajo med tajnosti lekov.»

«Ali res? Poznaš njih pomen?»

«Ne.»

«Pa vendar si vračev sin!»

«Svojih skrivnosti mi ne pripoveduje. Vprašal je, odkod utegneš poznati te besede. Razjasniti mu pa nisem znal. Vendar sem mu razodel, da si bil v Kaam-kulanu in si odondod prinesel glavarjeve leke. Mogoče si tam videl mojo mater?»

«Seveda.»

«In si z njo govoril? Ona ti je povedala te besede?»

«Da.»

«Uf! Vrač tega ne sme zvedeti.»

«Zakaj ne?»

«Ker bi sicer tepel mojo mater. Grdo ravna z njo. Pravi vojniki je preponosen, da bi se lotil ženske. On pa jo pretepa, kadar sliši te besede od nje. Ne smem mu torej povedati, da jih imaš od nje.»

«Od koga pa naj bi jih sicer čul?»

«Od kakega vojnika, ki ti jih je izdal. Vsi naši vojniki vedó zanje, ker so jih pogostoma slišali.»

«Hm! Čudno», sem rekel zamišljeno. «Pipo prijateljstva sem kadil s teboj. Verjameš, da ti hočem dobro? Ali hočeš biti povsem iskren z menoj?»

«Hočem.»

«Ljubiš svojega očeta, vrača?»

«Ne.»

«A svojo mater, njegovo ženo, imaš rad?»

«Jako rad.»

«Ali ga ona ljubi?»

«Ne vem. Ogiblje se ga, ker se je njena duša umaknila od nje.»

«Si še videl njeno dušo pri njej?»

«Nisem. Ko sem bil še majhen, jo je že izgubila.»

«Vrač je Najin?»

«Ni.»

«Ha, potem me je nalagál!»

«Je mar rekel, da je Najin?»

«Je.»

«Od drugega plemena je prišel k Najinom.»

«Ali občuje z belimi možmi?»

«Samo če slučajno trči nanje.»

«Ima prijateljev med njimi?»

«Ne.»

«Pazi, kaj te zdaj vprašam! Ali se morda ogiblje belo-kožcev?»

«Se.»

«Mislim tako: ali se morebiti bolj čuva srečanja z njimi nego drugi rdeči možje?»

«Tega ne vem.»

«Tàk dobro premisli!»

«Posebno si ne beli glave zaradi njih.»

«Tako! Mislil sem si nasprotno.»

«Zakaj pa?»

«Ker imam sum proti njemu. Ti si mu sin, za zdaj pa te prosim, da smem o tem še molčati. Nemara pride čas, ko ti to pojasnim.»

«Kakor želi Old Shatterhand! Ali smem tudi jaz izreči prošnjo? Ti ni moja mati dejala, da mólči o njenih besedah?»

«To je res storila.»

«In vendar si govoril o njih z mojim očetom?»

«Ker sem domneval, da jih pozná. Komu drugemu jih ne bi bil izdal.»

«Torej mólči o tem poslej proti vsem ljudem! To je tajna lekov.»

«Hm! Sicer govorim vaš jezik, a ti ga moraš bolje poznati od mene. Kaj pomeni ‚taka‘ in ‚vete‘, mi je znano. A kaj znači ‚tibo‘?»

«Tega ti ne morem povedati.»

«Ali ti je beseda zares neznana?»

«Pogosto sem jo čul od matere, pa le ne vem, kaj pomeni.»

«Pa ‚elen‘?»

«Tudi tega ne vem.»

«Čudno! V nobenem jeziku rdečih ljudi ni teh besed. A po vsaki ceni moram dognati, kak je njih pomen!»

Zmajal je z glavo, češ:

«Ne vem, zakaj se Shatterhandov duh na ta način ukvarja z mojim očetom in mojo materjo. A svarim ga pred vračem, ker ta ne mara, da bi se kdo vtikal vanj. V vseh umetnijah in čarovnijah je zveden in more na daljavo ugonobiti vse svoje sovražnike, pa še videti ali sli-

šati mu jih ni treba. Váruj se ga in v srce si vtisni mojo prošnjo: živi duši ne pripoveduj več teh besed!»

«Ravnal se bom po tvoji želji. Sedaj pa mi reci: ali res živite v miru z vojniki Čikasavov?»

«Res.»

«Ali veš, kje imajo svoje pašnike?»

«Zgoraj ob Red-Riveru, Rdeči reki. Ondi, kjer se Peace izliva v Red-River. Imajo samo nekaj sto vojnikov in enega samega poglavarja.»

«To je Mba, ki je zdaj z nami? Kakšen mož je to?»

«Miroljuben. Čuditi se ne smeš, ko pa ima tako malo vojščakov. Še nikdar nisem slišal o kakem njegovem ropu, umoru ali verolomstvu.»

«Tudi jaz imam tak občutek. Govôri sedaj z njim! Hoče se mi zvedeti, kdo je general, kaj počenja, kam kani in kako je naletel na Mbo. Stôri pa tako, kakor da ni nič. General si ne sme misliti, da želimo to vedeti.»

«Tako napletem, da mi bo pripovedoval brez mojih vprašanj.»

Oddaljil se je in se vrnil že čez pol ure k meni.

«No, si kaj ovedel?»

«Sem. Kaj je general in kaj onegavi, tega Mba ne ve. Nanj in na tri bledoličnike se je nameril spodaj ob Wild-Cherryju ter obljubil, da jih povede skozi Llano estacado do Peace-Rivera, Mirne reke, kjer naj bi se oddahnili pri Čikasavih in potem dalje jahali.»

«Kam pa?»

«Tega mi ni znal povedati. Vse to mi je pravil, ne da bi bil jaz izpraševal.»

«Kajpada mu je general obljubil nagrado?»

«Tri puške pa svinca in smodnika.»

«Drugega nisi zvedel?»

«Nisem. Izpraševati nisem maral, ker bi ga bilo mogoče to v oči zbodlo. Ima moj brat Shatterhand vzrok, da pozveda po generalu?»

«Prav za prav ne. Ampak možak mi ni po volji. In kadar imam s seboj ljudi, ki jim ne zaupam, se po navadi vselej poučim o njihovih razmerah in namerah. To mi je že marsikdaj koristilo. Tudi tebi svetujem takisto.»

Kako sem se po pravici skušal razpoznati, mi je bilo v kratkem očitno.

Napočila je zora in po nekoliko minutah se je zdanilo. Z Vinetujem sva jahala odzad, pred nama pa Old Surehand z Apanačko. Baš je vzhajalo solnce in obsijalo oba jezdeca.

«Uf!» je pritajeno dahnil Vinetu in me z roko opozoril na oba moža.

Ni mi ga bilo treba vprašati, kaj misli. Tudi meni se je na mah posvetilo: tolikšna podobnost med njima! Ta enakost sedenja, stasa, držanja, kretenj! Človek bi bil dejal, da sta brata.

Malo pozneje so nam prišli spet Apači z vodo naproti; to je bila predzadnja postojanka. Tu smo dlje počivali, da bi razdelili vodo in privoščili konjem oddiha. Nato smo odrinili proti poslednji straži, od katere je bilo le še uro daleč jezdit.

Sedaj pa: kdo sme v zelenico, ki naj bi ostal njen položaj tajen? Jahal sem h generalu, ki je bil zopet ob očku Wabblu, in dejal:

«Na svoje mesto prihajamo, Mr. Douglas...»

«General! Jaz sem general, Sir!» mi je prestrigel besedo.

«Well! A kaj to meni mar?»

«Vam seveda manj nego meni. A po navadi si dajemo naslove, ki komu pritičejo. Vedite namreč, da sem se ude-

ležil bitke pri Bull-Runu, da sem se vrhutega zmagovito bojeval pri ...»

«Že prav, že prav!» sem se vštulil. «Saj ste mi že povedali. Kar pa enkrat slišim, si običajno zapomnim. Torej, bližamo se svojemu smotru, Mr. Douglas, in se moramo posloviti od vas.»

«Posloviti? Zakaj?»

«Ker se bržkone naša pota ločijo.»

«Nikakor ne. Jaz moram k 'sto drevesom' in sem slišal od mistra Kuttera, da po vsej priliki tudi vi tja jezdite.»

Proti Peace-Riveru je hotel k Čikasavom in je sedaj napovedal 'sto dreves' kot svoj najbližji namen. To me je zbodlo, a ni, da bi bilo moralo imeti slab vzrok. Zakaj naj bi ne bil nekoliko predrugačil svojega prvotnega načrta?

«Torej vidite, da imamo isto pot», je povzel. «In celo če ne bi bilo tako, bi moral z vami v zelenico, ker nimam več vode.»

«Včeraj ste imeli polne mehove!»

«Danes so prazni. Ali menite, da nimamo tudi mi človeških čuvstev? Vodo smo razdelili Komančem.»

Pozneje sem sprevidel, da je bila to vojna ukana: hotel je namreč na zelenico. Sedaj pa naj bi se mu še zahvalil za človekoljubnost! A vsaj to sem pripomnil:

«Zelenica, o kateri govorite, ni zbirališče za vse. Njen lastnik običajno sprejema samo ljudi, ki jih je povabil.»

«Tudi jaz sem vabljen! Mr. Kutter me je pozval, saj je pač gost Krvavega lisjaka, kakor boste priznali.»

«Ali se sme zdaj še smatrati za takega, je vprašanje. Tudi on je dobro vedel, da nima vsakdo pristopa.»

«Eh, zavoljo ozke stezice, ki drži noter? To pot in oazo mi je Mr. Kutter natanko popisal. Zakaj naj bi smeli vsi belci tjakaj, jaz pa ne?»

To je bilo vsekakor istina, in če mu je stric Wabble v novi neumnosti točno orisal zelenico in dohod do nje, je bilo to isto, kakor da je bil možak že tam. Moje upiranje bi bilo doseglo boš ono, čemur sem se hotel ogniti. Zategadelj sem hočeš nočeš privolil:

«Potemtakem nimam nič zoper to, da si napolnite ondi svoje mehove. Ali vaši spremljevalci naj ne hodijo zraven!»

PRESENEČENJE

Ker so bili konji upehani, smo dospeli na zeleni otok v puščavi stoprav dve uri po poldne. Najprej smo se morali zagotoviti zastran ujetnikov. Polegli so ondi, kjer so bili že Šibabigkovi ljudje, Apači pa so sklenili tesen, neprodiren obroč okoli njih. Nato se je predvsem skrbelo za konje, kar smo prepustili Enčar-koju. Določil je neko število svojih vojščakov, da so po malem dovajali skoz ozki dohod k vodi ter jih ondukaj napajali. To je moralo trajati cele ure.

Glede jedi so bili Komanči prav borno preskrbljeni. Apači so jim pomagali s svojimi zalogami. Ker torej te ne bi zadoščale za preračunani čas, je bilo bivanje na zelenici kar se da okrajšati. Zategadelj se je ukrenilo, da se vrnemo proti 'sto drevesom' že naslednje jutro.

Vse kajpak ni šlo tako gladko izpod rok. Zbranih je bilo tri sto Apačev in dve sto Komančev, za katere se je bilo brigati. Vsakdo je imel kako opazko pripravljeno, kako vprašanje ali željo. S tem pa se niso marali obračati na drugega ko name in Vinetuja. Kar do sape nisva prišla. Ko sva naposled po možnosti vse zadovoljila in mogla misliti nase, se je bilo zvečerilo. Šele zdaj sem se spomnil, da nisem že od prejšnjega dne srebnil požirka vode. Ko sem Vinetuju to omenil, se je nasmehnil, češ:

«Torej naj moj pobratim brž pije in pusti srkljaj še zame, ker me tudi žeja.»

«Tudi tebe? Kdaj si nazadnje pil?»

«Včeraj, ko si ti pil. Konjema se je bolje godilo, napojil nama jih je Krvavi lisjak.»

Stopivši v notranjost oaze, smo videli dva ognja, ki sta osvetljevala hišico, prostor pred njo in jezerce. Po klopeh so sedeli Parker, Hawley, Lisjak, Surehand, Apanačka, Šiba-bigk, Wabble in poleg njega general. Ta dva sta bila videti nerazdružljiva. Jedli so že, sedaj pa sta prišla Bob in Sana, da postrežeta še meni in Vinetuju. Sukal se je pomenek, in podoba je bila, da je general nazadnje govoril, saj ko svā sedla, je nadaljeval:

«No, to vam je bila vesela družba, ki smo jo zastali; že predvčeranjim so se bili tam udomili, da bi se odpočili od lovskega pohoda, in kakor sem čul, so namerjali ostati še nekaj časa. Bilo je petnajst mož, in zanimivi tiči vmes. Najbolj mi je prijal eden, ki je po vsem videzu preklemano dosti doživel in venomer pripovedoval. Nikoli se ni naveličal: če je bil dogodek pri kraji, je imel že drugega in tretjega na jeziku. Ako se ne motim, se je imenoval Saddler, a neki njegov tovariš mi je skrivaj povedal, da se kliče Etters, Dan Etters, in da se je tudi že drugače nazival. Za to se nisem menil, saj je že marsikak možakar imel svoje vzroke, da je zamenjal svoje ime z drugim, in če se je ta zapadnjak zval Saddler, v resnici pa Dan Etters, potem...»

Prenehal je. Old Surehand je vstal s svojega sedeža, ko se je prvič izreklo ime Etters, in vprašal sedaj preko mize:

«Etters, ali res Etters? Ste li dobro slišali?»

«Ne vem, da bi imel slaba ušesa!»

«In si tudi prav zapomnili?»

«Imam vprav za imena izvrsten spomin!»

«In Dan, torej Daniel, je bil njegov predimek?»

«Dan Etters mu je bilo ime in ne drugače!»

Sem se mar motil spričo plapolajoče svetlobe ali je bilo res tako? Zdelo se mi je, kakor da se generalovo oko ne- navadno pozorno upira v Surehanda, ki očitno ni bil kos prikriti neko razvnetje.

«Torej zares Daniel Etters!» se mu je izvilo iz prsi. «Ste moža natanko opazovali? Popišite mi ga!»

«Hm! Popisati? Vam je morda ta Etters znan? Ali ste z njim v kaki zvezi, Mr. Surehand?»

«Sem. Mika me, je li to mož, ki ga mislim jaz. Zato bi rad slišal njegov popis.»

«Sam ne vem, kako naj pričnem. Bil je nekako moje postave, tudi starost bi utegnila biti enaka. Sicer pa je bil tak, kakršnih je na stotine drugih ljudi, tako da res ne vem, kaj naj še dodam.»

«Ali ni imel nič, prav nič izrednega na sebi? Pametite še njegovih zob?»

«Njegovih zob — — — saj res, njegovi zobje! Tu pa bi se že dalo nekaj dostaviti: dve škrbi je namreč imel.»

«Kje pa?»

«Eno na levi, drugo na desni.»

«Zgoraj ali spodaj?»

«Seveda zgoraj, saj bržkone veste, da se škrbine v dolnji čeljusti ne opazijo izlahka. Zdaj mi je prišlo na um, da sta mu ti dve vrzeli dajali pri govorjenju poseben izraz in vplivali tudi na njegov glas, saj je nekoliko sikal, kadar je izrekal s.»

«On je, on je; to je on, ki ga iščem!» se je oveselil Old Surehand.

«Kaj? Iskali ste tega moža?»

«Pa še kako? Cela leta! Po vseh državah, v savani, prašumi, kanjonih velegorja in po globelih Skalnatih gorá! Za njim sem se podil v lahnem čolnu in ga sledil po globokih snežiščih Misurske ravní!»

«Lovili ste ga? Torej je vaš sovražnik?»

«Takšen, da ne more biti hujšega!»

«Dovolite, da strmim! Dan Etters se mi je videl tako neškodljiv ko dete.»

«Hudoba je, zli duh, bes, da ga nimajo v peklu večjega. Pred davnimi leti mi je...»

«Stopp, Mr. Surehand!» sem se naglo vplel. «Razdraženi ste. Ni mogoče, da se motite v osebi?»

«Ne, ne in zopet ne! On je...»

«Mojih besed ni razumel in je govoril vsevdilj. Sedaj sem mu vrgel svarilen pogled, ki je uspel. Torej je prenehal, se skušal krotiti in nato mirneje nadaljeval:

«Pa to ne sodi sem. To so stare stvari, ki jih nočem pogrevati.»

«Le dajte jih, Mr. Surehand!» se je oglasil general. Nemara je zgodba, ki se prijetno sliši. Je ne marate povedati?»

«Ne spada semkaj. Torej, kje ste naleteli tega Ettersa? Doli v Fort Terretu? In ostati namerava tamkaj?»

«Menda. Vsaj tako se je izrazil.»

«Doklej?»

Teden dni, če sem prav slišal.»

«In koliko je tega, odkar ste govorili z njim?»

«Danes štiri dni.»

«Štiri dni! Torej samo še tri!»

«Tako čudno pravite to! Mar hočete tja?»

«Da, hočem; moram tja!»

«Morda je že proč!»

«Tāk jašem za njim! Sledil ga bom, pa naj si bo kamor kolil!»

Zopet je prestregel moj svareči pogled, se naposled usedel, si potegnil z dlanjo preko obraza in zaključil z besedami:

«Pha! Ali pa naj jo pobriše! Hudo me je žalil. A kaj naj počnem, ako ga tudi najdem? Stvar je zastarela in ne bi ga bilo sodnika, ki bi jo hotel v roke vzeti. Ne govorimo več o tem!»

Črez nekaj časa sem vstopil v hišo. Prišel je za mano in vprašal na samem:

«Saj ste hoteli, naj grem za vami, gospod? Čemu ste mi migali?»

«Ker se ne smete tako zapozabiti. Temu generalu nič ne zaupam. Tako pazno vas je motril in poudarjal Ettersovo ime na tak način, kakor da ga je omenil samo radi vas.»

«Kakšen namen je mogel imeti mož, ki me niti ne pozna?»

«Pozna vas, gospod; prav za trdno vas pozna!»

Tedaj je vstopil tudi Apanačka. Oprezno se je razgledal in videč naju sama, vprašal:

«Moja pobratima sta govorila o možu, čigar ime je general omenil? Jaz sem videl moža, ki ima dva ketama*.»

«Ah, kje pa?»

«V Kaam-kulanu. Pred mnogo leti, ko sem bil še čisto majhen. Etters so mu rekli.»

«Ali res? To še veš?»

«Zapamtil sem si, ker sem ga mrzil: smejal se je moji materi, ki sem jo ljubil.»

«Kaj pa je hotel pri vas?»

«Tega ne vem. Stanoval je v vračevem šatoru, in kolikokrat je bil tu, je imela moja mati v sebi hudega duha, kateri ji je prerešetal vse ude.»

S tem je pač mislil krče.

«Ali se moreš domisliti, kakšna je bila ta čas tvoja mati?»

* škrbini.

«Mlada je bila in lepa.»

«Je bila nje polt svetlejša ko sedaj?»

«Rdeča je bila, kakor pri vseh rdečih ženskah.»

«Potem je napačna slutnja, ki se mi je vrivala. A neka druga domneva utegne biti pravilna. Ta Etters vas je pogнал iz civilizacije na zapad, Mr. Surehand? Je li v kakšni zvezi z nesrečnimi pripetljaji, ki so nam vzeli vero v Boga in zaupanje vanj?»

«Uganili ste», je pritrdil.

«Pa menite res, da je sedaj v Fort Terretu?»

«Prepričan sem o tem.»

«In hočete seveda tja?»

«Moram. Še nocoj! Ne dneva, ne ure, ne trenutka ne smem izgubiti. Tega malopridneža sem stokrat lovil, včasih po cele tedne, pa ga nisem nikdar dobil na spregled. Sedaj pa iznenada čujem, kod hodi, in lahko si mislite, da nimam niti minute obstanka. Proč moram!»

«Upajmo, da se vam general ni zlagal; jaz mu ne zaupam.»

«Ni se; verjamem mu ter odjezdim v Fort Terret.»

«Jaz pojdem z vami, ako me namreč marate.»

«Kakšno vprašanje! Venomer bi hotel biti z vami, saj bo vaše spremstvo porok, da mi Etters tokrat ne uide. Ako se Old Shatterhand odpravi na sled, je zverjad izgubljena.»

Tedaj mu je Apanačka položil dlan na ramo:

«Pa še nekdo gre: Apanačka, glavar Najinskih Komančev. Ne odbijaj me! Rad te imam in pojdem s teboj. Jaz govorim jezik bledinov, navadil sem se odkrivati skrito sled za človekom in se ne plašim nobenega sovraga. Kaj ti torej ne morem biti v oporo? S teboj, z Vinetujem in Shatterhandom sem kadil bratovščino. Smrtnega sovražnika iščeš in se spuščaš pri tem v veliko nevarnost.

Mar naj te ne spremlja tvoj brat? Ali bi bil tvoj prijatelj in pobratim, ako bi te pustil samega proč?»

Genljiva vdanost je zvenela iz njegovih besed. Old Surehand ni odgovoril in me je vpraševal z očmi. Zato sem jaz vzela odločitev v roko:

«Naš rdeči brat Apanačka želi nekaj početi, kar bi ves njegov rdeči rod obsojal!»

«Kaj mi je do mojega rodu, če gre za mojega brata Surehanda! Sinovi Komančev znajo samo črtiti in razdevati; tu pa sem našel ljubezen in milosrčje. Rdeči možje zmagujejo s tomahavko; vi pa ste močni in ovladujete vse svoje neprijatelje z orožjem odpuščanja in sprave. Kje je bolje, pri mržnji ali pri ljubezni? Vajin brat sem in jašem z vama!»

«Dobro, pa naju spremljaj. Odjezdimo pa šele zajtra. Konji se morajo odpočiti in bodo zato tem urnejši.»

«Če pa Etters potem že izgine?» je zaskrbelo Surehanda.

«Ostane sled za njim. Ne terite si glave! Pred vsem nam je treba čilih konj. Na svojega vranca se smem zagnati, če bo mogel do jutri počivati; tudi Apanačkov sedlenik je hiter in vztrajen: opazoval sem ga. Kako pa je z vašim, Mr. Surehand?»

«Izborna žival, čeprav ga ni primerjati z vašim žrebcom. Samo da sem ga zadnje čase toliko naganjal, da bi vendar utegnil odpovedati.»

«Well!, tak jahajte Umugijevega, ki smo ga pripeljali iz Kaam-kulana.»

«Kako? Tega mi hočete posoditi?»

«Posoditi ne, marveč pokloniti.»

«Celo pokloniti! Tako krasno žival!»

«Kar sprejmite! Kaj pa naj počnem z njim? Vupa Umugi ga ne dobi nazaj, meni pa ga ni treba.»

Vzhičeno mi je stisnil roko:

«Sprejmem, sprejmem! Od vas ne zavrnem niti tolikšnega daru, kajti mislim si, da vam bom smel kedaj povrniti. Jahajmo torej šele zajtra. Zdaj pa ven; rad bi šel k svojemu novemu konju.»

«A nikarte se izdati zunaj! Z generalom rajši ne govorite več.»

Vne sem opazil, da je Vinetuja manjkalo. Šel je gledat, ali so ujetniki dobro zastraženi. Svojo srebrno puško, kakor jaz obe svoji, je bil pustil na mizi. Sedaj je imel general vse tri v roki in je pravkar preizkušal zatvor pri moji kratuši. Pri tem mu je izrazit pohlep zijal z obraza.

«Jelite, gospod, to je vaša medvedarka?» je rekel, ko me je zagledal.

«Je», sem na kratko odvrnil.

«To pa slovita kratuša, o kateri se toliko pripoveduje?»

«Da. Pa kaj imate z njo opraviti?»

«Hotel sem zapornico odpreti, pa mi ne gre. Ali mi hočete povedati...?»

«Povem vam to,» sem mu segel v besedo, «da te reči v miru pustite. To niso igrače za generala, ki svoj živi dan ni videl Bull-Runa.»

«Kaj? Da nisem videl...? Pravim vam, da...»

«Tiho. Meni ne boste nič natvezli. Dajte sem!»

Vzel sem obe svoji puški v stran, ko se je vrnil Vinetu, čigar puško je Douglas še sukal v dlaneh. Apač je takoj spoznal položaj, mu potegnil srebrno puško izpred nosa in ga proti svoji običajni hladnokrvnosti nahrulil:

«Kako more lažnivi bledin prijeti za puško apaškega glavarja! Te puške se niso še nikdar doteknili umazani prsti belega podleža!»

«Podleža?» je vzkipel general. «Vinetu naj to besedo prekličje, drugače...»

«Drugače? Kaj?» je zagrmel Apač nad njim.

«Puško bom pa vendar smel ogledovati!»

«A ne tipati! Vinetu ne položi svoje dlani tja, kjer je ležala tvoja!»

S koncem santiljke, ki mu je služila za pas, je obrisal puško, kakor da je onesnažena, in mi jo pomolil, rekoč:

«Moj brat Old Shatterhand naj odnese najine puške v sobo in jih obesi na steno, da jih ne onečedi jo zopet take roke!»

S tem se je zasukal ter odšel k svojemu konju. Videl sem še, da se je general pomenljivo spogledal s starim Wabblom, in odnesel sem puške v hišico, kjer so visele na varnem, ker nepozvani niso hodili noter. Tako vsaj sva mislila z Vinetujem.

Nato sem stopil za njim, da bi mu povedal, kaj smo se zmenili s Surehandom. Pristal je:

«Moj brat ima prav. Naj je ta general povedal po pravici ali ne, dobro je, da jahaš s Surehandom, in veseli me, da vaju želi Apanačka spremiti. Na pomoč vama bo. Mene pa dobite potlej v meskalerskem bivališču, kamor vzamem tudi konja, ki ga je doslej jahal Old Surehand. Tja naj si pride ponj.»

Potlej sva videla, da si je general polnil mehove, pri čemer mu je pomagal Old Wabble. Odnášala sta jih ven, h Čikasavom. Pri tem si nisva nič hudega mislila, češ, Douglas zajtraj odpotuje, kar nama je moglo le goditi.

Ko je Bob pripravil ležišče, je stopil v izbo, kjer je spal s Sano. Legli smo. Krvavi lisjak je po navadi spal takisto v hišici, a zaradi soparice se je rajši zleknil poleg nas. Ker se ni več nalagalo, so ognji kmalu ugasnili, in zaspali smo.

Zarana sem se prvi predramil in zbudil tovariše. Zapazili nismo, da manjkata general in Old Wabble. Z Vinetujem sva šla gledat, kako je z ujetniki. Vse je bilo v

redu, namreč glede Komančev in Apačev. Ali Čikasavov ni bilo več. Ko sva po njih vprašala Enčar-koja, ki je tukaj poveljeval, je odgovoril:

«Mar ne vesta moja brata, da so odrinili? Beli mož, ki se izdaja za generala, je dejal, da noče dalje tukaj ostati, češ, da sta ga Vinetu in Old Shatterhand žalila. Odjezdil je s Čikasavi in svojimi tremi bledini.»

«Pa Old Wabble?»

«Ta je bil med njimi.»

«Kaj hitro sta se sprijateljila! Pa naj gredo, tudi Old Wabble! Škoda ga ni. Vzdigniti pa so se morali še v temi, ker zdaj je komaj pol ure dan!»

«V temi?» je osupnil Enčar-ko. «Mesec je še sijal. Saj je bilo snoči!»

«Kaj? Že snoči so se odpravili? To se jim je mudilo.»

«Ker sem užalil generala», je pripomnil Vinetu. «Jeza ga je pognala.»

Vrnili smo se k vodi, pozajtrkovali in napojili konje. Medtem je zlagal Bob živež zame, za Surehanda in Apanačko ter napolnil nekaj mehov. Ko je končal, sem mu velel iti po puške.

«Puške? Kje so puške?»

«V sobi. Na zidu poleg duri visé.»

«Šel je noter, a se takoj prazen vrnil:

«Nobene puške notri. Masa Bob ne vidi nič.»

«Motiš se. Jih nisi videl snoči, ko si legel spat?»

«Maser Bob ni pogledal. Zdaj ni nobene, res nobene.»

To je bilo prečudno! Stopil sem v čumnato, Vinetu pa brž za menoj. Pušek ni bilo, vse tri so izginile. Spočetka sva zgolj osupnila. Ta osuplost pa se je izprevrgla v grozo, ko sva vprašala drugove in čula, da nobeden njih ni bil v hišici.

«Pa ne da bi bil ...?» je zasumil Vinetu.

Zbog notranje vzrujanosti ni izrekel domneve. Navzlic bronasti polti sem opazil, da mu je izginila kri iz lic.

«Meniš generala?»

Samo pokimal je.

«Takšen lopov! Nihče drugi ni bil! Kako je puške z očmi požiral! Takoj se pojasni. Bob, ali je bil kdo v hišici, ko si ti legel?»

«Masa general je bil.»

«Ha! Kaj nisi zapahnil duri?»

«Maser Bob nikdar ne zatakne duri. Tukaj ni tatov.»

«Kaj je hotel general?»

«Prišel je in tiho poklical: maser Bob, in dal dolar za večerjo in postrežbo.»

«Je še luč gorela?»

«Upihnjena je bila, ker maser Bob in Sana hočeta spati.»

«Koliko časa je bil general notri?»

«Masa general prišel, poklical maser Bob in mu dal dolar. Potem ni šel takoj ven, ker ni hitro našel duri.»

«O, le tako se je delal! Pri tem pa je otipal puške. Kaj pravi moj brat Vinetu?»

Redkokdaj sem videl, da bi bilo Apača kaj vrglo iz ravnotežja. V najtežjih okoliščinah je bil običa ino hladen, tako na zunaj kakor na znotraj. A sedaj je bil tako razjarjen, da je to le s težavo prikrival. Razzlobljenost je samo narahlo zvenela iz njegovih besed:

«Moj brat — ima prav. General — je ukradel — najine puške...!»

«Tvoj krasno okovanko, dediščino po tvojem očetu!»

«To mi bo — to mi bo...»

Naprej ni mogel. Videl sem, da se mu v zadržani togoti stiskajo pesti.

«Vrniti mi jih mora», je sklenil. Pri tej priči moramo za kradljivci!»

«Da — — takoj, takoj!»

Lahko si je misliti, da ta izguba ni prizadela samo naju dveh. Najini prijatelji so bili še bolj razljučeni. Old Surehand je rekel z drhtečim glasom:

«Ta kraja tudi mene silno boli, Mr. Shatterhand. Vi morate seveda za lopovi in potakem ne morete z mano v Fort Terret!»

«Zdaj seveda ne morem!»

«Jaz vas ne morem niti spremiti ne čakati vas tu, ker moram takoj naprej.»

«Samo bojim se, da bo to zopet zaman.»

«Mogoče; a vendar moram iti, da si ne bom pozneje kaj očital.»

«Nočem vas odgovarjati. Saj ne boste sami, Apanačka gre z vami.»

«Obljubil sem in ostanem mož beseda», je izjavil mladi poglavar. «Posebno sem to dolžan sedaj, ko je Old Shatterhand zadržan.»

«Tak želim, da se vam vse po sreči izteče, g. Surehand!»

«Jaz pa, da vam general kašo ne upihne. Primaruha, če takole preudarim: izgubiti tri dragocene, nenadomestljive stvari!»

«Še dolgo nisem obupal. Puške dobiva nazaj, vprašati se je samo, v kakšnem stanju!»

«Ta beli pes ne zna z njimi ravnati,» je škripal Vinetu, «in jih utegne pokvariti ali celo nerabne napraviti, zlasti tvojo kratušo.»

«To bi se mu hudo utepalo. Hajdiva torej. Želi moj brat Vinetu koga s seboj vzeti?»

«Nikogar. Vsakdo drugi bi naju oviral.»

«Tudi jaz?» je vprašal Parker.

«Jaz tudi?» je poizvedel Hawley. «Tako rada bi z vami!»

«Ne gre. Vajina konja nista tako hitra ko najina, ne bi vzdržala.»

Prosila sta, da bi ju vendarle vzel; on pa ju je zavrnil in moral sem mu prav dati. Sedaj sta se hotela ponuditi Apanački in Surehandu, ta dva pa ju nista potrebovala. Ni preostalo drugo kakor priklopiti se transportu ujetih Komančev.

Te je hotel voditi Vinetu. Sedaj to ni bilo mogoče, tukaj ostati pa tudi niso smeli. Tako smo se po kratkem predudarku zedinili, naj jih še danes odpravijo Apači pod Krvavim lisjakom in Enčar-kojem. Jaz bi bil rad na to deloval, naj bi se jim vrnile puške, pa mi je Vinetu odsvetoval, češ, da je nevarno. Kakor hitro bi bili prosti, bi jim bilo nemara prišlo na pamet, da bi Apače takoj napadli ali pa vsaj skrivši lezli za njimi in jih naskočili.

Krvavi lisjak je imel precej pušek in nama jih je dal na pravico. Pa sva se odrekla, v trdnem prepričanju, da prideva do svojih. Kaj bi torej še tuje vlačila po svetu! Imela sva nože, samokrese, zadrge in tomahavke. To nama je za zdaj zadoščalo.

Jezdili smo ven pred kaktovo šumo, ker je bilo dognati generalov sled. Kakor smo sedaj slišali, je dejal Apačem, da se nameri k 'sto drevesom'.

«To ni res, to je zvijača, da bi vas ukanil», je menil Parker. «Saj general niti pota ne pozna.»

«Prav zato,» sem odgovoril, «ker je to rekel, jo je ubral drugam.»

«Kam pa?»

«Na Peace-River, kakor domnevam. Zvedel sem, da je tja namenjen, in niti sanja se mu ne, da to vem. Hoče h Čikasavom, da se tam odpočije.»

«Tak bi kazalo takoj odriniti tjakaj.»

«Da; toda previdnost je mati vseh čednosti. Kaj pa če se je med potjo premislil? Ostati mu morava torej na sledi.»

«Težka stvar, prav težka! Torej hočeta neutegoma stran?»

«Seveda.»

«To gre naglo, nepričakovano za nas. Upam, da se skoro raj spet kje srečamo, Mr. Shatterhand. Dovolite, da vam ponudim roko!»

Tudi Jos Hawley mi je dal svojo. Dejal je z iskreno otožnostjo:

«Pomislite nazaj na dogodbo, ki ste nam jo povedali v Zmotni grapi, gospod! Z njo ste mi srce olajšali. Prišel sem do mnenja, da si nimam kaj očitati zastran Indijanove smrti. To zavest imam od vas. Hvala vam, Mr. Shatterhand. Silno me bo veselilo, če se še kedaj sestaneva!»

Slovo se je pričenjalo. Old Surehand me je prijel za rokav in me potegnil od drugih, češ:

«Snoči sem bil nadvse blažen, ker ste hoteli z menoj v Fort Terret; danes se je nenadoma vse izpremenilo. Saj veste, da bi želel vsekdar ostati z vami. Zdaj pa tako nagla ločitev. Da bi le svoje stvari nazaj dobili in bi se midva kmalu sestala!»

«Tudi moja želja je to, Mr. Surehand.»

«Ali ne bi mogli določiti kraja?»

«Ne. Saj ne veva, kaj se utegne naključiti. Vi jašete na jug, da poiščete Dana Ettersa. Bog ve, koliko časa ga boste morali tirati in kam vas povede sled. Jaz odjezdim proti severu in tudi ne morem reči, kedaj dotečem generala. Kraj in čas svidenja morava torej prepustiti slučaju.»

«Hm, da! A vendar tako docela in dočista pa spet ne. Ali vam smem nekaj namigniti? Pred dvobojem z Apanačko sem vam navedel neko ime. Ga še pamtite? No, to bodi oporišče za poznejši zmenek. Ako vas usoda zanese v Jefferson-City, Misuri, dajte, stopite v bančno podjetje Wallace & Co. Tam vam povedó, kod tačas hodim!»

«*Well*, storil bom tako!»

«Hvala vam, gospod, hvala! Pa zdravi! In generala brž ujemite!»

«In mene bo veselilo, če svojega Ettersa srečno zasučite, Mr. Surehand!»

Prisrčno sva se zbogosprijela. Obema je bilo žal, da sva se morala ločiti kar čez noč in za nedoločen čas. Tudi od Krvavega lisjaka sem se poslovil. Vinetu je dal njemu in Enčar-koju potrebne napotke, vzal od vseh s kratkimi besedami slovo, potem pa sva zapustila zelenico, pozornico pretečih dogodkov, ki pa so se za nas toli zadovoljivo završili.

Konja sta danes nosila težje breme, ker sva jima nprtila vode za dva dni. Pot sva poznala: čez Helmers' Home, naselje, ki je ležalo na severnem robu puščave in se po lastniku nazivalo tako. Helmers je bil nama dober znanec, celo prijatelj. Kazno je bilo, da se bodo naši beguni tam oglasili.

Največje naglice je bilo treba, ker so že snoči odpotovali iz oaze ter imeli na ta način pol dne prehitka. In vendar jih je bilo po možnosti zalotiti že v pustinji, ker pozneje bi bilo zasledovanje težavno: trava in grmovje, šume, potoki in reke, vse ti olajša beg.

Sled je bilo lahko razbrati. Držal je res proti zapadu, torej v smeri na 'sto dreves'. A že čez pol ure je zavil v pravem kotu točno na sever.

Jezdila sva ves čas skakoma in le tu pa tam opočasila, da žival odsope. Ko je bilo okoli poldne najbolj vroče, sva jima dala vode in uro počitka, potlej z enako brzino naprej, dokler se ni stemnilo in sva morala ustaviti. To nama je prineslo kvar napram zasledovancem, ki so mogli tudi ponoči jahati, medtem ko sva morala midva čakati, ker se niso njih stopinje več videle.

Sicer bi bila lahko nadaljevala svojo pot, ker sva vedela za domnevni njih smoter. A vendar bi bilo tvegano, saj so utegnili priti nenadni razlogi, ki so jih usmerili drugam. Zategadelj sva počakala, da je pomrak minil. Komaj pa je sinil mesec, sva se vzdignila. Krajec je daljše malo svecave, in drugi zapadnjaki si ne bi bili upali ob tako medli svetlobi slediti, osobito ne na skok in splav. A najine oči so bile dovolj bistre, in če bi se bil kedaj jaz zmotil, je bilo to pri vnetuju dodobra izključeno. Sele po polnoči sva se zopet ustavila, kajti vrta živali sta potrebovali oddiha. Dobili sta nekoliko vode, sicer ne zadosti, potlej sva jih pritrdila s količem in se zavila v odeje, da bi spala. Jedva pa se je zorilo, sva že zopet zajahala in dospela v dveh urah tja, kjer so beguni nočevali. Zadovoljno sva se spogledala, ker poldnevni prehitek sva skrčila na ti dve uri, če so namreč šele zjutraj odrinili.

Taborišče devetih jahačev je bilo komaj pol ure za nama, pa sva morala spet ustaviti: odtiski kopit so namreč razodevali, da je bilo tu posvetovanje. To pa je moralo biti dokaj živahno, ker posamezni jezdecji so kolobarili sem ter tja s svojimi sedleniki. Sumila sva, da se je bil vnel prepir. A zaradi česa? Prejkone radi nadaljnje poti, radi pravca, ki naj bi se ga držali ta dan.

Na ta dozdevek sva prišla, ker se je tukaj tir cepil: ena panoga je držala poslej bolj na desno, druga pa bolj na levo, tako da sta delali oster kot.

«Uf!» se je utrgalo Vinetuju. «To je zlo!»

«Bogme», sem pritrnil. «Bržčas so se rdeči in beli tu razstali. A kateri tir je indijanski?»

Poglejva!»

Skočil je na tla, da bi tir preiskal.

«Dvomim, da bi se dalo videti», sem rekel in se zavihтел iz sedla. Opazil sem, da tudi konji belcev niso podkovani.

Moje besede so se na žalost izkazale. Tir nama ni dal niti najmanjše opore za trdno sklepanje. Navezana sva bila na nejasne dozdeve, ki bi utegnile manj koristiti nego škoditi.

«Pa hajdiva košček pota za sledjo», je predlagal Vinetu. «Nemara vendar kaj uzreva. Moj brat naj gre na desno, jaz pojdem na levo.»

Storila sva tako. Dosegel sem edino to, da sem dognal število konj, in Vinetu ni imel boljšega uspeha. Niti na število jezdarjev se ni dalo sklepati, ker so bili tovorni konji vmes.

«Uf!» je puhnil Vinetu, a navzlic razočaranju ga je spreletel malone nekak nasmešek. «Še nikdar nisva tako stala.»

«Še nikdar, da ne bi pod milim nebom vedela, kaj nama je početi.»

«Pomisliva! Je li resnica, da si niti Old Shatterhand niti Vinetu ne vesta nasveta?»

«Skoro bi me bilo sram! Torej premisliva. Najbližji konec pušče leži točno na severu odtod, proti Helmersovini, in načelnik Čikasavov Mba ve to prav za trdno. Naj pa jo mahne desno ali levo, potrebuje v obeh pri-

merih vsaj pol dne več, da pride iz puščave; tudi to mu je znano. Ne verjamem, da bi delal tak ovinek. Ako se je ločil od belih, se je zaradi prepira. Zdaj jezdi sam, a vsekakor ve tudi, kam merijo ti. Pri tem jih je prevaral glede svoje smernice, odstopivši od prave, in bržko ga ne bodo več mogli videti, krene nanjo nazaj. Ako tedaj ne ubereva nobene teh dveh merí, ampak se upotiva kar naravnost, dospeva brezpogojno zopet na njegovo.»

«Uf, to je res!»

«Potem je seveda drugi tir oni, za katerim morava. Poiščeva ga in sva si lahko v svesti, da imava generala pred seboj. Mislim, da mi brat Vinetu pritrdi.»

«Tako je, kakor praviš. Za zdaj se torej ne bova držala nobene teh dveh smerí.»

Zajahala sva in jo ubrala na pravec, tako da nisva več videla ne desnega ne levega tira. Zanesel sem se na svoj preudarek, a vendar me je nad moč mikalo, ali se moja podmena obistini. In glej, že čez pol ure se je izkazalo, da se je desni tir zasukal nazaj in poslej držal proti severu.

«Uf!» se je obradoval Vinetu. «To je torej tir Čikasavov, ki vodi točno proti Helmersovemu domu.»

«Potemtakem treba poiskati drugi tir, ki je vsekako generalov.»

«Torej ukreniva sedaj na levo proti drugemu tiru! Če to storiva, ne bova več v zmoti in potlej...»

Zdajci je obtičal sredi stavka. Med besedovanjem mu je krožil pogled ob črti obzorja in po vsej priliki nekaj uzrl. Segel je namreč v torbo po daljnogled in ga naperil proti severu. Naglo sem imel i jaz svojega v roki ter opazil nekaj konj, ki so ležali v pesku.

«Kdo je neki to?» sem vprašal.

«Čikasavi», je odgovoril.

«Čemu niso šli naprej? Kaj jim je, da so obtičali?»

«Uf! Naju čakajol!»

«Mogoče!» sem pritegnil. «Mba je videti poštena kore-nina. Spotoma je zapazil, da naju je general okraàl, in v svoji prebrisanosti si je moral reči, da bova sledila tatú. Zato se je oddvojil od njega. Še celo, če mu ne bi bilo poštenje velevalo tako, bi bil moral to storiti iz sebičnosti. Gledati mu je bilo na to, da ga ne bi smatrali za sokrivca dolgoprstnikov ali za potuharja. Ta utegne biti prava.»

«Da, da, tako je. Hajdiva tjakaj!»

Pognala sva v dir in prispela možem toliko blizu, da sva jih mogla spoznati. Res je bil Mba, pa samo z dvema Indijancema. Imeli so dve tovorni živinčeti. Kje je bil četrti Čikasav? Ko so nas trije rdečkarji spoznali, so odložili orožje v pesek in se nam bližali. To je bilo miro-ljubno ponašanje, vendar sem prijel za samokres. Ko sva dospela do njih in zadržala živali, je Mba izpregovoril:

«Old Shatterhand naj vtakne svojo vrtljivo pištolo za pas, zakaj mi smo mu prijatelji. Vedeli smo, da pride, in ga čakali. Pa saj menda Vinetu in Old Shatterhand nista vojščaka, ki bi si dala izmakniti svoje puške in ne bi prišla ponje?»

«To je resnica. Kdaj je Mba, poglavar Čikasavov, opa-zil, da sva okradena?»

«Komaj davi, ko se je zdanilo. Mar bi bil vaju poča-ka, ko bi se vama hotel lagati ali če bi bil sam izvršil kradnjo?»

«Ne. Toliko da sem te videl, sem te imel za poštenjaka. Pripoveduj!»

«Na jugu pred Llanom smo naleteli na tiste štiri ble-dine in obljubil sem jim, da jih popeljem skozi pustinjo. Tedaj smo se z vami sestali. Veselilo me je, da bom videl Shatterhanda, Vinetuja in Surehanda, nisem pa slutil, da

general naklepa nekaj proti vam. Jahali smo z vami do ‚Krvavega lisjaka‘ in kanili ondi ostati vso noč, da se spočijemo. Takrat je prišel general in velel, da moramo nemudoma naprej, češ, da se je z vami sprl. Storili smo mu po volji ter jezdili vso noč in ves dan...»

«Pa nisi nič hudega slutil?» sem mu pretrgal besedo.
«Nič nisi sumil?»

«Nekoliko že; takoj ob pričetku našega pojezda, ko jo je general zavil proti zapadu, kamor nismo bili odločeni. Podnevi sem potlej opazil omot, ki ga popred ni imel in kaj oprezno ravnal z njim. Tudi se mi je zdelo čudno, zakaj se mu tako mudi. Ko smo se snoči ušatorili, sem napletel tako, da mi je zveženj v roke prišel. A pri tej priči mi ga je iztrgal, vendar sem opazil, da je težak in da vsebuje puške.»

«Kakšen je bil sveženj?»

«Odeja, v katero je puške zavil in jih povezal z jermeni. Hotel sem vedeti, kakšne puške so to. Toda bledini so spali stoprav proti jutru dovolj trdno, da sem jih mogel neopaženo razviti. Prestrašil sem se, ko sem jih ugledal, saj sem vedel, da nas boste sledili.»

«Zakaj pa nisi zavoja pridržal, da bi ga vrnil?»

«Ker smo bili štirje rdeči vojniki proti petim belim in potem ne bi bili ujeli kradljivca: zbežal bi bil. Zasnoval sem boljši načrt. Ko smo davi konček pota jahali, sem ustavil in povedal bledinom, da sem puške videl in ne maram dalje z njimi, češ, da v kratkem vidva prideta. Razsrdili so se in se ravsali z menoj. Ko pa sem ostal pri svojem naklepu, so me prosili, naj jim ostavim vsaj enega svojih vojniki za kažipot, ker se sami ne znajo razvedeti po Llanu. Ustregel sem jim, a poprej sem dal temu vojaku navodila, kako naj postopa. V roke vam privede tatove.»

«Kako pa?»

«Tam na severu stoji ob robu Llana estacada stan bellega moža...»

«Helmers' Home», sem mu segel v besedo.

«Uf! Old Shatterhand pozna ta kraj?»

«Poznava ga. Helmers je najin prijatelj.»

«Imenitno. Tja bo namreč spravil belce.»

«Zakaj pa dela ovinek?»

«Da pridemo mi poprej tja in jih zagrabimo brez boja.»

«Izborno! Mba, poglavar Čikasavov, je pameten mož. A si tudi pomislil, da imava svoje razloge, če ti ne zaupava? Tvoj vojak nama lahko odvede tatove, tako da jih ne bo več na spregled!»

«Ako misliš takisto, ti izročimo svoje orožje in damo sami sebe v zastavo.»

«Ni treba. Vam zaupava. Pa, ali se belci ne premislijo in drugam ukrenejo?»

«Ne. Moj vojak jih bo tako oplašil pred drugimi smermi, da pojdejo gotovo za njim.»

«Prav! So vaši konji močno izdelani?»

«Do Helmers' Homa že še vzdržé, tudi če ne klempamo počasi.»

«Časa ne bomo trčili. Ako se nisem uštel, moremo biti že opoldne tam. Kedaj dospo belci tja?»

«Vodniku sem velel, naj napravi tako, da pride v Helmers' Home pred večer.»

«To je zelo oprezno ravnanje. A nekaj te vprašam: Kaj bi bil ti počel, da nisva midva prišla?»

«Prišla bi bila prav gotovo, ako ne sedaj, pa kesneje. Jaz bi bil jezdil brez vaju k Helmersu, mu vse razjasnil in ga prosil, naj nam pomaga, da tatovom poberemo puške. Kadar bi bila potem vidva prišla, bi vama jih bili dali. Verjame Old Shatterhand tem besedam?»

«Verjamem. Tvoje poštenje ne ostane brez nagrade. Zdaj pa naprej. Kar je še povedati, se bomo gredoč pomenili.

Čikasavi so zasedli in odjezdili z nama. Ker niso mogli z nama v stop, je šlo malo bolj počasi nego doslej, vendar ni bilo še dosti čez poldan, ko smo nahajali posamezne znake, da se Llano nagiblje h koncu. Nad notranjim delom puščave švigajo zgolj operjene ujede, tod pa smo že videli zrnojedne ptice in tupatam kakšno kaduljo, ki potrebuje za svoj obstanek samo nočne rose. Zatem so štrlele iz peščevja posamične zeli, ki so se pomalem strinjale v ruše, pozneje pa v trate. Nato so prihajali grmi in steblikovje, celo drevesa, in ko smo zagledali prvo turščico, smo imeli Llano popolnoma za seboj.

«Helmers' Home so ljudje posečali bolj nego druge naselbine v samoti divjega zapada. Kdor se je nakanil v Llano estacado ali prihajal odondod, se je tukaj oglasil ter odpočil. Zategadelj je imel Helmers vedno v zalogi predmete, ki jih potrebuje zapadnjak ali potovalec. Ni bil samo farmar, marveč obenem tudi trgovec in krčmar.

Ozek potok nas je peljal proti hiši, ki je tekel blizu nje mimo. Sezidana iz kamena — tu se je dobilo pravcato kamenje, navzlic bližini peščene puščave — je imela samo pritličje. Pred vežo so bile pod senčnim drevjem pritrjene mize in klopi. Za hišo je bil borjač, hlev in kolnica. Ko smo zavili okoli opla, je stal črnc pred dverjo. Prvi trenutek je ostrmel, nato radostno poskočil in gromko zatulil v hišo:

«Masa Helmers venkaj, hitro, takoj! Masa Vinetu in masa Shatterhand tukaj!»

Potem je praščil proti nama, me popadel za roko in me od radosti skoro s konja sklatil.

«Le polahko, le počasi, blagi Herkul!» sem velel. «Čujem, da je Mr. Helmers doma?»

Pri tem sem že opazil Helmersov visoki, krepki stas in za njim se je pokazala njegova žena z žarečimi očmi. Ime ji je bilo Barbara. Izredno sta se ljubila. Stari ji ni dejal drugače ko „moja ljuba Barbika“.

To je bilo veselje ob našem prihodu! Rokovanja in zbogosprijemanja ni hotelo biti ne kraja ne konca. Glasovi so se orili daleč na prosto, zakaj vsi moški in ženski domačini so prihiteli, da bi nas pozdravili. Zato sem svaril:

«Ne tako glasno, ljudje božji! Naša navzočnost mora za zdaj ostati prikrita.»

«Prikrita? Zakaj pa?» je vprašal Helmers.

«Ker moramo tukaj ujeti nekaj ciganov, ki ne smejo vedeti, da smo le-tu. Nadejam se, da nam boste pomagali, Mr. Helmers.»

«To se razume po sebi. Saj imam tule ob divjem Llanu v prvi vrsti dolžnost, da takšno zalego odganjam od svojega doma. Kdo pa je, Mr. Shatterhand?»

«Notri vam povem. Moramo namreč v sobo, da nas ne bi zapazili. Herkul naj spravi naše konje v hlev ter jih predvsem napoji, potem pa krepko nakrmi. Potlej naj pa hlev zaklene, ker tudi kónj ne sme nihče videti.»

«To sem radoveden, gospod! Pa kaj je to? Pušek nimate s seboj?»

«Prav to je! Ukradene so in tatje pridejo vsak čas semkaj.»

«Salo komarjevo! Saj to je...»

«Prosim, ne tukaj! Notri se laglje pogovorimo.»

«Saj, saj. Le noter! In ti moja ljuba Barbika, hitro pred peč in prinesi vsega, kar imaš. Čuješ, vsega, pa če se mize polomijo!»

Njegovi družinčadi in služinčadi sem že razložil, kako naj se vede, nato smo krenili v izbo. Mati Barbara je storila po svojih močeh, da bi se mize šibile, jaz pa sem med jelom in pilom pripovedoval Helmersu, kaj se je pripetilo. Toliko da sem končal, je šinil pokonci ter odšel. Ko se je vrnil, mi je razjasnil:

«Najboljšega hlapca sem poslal, da bo prežal na mrcine.»

Krvavega lisjaka je poznal kakor oče sina in ga je pristrčno veselilo, da so se zle nakane Komančev tako sijajno izjalovile. Da bi šlo hitreje, sem napravil čim krajše poročilo. Šele zdaj sem se spuščal v podrobnosti. Trije Čikasavi so kajpa sedeli z nami. Razposadili smo se tako, da nas ni bilo mogoče videti, tudi če bi se bil kdo približal priprtih pomičnim okencem.

Še nisem bil pri kraju, kar zaslišimo peketanje. Šest jezdecev je zunaj razsedlo. Helmers je stopil ven.

«*Good day, Sir!*» je pozdravil general. «Imate li kaj gostov?»

«Odkod naj jih vzamem v tej samoti?» se je prenevedal Helmers.

«Dobro! Dajte našim konjem piti in zobati, nam pa kaj močnega za pod zob in pa pošteno steklenico vodke.»

«Vsega dobite, gospod. Ostanete danes tu?»

«Zakaj vprašujete?»

«Ne zamerite! Vedeti moram, da se kot gostilničar po tem uravnam.»

«A tako! Jedli bomo in pili, potem pa pojdemo naprej.»

«Obtorej? Saj bo kmalu noč!»

«To nam je vseeno.»

«Prihajate iz Estakada, gospod?»

«Ne poizvedujte toliko, ampak storite, kar sem vam ukazal!»

«Slišite, vi se mi zdite pa kaj velik gospod! Bom menda pač smel na svojem izpraševati! Pa ukazi? Tega ne poznam!»

«Se boste pa zdaj navadili! Jaz sem namreč general, veste, general! Boril sem se pri Bull-Runu, pri Fortu Hatteras, pri Harpers-Ferryju, pri Gettysburgu in v mnogih drugih bitkah, kjer sem bil vselej zmagalec!»

«Primaruha! To se moram seveda požuriti, da izvršim vaše ukaze! Oprostite samo za trenutek! Takoj boste postreženi, kakor pristojí takim gospodom!»

Dvojni zmisel teh besed jim je ostal nerazumljen. Sedli so za mizo, ne sluteč, kakšna «pokorščina» jih čaka. Helmers se je vrnil noter in dejal potihem:

«Za mano, gospôda! Povedem vas skozi zadnja vrata. Vaše puške ležé zamotane na mizi. Druge jim takoj poberemo. To mora biti prvo, da se ne bodo mogli otepati.»

«To ni potreba, Mr. Helmers,» sem odgovoril, «še upali se ne bodo seči po njih.»

Šli smo za njim skozi kuhinjo za hišo, kjer je že stala njegova družina vsa v orožju. Nato je šel skozi hišo nazaj in k njim na plano. Razločno smo čuli, kaj so se menili, ker njih miza ni stala daleč od našega ogla.

«Ali nič ne nesete?» se je usajal general. «Kje je žganje? Kdo skrbi za konje?»

«Potrpite, gospôda! Za vse je poskrbljeno.»

«Pa saj nič ne delate, kakor se zdi!»

«Meni ni potreba, ko imam svoje posle za to.»

«A mi ne utegnemo čakati!» se je srdito zadril Old Wabble. «Mi smo vajeni, da se nam hitro streže!»

«Nič se bati, gospod! Hitro boste postreženi, hitreje, nego si mislite. Ali se sme vedeti, kam ste odtod namenjeni? Ne vprašujem iz radovednosti, ampak vas posvarim, če je treba.»

«Pred kom pa?» je vprašal general.

«Pred nekimi belimi lopovi, ki se tod v bližini potikajo.»

«Lopovi? Kakšni so ti potepuhi?»

«Malopridneži, ki posebno radi segajo po tujih puškah.»

«Kako...? Kaj...?»

«I, no, zmikalci orožja!»

«To — to — bi bilo vendar čudno!»

«Pa je tako! Šele dva dni je, kar so storili tako tatvino.»

«Dva dni je? Kje pa?»

«V Llanu. Ondukaj so ukrali tri najslavnejše puške, kar jih je na svetu.»

Potegnili sem oba svoja samokresa, ker trenutek nenadnega napada je napočil. Vinetu je navel tudi svoja. Klatežev sicer nismo mogli videti, a dobro jim ni moglo biti pri srcu, zakaj generalov glas je zvenel pridušeno, ko je vprašal:

«Katere puške so bile to?»

«Vinetujeva srebrna risanica, pa Shatterhandova kratuša in medvedarka.»

«Tri sto zelenih! Je to res? Kdo pa vam je povedal?»

«Okradenca sama.»

«Torej — Vinetu — in Old Shatterhand?»

«Yes.»

«Potemtakem ste — ste morali govoriti z njima!»

Nagel korak okoli ogla, tri korake naprej, pa smo stali pred njimi. V naslednjem je bila tudi Helmersova družina pri nas.

«Kajpak je Mr. Helmers govoril z nama!» sem se oglasil. «Da se ne ganete! Vse orožje je na vas naperjeno, sproži se takoj, če se premaknete!»

Nepopisno so bili prestrašeni. Negibno so buljili v nas liki prikazni.

«Herkul, jaz pravim, da bi moral po vrvi ali jermene. Jih imaš?» sem dejal zamorcu.

«Jermeni so tu, cel kup.»

«Poveži možake!»

«Kaj, da bi vezal generala, ki se je v mnogih bitkah...?» je kliknil Douglas.

«Tiho!» sem ga prekinil. «Vi ste prvi, ki bo zvezan, ako pa se boste ustavljali, vas na mestu ustrelim! Takoj roke sèm!»

Zvezali so ga in druge za njim. Obrnil sem se k Wabblu: «Čudno družčino ste si izbrali! Prav za prav vam ne bi smel privoščiti niti besedice. Pa se hočem enkrat premagati in vprašam vas: Ali ste se udeležili tatvine?»

«Nisem», je odgovoril, v očeh pa sta mu sijala srd in črt.

«Je li resnica?» sem vprašal generala.

«Vam ne odgovarjam!» je izjavil. «Kdo se sme tukaj drzniti, da bi zasliševal generala!»

«Prav! Tako smo torej za zdaj z vami odpravili, pa le za zdaj. Kar nič vas ne bomo zasliševali, ker vaša krivda je izpričana. Samo kazen vam še določimo.»

«Kazen? Samo drznite se, da bi se me lotiti! Krvavo se bom maščeval...»

«Nisem ga več poslušal, ker sem namignil Vinetuju, Helmersu in čikasavskemu poglavarju, naj gredo z menoj. Stopili smo za hišo, da bi se posvetovali o kaznovanju. Hitro smo se zedinili. Ne Vinetu ne jaz nisva marala imeti posla z izvršitvijo; stvar sva prepustila gospodarju. Javil jim je naš sklep z besedami:

«Na mojem zemljišču ste bili prijeti, zato vam jaz povem, kaj se je ukrenilo glede vas. Do jutri ostanete tukaj in potem vas spravimo do moje meje. Kdor se zopet sem prikaže, bo ustreljen. Plemeniti gospod, ki se izdaja

za generala, je tat. Po zakonih divjega zapada se takšna kraja kaznuje s smrtjo. Mi pa smo bili toliko milostni, da smo jo spremenili v petdeset batin, ker zdi se nam, da...»

«Batine!» je zatulil Douglas. «Jaz bom...»

«Nič ne boš, podlež!» se je obregnil Helmers obenj. «Prav zato, ker hočeš biti častnik, te bomo našeškali. In ker so razen vas tu sami poštenjaki, od katerih neče nihče prevzeti tega opravila, ti bo Old Wabble odštel teh petdeset udarcev.»

«Tega — ne — storim!» je bruhnil bivši 'kralj med kravarji'.

«Pa boš, stari govedar. Ako se boš protivil udrihati po mojem povelku, ali če ne boš mlatil na vse pretege, dobiš sam najprej petdeset gorečih in nato svinčenko v glavo. Jaz se ne šalim!»

«Ta naj bi me tepel?» se je drl Douglas. «Saj je bil sam zraven. Jaz niti poznal nisem hišice. On me je peljal noter!»

«Zdaj nas to nič več ne briga», je odločil Helmers. «Poprej bi bil govoril, zdaj je prekasno. Dodam samo še to, da z ostalimi nočemo imeti opravka. Samo do zajtraj jih tu pridržimo. Ko bo dan, se bomo mogli prepričati, da so res odnesli pete. Uslugo, ki so vam jo storili Čikasavi, jim poplačamo s tem, kar najdemo pri vas. Sedaj pričvrstite generala za tale hrastič, oprostite Wabblu roke, da bo mogel tolči, ter urežite tamle v grmovju nekaj dobrih leskovač, ki so močne, pa vendar gibke! General naj dobi svoja odlikovanja, pa ne spredaj na prsi!»

Z Vinetujem sva se oddalila, da ne bo treba prisostvovati izvršitvi razsodbe. Vsakdo ne prenese, da bi gledal, kako se bunka božji stvor. Žal so ljudje, pri katerih celo takšno strahovanje nič ne zaleže. Da sem sedaj vedel, kar

sem slišal pozneje, bi se mi zdelo premalo celo sto šib za takega brezvestneža. Nazaj grede sva čula, da se je Old Wabble spočetka sicer upiral, a ko so mu pretili z revolverjem, je krepko zamahal. Potem smo svojat deli tako varno pod ključ, da ni mogel nihče pobegniti.

Ko smo jih drugo jutro izpustili iz zapora, sta bila general in Old Wabble krvava po licu. Navzlic svojim sponam sta se bila spoprijela. Douglas je nepopisno besnel, ker se je dal starec prisiliti, da mu je prisolil petdeset udarcev. Ko smo ga zdaj odvezali, se je hotel zopet zakaditi vanj, a ko smo ga zadržali, je zarohnel nad njim:

«Pazi se me, pes! Brž ko te dobim, mi poplačaš to tepenico z življenjem. To ti prisegam z vsemi prisegami, ki so mogoče!»

To je bilo resno mišljeno. Old Wabble je sprevidel in prosil Helmersa, naj ga prej izpusti ko generala. Mene ali Vinetuja se ni upal prositi. Zgodilo se mu je po volji. Herkul, zamorec, ga je spremil proč, in šele čez eno uro so peljali Douglasa in njegove tri bele izprevodnike preko meje. Kar cedil se je od pretenj in kletev. Togotil se je zbog tega, ker smo vsem pobrali orožje in strelivo ter ga dali Čikasavom za nagrado. Vinetu in jaz sva bila zadovoljna z izidom najinega pojezda. Puške sva dobila nepokvarjene nazaj.

Ko smo potem pred poldnem kramljaje sedeli pred hišo, je Hermes nenadoma vstal, stopil k drevesu, za katero je bil general včeraj privezan, in ondi nekaj pobral na tleh, rekoč:

«Tu se nekaj sveti. Zlat prstan, poročni prstan, kakor se zdi. Poglejte si ga!»

Prstan je krožil iz roke v roko. Zares, bil je zakonski prstan in na notranji strani sta bili vrezani dve črki in datum.

«Kako je prišel prstan tja?» je vprašala gospa Barbara.
«Kdo ga je neki izgubil?»

«General», je dejal Helmers. «Roka mu je bila trdo speta in se mu je od bolečin tako zvijala, da se je prstan snel. Drugače ne more biti.»

Pritrdili smo mu in menili, naj shrani zlati obroček v spomin na včerajšnjo izvršitev kazni. On pa ga je položil meni v dlan in dejal:

«Kaj naj počnem z njim? Moj ni. Odtod nikoli ne pridem in pač ne bom videl generala. Pri vas pa, Mr. Shatterhand, je mogoče, da ga kedaj srečate. Shranite ga.»

Vzroka nisem imel, da bi se bil branil, in sem si ga nataknil na prst, kjer je bil varnejši nego v žepu. Poprej pa sem si ga natanko ogledal in čital: E. B. 5. VIII. 1842. Kako pomemben bo pozneje ta prstan zame in za Surehanda, tega sedaj nisem mogel slutiti...

VSEBINA:

	Stran
Uvod	5
I. pogl. Stari Wabble	9
II. „ Ob ‚sinji vodi‘	56
III. „ Vinetujev sel	80
IV. „ Zelenica	119
V. „ Železno srce	156
VI. „ Pri ‚sto drevesih‘	168
VII. „ V kaktovi pasti	223
VIII. „ General	248
IX. „ Presenečenje	279